

SZEBB JÖVŐ.

AZ·A·C·KÖZP·MEGBIZÁSÁBÓL
ÖSSZEÁLLITOTTA:
KENYERES·LAJOS
KORDA·R·T·KIADÁSA

SZEBB JÖVŐ

ÖSSZEÁLLITOTTA:
KENYERES LAJOS
HITTANÁR

BUDAPEST, 1942
KORDA R. T. KIADÁSA

Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.

Nr. 2582/1942. Imprimatur. Strigonii, die 15. Aprilis 1942.

Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-u. 2.

Bevezetés

A multban — az Egyház mellett — két nagy nemzetnevelő tényezőnk volt: az iskola és a katonaság. A kettő között azonban alig volt valami kapcsolat. Ezt a kapcsolatot teremtette meg újabban a harmadik nagy nemzetnevelő tényező, a leventeintézmény, amely az iskola befejeztével megszakadt nemzetnevelést tovább folytatja a katonaságig. Hatalmas feladat hárul a leventeintézményre: kinevelni az új, nemzeti erényekben gazdag, teljes értékű magyar ifjúságot és rajta keresztül az új magyar társadalmat.

Ennek a hatalmas feladatnak a megvalósítása el sem képzelhető a lelkipásztor és az Egyház közreműködése nélkül. Tudják ezt az illetékes hatóságok is és azért biztosítanak szinte teljesen szabad tevékenységet a lelkipásztornak a leventeifjúság között. Be is kapcsolódik egész szívvel minden lelkipásztor a leventenevelésbe. Hajt bennünket a lelkipásztori buzgóság, hogy ifjú híveinket, akikből pár év múlva az egyházközség gerincét alkotó férfi-társadalom lesz, minél intenzívebben gondozzuk. De hajt bennünket magyar szívünk is, melynek legforróbb vágya, hogy a leventeintézmény valóban megvalósítsa nagy feladatát és valóban kinevelje a teljes értékű magyar társadalmat.

Ezt a lelkipásztori munkát szeretnők megkönnyíteni az itt közreadott szentbeszédék által. Nem az irodalmi babérok utáni vágy, hanem a segíteni akarás vezette az

Actio Catholica központot és a beszédeket elkészítő lelkipásztorokat egyaránt. Nem a stílus és a kidolgozás ragyogása volt a cél, hanem inkább az, hogy felhasználható gondolatokat nyujtsunk a lelkipásztoroknak. Hiszen úgyis minden lelkipásztor változtatni fog ezeken a beszédeken a helyi viszonyoknak és a saját egyéniségének megfelelően. Az evangéliumi szakaszokhoz kapcsoltuk a beszédeket, mert így tudják legjobban használni a lelkipásztorok. Nem adtunk sorozatos beszédeket, mert ilyen már van. Dr. Ligeti József: „Levente-prédikációk” című kitűnő munkájában már feldolgozta sorozatban a katekizmus igazságait.

A beszédek nem valami kizárólag levente különlegességek, hiszen a leventéknek is ugyanazokat az örök igazságokat kell hirdetnünk, mint amiket a többi híveknek és a legtöbb helyen a leventék úgyis a többi hívekkel együtt vannak jelen a szentmisén.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a Főtisztelendő uraknak, akik közreműködésükkel lehetővé tették ennek a kötetnek a megjelenését. Teremjen szent magvetésük százszoros gyümölcsöt. Adja Isten, hogy munkájuk nyomán megvalósuljon a leventeintézmény nagy célkitűzése és kinevelődjék a teljes értékű, igaz katolikus és magyar férfi-nemzedék.

Advent I. vasárnapja:

Isten szolgálata

Komor képet tár elénk a mai evangélium a világvégének megrajzolásában. Az advent nyitányául szánta az Egyház, hogy figyelmeztessen: Ifjú, aki életed reggelén állsz, aki úgy érzed, hogy tele vagy életerővel, gondoldj a végre! A mulandó, pusztulásra ítélt értékek között csak egyetlen igazi érték van, a lelked. Azért az egyházi év első gondolata: Készülj az Úr második eljövetelére; mentsd meg lelkedet! Úgy élj, hogy egész ifjúságod és egész életed istenszolgálat legyen, akkor nem kell félned az Úr második eljövetelétől, az ítélettől.

1. Istenszolgálatnak kell lennie minden ember életének. Szoros értelemben a pap és a szerzetes az Isten szolgálója. De tágabb értelemben istenszolgálat minden lelkiismeretes kötelességteljesítés. Istennek is szolgálsz tehát, amikor segítesz a gondok súlya alatt görnyedő szüleidnek, testvéreidnek, amikor lelkiismeretesen odaadod gazdád és munkaadód javára ifjú erőidet.

De a lelkiismeretes kötelességteljesítéssel hazádat is szolgálod. A nemzetgazdaság őrjási gépezetébe a te kicsi munkád is bele van állítva és bele van számítva.

Ezt az Istenért és hazáért végzett lelkiismeretes kötelességteljesítést végezd nagy öntudattal! Legyen meg bened a sorsközösség tudata. Olyan szép példát ad mindnyájunknak a legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf, aki úri kényelem helyett a folytonos munkát választotta. Használni akarok nemzetemnek, ezt hangoztatta sokszor.

Ha ilyen magasabb szempontból nézed a munkát, akkor látod, hogy a munka nemcsak megélhetési forrás, hanem erkölcsi kötelesség és szent hivatás is. Ezért mondja a Szentírás, hogy az ember munkára van teremtvé, mint a madár repülésre. Így lesz életed vezérfonala a közmondás: A kéz a munkánál, a szív Istennél legyen!

2. A szíved Istennél legyen az új egyházi évben. Istent kell szolgálnod lelked tökéletesítésével. Ezt kötötte fia szívére az öreg Tóbiás is, mikor így oktatta: „Életed minden napján eszedben legyen az Isten. Vigyázz, hogy soha bűnbe ne egyezzel és ne hagyj figyelmen kívül a mi Istenünknek törvényeit.” (Tób. 4, 6.) Tinektek is szólnak az ő szavai: „Ne aggódjál, fiam! Szegényes életet élünk ugyan, de sok jóval fogunk rendelkezni, ha féljük az Istent, tartózkodunk minden büntől és jót cselekszünk.” (6, 23.)

A szíved Istennél legyen és örömmel legyen Istennél. Mert az istenszolgálat nemcsak kötelesség, hanem nagy öröm és kitüntetés is számunkra. Ismertem egy szegény falusi asszonyt, akinek a fia Ferenc József király mellett volt testőr. Milyen büszke volt rá, milyen büszkén emlegette, hogy az ő fia a király mellett teljesít szolgálatot. Mennyivel nagyobb kitüntetés, mennyivel nagyobb örömmel és büszkeséggel kell eltöltenie benneteket, hogy ti a királyok Királyának, az egész világmindenség Urának és Istenének szolgálhattok. Sőt nemcsak szolgálhattok, hanem Istennek kedves gyermekei lehetek. Nemcsak megtúrt rabszolgák vagytok a mennyei Atya házában, hanem kedves gyermekei.

3. Az egész életed legyen istenszolgálat, tehát a fiatalságod is. Az ószövetségben törvény volt, hogy mindenképp az első az Istené. Az első termést, az első állatot, az elsőszülött gyermeket Istennek kellett szentelni és feláldozni. Életednek zsengeje, legjava: az ifjúságod. Ezt is Istennek kell szentelned, ezt is Isten törvényeinek az útján kell leélned és nem a bűn útján. Már most, ifjúságodban egész lélekkel kell teljesítened Istennek minden

parancsolatát, egész lélekkel kell megtartanod vallásod minden előírását. Ne félj attól, hogy ez néha talán áldozatba kerül. Istent nagylelkűségében felülmúlni nem lehet. Isten soha senkinek még adósa nem maradt. Bőségesen megjutalmaz téged is az Isten, szolgálatában való örvendező buzgóságodért.

Régi könyv beszéli el, hogy négy lova volt egy fuvarosnak. Az egyik sárga, a másik tarka, a harmadik fekete, a negyedik szürke. Nagy teherrel indult a városba, de minden terhet erre a kivénült, elcsigázott szürkére rakott. A négy ló a te életednek négy korszaka. A sárga a gyerekkor, a tarka az ifjúság, a fekete a férfikor és a szürke az öregség. A gyerek még játszik, de talán már akar valamit tenni az örök életért. Az ifjút az életnek tarka-barka kísértései és csábításai nagyon sokszor eltérítik az isten-szolgálat útjáról. A férfikorban az élet sötét gondoljai, a megélhetés nagy küzdelmei foglalnak le. Akkor is sokan megfélemedeznek az örök életről és az Isten szolgálatáról. Azt mondják, most nem érünk rá lelkünkkel törődni, majd akkor, ha öregek leszünk. Így marad aztán minden teher a negyedik korszakra, az öregségnek szürke korszakára, amely összeroppan alatta. De az Úr Isten nemcsak az öregségben lesz Urad és Istened! Istennek nemcsak akkor kell szolgálnod, ha majd megöregszel, hanem most is, fiatalságodban is. Nem is biztos, hogy megéred-e az öregkort, hogy akkor biztosítsad magadnak az örök életet. Azért, kedves fiúk, kezdjétek meg örömmel az istenszolgálatot ifjúságtok erejében, férfias komolysággal. Így készüljétek az Úr Jézus félelmetes eljövetelére, az ítélet napjára.

A Szentírás szavai csengjenek a fületekben: „Örvendj ifjú, fiatal korodban és légy jókedvvel ifjúságod napjain! Kövesd szíved hajlamát és azt, amit a szemed lát. De tudd meg, hogy mindezekért ítéletre von téged az Isten.” (Pred. 11, 9.) Amen.

Bene István,
Pécs

Ádvent II. vasárnapja:

Isten szolgálata önmegtágadást kíván

Keresztelő Szent János már a börtönben sínylődik, de még innen is az Úr Jézusra irányítja a figyelmet, aki már tanít a pusztában. Jézus a seregek előtt megdicséri Szent Jánost: Nem széltől hánytorgatott nádszál, nem lágy ruhákba öltözött ember. És ez valóban így volt, mert Szent János rendkívül önmegtágadó életével vonta magára az emberek figyelmét. Bűnbánatra buzdító szavainak eredményét nagyban előmozdította szigorú életének példája.

1. Isten szolgálatának csak önmegtágadással tudunk megfelelni. Ne ijedj meg ettől a szótól. Ne gondold, hogy ez valami kolostorizű, barátoknak való dolog, nem pedig egy erőtől duzzadó, az életet öntudatos erővel élni akaró ifjúnak. Egyik-másik talán azt gondolja közületek: Éppen elég önmegtágadásom van nekem. Éppen eléggé korlátok között élek. Mások parancsolnak és én engedelmeskedem. Vállalnom kell a mindennapi élet munkáját, annak minden terhét, ami nem kis fegyelmezettséget és önlegyőzést kíván. És ebben igazad is van. Onuralom, önlegyelem, önlegyőzés ez mind rokon fogalom az önmegtágadással. Mennyi mindent kell manapság nélkülöznünk. Sokszor a szükséges dolgok is hiányzanak. Nem kell tehát megijedni az önmegtágadás szótól, hiszen gyakoroljuk azt a mindennapi életben mindnyájan, sokszor a nélkül, hogy észrevennénk.

2. De ez a szinte észrevétlen önmegtágadás még nem elég. Mindnyájan vágyódunk a mennyország örök boldogságára. De csak azok érik el, akik Isten akarata szerint éltek, akiknek az élete istenszolgálat volt; akik életüket nem a bűnös világ elvei szerint, hanem az Isten parancsolatai szerint rendezték be. Akiknek vezetőjük nem a gonoszlelek, hanem Isten akarata volt. De mindenben olyan a te lelked, gondolkozásod, viselkedésed, mint amilyent az Isten szolgálata megkíván? Nézz csak komolyan lelkedbe és látni fogod, hogy tele vagy önzés-

sel, türelmetlenséggel, állhatatlansággal, lustasággal, érzékiséggel és még sok más hibával. Szent Pál apostollal te is elmondhatod, hogy „más törvényt érzek tagjaimban, ellenkezőt elmém törvényével”. Lelkesedel a jóért, a szépért és nemesért, hozzá is fogsz, hogy megvalósítsad, egyszer csak érzed, hogy nehezen megy. Van benned valami, ami húz a rosszra és el akar téríteni a jótól, amit pedig célul tűztél magad elé. Képzeted izgató képpekkel üldöz, szeretnél tőlük szabadulni. Nyugtalanod vesz erőt rajtad, nem tudsz szabadulni tőle. A rosszra való hajlam mindnyájunkat húz lefelé és nehezen tudunk küzdeni ellene. Ez az áteredő bűnnek szomorú következménye. Ez az okozója minden kísértésnek.

De nagy erőnek vagy birtokában. Lelkiismereted szava mindig figyelmeztet és akaraterőddel mindig legyőzheted a kísértést és a rosszra való hajlamot. Jézust is megkísértette a sátán, de mindig elutasította őt Krisztus és mindig felhangzott a parancsoló szó: „Távozz tőlem, Sátán!” Neked is mindig ilyen kemény határozottsággal kell ellenállnod minden kísértésnek. De ahhoz erő kell, akaraterő kell. Az akaraterőnek pedig legjobb forrása az önmegtagadás. Valahányszor uralkodsz vágyaidon és hajlamaidon, valahányszor megtagadod magadat, mindig erősíted az akaratodat. Olyan ez, mint mikor a katona a kiképzéskor gyakorolja magát a fegyverforgatásban. Mindenegyves gyakorlat növeli ügyességét és erejét, és amikor az ellenség elé kerül, győzni tud. Olyan ez, mint mikor a sportember edzi magát. Fáradságos dolog az edzés, de mindenegyves edzés növeli erejét és a döntő küzdelemben diadalmaskodni tud. Az önmegtagadás az akaraterő edzése. Azért nem kell megijedni a gondolattól, hogy az Isten szolgálata önmegtagadást kíván, hanem el kell fogadni és gyakorolni kell.

3. Ezt határozottan megmondta az Úr Jézus is. Azt mondta: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye fel kereszttjét és úgy kövessen engem.” Az Isten szolgálata bizony kereszthordozás. Sokszor nehéz, fárad-

ságos kereszthordozás, de ez vezet a dicsőségbe. „Szoros kapu és keskeny út az, amely a dicsőségbe visz“, mondja az Úr Jézus, míg a tágas kapu és a széles, kényelmes út a pusztulásba visz.

Láttad már bizonyára, hogy az árvíz hogyan önti el a szántóföldeket és teszi használhatatlan mocsárrá azokat. De ha erős korlátok közé szorítják azt és egyenes irányt adnak neki, akkor óriási erőt képvisel és hatalmas energiának lesz hasznos forrása. Ilyen az önmegtágadás korlátai között élő léleknek az ereje is.

Kedves fiúk! Isten szolgálatába szegődtek, tökéletes férfiak akartok lenni és nem széltől hánytorgatott nádszálak; örök boldogságot akartok magatoknak, nem pedig örök kárhozatot. Ne féljetez hát az akaratot edző önmegtágadástól, hanem mindenki a maga körülményeinek és lehetőségeinek megfelelően gyakorolja azt. Nem tudom, mi lehet mindegyikötök számára a megfelelő önmegtágadási gyakorlat. Talán fékezned kell indulatos természetedet, talán fékezned kell káromkodásra vagy mocskos beszédre könnyen elszaladó nyelvedet. Talán az ital terén kezdesz lesüllyedni és itt kell erős akarattal visszarántanod magadat a züllés útjáról. Talán a lustaságodat kell legyőznöd vagy egy társaddal kell szakítanod, aki bűnre és a romlásba visz téged. Talán valakinek a karmai közé kerültél és azzal kell szakítanod. Mindenki megtalálja a maga életében azt a pontot, ahol önmegtágadást gyakorolhat, erősítheti akarátát és lelki erejét.

Isten szolgálata önmegtágadást kíván. Tegyétek azt meg és tapasztalni fogjátok a Szentírás szavainak igazságát: „Jó a férfiúnak, mikor az önmegtágadás igáját ifjúságától fogva hordozza.“ (Jerem. 3, 27.) Amen.

*Bene István,
Pécs*

Ádvent III. vasárnapja:

Isten szolgálatában van erősségünk

Keresztelő Szent János prédikálásának híre eljutott Jeruzsálembe. Követeket küldenek ki hozzá, hogy megkérdezzék tőle: Te ki vagy? Alázatos vallomással mondja: Én nem vagyok Krisztus... Ezt a kérdést most én intézem hozzád, katolikus ifjú: Te ki vagy? Többféle feleletet adhatnál a kérdésre. A többi között felelet volna ez is: Bűnös ember vagyok. Nem vagyok méltó Krisztus fogadására, előbb bűnbánatot kell tartanom. A bűnöket megbocsátó Jézust csak így fogadhatom. Erre szolgál karácsonyi szentgyónásom.

1. A bűn tudata súlyos teherként nehezedett a lelkekre a paradicsomi bűnbeesés után. A testvérgyilkos Káin kétségbeesve mondotta: Nagyobb az én vétkem, semhogy bocsánatot érdemeljek. Az Isten haragja vízözönbe fojtotta a róla megfélelmezhető emberiséget. Évezredek át felsírt a lelkekben a bűntől való szabadulás vágya. Végre megjött az ígélet: Isten maga jön el és szabadít meg minket... Keresztelő Szent János vigasztaló határozottsággal mutatott rá: Ime az Isten Bíránya, ki elveszi a világ bűneit! Emberek, vigasztalódjatok; itt van a várva-várt Szabadító. Tartsatok bűnbánatot, mert elközelgett a mennyek országa... Siralomvölgyében nincs már örök bánat, a bűnös ember menyeyei boldogságot is várhat — mondja az egyházi ének. Krisztus a bűnösök vigasztalására rendelte feltámadása után a bűnbánat szentségét: Vegyétek a Szentlelket, akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsáttatnak nekik...

2. Karácsony méltó megünnepléséhez hozzátartozik a szentgyónás. Egyébként is a szentgyónás legyen mindig ünnepélyes aktus ifjú életedben. Ne félj, ne vonakodjál tőle. A megromlott emberi természet vonakodása az, amit olykor érzel. Ne hallgass rá. A nagy bűnbánók őszinte készsége legyen mindig példaképed. Dávid súlyosan vétkezett, de Nátán próféta korholására alázat-

tal mondotta: Vétkeztem az Úr ellen. Az Úr is megbocsátotta vétkeidet — felelte neki a próféta. Megalázkodással jár, de ebben rejlik nagy érdeme. Minél nagyobb vagy, annál inkább alázkodjál meg mindenben, akkor kegyet találsz Istennél — mondja a Szentírás. (Jézus Sirák f. 3, 20.)

Az istentagadó Voltaire gyakran kezébe vette a Bibliát, hogy elolvassa a tékozló fiúról szóló példabeszédet. Mindannyiszor könnyek jelentek meg a szemében. Minden szentgyónásodnál gondold át te is ezt a remek példabeszédet... Az ifjú eltökélt határozottságával mondd te is: Fölkelek és Atyámhoz megyek. Mennyei Atyád vár rád, örömmel visszafogad édesatyai szeretetébe. Neked is azt mondja, amit az inaszakadtnak mondott: Bizzál, fiam, megbocsátatnak a te bűneid.

Minden szép, minden új élet az őszinte, töredelmes szentgyónással kezdődik. Nem akarod széppé, Isten előtt kedvessé tenni életedet? A méltó szentgyónással teheted azzá. Isten szolgálatában nagy szükséged van rá. Kegyelemforrás árad belőle bűntől kiszaradt lelked számára. Mennyi kísértés, bűnveszély fenyeget, csak úgy tudsz ellenük küzdeni, ha a szentgyónásból merítesz erőt. Hányszor tapasztaltad már, hogy ez a segítség nemcsak lelkednek békéjét adta vissza, hanem segítő kegyelmével meg is acélozta lelked ellenállását. Egy jó gyónás után mennyivel könnyebb jónak lenni.

Hathatós eszköz egyúttal az ideigtartó büntetések eltörlésére is. Csökkented azt az adósságot, amelyet bűneid után kell letörlesztened. Ha földi életedben nem törlesztetted le, a tisztítóhely gyötrelmes szenvedése vár rád. Ebből a szempontból is a te saját érdeked kívánja, hogy gyakran járulj a bűnbánat szentségéhez. Nem kínzóeszköz az, hanem lelked békéjének, boldogságának, előmenetelednek, jól rendezett lelki életednek a forrása.

3. Nagy lelkek, erős egyéniségek mind a szentgyónásból merítették erőt, kitartást küzdelmeikben. A nagy Széchenyi írja Naplójában, hogy szentgyónását mindig elvégezte. Olasz földön jártában letérdelt az egyszerű pap előtt, beszámolt neki lelki ügyeiről. Mikor röviddel

utána a tengerben fürdött s életveszedelemben forgott, nagy megnyugvás volt számára, hogy lelkének ügye rendben volt.

Karácsony előtt minden jóra való katolikus ember elvégzi a szentgyónását. De végezz szentgyónást máskor is: életed fontosabb mozzanatainál. Jó szülőidnek nem kedveskedhetnél szebb névnap ajándékkal, mintha szentgyónásod és szentáldozásod lelki gyümölcseit ajánlod fel jólétükért. Ha lehetséges, neved vagy születésed napját is szenteld meg szentgyónásoddal.

Valahol olvastam egy ifjúról, aki hűséges jóbarátra talált. Épülésére szolgált lelkének nemessége, buzgó-sága; érezte, milyen erős támasza volt az élet küzdelmeiben. Saját lelkébe is beletekintett, szentgyónást végzett azzal a gondolattal, hogy ehhez a tisztalelkű ifjúhoz ő is hasonlítani akar.

Az isteni Kisded is jóbarátod. Éretted jött a földre, vállalta a földi élet minden nélkülözését, fáradságát, végre a keserves halált. Fogadására készülsz; tiszta lélekkel közeledj feléje. Ő veled akar lenni, nemcsak a szent ünnepekben, hanem egész életeden keresztül. Róla mondja Szent János apostol: Mindazoknak pedig, kik befogadják, hatalmat ada, hogy Isten gyermekeivé legyenek, azoknak, kik hisznek az ő nevében, kik nem a vérből, sem a test ösztönéből, sem nem a férfi indulatjából, hanem Istenből születtek. (I Jn. 12, 13.) Becsüld meg az istenfiúság nemesi származását, lelked nagy értékét, ne légy méltatlan hozzá sohasem. Teljesítsd mindig példás buzgósággal vallási kötelességeidet. Az Egyház szava legyen előtted az édesanyának jóra buzdító szava.

Régi rege beszéli, hogy az Isten angyalt küldött a földre: vigye onnét az égbe a legszebbet. Lejött az angyal és drágakövet talált, sietve röpült vissza Isten elé. Ilyenből egész hegyeket alkothatok — volt a válasz. Nem ez a legszebb a földön. Visszajött az angyal és édesanyja ölen imádkozó gyermekre talált. Ez a legszebb a földön. Igen, a gyermek most még angyal, de ki tudja, mi lesz belőle? — volt a válasz. Nem ez a legszebb a földön. Ismét visszatért az angyal; kunyhóban ifjúra és öreg-

emberre talált. Mind a kettő imádkozott. Az ifjú azért, hogy lelkének ártatlanságát el ne veszítse; az öreg pedig így könyörgött bocsánatért életének sok mulasztásáért. Nagysietve repült vissza az angyal s vitte Isten elé. Igen, — volt a válasz — ez a legszebb a földön. Az ártatlanság könyörgése és a megtérő bűnös bűnbánó könnyezése.

A bűnbánat szent szellemében készüljétek a szent ünnepekre. Az isteni Kisded áldása őrizze meg lelketeket és vezéreljen benneteket ifjúságtok folyamán. Amen.

Bene István
tanulmányi felügyelő

Advent IV. vasárnapja:

Légy jó mindhalálilig!

Keresztelő Szent János még mindig az Úr útjának előkészítését sürgeti. Puha, pázsitos utat készítsünk neki. Egyengessük, simítsuk útját. Minden hegy lerontassék, minden völgy betöltessék...

Most már negyedik vasárnap beszélek az istenszolgálatról.

1. Szolgálj az Istennek erényes étellel. Ne száraz kórót ajánlj föl neki, hanem viruló ágat: ifjúságod zsen-géjét. Járj előtte nemes szívvvel, tiszta szándékkal. Szol-gálj az Úrnak örvendezéssel.

Bizonyára sokszor nézted már a kertész munká-ját. A durva ásás után mennyire egyengeti, puhítja a földet. Csak jól megmunkált talajban díszlenek virágai. Lassú, pepecselő munka, de megteszi szép virágai ked-véért. Előre látja munkájának eredményét, a szép virá-goskertet...

Te is elvégezted a durva munkát lelkedben, most ültetned kell. Ki kell alakítanod a katolikus ifjú igazi életét. Nem egy napnak, nem is egy évnek a munkája ez, hanem ifjúságod minden egyes napjának komoly

munkája. Ebben is csak kitartás vezet a célhoz. Nézd azt a kis forrást, mely ott fakad a hegy oldalában. Csendesen indul útjára. Partját virágok szegélyezik, gyönyörködve nézi, de nem állhat meg. Tovább kell mennie. Nem tartóztathatja vissza a madarak éneke sem... Ha árkot vonnak eléje, azt betölti; ha halmot vonnak eléje, azt átlépi. Sietve halad a nagyobb folyóba, a tengerbe. Így kell neked is haladnod Isten szolgálatában. Nem kell az emberekre tekintened; tudod a célt, menned kell. Csak kitartás vezet a célhoz. Isten törvénye eligazít. Csak az koronáztatik meg, aki a törvény szerint küzd — mondja Szent Pál apostol. Légy állhatatos a jóban.

2. Minden hegy lerontassék. Ha lelkedbe tekintesz, észreveszed, hogy volt egy hegy, egy főhibád, amely ellen már eddig is sokat küzdöttél. Ne hagyd abba a munkát, hanem légy résen továbbra is. Könnyen felütheti újból a fejét, ha nem lész éber és óvatos. Rosszra hajló természeted nem változott, de melletted áll Isten kegyelme, segítsége. Aki megteszi azt, ami tőle függ, attól az Isten nem vonja meg kegyelmét. Ne légy vakmerően bizakodó. Ne légy könnyelmű. Pillanatnyi felbuzdulás hamar lelohad. Férfias határozottságra van szükséged, mely önbizalomból táplálkozik. Ne mondd azt, hogy nem tudod megtenni. Ez már gyengeségnek, határozatlanságnak a jele.

Egy esőcsepp kicsi dolog. Mégis ha állandóan, folytonosan esik a kőre, lassankint feloldja, kivájja azt. Látható lesz munkája. Minden nagy dolognak kicsi a kezdete. Életed irányításáról, lelked kialakításáról van szó, ne vesd meg a kicsiségeket se. Amit a költő mond: Minden órának leszakaszd virágát — alkalmazd lelki életedre is. Minden kis alkalmat használd fel arra, hogy jót cselekedjél. A nap reggelén gondoldj arra, milyen jó-cselekedetre lesz alkalmad. Munkád igénybe veszi idődet, erőidet, de tudnod kell, hogy nemcsak a földiekért kell küzdened, hanem Isten országáért is. Mit használd az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja.

3. Minden völgy betöltessék — mondja az Udvözítő

előhírnöke. A völgy valaminek a hiányát jelenti, amit ki kell tölteni. A bűn eltávolításával támadó úrt is be kell tölteni lelkedben. Ezt az úrt csak az erények tölthetik be. Vannak üres lelkek. Nem járnak ugyan a bűn útján, de nem is törekszenek határozottan a jóra, az erényes életre. Nincs meg bennük a lendület, a határozott akarat, hogy előbbre jussanak, többet tegyenek.

Az erényes élet az igazi katolikus élet. Erre kell törekedned minden erőddel. Az alap, melyre építened kell, az alázatosság. Minél magasabb épületet emelnek, annál mélyebb alapot ásnak. Gondold meg, hogy erőd, tehetséged, kis vagyonod Istentől van. Mid vagyon, amit nem kaptál, ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna — mondja Szent Pál apostol. Ez a lelkület megóv az elbizakodottságtól, a kevélységtől, mely viszsztatetszik az Istennek. Ha alázatos vagy, akkor könnyű az engedelmesség is. Isten akaratát látod szülőid, előjáróid, munkaadód parancsában. Nem fokoz ez le a gyermek színvonalára, mert mindenkinek vannak feljebbvalói, akiket tisztelnie kell s akiknek engedelmisséggel tartozik. Ezt követi a szelídség, mely megóv a harag vétkes indulatától és segít a felebaráti szeretetre, társaid megbecsülésére. Önmagadat pedig megbecsülöd a tisztaság erényével, mely a romlott világban sokszor nagy áldozattal jár, sok küzdelemmel kell kivívnod és megőrizned. Ne feledd el, hogy ez ifjúságod értékmérője és egyik legnagyobb becse. Amikor Isten a tiszta élet áldozatát kívánja tőled, nem hagy magadra, melletted áll kegyelmével, hogy segítsen, erőt adjon. Megkívánja tőled, hogy hozzá fordulj buzgó imádsággal. Erre int a Bölcsesség könyve: Mivel tudtam, hogy a rossztól magamat meg nem tartóztathatom, hacsak Isten nem adja, azért az Úrhoz mentem és könyörögtem hozzá. Nem kételkedem, hogy szeretet az imádságot, szívesen gyakorlod, mert ezzel szenteled meg mindennapi munkádat is. Csak néhány erényt említettem, melyekkel betöltöd a völgyeket lelkedben. Gyakorlásukkal szolgálsz Istennek és készülsz legméltóbban a kis Jézus fogadására.

Bizonyára olvastad Móricz Zsigmondnak „Légy jó

mindhalálíg" című könyvét. Megható benne a kis Nyilas Misinek gyermekded viselkedése. Dolgozik, fárad, tanul és mást is tanít életének fenntartására. Mikor megvádolják, ártatlanságának tudatában hangoztatja, én azt tanultam: Légy jó mindhalálíg. Sohase felejtsd el ezt a szép mondást. Legyen neked is vezérelved, mely világítson előtted a bűnös világ forgatagában. Isten szolgálataiban való hűséges kitartásra, az erényes életre tett elhatározásodat helyezd az isteni Kised jászolához, hogy áldásával kísérjen most ifjúságod hajnalán és egész életed folyamán. Amen.

Bene István
Szent Mór-kollégiumi prefektus

Karácsony ünnepére:

„... örvendezzünk!”

„Krisztus Jézus született, örvendezzünk” — hangzik az ének a keresztény tömegek ajakán. Amily sokan éneklik, éppen olyan kevesen öntudatosítják a karácsonyi örömnök alapját magukban. Hogy ne tartozzunk ezek közé a csak az ének szavaival örvendezni tudó keresztények közé, hanem tudatában legyünk a karácsonyi öröm okának is, foglalkozzunk a kérdéssel: mi jogon harsogtatja millió és millió magyar ajak — „örvendezzünk!”?

*

Az örömnök két oka van: az egyik, amit Isten cselekedett karácsonykor; a másik, amit Isten karácsonyi cselekedete nyomán nekünk kell megtennünk életünk folyamán s ami éppen akkora örömforrást jelent az embereknek, mint amekkorát magának a jó Istennek karácsonyi örömszerzése.

1. *Mit tett az Isten?* — Nagyobbat, mint amekkorát a világ teremtésekor, a vízözönnek földre bocsátásakor, vagy Szodoma és Gomorra tüzes, kénköves esővel való

elpusztításakor cselekedett. Karácsonykor nagyobbat tett, mint amekkorát Izsák megmentésekor, József felmagasztalásakor, a zsidóknak Egyiptomból való kivetésekor s az ígértföldré való bevezetésekor tett. De nagyobbat tett még a próféták küldésénél, s az ószövetség minden csodájánál is. Karácsony napján az Isten egyszülött Fia, az imádandó Szentháromság második Személye, a Fiúisten, ki az Atyával és Szentlélekkel egyetemben mindeneket a semmiből teremtett, felvén a teremtmény, a szolga, az ember természetét s azt isteni örök személyében egyesítve magával, mint Istenember e világra született. Nagy dolog a világ teremtése, nagy dolog a vízözön, nagy dolog az ószövetség minden egyes műve. De mik ezek ahhoz viszonyítva, amit Isten karácsonykor cselekedett? Az első karácsony éjjelén az ég és a föld, az Isten és az ember ölelkeztek össze egymással a kiengesztelődés és megbocsátás, a javulás és bűnbánat útjának kiépítése végett e világra született kisdied Jézusban. Karácsony napján az Isten

a) *leereszkedett az emberekhez.* — Hogy ez mit jelent, rádöbbenünk, ha megfontoljuk, hogy a szentek Szentje, az urak Ura, ki előtt még az angyalok is eltakarják arcukat s térdeikre roskadozva zengenek háromszoros szent-szentet a kerubok és szeráfok, állt szóba az emberekkel. Az született a földre, kinek egyetlen szavára világ teremtődik vagy megsemmisül, tenger, vihar, betegség, halál, ördög, pokol engedelmeskedik. Vajjon remélhetnénk-e ezt, bűnös emberek, ha Istenünk nem lenne, aminek a Szentírás mondja: szeretet!

b) *Felemelte magához az embereket.* — Nemcsak leereszkedett, meghagyva bennünket előbbi nyomorúságunkban, hanem kiemelt onnan minket. Hogy ez megint mekkora jótétemény, fontoljuk meg, hogy kik voltunk? Bűnösök, vádlottak, hálátlan szolgák, kiket bűnük miatt kiűztek a paradicsomból. Megbántottuk az Istent, ki minket nem bántott. Sőt nemcsak nem bántott, hanem annyi jót adott, amennyit soha senki; köztük a legnagyobbat is, az istenfiúságnak s az örök életnek zálogát: a megszentelő kegyelmet. Mégis megszorítottuk. Mégpedig

nemcsak az első bűnnel őszüleink által és őszüleinkben, hanem utána is szüntelen. S nem egyszer-kétszer, hanem évezredekken keresztül kimondhatatlanul sokszor: S az Isten, a jóságos Atya mégis lehajolt hozzánk. Kiemelt bennünket a süllyedésnek, a nyomorúságnak ebből a kínos helyzetéből s felemelt bennünket Magához, fogadott fiaivá tett.

2. *Mit tegyünk mi?* — Működünk közre Isten velünk gyakorolt karácsonyi jótéteményével.

a) *Emelkedjünk fel Hozzá.* — Ő lehajolt hozzánk. Mi ragadjuk meg jóságos Jobbját s emelkedjünk fel Hozzá. Hogyan? Ő maga jelölte meg a módját: megtartván mindazokat, amiket Krisztus tanított. Ez az Istenhez való emelkedés egyetlen lehetséges útja. De az egyetlen lehetséges módja a karácsonyi nagy isteni jóság meghálálásának is. Aki az Isten tanítását, azaz kinyilatkoztatását megtartja, az gondolataiban, szándékaiban, vágyaiban, akarásaiban, érzelmeiben, tetteiben, tehát egész életében úgy cselekszik, ahogyan Isten cselekedne az ő helyében. Az ilyen ember a legbensőbbben egyesülve él Istenével. Az ilyen ember élete a leghűségesebb képmása az Isten által elképzelt embernek. Róla el lehet mondani: felemelkedve Istenhez, azaz Istenben él.

b) *Vonzzuk le Istent magunkhoz.* — Ő felemelt Magához bennünket. Mi vonzzuk, költöztessük be Őt a mi lelkünkbe. Mert meg lehet ezt is csinálni. Úgy, ahogy Ő csinálta karácsonykor az emberi természettel az első karácsonyi éjtszakán. Magára vette a mi testünket és lelkünket — mi vegyük magunkhoz az Ő testét és véréét. Ha akarunk, egyesülhetünk Vele. Ha akarjuk, beköltöztethetjük testünkbe, lelkünkbe a szentáldozás által. Hatalmat adott mindegyikünknek, hogy annyiszor, ahányszor csak akarjuk, megrendezhessük magunkban a karácsonyi csoda megismétlődését: Isten Fiának az emberekkel való egyesülését.

*

Ime, a karácsonyi öröme alapja: az egyik már megtörtént, a másik megtörténe, megvalósulása tőlünk

függ. Ami megtörtént, azt Isten csinálta meg: leereszkedett hozzánk s felemelt bennünket Magához. Ami még nem történt meg, nekünk kell megcsinálnunk: emelkedjünk fel Hozzá parancsainak megtartása által és költöztessek be lelkünkbe a szentáldozáshoz való gyakori járulás által. S meglátjuk, ez az utóbbi ugyanakkora örömforrás lesz lelkünk számára, mint amekkorát az Isten jótéteménye jelent.

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

December 26.:

Szent István vértanú és az új Istvánok

Az Egyház öreg, majdnem kétezer éves. A pápa öregember, a püspökök is öregek, a papok közt is sok az öreg. Megértik-e ezek a fiatalokat, kellenek-e az Egyháznak a fiatalok? Fontosak vagytok-e ti az Egyháznak?

Régen az Egyháznak kellettek a fiatalok. Az öreg apostolok, mikor nem győzik már a sok munkát, a keresztelest, prédikálást, bűnösök megtérítését, szegények gondozását, akkor kiválasztanak — nem meglelt férfiakat, hanem — fiatalembereket, teljes bizalommal rájuk bízzák az Egyház pénzét és a szegények gondozását. És ezek a fiatalok úgy dolgoznak, hogy az Egyház ellenségeinek dühe ellenük fordul. Bátran megvédik vallásukat, úgy szólnak Krisztus ellenségeivel, hogy azok nem tudnak megfelelni nekik és ellenállni okosságuknak. Krisztus ellenségeinek dühe ellenük fordul és nem az apostolok ellen. István diákonus a legbátrabb közülük. Nem lázít ez az István, nem heveskedik, nem is védi magát, hanem csak megmondja ellenállhatatlanul az igazat. Megkövezik érte. Ő pedig nem fenyegetődzik, nem bosszúról és tanításának győzelméről beszél, hanem imádkozik gyűlölködő ellenségeiért: „Bocsáss meg, Uram, nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!”

Ilyen férfiakra van szüksége az Egyháznak! Jobban, mint az apostolokra, papokra. A papok lehetnek öregek, lehetnek köztük kényelmeskedők, sőt akadhatnak rossz papok is, de amíg István vértanú lelkével élő bátor katolikus férfiak vannak, Krisztus tanítása terjedni fog, nem lehet tönkre tenni üldözésekkel, még rossz papok sem tudják tönkre tenni! Mert terjeszti és védi a katolikus férfiak serege.

Az Egyház keresi, hívja ma is az ilyen István-lelkű férfiakat! Tudjátok-e, hogy Magyarországon a fiatalsággal először és legjobban buzgó papok foglalkoztak a cserkészletben? Nemcsak az úrfiúkkal, hanem a tanoncokkal is. Papok csináltak a városokban tanonccinternátusokat, hogy a szegény iparosfiúknak legyen tisztességes szállásuk és ne legyenek olyanok, mint a kivert kutyák. A levante szó is paptól ered; sok évvel az állami kötelező levante előtt egy lelkes jánoshalmi káplán összehozta a falusi fiúkat és futballozott velük, színdarabot csinált, sok hasznosra megtanította őket, férfit faragott belőlük, és a fiúk lelkesen és önként jöttek, hisz az egész falu a levantékről beszélt. — Jó volna, ha egyszer eljuttatnátok a „KALOT” érdi népfőiskolájára, meglátnátok, hogy azok a falusi legények, akik oda elkerülnek, milyen talpraesett, nagyszerű emberré faragódnak egy lelkes jezsuita pap keze alatt. Az Egyház ma is törődik a fiatalokkal, tudja, mi kell a fiataloknak, fontos neki a fiatal-ság és örül, ha hitüket védő új Istvánok akadnak közöttük.

...Látom megnyitva az eget...: Krisztus mellett Szent István vértanú és mellette sok-sok tiszta életű, a vallását megvédő és terjesztő bátor, fiatal férfi. Te is köztük vagy! Mert te is tiszta életű akarsz lenni, te is véded a vallásodat és terjeszted példádval a jót.

Endrefalvy Ottó

Újév napján

Kedves fiúk! Sok örömmel és reménységgel indulunk neki az új esztendőnek. Várjuk és reméljük, hogy a sok „Boldog Újévet” kívánság nem marad csak kívánság, hanem az új esztendőben sok meg is valósul belőlük. Hogyne reménykednétek mindnyájan, hiszen ez új esztendő mindnyájatokat közelebb hoz majd a kitűzött céljaitokhoz. Egyik el fogja végezni az iskoláit, a másik felszabadul és segédlevelet kap, a harmadik jobb fizetést ér el, a negyedik talán meg fogja találni az új évben jövő élettársát és ki tudja, hogy még mennyiféle vágy és remény beteljesedését várjátok az új esztendő-től. Egyben azonban mindnyájan megegyeztek: Mind várjátok, hogy az új évben nagyobbak, erősebbek, fejlettebbek, tökéletesebbek lesztek.

Testileg növekedni, fejlődni fogtok egy év alatt mindnyájan, az egészen biztos. Az jön magától. De az igazi katolikus magyar levante nem elégszik meg azzal, hogy csak növekszik, hanem arra is törekednie kell, hogy értékesebbé, tökéletesebbé legyen az új évben. Mert a növekedés magában véve még nem mindig érték. Látátok már mindnyájan, mikor a pincében kicsírázik a krumpli. Nő az a csíra gyorsan, akár méternyire is és mégsincs benne köszönet. Az a növekedés nem érték és nem életképes, mert hiányzik az éltető napsugár.

Az új esztendőben nektek is arra kell vigyáznotok, kedves fiúk, hogy a ti növekedésetek is ne ilyen értéktelen, penészvirág-fejlődés, hanem Isten és emberek előtt örvendetes és értékes fejlődés legyen. Ehhez napfény kell, a hitnek napfénye.

Azért az új esztendőben testi és lelki fejlődésednek legfőbb éltető napfénye a te katolikus hited, szilárd katolikus meggyőződésed legyen. Erősödj hitedben és katolikus meggyőződésedben! Légy meggyőződve sziklaszilárd meggyőződéssel, járja át egész valódat a csontod velejéig az a tudat, hogy a világon egyetlen megingathatatlanul biztos igazság van: a te katolikus hitednek

igazságai; a világon egyetlen biztos és helyes út van a földi és örök boldogság elérésére: a te katolikus hitenednek útja. Sziklaszilárd biztos igazságok a mi hitünk igazságai, amelyeket kétezer esztendő alatt minden elképzelhető és elképzelhetetlen módon próbált megdönteni és megsemmisíteni a hitetlenség és istentelenség. A mi katolikus hitünk azonban minden támadást diadalmasan kiállott és minden támadás után csak annál jobban kitűnt a katolikus tanítás megcáfolhatatlansága.

Akadnak most is üresfejű nagyszájúak, akik fölényeskedve akarják támadni vagy lekicsinyelni a katolikus vallás igazságait. Talán ti is hallottatok vagy olvastatok már ilyesmit. Olyan dolog ez, mint mikor a kis egér nekimegy a nagy hegynek, hogy azt összefurkálva összedöntse. Hol lesz már az a kis egér, amikor a hegy még mindig állni fog! Az ilyen szerencsétlen piszkálódások nem hogy meggyöngyítenének katolikus meggyőződéstekben, hanem csak még jobban erősítsenek meg benneteket. Csak még tudatosabb akarattal igyekezzetek azon, hogy az új esztendőben a katolikus hitnek a napfénye legyen fejlődések legerősebb táplálója.

Mert jól jegyezzétek meg, hogy sem az egyes embernek, sem a családoknak, sem a magyar nemzetnek a számára más út a boldogulás felé nincs, mint a krisztusi igazságok útja. Nézzétek meg a szerencsétlen vallástalan istentagadókat. Milyen lezüllött, leromlott a legtöbbje. És milyen lezüllött és szerencsétlen a családjai! A szép, boldog élet útja az egyénnek is, családnak is a katolikus hitnek az útja. De a nemzet számára is. Szent István nem hiába tette a katolikus vallást a magyar nemzeti élet alapjává. Ezer év vérvívataraiban már régen elpusztult volna a magyar nép a nélkül. — Új esztendő küszöbén álltok, melyben növekedni, fejlődni, értékebbé lenni akartok. Legyen éltető napsugaratok a katolikus hit, a katolikus meggyőződés.

A hit igazságait a katolikus Egyház tanítja nektek és a ti lelkipásztorotok juttatja el hozzátok. Az új esztendő boldog fejlődésének másik követelménye, hogy

legyen bennetek nagy tisztelet a ti Egyházatok és lelkipásztorotok iránt. A pap nem a maga tudományát hirdeti, hanem az Úr Jézus tanítását. Jézus megmondta a papokról: Aki tirátok hallgat, az énám hallgat, aki titeket megvet, az engem vet meg. Ha lelkipásztorod tanítását tisztelettel elfogadod és követed, akkor helyes úton jársz. De aki lelkipásztora tanítását nem becsüli meg, az ne csodálkozzék, ha nem lesz belőle derék, becsületes ember, hanem szerencsétlen torz, aki sem Isten, sem ember előtt nem kedves.

Manapság az Egyháznak és a papnak sok ellensége van. Így akarják az emberek lelkét megmérgezni, mert jól tudják, hogy: „Megverem a pástort, szétszéled a nyáj.” Kedves fiúk! Az Egyház és a pap tiértetek van. Addig becsüljétek meg, amíg van! Soha ne engedjétek magatokat Egyházatok ellen fordítani! Érezetek együtt Egyházatokkal és ne engedjétek soha azt bántani. Két dolgot nem szabad eltérni: azt, hogy édesanyádat bántásák és azt, hogy Egyházadat bántásák. Az új esztendőben tisztelettel hallgass Egyházad tanítására, akkor biztosan helyes úton jársz, értékes férfiúvá fejlődsz.

A hit és az Egyház iránti tisztelet csak gyökere annak a jellemfejlődésnek, amire az új esztendőben törekedned kell. Ebből a gyökérből ki kell hajtania a talpig becsületes, gyakorlati, katolikus magyar életnek. Azt akarjátok, hogy az új évben egész emberekké fejlődjétek? Neveljétek magatokat az új évben kötelességteljesítő férfiakká.

Milyen szép látvány egy talpig becsületes férfi, akiben bizni lehet, aki nem játszik a szavával, hanem amit elvállal vagy ami kötelessége, azt véghezviszi, nem azért, mert ellenőrzik, hanem azért, mert van becsület-érzete, van férfias kötelességtudása és büszkesége. Milyen büszkén emlegetik ezt a föltétlen megbízhatóságot a magyar katonáknál! Akartok az új esztendőben fejlődni? Nagyobbak, jobbak, kiválóbbak lenni? Legyetek kötelességtudó leventék! Kötelességtudók Istennel szemben. Amit Isten parancsol, azt megteszitek minden körülmények között. A rendes napi ima, a vasárnapi

szentmise és vallásunk más parancsai szent kötelesség gyanánt álljanak előttetek és mindig teljesítsétek!

Legyetek kötelességtudók hazátokkal szemben. Józan, becsületes, munkás férfiak legyetek! Jó szívvel tegyetek eleget a törvénynek, igyekezzetek jó katolikus magyar leventék, talpig férfiak lenni. Ezt kívánja tőletek a haza.

Kötelességtudók legyetek szüleitekkel és feljebbvalóitokkal szemben. Tisztelet, engedelmisség, munka jár nekik! Ez a kötelesség a családokkal szemben!

Műveljétek magatokat, tanuljatok, mesterségben, foglalkozásokban tökéletessé képezzétek ki magatokat. Ez a kötelességetek önmagatokkal szemben. Hibáitokat igyekezzetek legyűrni, jótulajdonságaitokat még jobban kifejleszteni. Ez is kötelességetek önmagatokkal szemben!

Kedves fiúk! Mindnyájatok előtt két út, két végcél áll. Egyik az, hogy erős, boldog, tiszta, kötelességteljesítő, becsületes férfiéletre és ezek révén a mennyország magaslataira eljussál. A másik az, hogy a becstelen, jellemtelen, züllött és romlott élet posványába és ezáltal az örök kárhozat mélységébe süllyedj bele. Most új-évkor nekiindulsz az útnak. Év végén és az ítéletkor majd számot kell adnod: melyik cél felé haladtál? Fölfelé emelkedtél az új évben? Jobb, tisztább, értékesebb lettél, vagy pedig lefelé süllyedtél és a mélybe, a pocsolya felé vitt az utad?

A mai szentmisében, amikor majd Úrfelmutatáskor leszáll az oltárra az Úr Jézus, nagyon mély, buzgó imával kérjétek őt: Uram, én tele vagyok jószándékkal. Adj nekem erőt, hogy az új év folyamán ne lefelé csúszszam, hanem fölfelé emelkedjem! Segíts, hogy az új évben erősödjem hitemben, Egyházam iránti tiszteletben és engedelmisségben! Segíts, hogy Isten, hazám, ember-társaim és önmagam iránti kötelességeim szentek legyenek előttem és azokat mindig férfiasan teljesísem. Segíts, Uram, hogy az új esztendőben a Te akaratod szerinti tökéletes férfivá nevelhessem magamat! Amen.

Kenyeres Lajos

Újévre

Boldog újévet köszöntünk egymásnak örök, elpusztíthatatlan reménységgel. Csodálatos az emberi lélek. Minden év első napján újra kihajt a *remény* letört zöld ága s minden év első napján rózsaszínű szemüveggel nézünk a jövőbe. Jól is van ez így. Isten ültette lelkünkbe ezt a szép vonást, Isten, aki hűséges és beteljesíti ígéreteit. Ő a *maga részéről* meg is tesz mindent, hogy ez az év boldog legyen. Csak tegyük meg mi is, amit *nekünk* kell tenni. S mik ezek?

Hogy az új év valóban boldog legyen:

1. Legyünk az új évben *vallásosabbak*, mint voltunk a régiben. Tapasztalati igazság, hogy a vallásosság és boldogság egy irányban halad, egyenlő arányban áll. Minél több van a vallásosságból, annál több lesz a boldogságból. Mi a vallásosság? Istennel való kapcsolatunk ápolása, szorosabbá tétele, annak felismerése, hogy „Istenben élünk, mozgunk és vagyunk” s e felismerésből származó elhatározás: hozzáismulni Istenhez, a mi Atyánkhoz, akaratát mindenben teljesíteni. Így még koldusrongyokban is boldog lehet az ember. — Tauler János középkori író egy reggel koldussal találkozott, kiről lerítt a nyomor. Tauler jó reggelt kívánt a koldusnak. A koldus így felelt: „Még soha életemben nem volt rossz reggelem.” Tauler vallásos színnel akarta köszöntését megjavítani s így szólt: „Segítse boldogságra az Isten!” A koldus erre azt mondta: „Én még sohase voltam boldogtalan.” Tauler tréfát sejtett s így folytatta: „Kívánom magának, hogy minden kedvére történjék.” A koldus erre így válaszolt: „Velem csak az történik, amit magam akarok és óhajtok s azért boldog vagyok.” „Micsoda! — felelte Tauler — maga boldog? Hisz azok sem boldogok, kiknek látszat szerint legjobban megy dolguk.” A koldus így felelt: „Uram, nekem még sohasem volt rossz reggelem, mindig meg voltam elégedve sorsommal. Hisz tudom, hogy Atyám van a mennyben, ki mindenkor javamat akarja. Én azt akarom, amit Isten

akar, azért mindig az történik, amit magam akarok. S bizonyára az a legnagyobb boldogság, ha mindig az történik, amit magunk akarunk." Tauler kérdezte: „Kö-molyan beszél? Hátha Isten a pokol örvényébe taszítaná, akkor is azt akarná, amit Isten akar?" A koldus azt felelte: „Miért ne? Mert tudja meg, hogy nekem két karom van: az egyik az Isten akaratán való megnyugvás, a másik az őszinte szeretet. E két karommal átölel-ném az Istent s nem engedném el, úgyhogy levonnám magammal a pokolba, s inkább akarok Istennel a pokol-ban lenni, mint Isten nélkül a mennyországban." (Lásd Szuszai: *Kalauz*, 254. lap.) Csodálatos párbeszéd, mely-ből látjuk, hogy az igazi vallásosság boldoggá teheti az embert. Mélyebb legyen tehát a hitünk, melegebb az istenszeretetünk, akkor leszünk vallásosabbak s telje-sítjük az új év boldogságának első feltételét.

2. Legyünk az új évben *dolgosabbak*, mint voltunk a régi-ben. Isten a munkát áldásnak szánta, csak az ősbűn fordította átokká. De a magja, értelme, eredménye ma is áldás. Minden nemeslelkű ember, aki nem szolgálélek, áldásnak tekinti a munkát. Az ilyen jókedvvel és jó eredménnyel dolgozik. S ami a legfőbb: *jószándékkal*. Hogy isteni parancsot teljesítsen, hogy az életszükség-leteket megszerezze és embertársain jópéldával meg-fölös filléreivel segítsen. A rest embert mindenki utálja, megveti, a dolgost szereti, megbecsüli. S ha már az em-berek is megvetik a lustát, mennyivel inkább megveti Isten, aki kegyes gondviselésével folyton munkálkodik és javunkon működik. Isten a lustától elfordul, mert Ő még jobban tudja, mint mi emberek, hogy a lustaság az ördög párnája és a lusta ember minden rosszra kapható.

Septimius Severus római hadvezér betegen feküdt. A szolgálatot tevő tiszt eléje lépett és jelszót kért a kato-nák számára. A haldokló hadvezér nagy fáradsággal fel-ült ágyában és törött, fátyolozott hangon kiadta a jel-szót: *dolgozzunk!* Ezt tartjuk mi is jelszónak az új évre s Isten áldása fog fakadni jól végzett munkánkból. Ez a második feltétele az új év boldogságának.

3. Legyünk az új évben *elnézőbbek* egymás iránt és *testvériesebbek*. Minden embernek van hibája. Közmondás: ember hiba nélkül nincsen. E hibákat orvosolni, szerető türelemmel javítani: gyémántkőszőrülés. Mikor a gyémántot kibányásszák, érdes kődarab. Csiszolással, faragással simítják le és így nyeri tükröző fényét, értékét. Ennél is értékesebb munka egymás javítása, a lélek fényesítése. Türelmes, elnéző munka eredménye.

Két testvér egy január elsején megállapodott abban, hogy az új évben figyelemmel kísérik egymást s ha hibát látnak a másikon, szeretettel, de őszintén figyelmeztetik, segítik mindenben egymást. Így is történt. S mikor az évet lezárták, anyagi előhaladást tapasztaltak s azt, hogy nincsenek ellenségeik, mert más emberek nagyobb tisztelettel néznek rájuk, tanácsaikat kérik és hivatalokkal akarják őket megbízni. — Ha mi az idén ilyen testvérei leszünk egymásnak, egy nagy lelki családdá forrunk össze s kiáltó ellentétek nem lesznek köztünk. Akkor csak boldogabb lehet az új év, mint volt a régi, amelyben széthúzás, szeretetlenség és türelmetlenség keserítette életünket. — Az elnézés, megbocsátás s szeretet az evangélium, tehát Krisztus szelleme. Ő áll az év küszöbén, hogy végigkísérjen azon. A gyermek a sötétben nem fél, ha atyja kezébe kapaszkodhat. Így induljunk mi is neki az új, lefátyolozott arcú évnek, amely titkokkal teljes és sötét, de ha Atyánk kezébe kapaszkodunk, semmi baj sem érhet és nincs mitől félnünk. Ez az atyai kéz áldásosztóan van felénk tárva. Érezzük azt folyton magunk felett s úgy járunk egész éven át az Ő jelenlétében, hogy ennek a kéznek sohase kelljen lesujtania reánk. S ha valóban vallásosabbak, munkásabbak és türelmesebbek leszünk, remélhetjük a boldog új esztendőt, amit adjon meg a jóságos Isten mindnyájunknak. Amen.

Botlinger Pál
erdői esperes-plébános

Vizkereszt ünnepén:

Szociális érzék

Bölcsek jöttek napkeletről és leborulva imádták Jézust. Ott térdeltek a betlehemi pásztorok is. Milyen csodálatos erő árad ki ebből a kisdedből. Mint valami csodálatos mágnes, úgy vonzza magához a legkülönbözőbb emberek sokaságát. Együtt térdel a jászol előtt a király és az egyszerű pásztor, a tudós és a tanulatlan, a szegény és a gazdag. Máskor ezek talán meg se látták volna egymást, vagy egészen idegenül mentek volna el egymásmellett, olyan nagy volt közöttük a társadalmi különbség, de most összekapcsolja őket a kis Jézus. Most áthidal minden társadalmi távolságot a kisdedből kiáradó szeretet.

Kedves fiúk! Mostani társadalmunk egyik legfájóbb sebe az a nagy távolság és szakadék, amely az egyes társadalmi osztályok között tátong. Sokszor úgy fáj ez a szakadék! Úgy fáj, mikor a tanult ember lenézi és lekezezi a tanulatlant, de fáj az is, amikor a tanulatlan sunyi gyűlölettel néz a nála okosabb vezetőjére. Úgy fáj, mikor az emberek a szerint értékelik egymást, hogy kinek hány hold földje és mekkora vagyona van. Fáj, ha a gazdagabb lenézi a szegényebbet, de fáj az is, ha a szegényebb is csak keserű irigységgel és gyűlölettel tud a jobbmódúra gondolni. Úgy fáj, amikor a munkaadó rosszul bánik a munkásával és rosszul fizeti, de nagyon fáj az is, amikor a munkás semmi együttérzést nem mutat kenyéradó gazdájával és sokszor nem egyéb fizetett ellenségnél.

Fájnak ezek a tátongó szakadékok az emberek között akkor is, ha csak egyes emberekről van szó, de még jobban fájnak, ha egész társadalmi osztályok között dül az osztálygyűlölet és az osztályharc. Az utóbbi évtizedekben, sajnos, ez is gyakran megtörtént, mert az istentelen marxizmus, amely nálunk a kommunizmus és szociáldemokrácia formájában jelentkezett, mestersége-

sen szította az osztálygyűlöletet és osztályharcot az egyes társadalmi osztályok, a munkások és munkaadók között. Azt hirdette, hogy az osztályharcból születik meg a forradalom, a forradalomból pedig az emberiség boldogabb jövője. Szerencsétlen és hazug gondolat ez. Gyűlöletből mindig csak harc támad. A harcban sebeket adnak és kapnak. A sebek mindig szenvedést jelentenek. A gyűlöletből tehát jobb jövő soha, hanem mindig csak szenvedés fakadhat.

Sajnálatos dolgok ezek a társadalmi szakadékok, de ne gondoljátok, hogy csak most vannak meg ezek a különbségek. Régebben még sokkal nagyobb mértékben megvoltak. Régebben, amikor a pogány társadalomban a szabadok mellett ott volt a rabszolgák óriási serege, akiket nem is vettek emberszámba. Úgy adták, vették őket a vásáron, mint az állatokat. Megkínózták, megölhették őket a nélkül, hogy bárki is törődött volna vele, mint ahogy ma sem törődik azzal senki, ha egy csirkét levágnak vagy egy malacot leszúrnak.

Jézus születése előtt mindenütt így volt ez és éppen a kis Jézusnak királyokat és pásztorokat egyszerre magához ölelő szeretete szüntette meg a szörnyű szakadékot ember és ember között. A kis Jézus jászolánál tanulta meg az emberiség, hogy egy Atyának gyermekei és egymásnak testvérei vagyunk, azért minden embernek meg kell adni azt a megbecsülést, ami az embertestvérnéki jár. Ez szüntette meg a rabszolgaságot és ennek kell áthidalnia most is az egyes társadalmi osztályok között tátongó szakadékokat.

Itt a templomban, az Oltáriszentségben jelen van az Úr Jézus éppen úgy, mint a betlehemi barlangban. És itt az Oltáriszentség előtt nincs különbség szegény és gazdag között. Jézus nem azt nézi, hogy kinek hány hold földje, hogy milyen előkelő ruhája van, hanem csak azt nézi, hogy kinek milyen tiszta lelke van. Itt a templomban, az Oltáriszentség előtt és az áldoztatórácsnál eltűnnek a társadalmi különbségek, megszűnik a rang-

kórság és csak azt érezzük, hogy egy atyának gyermekei, embertestvérek vagyunk mindnyájan.

De ennek a testvériségnek érvényesülnie kell a templomon kívül is. Kinn a polgári életben is, a munkában is, a szórakozásban is. Jó, vallásos családokban és községekben meg is van a megbecsülés a szegényebbekkel szemben. Szép megnyilvánulása ennek a megbecsülésnek az a szokás, hogy a cselédet úgy tekintik, mint családtagot és egy asztalnál teritnek neki a gazdával.

Különösen törekedni kell a társadalmi távolságok eltüntetésére nektek, leventéknek. Törekednetek kell rá, mert katolikusok vagytok, de azért is, mert ti már egy új világnak, új korszaknak gyermekei vagytok, amely korszak sok mindenben igyekszik megszüntetni a régi helytelenségeket. De azért is, mert magyar leventék, a magyar jövőnek harcosai vagytok.

A harctéren nincsenek osztálykülönbségek, ott csak katonák, csak bajtársak vannak, akik együtt küzdenek a közös nagy célért, a haza boldogulásáért. Ennek a közös küzdelemnek vagytok harcosai ti is, magyar leventék. Mert a csata most nemcsak a harctereken folyik. Éppen olyan keményen kell most állni a harcot a munka és a termelés terén, mint a csatatereken. Jaj annak a hadseregnek, amelynek katonái egymást marják és egymás ellen harcolnak. Jaj annak a nemzetnek, amelynek fiait tátongó szakadékok választják el egymástól, legtöbbször mondvacsinált ürügyek alapján! Az a nemzet már előre elvesztette a nagy csatát, a munka nagy csatáját.

Kedves fiúk! A ti fejeteken ott díszlik az egyforma leventesapka. A százholdas gazda fiának fején éppen úgy, mint a napszámos fiának fején. Ez kifejezi, hogy egyformán leventéi, harcosai vagytok a magyar hazának. Csak egy dolog számíthat közöttetek, csak egy dolog emelheti egyiket a másik fölé: Az, hogy ki tökéletesebb, becsületesebb férfi, ki jobb magyar, ki jobb levente, ki végez jobb munkát közöttetek!

Kedves fiúk! Ti vagytok a magyar jövő. A ti levente

bajtársiasságtok, a ti krisztusi testvériességetek tüntesse el a távolságokat és szakadékokat az egyes emberek és osztályok között. Aki jobb körülmények között él közületek, becsülje meg a nehezebb sorsban küzdő ember-testvérét. Becsülje meg nemcsak a templomban és a leventefoglalkozáson, hanem a polgári életben is. Becsülje meg akkor is, ha mint munkás neki dolgozik. Becsülje meg azzal, hogy megadja neki a tisztességes bánásmódot és megadja az igazságos fizetést. — De becsülje meg a szegényebb sorsban levő is a tanultabbat vagy jobbmódút azzal, hogy jóakarattal van iránta, igazságtalanul nem követelődzik, a kenyéradójának kijáró tiszteletet és tisztességet mindenkor megadja, a rábízott munkát becsülettel elvégzi.

Kedves fiúk! A karácsonyi kis Jézus kitarja kis kezeit és egyszerre ölel magához mindenkit: Szegényt és gazdagot, tudóst és tudatlant, munkaadót és munkást. Szívére ölel titeket is mindnyájatokat. Ne távolítson el hát egymástól benneteket a társadalmi különbségek szakadéka, mert akkor a kis Jézustól is el kellene szakadnotok. Isten gyermekei vagyunk, egy Atyának gyermekei vagyunk, magyarok vagyunk mindnyájan. Ezek a szent gondolatok kapcsoljanak össze Vízkereszt ünnepén minden magyart. Ezt tanuljátok meg ti is a kis Jézus előtt az egyszerű pásztorokkal együtt térdelő háromkirályoktól, magyar leventék. Amen.

Kenyeres Lajos

Vízkereszt után I. vasárnap:

„Növekedett bölcseségben és kedvességben...”

A Szentírás az Úr Jézusról 12 éves korától 30 éves koráig csak annyit jegyez fel, amennyit a mai szent evangéliumban hallottunk: „Engedelmes volt és növekedett bölcseségben, korban és kedvességben Istennél és az embereknél.” Ez a pár szó nem sok, éppen ezért az

Úr Jézus életének ezt a korszakát rejtett életének szoktuk nevezni. Ha nem is sok ez a pár szó, mégis sok komoly tanulságot meríthet belőle minden magyar levante.

Jézus már a betlehemi barlang jászolában mindentudó Isten volt, mégis azt írja a Szentírás: Növekedett bölcsességben. Ezt úgy kell érteni, hogy amint növekedett, az ő isteni mindentudása mindinkább nyilvánvalóvá lett az emberek előtt. De úgy is, hogy emberi természete mindig több és újabb dolgot látott és tapasztalt meg a körülötte levő világból. A mai evangélium is azt mondja, hogy a tanítók között ült és hallgatta és kérdezte őket.

Növekedett kedvességben, vagyis a növekvő korról Jézusnak végtelen életszentsége külsőleg is mindjobban megnyilvánult, és az emberek is mindjobban felismerték azt.

Kedves fiúk! A földön a legtökéletesebb férfi az Úr Jézus volt. Minden embernek, aki tökéletes akar lenni, az Úr Jézustól kell tanulnia és Őt kell utánoznia. Minél inkább utánozzátok ti is az Úr Jézust, minél jobban tanultok tőle, annál tökéletesebb férfiak lesztek. Azért kell tanulnotok az Úr Jézus rejtett életéből is.

Először is meg kell tanulnotok, hogy a korról együtt nektek is növekednetek kell bölcsességben és tudásban. Amíg iskolába jártok, ott tanuljatok szorgalmasan. De ha kimaradtatok az iskolából, akkor is tovább kell képeznetek magatokat. A tudás: hatalom és kenyér. A mai élet nehéz küzdelmeiben csak az a férfi tud boldogulni, aki komoly tanulással jól felkészült az életharcra. Nagyon igaza van Széchenyi István grófnak, amikor azt mondja: „A nemzet igazi hatalma fiainak tudományosságában van. Nem a termékeny síkságok, hegyek és ásványok teszik a közérőt, hanem az ész, amely azt józanul használni tudja.” Azért, amit már eddig is tanultatok akár tapasztalatból, akár könyvből, őrizzétek és használjátok fel. De tanuljatok tovább is. Nagyon becsüljétek meg a nálatok okosabb embereket és szívesen tanuljatok tőlük. Járjatok el szorgalmasan az iskolán kívüli népművelési

előadásokra és a katolikus világnézeti előadásokra. Olvassatok sokat és szívesen, de csak katolikus könyveket és újságokat. Azzal a fáradsággal, amivel ostoba tarkaregényeket vagy egyenesen lélekmérgező, rossz könyveket olvastok, jó és hasznos dolgokat is olvashatok, amiből hasznotok lesz. Olvasmányaitok megválogatásában kérjétek tanácsot lelkipásztorotoktól, leventeoktatótoktól, vagy más komoly, hozzáértő embertől és az ő tanácsait fogadjátok is meg.

Tanuljatok, de csak angyali lelküektől. De ne tanuljatok a rossz pajtásoktól, vallástalan újságokból, vallástalan, lázadó, mindig és mindent csak lekritizáló emberektől. De ne tanuljatok azoktól a hetyke, üresfejű fiúktól sem, akik azt hiszik, hogy ők már eleget tudnak, akik lesajnálják mások tanítását, lekicsinyelik az idősebbek és tapasztaltabbak jótanácsait. Ezek büszkén, magasan hordják a fejüket, mint az üres búzakalász, és éppen ezzel mutatják meg, hogy milyen üres a fejük. A mostani ifjúságnak nagy veszélye az, hogy könnyen megveti az idősebbek és tapasztaltabbak figyelmeztetéseit. Az igazi nagy tudósok minél többet tudtak, annál inkább érezték és bevallották, hogy milyen sok mindent nem tudnak még.

A világi tudományok mellett el ne felejtsetek, hogy a legszebb és legfontosabb mégis a szentek tudománya: Ismerni a mennybe vezető utat, ismerni tökéletesen a ti szent katolikus vallástokat. Azért hallgassátok szívesen és figyelemmel a prédikációkat. Ha figyeltek a prédikációra és tanulni akartok abból, akkor minden prédikáció érdekes lesz és mindegyikben találtok valami újabb, szép gondolatot és tanulságot. A bértálás szentségében megkaptátok a Szentlélek ajándékait: a bölcseség, az értelem és a tudomány ajándékát. Ezeket az ajándékokat jól használjátok fel. Iparkodjatok szent vallásunk igazságait minél tökéletesebben megismerni. Ha valamit nem értetek világosan, ne restelljétek megkérdezni hitoktatókat vagy lelkipásztorotokat. Ők szívesen megmagyaráznak nektek mindent. És imádkozzatok is a Szent Szív-

hez, amelyben a tudomány és bölcsesség összes kincsei megvannak.

Jézus növekedett bölcsességben. Növekedjétek ti is tudásban és bölcsességben, mert így lesztek tökéletes férfiak és tudtok legtöbbit használni édes hazánknak is.

De Jézus növekedett kedvességben is. Növekedett kedvességben Istennél. Hát ti növekedtek-e a korrallal kedvességben Istennél? Nem tartoztok-e azok közé, akik a korrallal nem az Isten előtt való kedvességben, hanem a rosszban növekednek? Vigyázzatok, kedves fiúk, félre ne vezessenek benneteket a hamis jelszavak, hogy az ifjúságnak ki kell tombolnia magát, csak egyszer élünk stb. Az ilyen jelszavak csak a romlásba és pusztulásba vezetnek. Éppen elég példát láthattok erre az életben, csak ki kell nyitnotok a szemeteket. — Milyen kedvesek voltatok Isten előtt mint szívgyárdisták, mikor gyakran áldoztatok... Ne hagyjátok el ezt a szokást most sem, életeteknek legveszedelmesebb korszakában. Legyenek példaképeitek azok az ifjak, akik az ifjúság kísértései között is tiszta lelkűek és Isten előtt kedvesek maradtak, mert a csábításokat erős akarattal utasították vissza, tudva, hogy ők nagyobbra születtek.

De növekednetek kell a korrallal kedvességben az emberek előtt is. Jézus rejtett élete két szép erényre tanít meg benneteket: az otthon és a munka szeretetére. Elsősorban otthon volt kedves. Milyen kedvesen beszélt a Szűzanyával! Milyen figyelmes és előzékeny volt Szent Józseffel! De kedves és udvarias volt másokkal is. Ezt a kedvességet látjuk nála később is. Kedves volt a gyermekekhez, az ifjakhoz, a betegekhez, a bűnösökhöz, még az áruló Júdához is szelíd szava volt. Tanuljatok tőle. Legyetek kedvesek elsősorban szüleitekhez. Igyekeztek nekik örömet szerezni. Nevük napján és más alkalmakkor mutassátok ki szereteteteket irántuk, úgy mint kiskorotokban. Olyan jólesik az nekik! — De ha örömet nem tudtok szerezni, legalább szomorúságot ne okozzatok nekik.

Tanuljátok meg Jézus rejtett életéből a munka szeretetét. Jézus könnyebben is megélhetett volna és mégis megtanulta a nehéz ácsmunkát és úgy kereste meg a kenyeret magának és szent anyjának.

Kedves fiúk! Jézus növekedett bölcseségben és kedvességben. Növekedjete ti is. Így lesztek tökéletes férfiak, így tudtok boldogulni az életben és így tudtok hasznára lenni családoknak és édes magyar hazánknak. Amen.

Kóbor István
plébános, Olbó

Vizkereszt után! II. vasárnap:

A házasság

Kedves fiúk! A mai szent evangélium arról szól, hogy az Úr Jézus egy lakodalmon vett részt. Most van a farsang is. Ez az idő a szórakozások, lakodalmak, házasságkötések ideje. Mind a két körülmény a házasság szentsége felé tereli a figyelmünket. Azért ma és még néhány alkalommal a házasságról és a vele kapcsolatos dolgokról fogok beszélni.

Kell beszélni erről, és pedig nagyon komolyan és alaposan kell erről beszélni, mert az Úr Isten az embert a családi életre teremtette. Majd eljön az ideje, egyik-másikotoknak talán már nem is túl sokára, hogy ti is betöltitek az Úr Istennek szent terveit, megkeresitek azt, akit az Úr Isten élettársatokká rendelt és azzal szentségi házasságra lépve, tisztességes családi életet fogtok élni. Ezek a gondolatok az Úr Istennek legszentebb, legmagasztosabb gondolatai. Biztosan megfordultak ezek már a ti fejetekben is. Azért kell, hogy innen az Isten szent oltárától eligazítást kapjatok: Hogyan kell gondolkoznia egy derék, katolikus magyar leventének a házasság szentségéről?

Kell erről beszélni, mert mostanában nagyon sokan helytelenül gondolkoznak a házasságról, azért el is rontják azt, pokollá téve önmaguknak és családjuknak egész életét.

Mert, kedves fiúk, jól jegyezzétek meg, hogy az ember életében négy sorsdöntő esemény van, amelyen eldől egész földi és örök boldogsága. A születés, a pályaválasztás, a házasság és a halál. Ha ezek közül valamelyik is rosszul sikerül, akkor könnyen pokollá lehet a földi élet, de az örök élet is. A születésen és a pályaválasztáson már túl vagytok. De előttetek van még a házasság és a halál. Mind a kettőnek Isten akarata szerint kell bekövetkeznie, mert különben szörnyű szenvedések várnak rátok a földi és az örök életben egyaránt.

Hogyan kell tehát gondolkoznia egy becsületes magyar leventének a házasságról?

1. Először is: a házasság nem maga a határtalan boldogság. Nagyon határozottan akarom ezt előttetek hangsúlyoztatni és lelketekbe vésni, mert most nagyon helytelen felfogás uralkodik ebből a szempontból az emberek között. A regények, filmek, nóták, színdarabok, de a közbeszéd is boldogság alatt a szerelmet és a házasságot értik. Ez nagy baj, mert a legtöbb fiatal a házasságtól valóban boldogságot vár. Mikor aztán nem kapja meg úgy, ahogy ezt megálmodta, akkor csalódik, elkeseredik, boldogtalan lesz a házaselete, sőt sokszor fel is bomlik az. Kedves fiúk! Jól jegyezzétek meg: Boldog házasság nincs! Olyan házasság, amely csupa öröm, csupa boldogság volna, küzdelmek, gondok, lemondások és csalódások nélkül, olyan házasság nincs. Szép házasságok vannak, ahol békeességben, egyetértésben és szeretetben élnek együtt a házastársak és családtagok, de csupa boldogság házasságok nincsenek. Mert hogy a szép házasságokban is mennyi a gond, az önmehtagadás, a titkos szenvedés és kereszthordozás mindenütt, azt csak a jó Isten és a házastársak maguk tudják. Ezekre azonban fel kell készülni és akkor az Úr Isten kegyelmével el lehet viselni. De aki az ábrándoktól, a regényektől

és egyebektől megszédítve csupa boldogságot vár, az nagyon keservesen csalódik és még azt a boldogságot is elveszíti, amit okos felkészültséggel megkaphatott volna.

2. Másodszor: A házasság nem játék és nem egyszerű szerződés, amit az anyakönyvvezető előtt meg lehet kötni és ugyanott fel is lehet bontani, hanem annál mérhetetlenül szentebb és magasztosabb dolog. A házasság szentség, az Isten szent gondolata és kegyelmeinek forrása. Nem két embernek egyszerű egymásra találása, hanem istenszolgálat és szentségi élet. A valláshoz tartozik hozzá, és ezért annak intézése az Egyház hatáskörébe tartozik, nem pedig az államéba. Igaz, hogy vannak a házasságnak világi következményei is, melyeknek intézése az állam feladata, de ezek csak a szentségi házasság megkötése után következnek be. Azért az államnak joga van arra, hogy a megkötött szentségi házasságot tudomására hozzák, de arra, hogy az anyakönyvvezető kösse meg a házasság szentségét, arra nincs joga. Mint ahogy nincs joga gyóntatni vagy áldoztatni vagy keresztelni vagy más szentséget kiszolgáltatni.

Miért beszélek erről ilyen keményen? Azért, mert nálunk egyelőre megvan a kötelező polgári kötés és ennek egyelőre eleget is kell tenni. De sok tudatlan ember azt gondolja, hogy a polgári kötés már szentségi házasság és ha ezt megköti, akkor már feleségévé lesz az az asszony. Sokszor hallottam már, hogy „a polgári, az a fontos, mert az a törvényes”.

Nem! A polgári kötés még nem szentségi házasság! Akik csak polgári kötésben élnek, azok Isten előtt még nem házasok. Az ilyeneknek az együttélése állandó bűn és amíg ezt a bűnös állapotot meg nem szüntetik, addig a szentgyónásban feloldozást nem kaphatnak. Házasságot csak az Úr Isten parancsai szerint lehet kötni, katolikus embernek csak katolikus Egyház színe előtt és sehol a világon máshol! Sem az anyakönyvvezető előtt kötött pusztán polgári kötés, sem pedig a másvallású templomban megkísérelt házasság Isten előtt nem érvényes házasság.

3. A harmadik helytelen gondolat, amely megfertőzte a mostani emberek gondolkozását, az elválás. Sokan azt hiszik, hogy ha nem úgy sikerül a házasság, ahogy ők azt gondolták, be lehet adni a válópert és el lehet válni. A mostani magyar állami törvények, amelyeket a katolikus vallás ellenségei erőszakoltak bele a magyar törvénytárba, sajnos, ezt meg is engedik. De az Úr Isten az érvényes házasság felbontását soha meg nem engedi. A házastársakat az Úr Isten akarata kötötte össze egy egész életre. Ezt a felbonthatatlan kapcsot semmiféle bíróság fel nem bonthatja. A szent esküt kimondották: Én őt el nem hagyom, semmiféle viszontagságban. Ez a szent eskü kötelez a sírig és ez alól semmiféle törvény-szék fel nem menthet.

Tudták ezt a régi derék katolikus házastársak, akik az életnek minden viszontagsága és szenvedése között is hűségesen kitartottak egymás mellett. Tudta ezt az a királyné, akinek a férjét az ellenség legyőzte és rabságba hurcolta. Egyszer csak megjelent az ellenség földjén a királyné és kérte, engedjék meg neki, hogy ő is férjével lehessen a börtönben. Nagyon elcsodálkoztak ezen a kérésen, de a királyné ezt mondta: Ha ott voltam az uram mellett a királyi trónon, akkor ott a helyem mellette a börtönben is. Tudják a szent eskü sírig tartó, kötelező erejét, hála Istennek, a derék katolikus házastársak most is és meg is tartják azt hűségesen a sírig. Csak újabban szédülnek meg egyesek.

Kedves fiúk! Igyekeztek már most helyesen gondolkozni a házasságról és készülni arra. Vigyázzatok, a mostani élet helytelen gondolkozása meg ne fertőzze lelketeket. Úgy gondolkozzatok a házasságról, mint az Úr Jézus és a ti katolikus vallástok. Akkor remélhettek, ha nem is tökéletes boldogságot, de szép házaseletet. Amen.

Kenyeres Lajos

Vizkereszt utáni III. vasárnap:

A házasság célja

Kedves fiúk! A Szentírásnak mindjárt a legelején, ahol a világ és az ember teremtése van leírva, olvassuk ezeket a szavakat: „Mondá az Úr: Nem jó az embernek egyedül lennie, teremtsünk neki hozzá hasonló segítőt.” Másik helyen ezt mondja az Úr: „Növekedjete és sokasodjatok és töltsétek be a földet.” Az Úr Istennek ezek a szavai értetik meg velünk legjobban: Mi volt a célja az Úr Istennek a házassággal?

1. Egyik célja a házasságnak az, hogy a házastársak kölcsönösen segítsék egymást a földi és örök boldogság megszerzésében. Szüksége van az embernek segítségre, mert sem a férfi, sem a nő egymagában nem tökéletes ember; egyik sem tudja egyedül tökéletesen elvégezni az életnek minden feladatát. A férfi természete a küzdelemre van alkotva, a nőé az otthon szépségének és melegségének ápolására. A kettő együtt kiegészíti egymást, a kettő együtt alkotja az egész embert. Ezt fejezi ki szépen a magyar nyelvhasználat is, amikor az asszonyt feleségnek, az ember élete felének nevezi.

Milyen végtelenül bölcsen intézte ezt így az Úr Isten, hogy az ember az élet küzdelmeiben ne legyen magára hagyatva, hanem legyen mellette egy élettárs, akire mindig számíthat, akinek az élete egy az ő életével és aki nemcsak addig marad mellette, amíg jól megy a dolga, hanem a csapások, a szenvedések és az öregség nehéz napjaiban is! És milyen jó, hogy van az embernek egy élettársa, aki nemcsak testének van segítségére, hanem lelkének is. Mert a házastársaknak arra kell törekedniük, hogy egymás boldogságát előmozdítsák, nemcsak a testi, hanem lelki boldogságát is. Az egyik félnek meg kell szentelnie a másikat.

Éppen azért, hogy az életnek minden viszontagságában mindig biztosan számíthassanak egymás segítségére a házastársak, azért kötötte őket össze az Úr soha fel

nem bontható szent esküvel. Ezért nem hagyhatják el egymást soha és csak egyetlen hatalom van, aki szétválaszthatja őket egymástól, és ez a halál. Ez az egyik oka a többi között a házasság felbonthatatlanságának.

2. A másik célja az Úr Istennek az volt a házasság szentségével, hogy az az Úr Istennek legszentebb szántóföldje, az életnek bőséges termőföldje legyen. „Növekedjete és sokasodjatok és töltsétek be a földet” és a mennyországot, ez az Úr Isten másik célja a házasság szentségével. És milyen öröme telik abban az Úr Istennek, ha ezt a parancsot hűségesen betöltik a házastársak! Az Úr Isten, ha végignézi a földön, sok kedves és megörvendezett dolgot lát. De merem mondani, hogy sehol olyan örömmel meg nem pihen a földön az Úr Isten szeme, mint az olyan családokon, ahol sok ártatlan gyermekszívből száll az ég felé az imádság szava, sok gyermek ajkáról száll fel a tiszta gyermeki öröm kacagása. Az Úr Jézus földi életének legtisztább örömeit a gyermekek között találta meg. Most is az olyan családokon nyugszik meg legszívesebben a szeme, ahol az ártatlan gyermekek selegben gyönyörködhetnek.

Milyen szép is a népes, nagy család! Hogy örül annak a jó Isten, hogy örül annak a szülő, hogy örül annak a magyar haza! A Szentírás mindig mint a jó Isten szeretetének különös jelét, különös áldását említi a sok gyermeket. Ti is, kedves ifjak, mindig nagy tisztelettel és nagy megbecsüléssel nézzétek a szép, népes, nagy családokat. Örüljetek neki mint katolikusok, de örüljetek neki mint magyarok is.

Mert, kedves fiúk, a magyar nemzetet nem a föld, nem a hegy vagy a víz alkotja, hanem a magyar ember. Ha sok magyar ember van, akkor nagy a magyar nemzet. A magyar nemzetet már sokszor el akarták pusztítani. Hogy ez mégsem sikerült, tudjátok, kinek köszönhetjük? A népes magyar családoknak, akik újra és újra benépesítették a pusztasággá vált magyar földeket. Azok a magyar édesanyák és magyar édesapák, akik sok gyermeket nevelnek fel, azok a magyar nemzet egyetlen és igaz fenntartói és megmentői. Tőlük függ a magyar jövő is.

Ha a népes magyar családok be tudják népesíteni magyarokkal a Kárpátoktól övezett magyar hazát, akkor fenn fog maradni a magyar nemzet. Ha azonban mások népesítik azt be, akkor menthetetlenül övék lesz a magyar haza.

Magyar leventék! Ti, akik népes, nagy családokból származtok, akik nyolcan, tízen vagy még többen vagytok testvérek, legyetek nagyon boldogok és nagyon büszkék erre! Nézzetek nagy szeretettel és nagy, büszke megbecsüléssel a ti édes szüleitekre, akik a sok küzdelem és a nehéz helyzet között is felneveltek benneteket! És nézzetek nagy megbecsüléssel minden népes családra, mert ezek a népes családok a hordozói a magyar jövődönnek, ezek a hűségese betöltői Isten szándékainak.

De nézzetek mindig szomorú sajnálkozással azokra a családokra, ahol ez nem így van. Ahol bűnös kézzel eltapossák és meggyilkolják az élet csíráit! És nézzetek mélységes megvetéssel azokra a halálmadár vénasszonyokra, akiknek beszéde és tanácsai nyomán nem az élet fakad, hanem a halál pusztít; akiknek suttogó felvilágosításai úgy sziszegnek, mint a viperák nyelve és nyomában nem a vidám gyermekcsereg kacagása hangzik, hanem a temetők baglyai huhognak. Ezeknek a bűne mérhetetlen, mert sötét, titkos gyilkosságok színhelyévé, sötét, titkos temetővé válik a családi otthon, amelyben egy öngyilkos nemzet fojtja meg saját jövőjét.

Mély megvetéssel gondolatok ezekre a szörnyű halálmadarakra és nagy tisztelettel nézzetek azokra, akik a jó Istenben bízva felnevelik népes családjukat. Mert vannak, akik félnek a gyermekek felnevelésétől a mostani nehéz viszonyok között. Az igaz, hogy most nehéz a megélhetés. De máskor is, régen is nehéz volt. Az Úr Isten szereti a gyermekeket és gondoskodik róluk. Ma is vannak hál' Istennek népes, nagy családok, akik mégis szépen felnevelődnek, mert a jó Isten mindig kiparancsolja nekik, amire szükségük van. Szorgalmas munka és a jó Istenbe vetett erős bizalom! Ha ez a kettő megvan, akkor nem kell félni! Akkor sikerülni fog a jó Isten segítségével a nagy családot is felnevelni!

NövekedjeteK és sokasodjatok és töltséteK be a földet, mondotta az Úr. De nemcsak a földet, hanem a mennyországot is! Mert, kedves fiúk, az emberek nem a földnek, hanem az örök életnek, a mennyországnak születnek. És a szülőknek úgy kell nevelniök gyermekeiket, hogy azok a mennyországot elérjék. A gyermek lelkét az Úr Isten a szülő kezéből veszi számon és jaj annak a szülőnek, aki hibás abban, hogy a gyermeke elkarhozik, mert elmulasztotta gyermekét istenfélő, vallásos életre nevelni. És százszor jaj annak a szülőnek, aki annyira nem törődött gyermeke lelkével, hogy még azt is megengedte, hogy a gyermek ne a katolikus vallásban nevelődjék. Azért egy katolikus fiú vagy lány, ha esetleg nem katolikussal kötne házasságot, előre kötelek biztosítani írásban, hogy az összes gyermekei mind katolikusok lesznek. Ha ezt nem teszi, a gyermeke, aki az ő hibájából szentgyónás nélkül nő fel és hal meg, őt fogja vádolni Isten előtt.

Látjátok, kedves fiúk, hogy milyen szent célok vezeték a jó Istent, amikor a házasság szentségét megalkotta: az, hogy a házastársak egymást testben és lélekben kölcsönösen segítsék és benépesítsék a földet és a mennyországot. IgyekezteK már most ezekről a dolgokról a jó Isten szándékai szerint gondolkozni és kérjéteK a jó Istent, hogy ha majd eljön az ideje, ti a jó Isten terveit egészen betölthesséteK. Amen.

Kenyeres Lajos

Vizkereszt után IV. vasárnap:

Előkészület a házasságra

Kedves fiúk! Bizonyára bennetek is felvetődött már néha a gondolat: Miért is teremtette a világot és az embert az Úr Isten? Szüksége volt ránk az Úr Istennek? Nem! Istennek nincs ránk szüksége és mégis megteremtett minket csupa jósból: többek között azért, hogy az ő végtelen boldogságát megossa az emberekkel.

Mert az Isten boldogságra szánt minket. Mi magunk is boldogságra vágyunk. Az igaz, hogy itt a földön tökéletesen boldog nem lehet senki. Azt is mondtam, hogy tökéletesen boldog házasság nincs. De mégis az átlag emberek számára a legnagyobb boldogság a földön a családi életben található meg. Azért helyes és Isten terve szerint való dolog, ha mindnyájan arra törekedtek, hogy boldog családi életetek legyen.

De hogy tudjátok azt megszerezni? Mert a boldogság nem sült galamb, ami berepül az ember szájába. Mint mindenért, a boldogságért is meg kell küzdeni és sok igazság van abban a mondásban, hogy mindenki a maga családi boldogságának a kovácsa. Mit kell tehát tennetek, hogy majd szép, boldog családi életetek legyen?

1. Először is ne higgyétek, hogy a boldog családi élet magától jön. Nem! Azért meg kell küzdeni és arra már most, fiatal korban elő kell készülnötök testileg és lelkileg. Kell, hogy már most helyesen gondolkozzatok a házasságról, nagyon komoly, szent dolognak tartsátok azt és Isten szent céljait akarjátok abban betölteni. Azokat a szent célokat, amelyekről ma egy hete beszéltem.

2. Szükséges másodsor, hogy szent tisztelettel gondoljatok már most jövőendő élettársatokra és általában minden nőre. A magyar nemzetet mindig lovagias nemzetnek tartották, amely bensőségesen tiszteli a Szent Szűzet, de vele együtt minden nőt is. Az igazi magyar férfi nem megalázva, hanem felmagasztalva akarja látni a nőt és mindig nagyon fáj az igazi magyar férfinak, ha egy nőt nem becsülhet úgy, mint kellene. Azért az igazi magyar férfi mindig elég erős és becsületes ahhoz, hogy megvédje a nőt, megvédje önmagától és másától is, megvédje a magáét is és a másét is. Amilyen viselkedést követelsz meg másoktól a te édesanyáddal, nővéreddel vagy menyasszonyoddal szemben, ugyanúgy viselkedjél te is mások édesanyjával, nővérével vagy menyasszonyával. Mert ne felejtőd el, hogy minden leány valamikor egy férfinak menyasszonya és hitvestársa, mindene lesz. Amint te elvárod, hogy a te menyasszonyoddal szemben tisztességesen viselkedjék mindenki, úgy elvárja azt más

is tőled és azért te is úgy viselkedjél mások jövőendő élet-társával szemben. A nőt nem elég csak szeretni, becsülni is kell tudni! Ezt már most, fiatalkorban kell megtanul-notok. Úgy gondolkozz, mint az egyik falusi legény gon-dolkozott, aki azzal nyugtatta meg a lányáért aggódó anyát: Ne tessék féltetni a lányát! Becsületes lányt akarok én az oltárhoz vezetni!

3. Készülni kell a házasesületre azzal is, hogy önfegy-elemre nevelitek magatokat. A szép családi élet nem aján-dék, amely magától jön, hanem sok alkalmazkodásnak, megbocsátásnak és önfegyelemnek a gyümölcse. Ahol nincs önfegyelem, ott nincs békesség és nincs boldogság. Az a levente, aki a feljebbvalóival szemben fegyelmezet-len, kötelességében hanyag, társaival szemben durva és bosszúálló, annak a családi életében sem lesz elég ereje az önfegyelemre és pokol lesz a családi élete. Akarsz szép családi életet magadnak? Készülj rá már most azzal, hogy komoly önfegyelemre neveled magadat!

4. A férfinak legszebb kötelessége, hogy családjá megélhetéséről gondoskodjék. Milyen öröm az a férfi-nak, mikor látja, hogy fáradságos munkája árán az ő csa-ládjának megvan mindene, amire szüksége van. Azért már most készülj elő a családi életre azáltal is, hogy szor-galmas, munkaszerető, takarékos emberré neved magad-at. Ti már kinőttetek a gyermekkorból, amikor mások, szüleitek dolgoztak helyettetek. Ti már férfiak vagytok. A férfinak pedig eleme a munka, a küzdelem a megélhe-tésért és a boldogságért. Milyen szomorú és szégyenteljes látvány, ha egy embernek a családjá nyomorog, rongyos, mert az apa lusta és dologkerülő. Hogy lehetne az ilyen családban öröm, béke és boldogság? Szégyen és szenvedés van ott, nem boldogság. Akartok magatoknak szép és boldog családi életet majd? Készüljete rá már most azzal, hogy szorgalmas, munkaszerető emberekké neve-litek magatokat.

5. De honnan vegyél erőt arra, hogy ilyen komoly, fegyelmezett ember tudj lenni? Kedves fiúk! Minden lelki erőnek a forrása az igazi vallásosság. Azt mondja a köz-

mondás: Aki jól tud imádkozni, az jól tud élni! A rendszeres imádság, a rendszeres és jó vasárnapi szentmishallgatás, rendszeres és jó szentgyónás és szentáldozás, ezek azok a források, ahonnan lelki erőt meríthettek és merítenetek is kell! Az igazi férfiak, akik egyúttal boldog férfiak is, itt teremnek az Isten oltára körül, az Oltáriszentség fényében. Ha tehát boldog házasságot akartok magatoknak, a legfontosabb, hogy már most, fiatalon neveljétek magatokat komoly, vallásos férfiakká. Mert aki az Úr Istenre építi a családi boldogságát, az biztos alapokra épít és tapasztalni fogja, hogy aki Istenben bíz, az nem csalatkozik. Viszont aki komoly hit és vallásosság nélkül megy bele a házasesetbe, az már el is temette a családi boldogságát. Csak idő kérdése, hogy mikor fog az egészen összeomlani.

Kedves fiúk! Az Úr Isten boldogságra teremtett beneteket és az után vágyódtok ti magatok is. Már most szent komolysággal gondoljatok arra a fölséges hivatásra, amit a házasságban be kell majd töltenetek és készüljétek fel rá komolyan. Máriás lelkű magyar férfiakkhoz illő lovagias tisztelettel viseltessetek a nőekkel szemben. Ne csak szeretni, hanem becsülni is tanuljátok meg őket. Neveljétek magatokat komoly önfegyelemre, munkaszerepre, takarékosásra, de elsősorban komoly vallásosságra. Akkor remélhetitek, hogy a ti házasesetetek istenszolgálat lesz és az Úr Isten meg fogja azt áldani és már amennyire egyáltalán lehet, boldoggá fogja azt tenni. Amen.

Kenyeres Lajos

Vizkereszt utáni V. vasárnap:

Önfegyelem

Kedves fiúk! Láttátok már, hogy milyen szép látvány egy szépen vágató fogat. A két tüzes paripa röpíti a kocsit és büszkén érnek a célba, de csak akkor, ha kemény kézben van a gyeplő, amely fékezni és irányítani tudja

a lovak feszülő erejét. De ha a gyeplő nincs erős kézben, akkor megvadulnak a lovak és összetörik magukat is meg az utasokat is.

Kedves fiúk! Az élet célja a boldogság. Erre teremtett minket az Isten és ez után vágyódtok mindnyájan, de mondtam már azt is, hogy az átlagemberek számára a legnagyobb földi boldogságot a családi élet tudja nyújtani. A ti fiatal életeteknek feszülő erői is mind azért vannak, hogy a jövőbeni családi boldogsághoz hozzásegítsenek benneteket. Duzzadtok az életerőtől, de ezt a duzzadó életerőt kemény kézzel kell féken tartani és irányítani, mint a száguldó paripákat, mert ha szabadjára engeditek őket, akkor nem boldogságra, hanem pusztulásba fognak sodorni benneteket.

Azért, kedves fiúk, mikor arról akarok beszélni nektek, hogyan készüljétek fel a jövőtökre, hogy a családi életetek Isten akarata szerinti boldog családi élet, ne pedig földre szabadult pokol legyen, megint csak azt az egyet tudom nektek mondani, amit már mondtam egyszer: Neveljétek magatokat nagy önfegyelemre. Akiben nincs férfias önfegyelem, aki nem tud parancsolni magának, aki nem férfi, hanem a hangulatok játéklabdája, az ne várjon magának boldog családi életet!

A szép családi életedet készíted tehát elő minden olyan cselekedettel, amivel magadat önfegyelemre neveled. Amikor a leventén tudsz fegyelmezetten engedelmeskedni, amikor otthon tudod lázadó akaratodat alárendelni szüleid akaratának, amikor van erőd és kitartásod a munkában, akármilyen nehéz is az és tudod azt tökéletesen elvégezni, bármennyire szeretnéd csak elnaigolni, amikor tudod megtartani a bőjtöt, pedig a vágyaid másra biztatnak, minden ilyen cselekedettel önfegyelmedet erősíted és jövőbeni családi boldogságodat építged.

Az önfegyelemnek igen fontos kelléke, hogy tudj kellő mértéket tartani a szórakozásban és az élvezetekben. Ilyenkor farsang táján különösen nem árt ezt hanгоztatni. Nem azt mondom én, hogy ne szórakozzatok. Nem. Az Úr Jézus nem savanyú, életűnt fiatalokat, hanem vidám, életerőtől duzzadó fiatalokat akar látni. Csak azt

akarom hangoztatni, hogy a szórakozásban is tudjatok magatoknak parancsolni és tudjatok kellő mértéket tartani. Szórakozás kell, de az életnek nem lehet szórakozás a célja. Olyan a szórakozás az életben, mint a fűszer az ételben. Ha nincs az ételben fűszer, akkor élvezhetetlen az. De ha túl sok van benne, akkor is ehetetlen. Olyan, mint a meleg. Ha nincs belőle semmi, akkor megfagyunk. Ha túl sok van, akkor borzalmas kínok között elpusztulunk. Olyan, mint az eső és a víz. Ha nincs víz, elpusztul minden. Ha túl sok víz van, akkor is elpusztul minden. Tehát erős önfegyelemmel kell megtartanotok a kellő mértéket a szórakozásokban. Mert aki szabadjára engedi végait, az a szenvedélyek rabjává lesz, amely aztán megássa sírját családi boldogságának, de egész földi és örök boldogságának is.

És itt különösen két főbűnt kell kerülnötök: a torokosságot és a bujaságot; és két erényt kell gyakorolnotok: a mértékletességet és a tisztaságot.

Milyen szép látvány Isten és emberek számára egy szép, egészséges, józan családi élet! A férfi józan, dolgos, az asszony megelégedett, a gyermekek egészségesek, tiszták, rendesek. A ház környékére öröm ránézni. Béke, boldogság, istenfélelem és szeretet lakik az ilyen házban. Ilyen otthont szeretnétek mindnyájan magatoknak. — De milyen szomorú látvány egy részeges embernek a házatája! Szegénység és szenvedés sír le mindenről. Sokszor istentelenség és káromkodás hívja le a házra az Isten büntetését. Ó, kedves fiúk! Hány szépnek megálmodott családi élet ment már tönkre az iszákosság miatt! Hány szegény asszony sírt már keserves órákat, hány szegény gyermek éhezett és nyomorgott már azért, mert az apa nem tud uralkodni a szenvedélyén! Hány vagyon pusztult már el, hány nagyraihivatott ember, akinek szép jövőt jósoltak, süllyedt már bele szinte az utca sarába az iszákosság miatt.

Kedves fiúk! Akartok boldog családi életet, olyant, amilyennek azt az Úr Isten eltervezte? Legyen bennetek önuralom és nagyon vigyázzatok, hogy az ital rabjaivá ne legyetek! De hiszen nem is akar az lenni közületek

senki. Senki sem akar züllött lenni és mégis milyen sokan azzá lesznek! Mit kell hát tennetek, hogy ti is azzá ne legyetek?

Először is most, fiatal korban vigyázatok magatokra! Ne gondoljátok, hogy az a férfias, az emeli a tekintélyeteket, ha leisszátok magatokat. Ne tartozzatok azok közé az egészen alacsony lelkületű, buta legények közé, akiknek csak az a jó multság, ha holtrészegre isszák magukat! Értelmes ember tud másképen is jól szórakozni. Nektek már műveltebbeknek, előrehaladottabbaknak kell lennetek ezeknél a szájalomraméltó, buta alakoknál. — Ne gondold, hogy az ital erőt ad a szervezetnek. Az ital nem ad erőt, csak felzaklatja a szervezetet. Az ital olyan a szervezetnek, mint az ostor a lónak.

El ne kezdjétek az italozást és ne csapjátok be magatokat azzal, hogy ha akarom, abba tudom én hagyni. Aki egyszer elkezdte, nagyon nehezen tudja azt többé elhagyni. Nagyon igaza volt annak a zsidó korcsmárosnak, aki minden reggel ingyen adott egy pohár pálinkát annak a gyereknek, aki pálinkáért jött az apja számára. Az egyik ismerőse, mikor ezt látta, azt mondta a zsidónak: Hiszen te erre nagyon ráfizetsz, ha ingyen adsz pálinkát ennek a gyereknek. A zsidó azt felelte: Dehogy fizetek rá. Mire ez a gyerek felnő, olyan alkoholistát nevelek belőle, hogy minden vagyonát és minden kerését ide fogja hozni nekem. — Hány szerencsétlen munkásember van így, aki elkezdte az italt és most már nem tudja abbahagyni. Egyetlen orvosság az ital ellen: El nem kezdeni! Ha néha társaságban kell is poharazni, a poharadat mindig magad kezeljed és ne engedd, hogy a társaid csupa tréfából leitassanak. De legyen bennetek annyi jóakarát, hogy társaitokra is tudjátok vigyázni. Ha azt látod, hogy valamelyik társad belemerül az ivásba, igyekezzél őt visszatartani és minden erővel akadályozd meg az elzüllését.

Kedves fiúk! Ti leventék vagytok. Ti vagytok a magyar jövő reménysége, ti vagytok Egyházunknak és hazánkunknak virágai. Amilyen lesz a ti sorsotok, olyan lesz a magyar nemzet sorsa, hiszen a magyar nemzet ti lesz-

tek. Azért vegyétek nagyon komolyan az én szavaimat, hiszen a szeretet diktálja azokat. Neveljétek magatokat erős önfegyelemre. Tudjatok fiatal erőtknek kemény akarattal és józan ésszel parancsolni. Akkor Isten kegyelmével remélhetitek, hogy lesz szép házaseséteetek. Amen.

Kenyeres Lajos

Vízkereszt után VI. vasárnap:

Önfegyelem

Kedves fiúk! Láttatok már virágoskertet egy májusi fagy után? Mennyi szép reménység pusztul el abban. Milyen szomorú azt nézni!

Mennyi boldog reménységgel nézzük mindig az esküvői oltártól a házaseséletbe induló fiatalokat. Milyen szomorú dolog, ha ezek a szép remények összeomlanak és a várt boldogság helyett szenvedés és pokol lesz a házasesélet.

Mult vasárnap arról beszéltem: Hogyan kell most nektek előkészülnötök a házaseséletre? Azt mondtam: Neveljétek magatokat önfegyelemre és ez abban nyilvánuljon meg, hogy tudtok magatoknak parancsolni az ital terén. Ma ismét csak azt mondom: Neveljétek magatokat önfegyelemre és ez abban is nyilvánuljon meg, hogy tudtok magatoknak parancsolni a szerelem terén.

Kedves fiúk! A romlott lelkűek a szerelemtől csak komolytalan hangon, útalatos vigyorgások között tudnak beszélni. Pedig a földön legszentebb dolog az élet, a testi és a lelki élet. Az Úr Jézus is azt mondta: Azért jöttem, hogy életük legyen és több életük legyen. Azért lehet mondani, hogy a földön alig van szentebb és magasztosabb dolog, mint az életnek a forrása: a házasság és a szerelem. Szent dologról pedig csak nagy tisztelettel szabad gondolkozni és beszélni. Isten oltotta belénk azt az ösztönt, hogy mikor itt van az ideje, keresi mindenki az élete párját, hogy vele szentségi házasságra lépve Isten

tervei szerint az életet szolgálja. Az élet magasztos szolgálatára rendelte az Úr Isten a szerelmet, azért nem szabad azt hitvány időtöltéssé vagy szórakozássá lealjasítani. Szent dolgokból tréfát, játékot üzni nem szabad!

Éppen azért nem helyes és nem szabad, hogy fiatal gyermekek, akiknek még nincs itt az idejük, Isten szent terveivel játszanak, csak azért, hogy társaik előtt eldicsekedhessenek. Fiatal leventék, addig, amíg a házasságra komolyan nem gondolhatnak, ne játszanak a szerelemmel, mert úgy összeégethetik magukat, szívkön fölöslegesen olyan fájdalmas sebeket ejhetnek, hogy soha az életben begyógyulni az nem fog és egész életükön át szenvedniök kell fiatal meggondolatlanságuk miatt. Mert az a lány valószínűleg úgysem lehet a tied. Hiszen a lány korábban fejlődik, mint a fiú. Az a leány, akibe most szerelmes a fiatal levente, már régen asszony lesz, mikor ti házasságra gondolhattok. Hány szerencsétlen házasságnak az okát egy oktalan, túlkorai szerelmeskedésben kell keresni. Fiatalkorban a leventének az a kötelessége, hogy testileg és lelkileg erős, egészséges férfivá fejlessze magát, megélhetését biztosítsa és csak amikor ezek már megvannak, kb. 20—21. év táján, amikor már komolyan gondolhat a nősülésre, akkor gondoljon az Isten előtti nagy felelősség tudatában a szerelemre.

Isten is a testi és lelki kifejlődést akarja először biztosítani, azért oltotta belénk a szeméremérzetet és azért adta a VI. parancsolatot: Ne paráználkodjál.

Kedves fiú! Egyszer egy gyümölcsösben jártam. Sok szép fiatal gyümölcsfa volt ott, a gazdájának a szemefénye mind, sok reménysége volt mindegyikben. Egyszer csak látom, hogy az egyik szép fiatal ág meghajolt, majd egészen le is tört. Levágtam és láttam, hogy a belsejében egy csúnya nagy féreg volt, amely végig kirágta az ágnak a szívét. Kívülről nem látszott semmi az ágon és mégis elpusztult, mert titkos féreg emésztette azt.

Hány fiatal fiú látszik kívülről vidámnak és egészségesnek. De csak látszik, mert belülről titkos féreg rágja, titkos bűn emésztí és pocskéolja a véréét. Mert a titkos

bűn elpocsékolja a vért. Egy fiatal fiúnak pedig még nincs elpocsékolni való vére! Neki minden csepp vérére szükség van. A sokféle, sokszor gyógyíthatatlan betegség, amely sokszor még az ártatlan gyermekekre és unokákra is átszáll átkos örökség gyanánt, borzalmas komolysággal mutatja, hogy mennyire szigorúan veszi az Úr Isten a VI. parancsolatot: Ne paráználkodj!

Mily rombolást visz végbe a szervezetben a titkos vérpocsékolás! De milyen rombolást visz végbe a lélekben is a titkos bűn! A legtöbb fiú akkor kezd hitetlen lenni, amikor a titkos bűn kikezdi a lelkét! — Ne csapja be magát senki azzal, hogy nem lehet az olyan nagy bűn, hiszen a házasság az szentség, és a házaseslet az életnek forrása. Sok fiúban felvetődik ugyanis a kérdés: Hogy lehet ugyanaz a cselekedet a házastársak között megengedett és szentségi élet, a házasságon kívül pedig bűn?

Kedves fiúk! Egy gazda kiküldötte két cselédjét búzát vetni. Az egyik a gazda rendelkezése szerint a jól megmunkált szántóföldbe szórta el a búzamatot, ahol kikelt és termést hozott. A másik a kocsitűt közepére szórta. Természetes, hogy az elsőt a gazda megdicsérte, a másikat pedig megbüntette és elkergette. Pedig ugyanazokat a mozdulatokat végezték mind a ketten... Kedves fiúk! Az Úr Isten mindnyájatokra a legértékesebb magvakat, az élet magvait bízta rá. Jaj annak, aki ezeket a szent magvakat nem az Úr Isten akarata szerint használja, hanem szórakozási eszközzé lealacsonyítva, elpocsékolja azokat.

Katolikus magyar leventék! Éreztétek át egész szívvel, milyen nagy hivatás vár rátok: Biztosítani a magyar nemzet és a katolikus Egyház fennmaradását utódaitok által. Ezt a szent hivatást csak fegyelmezett, tiszta étellel tudjátok betölteni. Azért mindnyájatoknak komoly életprogramja legyen ez a pár szó: Tisztán az oltárig, hűen a sírig!

De meg lehet-e ezt tartani? Igen, csak akarni kell és fel kell használni azokat az eszközöket, amelyek által lelki erőt kaphattok erre a küzdelemre.

Először is ápoljátok magatokban a szeméremérzetet. Isten oltotta azt az emberi természetbe bele, hogy védelmezze ezáltal vérünk tisztaságát. Ne szégyeljétek, hogy bennetek megvan a szeméremérzet! Ne szégyeljétek, hogy ti még tudtok szégyenlősek lenni, hanem örüljétek neki. Aki már nem tud szégyenlős lenni, az nem azt mutatja meg, hogy ő már nagy, hanem azt, hogy ő már lelkiileg romlott! Ne akarjatok azáltal nagyoknak látszani, hogy romlottabbaknak hazudjátok magatokat, mint amilyenek vagytok!

El ne kezdjétek a bűnt! Az első bűn mindig a legnehezebb, a többi már szinte magától jön utána. Amíg el nem kezded, addig erősen állsz! Nagyon vigyázz a társaságodra. Illetlen beszédet ne tűrj meg magad körül. Ne gondold, hogy azzal már nagy vagy, ha folyton illetlenségekben turkálsz. De különösen vigyázz a gondolataidra és vágyaidra. Minden bűn a gondolatokból és vágyakból indul ki. Állandóan foglald el magadat, hogy ne legyen időd helytelen gondolatokra, akkor fogsz uralkodni tudni cselekedeteiden is. Legjobb, ha ezekkel a dolgokkal egyáltalán nem törődsz. Majd kinyílik a rózsá idejére magától is, nem szabad azt kíváncsi kézzel idő előtt feszegetni, mert azzal csak összeroncsolod. És ne felejtse, hogy mindig Isten előtt vagy. Amit szüleid előtt nem mernél tenni, azt az Isten előtt még úgyse merjed! Nagy erőforrás a rendszeres szentgyónás és szentáldozás. Arra különösen vigyázzatok, hogy a szentgyónásban mindig egészen őszinték legyetek, mindent megmondjatok. A szégyen le ne fogja nyelveteket. Orvos előtt betegséget és pap előtt bűnt nem kell szégyenlősen elrejtetni. A bűnt akkor kell szégyenlősen elrejtetni, amikor elkövetted, nem amikor megszabadulsz tőle. Az a Mária-tisztelő, igaz magyar levante, aki ezeket a tanácsokat megtartja, nem fog a bűn sarába le-süllyedni, hanem diadalmasan fogja megvalósítani élet-programját: Tisztán az oltárig és hűen a sírig.

Kedves fiúk! A házasság az szentség, a családi otthon az szentély; a hit, a szeretet, a béke és az istenfélelem szentélye. Azt mondtam, hogy egészen boldog házasság

nincs, csak szép családi élet van. De a földön elérhető legnagyobb boldogság az átlagemberek számára mégis a családi otthonban található meg. Kedves fiúk! Gondolkozatok szent komolysággal a házasság szentségéről! Már most, fiatal korban készüljétek fel arra Isten akarata szerint úgy, amint a mi katolikus vallásunk tanít titeket! Ha eljön az ideje, kb. 23—24 éves korotokban kössétek meg és éljétek a ti házaseseteket Isten szándékai szerint. Akkor, ha nem is lesz az életek csupa boldogság, mégis lesz szép földi és boldog örök életek. Akkor tapasztalni fogjátok, hogy a házasságban is igaz a régi közmondás: Aki Istenben bíz, aki Istenre épít, az nem csatlakozik. Amen.

Kenyeres Lajos

Hetvenedvasárnap:

Igazságérzetünk és ferdeségei

(Bevezetés. Esetek, melyek igazságérzetünket megindítják.) Amikor a futballpályán megszólal a bírósípja és pont annak ítél szabadrúgást, aki a szabálytalanságot elkövette, felhördülünk és a szitkok özöne indul ajkunkról. Amikor a mesternek, munkavezetőnek rossz napja van és minden kicsiséget haragosan kifogásol és haragjában talán tévesen büntet, vad indulat keletkezik szívünkben. Amikor szeretteink közül valakit méltatlan bántás ért, mi is felháborodunk és szinte gyűlölettel gondolunk a bántás okozójára. Általában minden ember telenség, igazságtalanság fellázítja vérünket, indulatba hoz és a harag különféle kitöréseire készítet. Miért van ez így? Mert a Teremtő sok fontos tulajdonságunk között az igazságérzetet is belénk adta.

(T. 1. Igazságérzetünk fontossága.) Miért akarta Isten, hogy legyen bennünk igazságérzet, hiszen sokszor haragra serkent minket? Szükséges-e, hogy az igazság megsértése újból és újból fájdalmat okozzon nekünk és

tetézze az amúgyis sűrű emberi szenvedéseket? Ha békésen akarunk élni, valahogyan meg kell férnünk egymással. De az emberek csak úgy tudnak kijönni egymással, ha mindig megadják mindenkinek a magáét, ami különben békétlenséget okozna közöttük. És éppen az igazságérzet segíti ebben leginkább az embert. Tehát kell az igazságérzet, hogy rászorítson, adjuk meg mindenkinek a magáét és legyen nyugalom, legyen béke. De kell az igazságérzet azért is, hogy mások felháborításával kényszerítse az igazságtalanokat a helyes eljárásra.

Ha nem volna igazságérzet, csupa veszekedés, perlekedés, erőszak lenne az emberek élete. Nem bízhatnánk senkiben. Mindíg mindenünkre vigyáznunk kellene, jaj el ne lopják, jaj be ne csapjanak. Mindíg mindenkinél erősebbeknek, ügyesebbeknek kellene lennünk, hogy megvédjük a magunkét. Mert akkor nem lenne elég rendőr, csendőr, bíróság, tömlőc. Ha nem lenne bennünk igazságérzet, ha az emberek nagy része nem adná meg magától kinek-kinek a magáét, nincs az a hatalom, amelyik rendet tudna tartani az emberek között.

(2. Igazságérzetünk ferdeségei.) Erre azt mondhatná valaki: van igazságérzet és mégis olyan sokat veszekednek az emberek. Igen, van igazságérzet, de a) az emberi gyarlóság miatt nem mindig és mindenkihez elég erős; b) a korszellem és rossz szokás folytán sokszor elferdülten jelentkezik; c) azonkívül más tulajdonságokra is szükség van, mert vannak esetek, amikor nem az igazság, hanem az engedékenység, a szeretet hozza meg a békét.

Sokszor nem érvényesül az igazság, mert gyarló emberek lévén, nem vagyunk eléggé igazságosak. De hiszen azért van a földi élet, hogy megálljuk a helyünket a nehézségekben, ha igazságtalanság ér. Hogy fejlesszük minden emberi értékünket, igazságérzetünket is és így küzdjünk az igazi, az örök boldogságért. Meg azután, ha minden igazságosan menne, megelégednénk a földi élet apró örömeivel és nem vágyódnánk arra, amire teremtett az Isten, az egész lényünket eltöltő teljes boldogságra.

Sokszor milyen ferdén gondolkozunk az igazságról. Mennyire másként nézzük az igazságot, amikor a mások és amikor a saját érdekeinkről van szó. A mai evangélium munkásokról szól. Mindenkinek vannak kötelességei, mindenkinek megvan a maga munkája. Ha sikerül is elkerülnie, ha a megélhetés gondja nem is kényszeríti rá, egykor mégis el kell számolnia mindenkinek arról, hogy mit végzett. Az emberi közösségnek sokféle munkateljesítményre van szüksége. Különböző képességeknek különböző munkák felelnek meg. Ki hol állja meg a helyét, nem fontos. Fő az, hogy ne töltsen tétlenül a próbaidőt. És mégis milyen igazságtalanul ítéljük meg egymás munkáját. Aki szellemi munkát végez, lenézi a fizikai munkást. A gyári, ipari munkások csak azt tartják munkának, aminek kézfelfogható, felhasználható terméke van és ingyenélőknek tartják amazokat. Pedig mind a kettő kiveszi az ember erejét, egyik inkább az izmokat, a másik az idegeket fárasztja.

A munkáért járó bér, jövedelem tekintetében is mennyire eltérnek a felfogások és mindenki mégis igaznak tartja a magáét. Itt az eltérések főoka az, hogy a jövedelem meghatározásánál nem elegendő, ha az igazság érvényesül. Nem helyes az az elv, hogy mindenki annyit kapjon, amennyit dolgozik. Más szempontoknak is kell érvényesülniök. Több jár annak, aki többet kockáztat, nagyobb befektetést tett, nagyobb a családja. Jár annak is, hiszen meg kell élnie, aki valami okból nem dolgozhat. Tehát nem a kölcsönös igazság, ki mennyit dolgozik, annyit érdemel, hanem inkább a méltányosság, mindenkinek annyit, amennyiből magát és családját tisztességesen eltartja, ez a helyes elv, amelynek alapján lehet és kell az emberek gazdasági életét berendezni. Ez tűnik elő az Úr Jézus ma felolvasott példabeszédéből, ezt hangoztatják XIII. Leó és XI. Pius pápák körlevelei.

(Befejezés. A helyes igazságérzet.) Az igazságosságra szükségünk van. Nélküle felbomlanék minden rend. De kell, hogy a szigorú igazságosság rideg keménységét enyhítse a méltányosság, engedékenység, szeretet. Nem az igazságot megsértő, hanem az azon túlmenő szeretet.

Csakis azok az emberek képesek helyes társadalmat alkotni, akiket az igazságosság és a mellett a megértő, együttérző emberi jószág vezérel. Ha szebb jövőt akarunk, legyünk ezeknek az eszméknek harcosai és ezeknek a nemes emberi tulajdonságoknak megvalósítói.

Dr. Ottó László

Hatvanadvasárnap:

Az oktatás haszna és eredménytelensége

(Bevezetés. Az általános oktatni-akarás.) Nagyon sokszor hangzott el elkeseredett tanuló, leventék ajkáról haragos átok azok felé, akik az iskolát vagy a levente-oktatást kitalálták. De még ezek sem hinnék el, ha azt mondanám, hogy néhány ember addig törte a fejét, addig tanácskozott, vajjon miként lehetne az ifjak életét még nehezebbé, még keserűbbé tenni, míg végre kitalálták egykor az iskolát, újabban pedig a levente-oktatást. Más hajlam vezette erre az embereket. Mindenkiben kisebb-nagyobb mértékben megvan a hajlandóság, hogy másokat javítson, a hibákat megrója, tanácsokat osztogasson. Szülők a gyermekeket, idősebb testvér a fiatalabbat, segéd az inast, barát a barátot, felnőtt az ifjút, ahol csak lehet, figyelmezteti, tanítja. Valahogyan így születtünk. Sokszor ugyan a hiúság, a feltűnnivágyás vezeti az embereket, általában azonban Isten akarata, hogy így legyen. Miért?

(T. haszna.) Ha az emberek nem tanítgatnák, oktatgatnák egymást, ha mindenkinek magától kellene mindenre rájönnie, mennyivel keservesebb, nehezebb volna az ember élete. Hol tartanánk akkor műveltségben, életberendezésben? Mennyire nehéz volna kilesni, kicsikarni, mire jött rá a másik? Valóságos feltalálónak kellene mindenkinek lennie. Saját kárán tanul a magyar. Mennyivel több, sőt állandó kár, baj, csupa tévedés, botlás lenne

az életünk. Így azonban más tapasztalataink is tanulunk és megmenekülünk sok fölösleges kártól. Egészen természetes, ha már együtt élünk és küzdünk ezen a földön, segítsük is egymást. Ennek előmozdítására, megkönnyítésére adta Isten a hajlamot az emberek lelkébe, hogy neveljék, oktassák, javítsák egymást.

Ki ne érezte volna valaha, hogy jó akar lenni? És ki ne kesergett volna már azon, hogy ez bizony nem sikerült. Hiába volt a jóakarát, titokzatos erők működnek bennünk és körülöttünk, s ha csak lehet, megghiúsítják a legszebb szándékokat is. Nem elég tehát a jószándék, hanem készségekre, hajlamokra van szükségünk, amik azután segítenek. Ilyen hajlamok azonban csak sok-sok ismétlődésre fejlődnek ki bennünk. Ezért kell az a rengeteg figyelmeztetés, parancs, buzdítás, ami szüleink, oktatóink, barátaink ajkáról Isten akaratából soha ki nem fogy. Amiket sokszor kelletlenül fogadunk, amik azonban erősítik a jóra való készségeinket és eredményezik, hogy rendes ember lesz belőlünk.

Ezek a jóra való tanítások akár szüleink, oktatóink ajkáról, akár szószékről, könyvekből, filmekből, az élet példáiból áradnak felénk, ha valóban jóra vezetnek, végeredményben Istentől jönnek. Ezek azok az isteni Magvető kezéből hulló jószágmagok, amelyekről a mai szent evangélium szól.

(Eredménytelensége.) Legnagyobb bizonyíték azonban az oktatgatás fontossága mellett az a szomorú tény, hogy még így is, annyi rengeteg oktatás, buzdítás segítségével is milyen nehéz minden téren kifogástalanul megállnunk a helyünket. Mik az okai, megtudjuk az Úr Jézus példabeszédéből.

Sokszor olyanok vagyunk, mint az utca. Százféle gondolat, érzés vonul át rajtunk, de semmi sem marad meg bennünk, mert felületesekek vagyunk. Lepkeként csapongunk egyik dologról a másikra, élünk egyik napról a másikra, a mélyebb értelmű dolgokat leszóljuk, komoly akarások, magasra törések nem fakadnak bennünk. Jaj

annak, akiben ez nemcsak múltó hangulat, hanem egész életére jellemző.

Van úgy is, hogy érzéketlenek vagyunk, mint a sziklák. Hiába az intés, buzdítás, hiába a jószándék, nincs bennünk elég lelkesedés, lendület. Úgyis hiába, nem érdemes, ilyen lehangoló szólammal megbénítjuk saját magunkat. Felfigyelünk a hasznos oktatásra, szeretnők is magunkévá tenni, de az óhajtásnál tovább nem jutunk. Ilyenkor félre a tehetetlen sápítózással. Ha egyszer átláttam, hogy valami helyes volna, gyerünk, rajta, tüzzel, lelkesedéssel. Segíts magadon, Isten is megsegít.

Az anyagiasság, érzékiség, különféle szenvedélyek hány emberbe kapaszkodnak tövises bozótként és nem engedik, hogy magasabbrendű képességei kifejlődjenek. Beszélhet azután ezeknek akárki. Néha ráébrednek életük sivárságára, szeretnének emberibb életet élni, de attól, ami ebben megakadályozza, szabadulni nem akarnak. Pedig a tövisektől is meg lehet szabadulni, de könnyebb, ha előre elkerüljük azokat.

(Befejezés. Vágyakozás eredményességre.) Mennyivel szebb a kalászos róna, hol minden mag százszorosát hozza, mint a gyomlepte, elhanyagolt ugar. Mennyivel szebb a nyüzsgő, zakatoló gyártelep csodás gépóriásokkal, honnét vagonszám szállítják a gyáripar pazar remekeit, mint a leállt gyár szanaszét heverő ócskavas géprészeivel. Mennyivel szebb a kisportolt testű, tiszta tekintetű, csupa derű, munkakedvtől és szolgálatkészségtől ragyogó derék magyar ifjú, behorpadt mellű, cinikus, minden nemest leszóló, trágárságban és erkölcstelenségben fetrengő társánál.

Akarjuk a szebbet, a jobbat és becsüljük meg azt a sok figyelmeztetést, oktatást, amelyet szülőink, nevelőink, jóakaróink útján küld segítségül nekünk gondviselő mennyei Atyánk.

Dr. Ottó László

Ötvenedvasárnap:

„Mit akarsz, hogy cselekedjem neked?”

A mai szent evangélium tanúsága szerint a vak segítségért folyamodott Krisztushoz. Az Üdvözítő észrevette s azt kérdezte tőle: Mit akarsz, hogy cselekedjem neked? — Hányan fordulnak hozzá kérésükkel a mai emberek közül is. S mindegyiktől megkérdezi: Mit akarsz, hogy cselekedjem neked? Hányszor kell hozzá fordulni a leventéknek is. Hogy helyesen tudjunk kéréseink által Jézushoz fordulni, vagyis hogy mi is hallhaszuk ajkáról a megnyugtató „menj békével! A te hited megszabadított téged!”-et, fontoljuk meg, mit és hogyan kérjünk Istentől?

*

1. *Isten akaratán megnyugodva*, vagyis a teljesítés tényét, módját, mértékét teljesen Reá bízva kell kérni a következőket:

a) *Vagyont*. — Nem vétkezük, ki ezt kér Tőle. Szabad kérnünk. Sőt, amennyiben a létfenntartást, vagyis kenyerünket szolgálja, Ő maga is akarja, hogy kérjük. Hiszen még a legszentebb imába is belevette: mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. De — és most jön a fontos „de”, amit az emberek legnagyobb része figyelmen kívül szokott hagyni vagy egyenesen el szokott hibázni — de nem szabad ezt a vagyont szívünkben arra a trónusra ültetni, melyet az Isten sajátmagának készített benne. A vagyon nem ellenkezik önmagában véve Isten terveivel. De igenis ellenkezik Isten akaratával a vagyonhoz való rendetlen ragaszkodás. A vagyon is, miként minden más teremtmény azért van, hogy előmozdítsa örök üdvösségünket és szolgálja Isten dicsőségét. Csak az a vagyon erkölcsös és hivatását el nem tévesztő vagyon, amelyik ezt a célt szolgálja. Amelyik vagyon más célt szolgál, ellenkezik a Teremtő akaratával. S ha valaki így hajhássza a vagyont, szembeszáll az Istennel s kiszorította Őt lelkéből, egész lényével a

vagyonhoz tapad. Márpedig a vagyonhoz tapadt lélek a vagyonnal együtt pusztul is. Mert amint létet Istentől kapott a vagyon, ugyanúgy Vele együtt van csak értéke és létjogosultsága is. Mihelyt ettől eltér, magára vonja a pusztulásnak mint büntetésnek átkát. A vagyon tehát Isten nélkül a halál csírája. Következésképpen lehet kérni a vagyont, de mindig a jó Istenre bízva kérésünk teljesítését.

b) *Szórakozást.* — Ezt is lehet kérni. Nem haragszik a jó Isten, ha szórakozást kérünk Tőle. Hiszen Ő maga teremtette olyanná az embert, hogy szüksége legyen erre is. De — megint csak az a fontos „de” következik — a szórakozás megint az Ő akaratától függjön és olyan legyen, amiből Neki dicsősége származik. Az a szórakozás, amelyiknek célja a test felüdítése s ezáltal a további, Isten szándéka szerinti munkára való előkészítése, erkölcsös szórakozás. Amelyiknek más célja van s a földi örömök kiélésében áll, erkölcstelen s összeegyeztethetetlen Isten akaratával. Imáinkban tehát mindig csak erkölcsös szórakozásokat kérhetünk, de ezek teljesedését is teljesen Istenre kell bízunk. S ha megkapjuk, Isten akarata szerint szabad csak élni velük. Az ilyen szórakozás éppen olyan imádság és Isten-dícséret, mint akármilyen más jócselekedet.

c) *Egészséget.* Ha valaki ezt kérne, az sem lenne baj! Hiszen maga az Isten is egészségeseeknek teremt általában bennünket. Nem teremt Ő senkit betegnek. S ha mégis így születik valaki, kivételt képez. Éppen ezért kérni is szabad az egészséget Istentől. De . . . de nagyon fontos, hogy ne kérjük az egészséget lelkünk üdvössége rovására. Megtörténhetik ugyanis, hogy az egészséges ember bünt követne el, amit nem gyónna meg s így halna meg. Ebben az esetben nem szolgálna az egészség örök üdvének javára. De ha a jó Isten betegséggel látogatja meg, vagyis elveszi egészségét, nincs alkalmunk vagy kedve bünt elkövetni s így megmenekül az örök kárhozattól. Ebben az esetben Isten nyilván az egészség elvevése felé hajlik. S nekünk nem szabad akaratával ellenkezőleg az egész-

séghez ragaszkodni, mert az üdvösségünk rovására lenne. Hogy valóban fennforog-e ez az eset, mi nem tudjuk megállapítani. De tudja az Isten. Éppen ezért, ha egészséget kérünk Tőle, mindig az Ő legszentebb akaratára kell bízunk, hogy meghallgat-e vagy sem. Legyünk meggyőződve róla, hogy mindig a legnagyobb javunkat akarja, hiszen végtelen nagy Szeretet. Legnagyobb javunk azonban nem az egészség, hanem az örök üdvösség!

2. *Minden feltétel nélkül*, vagyis a teljesítéshez feltétlenül ragaszkodva, akár követelődve is szabad kérnünk a Miatyánk első kéréseit, melyek voltaképpen egyet jelentenek: „*Szenteltesd meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod!*” Ez az Isten legfelsőbb akarata. Legfelsőbb akarata teljesedésének pedig nincsen semmi akadály. Az feltétlenül és minden körülmények közt jó és szent. Ezt kéri

a) *a legokosabb imádsággal* — Isten ugyanis úgy cselekszik mindent, ahogyan Neki is meg a világnak is a legjobb. De nem tehet semmit, amiből Neki nagyobb dicsősége, a világnak meg nagyobb haszna lenne, mint ha előmozdítja legszentebb Nevének felmagasztaltatását, országának elérkezését, akaratának teljesedését.

b) *Legszentebb ima!* — A szentség lényege ugyanis az Istennel való egybeforradás. Azt akarni, amit Ő akar, azt elvetni, amit Ő elvet. Így a legszentebb ima az, amelyik azt kéri, amit Isten akar. Isten legfőbb akarata pedig Nevének megszentelése, országának uralma, akaratának teljesedése. Nem hiába helyezte e kéréseket Krisztus Urunk a legszentebb ima első kérései közé.

*

A mai szentbeszéd folyamán megfontolás tárgyává tettük azokat a javakat, melyeket kérhetünk Istentől. Két csoportjuk van: egyikbe tartoznak, melyeket csak Isten akaratán megnyugodva kérhetünk; másodikba tartoznak, melyeket minden feltétel nélkül kérhetünk. Ha imára kulcsoljuk kezeinket és kérünk Istenünktől, ne feledkezzünk meg az elvekről, melyeket ma hallottunk, és különösen törekedjünk arra, hogy minél többször vé-

gezzük a legszentebb imádságot, melynek első három kérésében van kifejezve a mennyei Atyának leginkább teisző kérés.

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Nagybőjt L. vasárnapja:

A kísértés

Néhány évvel ezelőtt, 1939 március 14-én történt Kárpátalja visszahódítása. Ti ugyan még nem voltatok ott, de kérdezzétek bátyákat vagy édesapákat, ők majd tudnak mesélni arról, hogy minő útnak kellett neki-vágni, hogyan kellett megküzdeni a sötét éjtszaka és a hóvihar rémségeivel, hogyan kellett megsemmisíteni a sötétben támadó ellenséget, hogyan kellett erőt venni a kényelmen és puhaságon s ennek a hősies erőfeszítésnek az eredménye az lett, hogy rövid két nap alatt elértük a Kárpátok hófödte magaslatait.

Minden katolikus levante ilyen hadjáratot visel nagybőjt folyamán a lelkéért. *Hadat üzen a bűnnek és a sátánnak, hogy eljuthasson Istenhez a mennyországba.* Ebben a hadjáratban Krisztus Urunk megy előttünk, ő ad példát, ő zúzza össze az ellenség legerősebb állásait, de megkívánja, hogy el ne maradjunk a nyomából. Az ő példája nyomán most mindjárt megtanuljuk, hogy *1. milyen eszközökkel harcol ellenünk a gonoszlélek és 2. hogyan kell védekeznünk ellene.*

1. Az imént hallottátok, hogyan akarja a sátán elérni, hogy Krisztus Urunk a sátán akaratát tegye meg. De ugyanezt megpróbálja nálunk is. Ezt az erőlködést nevezük kísértésnek s ennek ki van téve minden ember. Telve vagyunk jószándékkal, de a gonoszlélek ott settenkedik körülöttünk s azon mesterkedik, hogyan keríthetné hatalmába lelkünket. A vadászok vermet és tört készítenek a vadak számára, a gonoszlélek szintén elhelyezi életünk

útján az akadályokat, hogy észrevétlenül foglyul ejtsen vele. De előfordul az is, hogy egészen nyíltan lép fel. Ilyen nyílt kísértés pl. mikor barátaid beállítanak hozzád este és bűnös mulatságba hívnak vagy éppen azzal állanak elő, hogy valahol könnyen lehet pénzhez jutni, csak bátorság és egy véső kell hozzá.

Hogy azonban a legjobban kiismerhessük a kísértések természetét, legjobb, ha Urunk megkísértetését vesszük szemügyre. A három legfőbb emberi hibán át próbálkozik a sátán: *a hiúságon, a kapzsiságon és a testi kívánságon át.*

Milyen ártatlan az első kívánsága: Mondd, hogy a kövek kenyerekké legyenek. Nem is lett volna bűn teljesíteni ezt a kívánságot, de ha Krisztus engedékeny lett volna, a sátán egy lépéssel előrenyomult volna és nyert ügye van. Hányszor ólálkodik köztetek is a sátán ártatlan köntösben. Nem beszél testi kívánságról, ösztönről, hanem ártatlan szerelemről és piros rózsával integet. S hányszor fullad be ez a tiszta érzés a bűn mocsarába, ha nem tud az ifjú megmaradni kezdeti jószándékai mellett. A sátán azonban a fülébe sugdos: többet, még többet! Gondoskodik csábító dalokról, amelyeket slágerrek címén szór szét a világba, pedig azok nem mások sokszor, mint aljas kerítések. Saját fülemmel hallottam, hogy egyesek ezekből a dalokból választanak maguknak jelszavakat csúnya életmódjuk igazolására.

A második kérés Krisztus hiúságára épített, ha ugyan hiú lett volna. Mutasd meg, mit tudsz! Igen, benetek is felágaskodik a hiúság. Nem a nemes törekvés, mely tanult és művelt földművéssé vagy iparossá tehetne. Hiúságod arra hajt, mutasd meg, hogy te vagy az első, te bírsz a legtöbbet inni, okosabb vagy szüleidnél, szállj szembe velük, vagy pl. hogy menj a városba, ott könnyen munka nélkül megélhatsz. Ha nem állasz ellen, Isten nagyon megalázhat és esetleg mint szegény kéregető fejezheted be életedet.

Harmadjára az egész világot odaígéri a sátán Krisztusnak. Most végleges elutasítást kap, de sajnos, nem

utasítják el azok, akiket elkápráztat a mai élet nagy tömegben előállított sok élvezete, a fényes kirakatok, és mindent a magáénak akar mondani, különösen ha van egy rossz szelleme, aki addig nem hagy neki békét, amíg pénzt nem szerez, ha kell becstelen úton is.

2. Az esetek egész sorát lehetne felsorolni, de mi most csak egyet jegyezzünk meg. Velünk született rossz hajlamaink belülről, aljaslelkű emberek kívülről akarnak elveszteni titeket. S aki nem tud ellenállni, azt az egyik bukás a másik után éri, kezdetben feláll, később már nem, amíg a börtön vagy golyó véget nem vet pályafutásának. Tudom, azt mondjátok, nem jut mindenki idáig, ti sem. Igazatok van, ti sem, de csak akkor, ha minden kísértést *mindjárt kezdetben* felismertek és a leghatározottabban ellenszegültök neki. Ne legyetek elbizottak, ne higgyétek azt, hogy csak nektek nem árt a rossz társaság. Ti is emberek vagytok és nem vagytok kivételek. Hangsúlyozom, mindjárt a kezdetben álljatok ellen, mert a tüzet nem akkor oltjuk, amikor az egész utca ég, hanem amikor még kicsiny.

Fiatalok vagytok, buzog bennetek a harci kedv. Ne egymáson próbáljátok az erőtetket, hanem a kísértéseken.

Végezetül: ne csak magunkban bízunk, mert az kevés volna. Szent Katalinnak egyszer nagyon erős kísértése volt s mikor legyőzte, imádságában megkérdezte Jézust, hogy miért nem segítette őt, hol volt a kísértés alatt?

— Hát nem vetted észre, hogy a szívedben voltam és veled küzdöttem? *Igen, Krisztus Urunk velünk küzd, mint azon a nagy napon.*

Angyalainak parancsolt felőled,
Hogy oltalmazzák minden utadat.
Ha kiált hozzám, meghallom szavát,
Mellette leszek a szorongatásban
És megmutatom neki üdvösségem.

(90. zs.)

Erdőssy Béla

A mennyország

A régi török hadsereg legvitézesebb katonái a janicsárok voltak. Vajjon minek köszönhették vitézségüket? Hiszen nem is voltak törökök, hanem kiskorukban elrabolt keresztény gyermekek. Annak köszönhették, hogy rendkívül szigorúan nevelték őket. Pusztta földön aludtak, ételük egyszerű volt, nehéz hadgyakorlatokat végeztek s ha valami nem sikerült, kemény büntetést kaptak. Egy szép napon azonban altatót kaptak s mire mély álmukból felébredtek, gyönyörű palotában voltak, ahol édes zene szólt és szép leányok szolgálták ki őket minden jóval, főként az áhított borral. Ez azonban csak pár óráig tartott, a borban altató volt és másnap ismét rideg kamrájukban ébredtek fel. Akkor megmagyarázták nekik, hogy a túlvilágon ilyen élet vár rájuk, de csak akkor, ha rettenthetetlenül harcolnak. Attól kezdve könnyen és szívesen elviselték a nevelés szigorát, a halálveszélyt, mert tudták, miért küzdenek.

Kedves fiaim! Ez csak eltorzítása annak, amit Krisztus ígér nekünk. Ő is tudja, milyen kíváncsi az ember, tudni akarja, mi vár rá és miért harcol, ezért a most hallott evangéliumi történet szerint egy pillanatra fellebbenti a fátylat a túlvilágról, hogy sejtelmünk legyen nekünk is nemcsak arról, hogy *1. van mennyország*, hanem hogy *milyen az és hogy érdemes érte küzdeni.*

1. Ti még fiatalok vagytok és nem ismeritek igazában az élet keserveit. Az évek során fogjátok csak belátni, hogy mily kevés örömet nyújt az élet. Ha vannak is néha örömeink, azok csak futó pillanatok, ott leselkedik mögöttük a betegség, a nyomor, a halál. Egyik vagy másik, de biztosan lecsap ránk. Köztetek is sok olyan van, aki szerencsétlen körülmények között nőtt fel, az életből nem látott egyebet, mint szenvedést és durvaságot és nem tud azokból szabadulni. Ne higgyétek, hogy az Isten erre teremtett bennünket. Isten *boldog-*

ságra teremtett és azt egyszer el is érzük. E földön nem sokan, de annál többen a másvilágon. Ezt a másik világot hívjuk mennyországnak és ebből mutatott most meg apostolainak az Úr egy szikrát, igaz, hogy a legfényesebbet, saját magát. Az élet tele van igazágtalansággal. Titeket is sokszor fognak elnyomni és megrövidíteni, látni fogtok hitvány embereket boldogulni és igazakat elbukni. Hol lenne másutt igazságszolgáltatás, jók számára jutalom, mint a mennyországban?

2. Milyen lehet ez a menny? Csak sejtelveink vannak róla, mert szem nem látta még. Ha láttatok szép tájat, ahonnan nehéz volt eljönni, ha láttatok ártatlanul mosolygó gyermekszemet, amely minden drágakövet megcsúfol, akkor gondoljátok hozzá, hogy a mennyország ezeknél *ezerszer szebb*. Nem hiába mondotta Péter, hogy jó itt lenni, olyannyira, hogy házat akart építeni, hogy ne kelljen soha eltávoznia onnan. Boldogok leszünk ott a nélkül, hogy rettegnünk kellene attól, hogy boldogságunknak vége szakadhat. Ha földön jól esik, hogy szeretnek, rosszul, ha gyűlölnek, akkor ott csak végtelen szeretetet fogunk tapasztalni Isten és a többi lelkek részéről. Nem lesz unalmas, mert a földön is az a legérdekesebb, ha mindig valami újat láthatunk. Istenből is mindig többet fogunk megismerni, márpedig minden jó és szép megtalálható benne.

3. Hogyan kell oda bejutnunk, ez a legfontosabb. Közületek sokan inkább arra gondolnak, hogy holnap hogyan jutunk kenyérhez vagy mit húzunk fel. Ez is fontos, de nem annyira, hogy miatta el kell feledkezni a legfontosabbról. A mai világ lőt-fut, siet, hogy ma és holnap jól érezze magát, de a holnaputánról, a másvilágról megfeledkezik. *Iparkodjatok ti is, de úgy, hogy munkátokkal kiérdemeljétek az örök jutalmat.* Szórakozhattok, de a szórakozás soha ne legyen bűnös, hogy e miatt kiszorultatok a mennyből. Úgy válasszátok meg barátotokat és lányismerőseiteket, hogy azokkal egykor a másvilágon is fogtok találkozni. Isten adja, hogy a mennyországban. *A mennyországért küzdeni kell, mint*

a háborúban. Legyőzni a kísértéseket, a puhaság csábításait, a közöny és restség szárazságát. Lelkesen küzdeni, mint a katonák, lelkesebben, mint a janicsárok az ő hamis mennyországukért.

Oly lelkesen, mint Wrenno, az angol vértanú. Halálra ítélték, mert menedéket adott egy katolikus papnak. Nyugodtan lépett a vérpadra, de a kötél elszakadt, a földre zuhant. Imádkozott és nem hallgatva azokra, akik rá akarták beszélni, hogy tegye le a hűségesküt, sietve felmászott újból a létrára. Csodálkoztak sietségén. „*Ha láttátok volna, amit én, ugyanúgy sietnétek meghalni.*” Mi nem sietünk meghalni, de amíg élünk, addig egyenesen a mennyország felé igyekszünk és útjáról soha le nem térünk. Amen.

Erdőssy Béla

Nagyböjt III. vasárnapja:

A pokol

Milyen könnyen kicsúszik az ember száján, hogy az ördög vigyen el, vagy pedig, hogy menj a pokolba. Persze nem vesszük komolyan, oda sem gondolunk, ami nem volna baj. A baj ott kezdődik, hogy a pokolra és az ördögre sem akkor, sem máskor komolyan nem gondolunk, csak az utolsó pillanatban, amikor már késő.

Azért legalább egyszer az évben, a szent nagyböjt idején gondolkozzunk azon pár percig: *1. mi is van a pokollal és 2. hogyan lehet kikerülni.*

1. Mondom, az ördög és a pokol neve gyakran a szánkron van, olyan gyakran, hogy megszoktuk és ha hirtelen megkérdezné valaki, hogy nem félsz-e oda-kerülni, talán azt mondanánk, hogy nem is biztos, hogy van, vagy legalább is mi nem kerülünk oda. Pedig aki átélt egy földrengést, amikor megmozdult alatta a föld és azzal fenyegetőzött, hogy megnyílik és elnyeli őt vagy aki járt tűzhányó hegy tetején és váratlanul dübö-

rögni kezdett alatta a föld, a forró hamu és láva ott hömpölygött el a lába előtt, az tud beszélni arról, milyen borzasztó dolog a pokolnak csak a szelét is érezni.

Krisztus Urunk csak azért jött le a földre, hogy megmentsen a pokoltól. Természetes tehát, hogy többször nyomatékkal emlegeti. Ismerjük Lázár példabeszédét. *„Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, hanem inkább attól, aki mind a testet, mind a lelket a pokol tüzére vetheti.”* (Mt. 10, 28.) Ő lesz, aki kimondja a végítéletet: *„Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre!”*

Azonban akkor is gondolhatnánk, hogy van pokol, ha Krisztus Urunk nem mondta volna. A világon szörnyű sok *bűn van, ami büntetés nélkül marad*, sőt ki sem derül. Hányszor találják meg meggyilkolt emberek csontjait évek múlva. Hányszor találnak hiányokat pénztárakban akkor, mikor a tettes messze jár. Hány ember van, akinek az *élete vakmerő kihívás az Isten ellen állandó káromkodásával, erkölcstelenségével*. Talán még köztetek is van olyan, aki Isten számára csak gúnyos mosolyt vagy ocsmány szitkokat tett félre. Istent nem lehet kinevetni. Isten nyugodtan vár, neki van ideje, őt nem lehet kikerülni. *A másvilágon lesujt, de akkor irgalmatlanul*. A könnyelműek, az istentagadók ott saját bőrükön fogják tapasztalni, mi az igazság. A pokol kínjai látszólag közismertek, de valójában éppoly ismeretlenek, mint a mennyország titkai. Az emberek elég találékonyak kínzások kieszelésében, némelyik betegség is nagyon kínzó, de a pokol kínjaihoz hasonló elképzelné sem tudunk.

Ne gondoljátok, hogy a pokol csak elvetemült bűnösök számára készült. Még inkább *szolgálja a jók javát azáltal, hogy visszatartja őket a bűntől*. Martinián nevű remetét egyszer bűnre akarták csábítani. Már-már elbukott. Kétségbeesésében lábát a tűzhely paraszába dugta. Micsoda fájdalom, — kiáltotta — de mi ez a pokolhoz képest. Sikerült legyőznie a kísértést.

2. Így már jobban megértjük az Isten bölcsességét. Nem azért teremtette a poklot, hogy odakerüljünk, ha-

nem hogy elkerüljük azt és a mennybe jussunk. Nektek van még időtök választani. A nagybőjt komorsága elénk tárja Krisztus szenvedő alakját, szinte szeretetből szemünk előtt ontja vérét, hogy megnyissa a mennyország kapuját nekünk. De ha volna csak egy olyan, aki makrancos csikóhoz hasonlóan le akarna maradni, aki többre akarná becsülni ezt a nyomorult földet a mennynél, azt haragjának villámaival, pokol lángjaival szorítja engedelmességre. Van-e köztetek egy is, aki nem követné?

Szálljunk tehát magunkba. Most a szentmise alatt vizsgáljátok meg magatokat, gondoljátok át *elpocsékoltt életeteket, amely egyenesen a pokol felé vezetett*, mert az ördög volt vezéretek és nem Krisztus. Ennek a tévelygésnek vége lesz mától fogva.

Bogoris pogány bolgár király Metódiusszal, a szent hithirdetővel és festővel díszítette palotáját. Metódiusz az Isten intésére az utolsó ítéletet festette meg először. A király megrendülve nézte a Bíró szigorú arcát, a kárhozottak kétségbeejtő zuhanását, az üdvösségre menők ragyogó arcát. — És királyom, te is ezek közt leszel, tőled függ, melyik oldalon, mondta a szent. A király izgatottan tovább érdeklődött a hit titkairól s mikor megtudta, hogy sorsunk kezünkben van, odajuthatunk, ahova akarunk, népével együtt felvette a keresztséget. Ti már régóta tudjátok, mi vár ránk, de még nem határozotatok. Most döntsetek!

Erdőssy Béla

Nagybőjt III. vasárnapja:

Az Úr Jézus ereje

Nem tudom, olvastátok-e Máté evangéliumának 8. és 9. fejezetét. Nincs az az eleven elbeszélés, amely fordulatosabb eseményekben bővelkedne, mint ez a két fejezet. Az Úr Jézus befejezi csodálatosan szép hegyi beszédét és megy vissza „városába”, ahol legtöbbit tartózko-

dott: Kafarnaumba. Útközben egy bélpoklos borul eléje: „Uram! Ha akarod, megtisztíthatsz engem.” Jézus ki-nyújtja kezét és meggyógyítja. Bent Kafarnaumban meggyógyítja a pogány százados szolgáját, Péter apostol anyósát. Mivel a tömeg állandóan körülveszi, nem hagyja nyugodni, este hajóra száll, át akar menni a Genezáreti-tó másik partjára. Útközben nagy vihar keletkezik, az apos-tolok riadtan felkeltik a nyugodtan alvó Urat: „Szabadíts meg minket, elveszünk.” És ő egy szavával lecsendesíti a tengert. A gerasenusok földjén száll ki, de itt nem fogad-ják szívesen, másnap délelőtt visszaindul Kafarnaumba. Itt már várják. Alighogy megérkezik, inaszakadt, béna-testű beteget visznek eléje. Ismerjük a történetet: az Úr meggyógyítja: „Kelj föl, vedd ágycat és menj házádba.” Ezen a napon történik, hogy Máté — akit tanítványának hívott meg — délben lakomát ad házában az Úr tiszte-letére. Még együtt van az egész vendégsereg, mikor a zsinagóga főnöke jön be könnyes szemekkel és könyörgő hangon borul Jézus elé: „Uram! leányom most halt meg; de jer, tedd rá kezedet, és élni fog.” Az Úr azonnal föl-keel, egy-két vigasztaló szó és máris indul a halotthoz. Út-közben egy vérfolyásos asszony nagy bizalommal meg-érinti ruháját. És meggyógyul. Az Úr bemegy a házba, megfogja a leány kezét és ez fölkel. Amikor innen tovább-megy, két vak ember — akik meghallották, hogy erre jár a csodatevő Mester — követi őt esdekelve: „Dávid fia, könyörülj rajtunk!” Jézus megáll, megvárja míg eléje vezetik őket, azután megkérdi tőlük: „Hiszitek-e, hogy meg tudlak gyógyítani benneteket?” „Igenis, Uram!” tör-elő az őszinte válasz. És Jézus megérinti szemeiket: „Hi-tetek szerint legyen nektek.” És ezután történik az, amit a mai evangélium is elmond: egy néma embert vezetnek eléje, akit ördögi hatalom tartott megszállva. Az Úr egy szavával kiűzi az ördögöt és a néma ember megszólal.

Alljunk meg egy pillanatra. Két nap történetét mondja el az evangélista, és kilenc csodáról hallunk. Meg-értjük az utolsó csodához fűzött megjegyzését: „És cso-dálkoznak a seregek mondván: Soha még ilyet nem lát-

tak Izraelben." Végtelenül jó és hatalmas az Úr, aki megszüntet minden testi és lelki szenvedést.

Kedves jó fiúk! Azt hiszem, nem egyikőtöknek szívében feltámad a vágy: Istenem, milyen jó lenne, ha ez a hatalmas, csodálatos erejű Úr Jézus eljönne ide közénk. Mennyire szükségem volna az ő erejére. Szeretném leküzdeni hibámat, de nem tudom, szeretnék tisztalelkű lenni, de nem tudok. Szeretnék jó lenni, de nem tudok, szeretném legyőzni a kísértést, de olyan gyöngye vagyok, szeretnék diadalmasan küzdeni minden hibámmal, nehézséggel, de olyan nehezen megy.

Kedves fiúk! Az evangélium felolvasása előtt felhangzik a szentmisében a pap szava: Dominus vobiscum: Veletek az Úr. Most is, hallgatva tanítását — evangéliumát, velünk az Úr. Felétek is hangoztathatom a köszöntést: Dominus vobiscum: Veletek az Úr! Ugyanaz az Úr, aki csodás tettet csodás tetre halmozott kétezer évvel ezelőtt, mert Krisztus ugyanaz ma, tegnap és mindörökké. Vagy nem hiszitek, hogy Krisztus ereje ma is csodákat tud művelni az emberszívekben?

Néhány évvel ezelőtt történt.* Előkelő tömeg várakozik a Vatikánváros új pályaudvarán, várja az érkező gyorsvonatot. Ott áll a Perronon XI. Pius pápa is. A tömeg alig veszi észre azt az egyszerű, fekete utazóruhás, jelentéktelen papot, aki lassan közeledik a Perronhoz. Érdekes arcán a leírhatatlan szenvedések kitörölhetetlen nyomai, jobb lábát alig észrevehetően húzza. Már ott áll XI. Pius előtt, és az Egyház fejéből kitör a lelkesedés: Excellenciád, ön igazi mártír, és megöleli, mint atya a fiát. Vajjon ki lehet ez a fáradt apostol?

Leninigrád 1926: éhínség, nyomor, kóborló gyerekhordák, zokogó anyák, katonaerőszak, bábeli zűrzavar, világmegváltó tervek a városban. Ugyanaz év májusában püspökké szentelik Sloskan Boleszlávot, megjelenik ebben a városban és az új püspök elkezd apostoli munkáját a szovjeturalom kellős közepén. Egyházme-

* Ikvay—Pfeiffer László: Ingr. Szloskan, a hős. (Korunk Szava, 1934. II. 15.)

gyéje: széles, nagy Oroszország. Ellensége: az egész hivatalos szervezet, de a nép is, amelyből kezdik kiölni a hitet. Segítője egyedül az Úr kegyelme, ereje. De az Úr erejével diadalmaskodik, néhány hónap alatt megalkul a leningrádi hívek közössége és a püspök bemutatja első, ünnepélyes nagymiséjét. De Sloskan püspököt a nagymise után elfogják. Júdás-kezek bolsevistaellenes iratokat csempésztek könyvei közé. Házkutatás, szovjet-bíróság elé állítás... és kész a gyorsan kimondott ítélet: háromévi kényszermunka.

Fönt, messze északon, a sarkkörön túl fekszenek a szovjet deportációs telepei. Itt, ebben a fehér pokolban ezrek és ezrek dolgoznak a 226 km-es nagy csatornán, mely a Keleti-tengert fogja összekötni a Fehér-tengerrel. Itt dolgozott Boleszláv püspök is mint a Nagy Csatorna rabszolgája, három esztendőn keresztül napi 12 órát. Este, mikor már majdnem összeesett a fáradságtól, havas zsákokat vitettek vele, míg a hó el nem olvadt vagy a hátán jéggé nem fagyott. Éjtszaka kezét hátul összekötötték, egy erős villanykörtét égettek szeme előtt, melytől oly erős szemgyulladását kapott, hogy az orvosok megállapítása szerint öregkorára elveszti szemevilágát. Naponta csak egyszer kapott enni: valami levesféle lötytyöt és egy darab kenyeret.

Hajnalonként, mikor az örök reggelizni mentek, Boleszláv püspök elvonult, tett-vett, csendesen imádkozott. Ilyenkor a beavatott rabtársak lehalkították hangjukat: „Most misézük!” — és tényleg, egy csorba pohárba — ez volt a kehely — néhány csepp bort öntött, paténául egy konzervdoboz pléhfedele szolgált. Mire az örök visszajöttek, rendszerint túl volt az átváltoztatáson és ilyenkor meg szokta kérdezni, nem akarnak-e egy kis kenyeret. Az örök durván nevettek: mi az, talán sok a napi kenyéradag? Pedig ha tudták volna... és a beavatott rabtársak áhitattal fogadták azt a falat kenyeret: Krisztus testét. Letelt a három esztendő és az összetört testű püspök megy vissza Leningrádba folytatni azt a munkát, amiért egykor már ily kegyetlen büntetést

kapott. A régi 84 katolikus templom közül már csak egy van nyitva, hívei széjjelszóródtak. De nem csügged, kezdé elölről az úttörést. Most sem marad sokáig szabad. 18 nap múlva másodszor is elítélik; Szibériába megy száműzetésbe. 1800 km-re kell mennie az utolsó szibériai vasútállomástól, és ezt az utat gyalog kellett megtennie. Itt már nem kell kényszermunkát végeznie, gyenge teste ezt nem is bírná, de helyette túrnie kell azt a durva bánásmódot, amelyben részesíti az a kommunista család, amelynél lakik. Néhány halat sikerül fognia, ezeket eladja és az árn bort vesz, hogy újra elővehesse a csorba poharat és a konzervfedeleket. Csendesen misézget... senki sem törődik vele, csak a háziak kislánya sejti meg, hogy itt valami nagyon szép, nagyon rendkívüli dolog folytatódik, ott bámul gyermekszemeivel és tanulja azt, amit sem atyjától, sem anyjától még nem látott; tanul imádkozni.

A kétévi száműzetés után Sloskan püspök jelentkezik Moszkvában. A testi kínok helyett most lelki gyötrelmeket készít számára a szovjet. El akarják vele hitetni, hogy mialatt Szibériában volt, a Szentszék és a szovjet állam között létrejött a megegyezés, a pápa már új püspököt küldött helyette, mert munkájával nem volt megelégedve. Nem akarja hinni a hazugságot, de ott bujkál lelke mélyén a szörnyű: hátha. Végre a lett követségen megtudja az igazságot és hogy XI. Pius Rómába hívja. A követség révén cserefogolyként elhagyja Oroszországot. A határállomáson a lett vámház 3 óre feszes vigyázzban tiszteleg egy megtört, rongyos ruhájú pap előtt. Sloskan Boleszláv, Oroszország püspöke elhagyja egyházmegyéjét.

Kedves fiúk! Meg tudjátok magyarázni emberi erővel ezt a sziklaszilárd hitet, hősies kitartást? Ide több: ide Krisztus ereje kellett.

És még hány ilyen lélek él ma köztünk. Nemcsak felnőttek, kisgyermekék. Akik olvasták a szentéletű gyermekek életrajzát (egy d'Airelle Péter, egy Fontgaland Guidó, egy Filippetto Mária életét), elcsodálkoznak

azon a hőselelkűségen, mellyel ezek szenvedéseiket elviselték. A jó Jézus ereje volt velük. És Mexikóban, a napjaink sok keresztény vértanúja közt fiúk is akadtak, 18—17 évesek, sőt még fiatalabbak is... Honnan merítették ezek azt a bátorságot, hogy elviseljék az ezernyi szenvedést, a kínos halált? Krisztus ereje segítette őket.

Kedves fiúk! Felvetődik ezek után lelkünkben a kérdés: Vajjon mi az oka a mi gyöngeségünknek?

Lübeckben áll egy gyönyörű Ecce Homo-szobor. A rajta álló feliratból most csak három mondatot mondok el:

Ti mesternek hívtok — és nem kérdeztek engem,

Hatalmasnak hívtok — és nem kértek engem,

Ha egyszer örökre elvesztek — ne okozatok engem,

Hatalmasnak hívtok — és nem kértek engem. Vajjon belekapcsolódunk-e mi Krisztus erejébe az imádság, a szentségek csatornáján? Krisztusról mondja Szent Pál apostol, hogy ő Isten ereje (virtus Dei), Izaiás is erős Istennek nevezi prófétai látomásában az Udvözítőt. Valóban csak magunkat okolhatjuk, ha nem tudjuk megvívni diadallal lelkünk nagy szabadságharcát. Gyöngé vagyok, elmondom az Úrnak, küzdelmeimben, kísértéseimben tőle kérek erősítést, szenvedéseimben tőle remélek vigasztalást.

Szent Pál apostol szavai hangozzanak lelkünkben: „Szívesen dicsekszem, szívesen mondom el az Úrnak gyöngeségemet, gyarlóságomat, hogy Krisztus ereje lakozzék bennem.” (II Kor. 12, 9.)

Jámbor Mike
Győr

Nagybőji IV. vasárnapja:

A szabadság

Az olyan fiatal emberek, mint ti is, akik még szüleiteknél vagytok, mesternél vagytok, leventére jártok és katonák lesztek néhány évig, már sokszor hallottátok és

fogjátok hallani, hogy ezt sem szabad, azt sem szabad. Biztosan ki is fakadtatok egypárszor: mikor lesz vége ennek a parancsolgatásnak, mikor leszünk egyszer szabadok; milyen jó volna szabadon élni. Milyen jó volna oda menni, ahová tetszik. Pompás lenne, ha parancsolhatnék magamnak és nekem nem parancsolna senki. Micsoda gyönyöget lenne az. Még a szentlecke is erről beszél. A régi zsidók rabságban voltak, ezerféle törvény kötötte őket, de mi keresztények szabadok vagyunk s e szabadságot Krisztus mint szabadító szerezte meg nekünk.

El kell vennem a kedveteket egy pillanatra, fiúk, mert szabadság és szabadság közt nagy különbség van. Lássuk, milyen 1. *a hamis* és 2. *milyen az igazi szabadság*.

1. Az emberek társaságában *nagy* rend uralkodik. Az Isten és az emberek pontosan szabályozták, ki kinek engedelmeskedjék. A gyermekek szüleiknek, a felnőttek előljáróiknak. Szabályozták az élet sok kisebb-nagyobb jelenségét is. Előírták, hogyan kell az úton hajtunk, hogyan építkeznünk, mit kell tennünk háború, árvíz, betegség, halál esetén. *Az a sok szabály azonban nem-hogy terhet rakna az emberre, hanem megkönnyíti az életét.* Mi lenne, ha kimondanák, hogy mindenki arra hajt az úton, amerre tetszik neki? Mi lenne hazánkkal, ha az ifjúságot nem nevelnék kemény fegyelemben katonává? Ellenségeink szétszednék, mint egyszer. Mi lenne, ha a házasságot eltörölnék és azt mondanák, hogy mindent szabad. Szörnyű züllöttség lenne, mint a Szovjetben. Mi lenne, ha a születek megengednék, hogy szabadon csatangoljatok kinn az éjszakában? Egyik baj a másik után, szegény, szerencsétlenség és némelyiknél börtön. *A nagy szabadság* tehát a nemzetet és az egyesekeket egyformán *rabságba dönti.* Ezt fejezi ki a pannonhalmi festmény. Egy hordó, amelyből a bor ki akar törni, de nagy igyekezetében úgy szétfeszítette a dongákat, hogy elfolyt a földön. Felírása pedig: Libertate perii. *A szabadság miatt vesztem el.*

Szabadnak nevezitek azt az embert, aki ott ül a korcsmában napról-napra? Hiába kérleli a felesége, a

gyermekai. Ő ugyan azt hiszi, hogy szabad, mert az asztalra üt és azt mondja: Ki parancsol nekem? Mi azonban tudjuk, hogy szenvedélyének rabszolgája. Rabszolga az az ezernyi kisémbert, aki pénzét a kártyáasztalnál és a lóversenyen veri el. Rabszolga, aki hitét nem meri gyakorolni, mert fél az emberektől és ha jön egy másik irányzat, talán még követ is dob arra az Egyházra, amely felnevelte. Rabszolga mindaz, aki egy bűnt vagy bűntársat nem képes otthagyni.

Szent Lajos francia király apródjával egyszer egy börtönt látogatott meg. Az apród megborzadt a rabok helyzetén. — Ő, szegény nyomorultak, kiáltotta. — Mennyivel nyomorultabbak azok, akik a bűn rabságában sínylődnek — mondta a király.

2. Mi akkor az igazi szabadság? A lélek függetlensége. *Szabad az a lélek, amelyet nem tart fogságban semmiféle bűn.* Sem káromkodás, sem harag, sem alkohol, sem paráznság, sem lustaság, sem gyávaság, sem a tömeghangulat. Szabad az a lélek, amely nem fordul szembe makacsul és szemtelenül parancsolójával, szüleivel, főnökével, hanem öntudatosan meghajítja előtte fejét és engedelmeskedik. *Szabad az a lélek, amely tud önmagának parancsolni* és csak azt teszi, amit helyesnek lát. Ezt mondja Szent Pál is: Ti szabadságra vagytok hivatva, testvérek, csak a szabadságot ne adjátok alkalmul a testnek, hanem a lélek szeretetében szolgáljatok egymásnak. Lélekben szabad az a levante, aki jókedvűen, öntudatosan elvégzi, amit feljebbvalói parancsolnak neki, aki tiszteletben tartja Isten parancsait, de szánandó rabszolga az a fiú, aki mindent csak leszól, neki egy parancs sem jó, minden alól kibújik, mert kényelmének és közben bizonyára másféle bűneinek rabja.

Gárdonyi meséli el, amint az öreg Sicardus barát megy a kis Jancsi fráterrel Budáról a Margitszigetre. Nézd, mondja, ott egy részeg ember. Úrnak látszik, pedig valójában rab. Egy pénzváltó asztalnál embereket látnak, akik lopva nyúlnak a pénz után. Ezek a pénz rabjai. Jön három nemes. Ezek a pompa rabjai. Hát mindenki rab,

kérdi Jancsi ijedten, tán még a király is? Igen, a király is, az a nemzet rabja. Mi is rabok vagyunk? Igen, mi is rabok vagyunk, mondja az öreg, az Isten rabjai.

Fiúk, ha igazán szabadok akartok lenni, legyetek engedelmes rabjai az Istennek és az ő törvényeinek. Amen.

Erdőssy Béla

Nagybőjt V. vasárnapja:

A megváltás

A régi időkben nem úgy háborúskodtak, mint most. A király személyesen résztvett az ütközetben s ha sikerült őt magát megölni vagy foglyul ejteni, akkor a sereg szétbomlott, a csata elveszett. Pl. Mohácsnál. Így van ez a mi nagybőjti küzdelmünkben is, amelyet a sátánnal és gyermekeivel, a bűnnel és kísértéssel vívunk meg. *Krisztus Urunk velünk harcol*, ahogy az első vasárnap is láttuk, mikor megszegényítette háromszor a kísértőt. Velünk harcol, nagypénteken *el is esik* a küzdelemben, *de éppen ez jelenti győzelmét*, mert halála megtöri az ördög hatalmát, a mennyország kinyílik és mi bevonulhatunk vele együtt.

Szenvedése ma kezdődik, ezért öltözik a templom gyászleplekbe. Mi sem fogjuk tétlenül tölteni az időt, hanem a szentlecke nyomán elgondolkozunk: 1. mit köszönhetünk Krisztusnak a megváltásban és 2. mit vár tőlünk ő a megváltás után.

1. Ti, akik kétezer évvel éltek a megváltás után, szinte nem is veszitek észre, hiszen beleszülettetek, eredményeit mindennap látjátok. Csak láttátok volna, hogy régente minő állatcsordákat öltök le, hogy meghintsék magukat azoknak a vérével. Azt hitték, hogy ez a vér megtisztítja őket bűneiktől, de hiába hitték, ők magukat semmi módon nem szabadíthatták meg a bűntől, az Isten továbbra is kedvetlenül nézett rájuk. De ha az emberek nem tudták kiengesztelni az Urat, akkor ki segítsen

rajtuk? Ki olyan jó, aki bátran odaállhatott volna az Isten elé, megkérlelni őt? Ki tudta volna őt olyan hathatósan kérni, hogy erre megbocsássa az emberiség minden eddigi elkövetett bűnét és készen legyen a később elkövetendők megbocsátására is?

Egy kis történetből értjük meg. Volt egy pajkos fiúcska. Nem éppen rossz szándékkal, de szeretett elcsatangolni. Apja sokszor intette, de mikor megint elmaradt, elfutotta a méreg és rettenetesen kezdte verni. A fiúnak volt egy nagyon jó húgocskája. Nem bírta nézni azt, sikoltva közbevetette magát: Pista már eleget szenvedett, engem üss helyette, apám, ha még haragszol! Az apa annyira meghatódott, hogy rögtön abbahagyta, de nem is kellett többé a bothoz nyúlnia.

Aki értünk így közbelépett és *helyettünk elviselte nemcsak a megveretést, hanem a halálbüntetést*, Krisztus volt, Isten végtelenül szeretett fia. Azóta Isten újból gyermekei közé fogadott, ha vétkezünk is, megbocsát, országának kapuja nyitva áll minden megtérő előtt. Hét látható forráson és számos láthatatlan úton árad ránk kegyelme. A kígyó ugyan most is tud marni, de van rá ellenmérőnk. Krisztus vére, amely megtisztít, sőt a szentlecke szerint lelkünk tisztaságát örökre megszerzi.

2. Sokszor előfordul, hogy egyik ember megmenti a másik életét, kimenti a tűzből, vízből, ellenség kezéből. Hogyne volnánk hálásak az ilyesmiért, de hálánk a rajongásig nő, ha az életmentő saját életét is kockára tette értünk. Ha pedig valósággal meghalt volna, akkor ugye adósnak éreznénk magunkat árvaival szemben utolsó fillérünkig. Még egy-két deci vér átömlesztéséért is hálásak az emberek és bőségesen jutalmazták. Lássátok, a mi Megváltónk nemcsak veszélyeztette, hanem oda is adta értünk életét, nem egy deci vért, hanem annak utolsó cseppjét is kiontotta értünk. Tehát *adósai vagyunk mi is egész életünkkel.*

Mit vár tőlünk a Megváltó? Először is azt, hogy ne legyünk közönyösek és értetlenek vele szemben. Becsüljük meg a nagy igyekezetét.

Ti a megváltás által többek vagytok, mint egyszerű munkás- és földműves-gyermekek, ti az Isten gyermekei vagytok, ami többre kötelez. *Útálatra* és megvetésre kötelez *minden ocsmánysággal szemben*. Az Isten gyermeke csak *Isten mellett érezheti jól magát* és nem a szennyben.

Kötelez arra, hogy *használjátok a megváltás gyümölcseit*. A megváltás nem féltve őrzött előkelő kert, hanem gyümölcsfa, melyről mindenki szakíthat. Elsősorban a legrágább gyümölcsöt, az *Oltáriszentséget* veheti. Ne higgyétek azt, hogy a szentáldozásra az öregeknek van csak szükségük. Elsősorban nektek, fiataloknak, akik még puhák vagytok, alakulóban vagytok. *Ne a világ* ezer kísértése tépázzon és *nyomorítson torzképpé*, hanem formáljon benneteket széppé, nemes, keresztény lélekké az Oltáriszentségben titokzatosan dolgozó Üdvözítő. Így, ezzel a szándékkal vegyétek magatokhoz a húsvéti szentáldozáskor és aztán is minél többször.

Egy remete régi koponyát talált. Kié vagy te, kérdezte. Egy pogányé. Lelked hol van? A pokolban. Mélyen vagy? Igen, de alattam is vannak még: a zsidók. És vannak mélyebben is? A legmélyebben vannak, atyám, a rossz keresztények, akiket megváltott az Úr szent vére, de azt nem becsülték meg.

Feketevasárnap megrendítő hangulatában fogadást teszünk: Uram, add meg kegyelmedet, hogy jó katolikusként sokáig élhessünk megváltásod gyümölcseivel. Amen.

Erdőssy Béla

Virágvasárnapra (vagy nagypéntekre):

Krisztus szenvedése és a magyar ifjúság

Miközben a barkákat szenteltük és kiosztottuk, addig a kóruson egy ének hangzott el: A zsidógyermekek olajágakkal futottak Jézus elé, ruhákat terítettek a föld-

re és ezt kiáltották: Hozsanna Dávid fiának, áldott ki az Úr nevében jó, hozsanna a magasságban! Lám, a lelkesen ünneplő tömegben elsőnek van ott fürge lábaival az ifjúság és ez így van rendjén. De ugyanazokat az ifjakat ott látom hat nap mulva harsány torokkal kiáltozni a feszítsd meg-et. Bizonyára ott vannak a köpködők, a gyalázkodók közt és azt mondják, hogy a keresztre-feszítésnél is segítettek.

Micsoda arcátlanság, mondanátok ti, de várjunk csak, nézzünk körül jobban, mintha ismerős arcokat látnék a tömegben. Nem . . . nem lehet igaz . . . de mégis . . . igen.

Igen bizony! A legcsúnyábban, a legbántóbban *magyar nyelven káromolja valaki*, szinte elhallgattatva azokat, akik ott állanak előtte, de inkább csak gúnyolni merik. A poroszlók térdet hajtanak előtte, de megint csak magyar leventéket látok hátrább állani, akik még térdet sem hajtanak, akiknek soha imádságra nem kulcsolódik a kezük.

A katonák letépiék róla a ruhát és ostorozni kezdik, de a legszörnyűbb ütésekkel *nem az ólmos korbácsok, hanem az ifjúság féktelen erkölcstelensége zúdítja rá*. Ismét ott áll közületek egyik-másik ütésre emelt kézzel.

Már a kereszten látom függeni az Udvözítőt. S most ő, aki egyetlenegyszer nem panaszkodott, aki jajszó nélkül viselte el az ostorozást és nyögés nélkül engedte átverni kezét és lábát, most alig hallható hangon suttozja: Szomjazom! Az emberi gonoszság nem vizet ad neki, hanem ecetet epével, ami kiszívja szerveiből az utolsó csepp nedvességet, savanyúságával megrázza őt és újabb kinok felé taszítja. *Ezt a csapást a részegeskedők és dorbézolók adták neki*. Akik mindent megadnak a gyomruknak, feláldozzák érte vagyonukat és becsületüket, de *egy csepp vizet sajnálnak Megváltójuktól*.

Jézus kileheli lelkét, ott függ élettelenül, de teste, ez az isteni és még halálában is végtelenül drága test még akkor is szenvedni akar, lándzsával döfik át, ó nem az a katona, mert az jót akart, hanem azok, akik elvakult dühükben és mámorukban képesek bicskázni és egymás

vérét ontani. Itt megint a te véres kezedet látom, magyar ifjú, elővillanni.

Lehet-e még szomorúbbá tenni ezt a képet? Lehet, sajnos lehet. Az emberi bűnök rútsága akkor tűnik ki a legjobban, ha *szembeállítjuk Isten jóságával.* Megérdekelte-e Krisztus, hogy így bánjunk vele? Talán *nem neki köszönhetjük az életünket?* Életünket, amely mégis csak szép még szegényesen is, de különösen szép nektek, fiataloknak, mert teljes egészében, tavaszi duzzadásában és szépségében kezetekben van. Krisztusnak köszönhetitek, hogy *az üdvösség felé meneteltek és nem a kárhozat felé.* Mert bármennyiszer bukdácsoljatok, mégiscsak húz és vonz felfelé ellenállhatatlanul. Neki köszönhetitek, hogy nem a pogányság névtelen rabszolgáinak születtek, hanem egy katolikus ország sokra becsült, félre nem nevelt nemzedéke vagytok. Neki köszönhetitek a sok üdvös oktatást, látható és láthatatlan kegyelmet, bűnbocsánatot.

Neki köszönhetitek . . . de nem folytatom tovább, ég az arcunk a szégyentől. Látjuk elsötétedni az eget és a villámokat cikázni a felhők között, mindenki gyáván fülét befogva, szemét eltakarva menekül és felharsan a kiáltás: Valóban az Isten fia volt! *Mi nem futunk el,* hanem férfiasan vállaljuk, ami ránk vár, jóvátenni bűneinket, *megengesztelni az Urat és új életet kezdeni.*

Volt egy festő (Achtermann), aki megfestette Krisztus Urunk levételét a keresztről. Onmagát tanítványnak festette, amint kihuzkodja a szögeket a szent kezekből.

— Miért festetted magadat így?

— Azért, mert már sok szeget bevertem bűneimmel az Üdvözítőbe, itt az ideje, hogy kihuzgáljam.

Fiaim, a gyalázat és kín minden fajával illettétek őt, *itt az ideje, hogy örömet szerezzünk neki. Amen.*

Erdőssy Béla

Húsvétvasárnap:

„Valóban feltámadott...!”

„Valóban feltámadott...!” — hangzik a mai szent evangélium rövidke mondata. S az általában szórakozott lelkű emberek csak úgy el engedik röppenni ezeket a következményeiben mérhetetlen fontosságú szavakat a fülük mellett.

Hogy öntudatossá váljék bennünk a feltámadás fel-foghatatlan jelentőségű tényének tudata, fontoljuk meg, mit is jelent következményeiben Krisztus feltámadása?

*

1. *Az élet diadalát a testi, lelki halál felett.* — Az őszövetség a halál királya, az ördög uralmának korszaka. Alatta megrázó módon teljesült be az embereken a „halálnak halálával fogsz meghalni!”. A bűn soha úgy nem érezte a testi, lelki következményeit, mint az őszövetségben. S nem volt senki, aki változtatni tudott volna a helyzeten. Jézus feltámadása halottaiból a fordulópont. Ő lett a halál halála. Meghalt ugyan, de csak azért, hogy megtörje a bűn lelki következményeit, azaz megváltson, és meghozza a bűn testi következményei egykori megszűnésének hírnökét és biztosítékát, azaz feltámadjon. Megváltásával halála lett a lélek halálának; feltámadásával pedig halála lett a test halálának. Aki Benne hisz, mégha meghalt is, élni fog! Megváltásával megszerezte a lélek életét; feltámadásával pedig megporladásból új életre való kelését. Így lett Krisztus halála és feltámadása az élet diadala a bűn és enyészet felett.

2. *A jók jövődő győzelmének előképe a rosszak felett.* — Még az apostolok is azt hitték, hogy Krisztus felfeszítésével vége mindennek. Szétoszlottak. Látszólag győztek a papi fejedelmek és farizeusok. Látszólag teljesen felülkerekedtek Krisztus ellenségei. Jézus feltámadása azonban fordított egyet a látszaton. Az ellenfelek győzelme csak látszat volt, Jézus győzelme azonban

valóság. S ezt a győzelmet a feltámadás vívta ki. Általa a látszólag győztesekből valóban legyőzöttek, s a látszólag legyőzöttekből valóban győző lett. Az Isten gyengesége erősebbnek bizonyult az emberek minden erejénél. — Így lesz a világ végezetén is, az ítéletkor, a mi feltámadásunkkor. Az elsőkből utolsók, az utolsókból elsők lesznek. Ki fog derülni, hogy az emberek fiainak „bölcseége” ostobaság volt; s az Isten fiainak „ostobasága” a legnagyobb bölcsesség volt. Bekövetkezik, ami Krisztus feltámadásakor már bekövetkezett: kik látszólag felül voltak, alá kerülnek; s kik alul voltak, uraik fölé kerekednek! Fennen hirdeti ezt Jézus feltámadása.

3. *A mi feltámadásunknak záloga.* — Két részből áll az ember: lélekből és testből. Él mind a két részünk. Él a lélek is, meg a test is. De meg is halhat mind a kettő. A lélek halála a bűn; a test halála a lélek különválása. De fel is támadhat halottaiból mind a kettő. A lélek feltámadása a bűntől való megszabadulása; a test feltámadása a lélekkel való újbóli egyesülése. Mindezek megtörténéseinek Krisztus feltámadása a záloga és biztosítéka.

a) *Záloga a lélek feltámadásának.* — Hisszük, hogy az eredeti bűntől megszabadít a keresztség. Hisszük azután, hogy a személyes bűnöktől megszabadít a gyónás. De vegyük észre, hogy mindezek megtörténének záloga és biztosítéka Krisztus Urunknak halottaiból való feltámadása. „Ha Krisztus fel nem támadt, hiábavaló a mi hitünk!” Magától értetődő. Hiszen akkor nem lenne Isten. Ha pedig nem Isten, nem ér semmit, amit a bocsánatról hirdetett. Hiszen bűnt megbocsátani s a bocsánat módját körülírni csak Istennek áll hatalmában.

b) *Záloga a test feltámadásának.* — „Krisztus feltámadott, mi is fel fogunk támadni.” Következik abból, hogy mindannyian Krisztus örökös társai vagyunk. Az egyik örökös társ pedig ugyanazokban a javakban részesedik, amelyikben a másik. Krisztus részese lett a test feltámadásának. Részesei leszünk ezért mi is, kik ugyanazokban a javakban részesedünk, melyekben Ő részesedett.

Azt szoktuk mondani: legnagyobb katolikus ünnep a húsvét. Ha visszagondolunk arra, amit a feltámadásról mondtam, könnyen megérthetjük ennek alapját. Valóban legnagyobb ünnepünk a húsvét. S ennek oka az, hogy ma ünnepeljük annak a történeti ténynek ünnepét, melyik legnagyobb javunk: testünk, lelkünk életének biztosítékát és zálogát jelenti. Erre gondoljunk, ha halljuk az örömhírt: Valóban feltámadott az Úr!

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Húsvéthétfő:

Uram, maradj velünk . . .

Kedves fiúk! Olyan meghatóan marasztalják az emmauszi tanítványok az Úr Jézust: „Uram, maradj velünk, mert esteledik és már hanyatlóban van a nap.” Még nem ismerték fel az Úr Jézust, de mégis érezték, hogy valami csodás erő árad belőle és olyan jó a társágában lenni.

Elmúltak a nagy ünnepek. A húsvéti szentáldozás kegyelmében, a nagyhét és a húsvét ünnepi hangulatában ti is közelebb éreztétek magatokat Istenhez, ti is éreztétek, mint az emmauszi tanítványok, hogy milyen jó az Úr közelében lenni. De most már vége az ünnepeknek, visszatérünk a szürke hétköznapi munkájához. Szálljon fel most a ti szívetekből is a kérés: „Uram, maradj velünk . . .”

1. Maradj velünk, Uram, a *szürke hétköznapi munkájában*. Kedves fiúk! Az élet nem a nagy ünnepek kivételes és ünnepélyes hangulatában, hanem sokkal inkább a szürke hétköznapi egyformaságában folyik le. Az életnek legjelentősebb értékei nem annyira a nagy ünnepek és ünnepélyes alkalmak rendkívüli fellángolásai, bár ezekre is szükség van, hanem inkább a hétköz-

napok egyszerű munkája és szürke kötelességteljesítése. És nemcsak a nagy ünnepek fényében, hanem a hétköznapok szürkességében is Krisztus leventéinek kell lennetek.

Az Úr Jézus a Genezáreti-tó partján csodálatosan megsaporította a kenyeret, hogy azzal táplálja tanítványait. De csodálatos módon megsaporítja a szentmisében Úrfelmutatáskor önmagát is, saját szent testét és véréit is, hogy azzal sok millió és százmillió ember lelkét táplálja. Nagy csoda ez, amit emberi ésszel megérteni nem lehet. De nemcsak a kenyér és a bor színe alatt akarja megsokszorozni önmagát, hanem az emberek lelkében is. A ti lelketekben is. Azt akarja, hogy a ti lelketekben, a ti életetekben is az ő gondolatai, az ő szándékai, az ő egész lelkülete éljen tovább. Hogy megvalósuljon mindnyájatokban Szent Pál apostol mondása: Élek én, de már nem én élek, hanem Krisztus él énbennem. A sok krisztusi lelkű levente életében éljen tovább, sokszorozódják meg Krisztus élete.

De ezt akarjátok ti magatok is. Ti mind fölfelé törekedtek, mind derék, becsületes, tökéletes férfiak akartok lenni. Minél inkább hasonlít a lelkületek és az életetek az Úr Jézuséhoz, annál inkább megközelítitek az emberi tökéletességet. Mert a legtökéletesebb férfi, aki valaha is a földön járt és akitől minden tökéletességre törekvő férfinak tanulnia kell, az Úr Jézus. A húsvéti szentáldozásban szívetekbe jött az Úr Jézus éppen azért, hogy segítsen benneteket a férfitökéletesség elérésében. Most hogy elmúltak a nagy ünnepek, forró szívvel mondjátok ti is az emmauszi tanítványokkal: Uram, maradj velünk a hétköznapok munkájában is, hogy ott is krisztusi lelkületű leventéid lehessünk, hogy ott is tovább éljen, megsaporodjék ebben a községben a te lelkületed. Istenem, milyen jó volna, ha ebben a községben csupa krisztusi lelkületű leventék és férfiak élnének! Milyen öröm volna ez a jó Istennek, a hazának, a családoknak, de leginkább tinektek magatoknak.

2. Maradj velünk, Uram, *a kísértésben* is. Mennyi

jóakarát van tibennetek mindnyájatokban! Mint már az előbb is mondtam, minden fiú jó akar lenni, minden fiú felfelé törekszik és mégis hány ember elromlik és lesüllyed. A rossz hajlamok, a rossz társaság és sok más kísértés hány szépen indult életet tesz tönkre és súlylyeszt bele a bűnöknek, az elzúllásnak a mélységeibe. Azért kell állandóan küzdeni a kísértések és rossz hajlamok ellen. De a magunk erejéből olyan kevésre tudunk menni, olyan gyengék vagyunk. Hányszor tapasztaljuk mindnyájan azt, amiről Szent Pál apostol is panaszkodik, hogy látjuk a jót és helyesljük is és mégis a rosszat tesszük, amit nem helyeselünk. Azért kérjétek ti is az Urat: Uram, maradj velünk a kísértésben is, hogy necsak lássuk és helyeseljük a jót, hanem meg is tudjuk azt tenni.

3. Uram, maradj velünk a *szenvedésben* is. Ti, kedves fiúk, még az életnek a tavaszán vagytok, nagy szenvedésekben legtöbbötöknek még nem volt része. De nem fognak elkerülni az életben a szenvedések titeket sem. Mert az életben nemcsak fényes nappal van, hanem sötét éjtszaka is, nemcsak forró nyár, hanem fagyos tél is. Jaj annak, aki nekimegy az éjtszakának világító nélkül, aki nekimegy a télnek felkészületlenül, melegítő nélkül. Jaj annak, aki mikor rászakadnak a szenvedések, nincs azokra felkészülve és nincs lelki ereje azok elviselésére. Akármilyen nagy szenvedések és csapások zúduljanak is majd rátok az életben, ki kell azokat bírnotok és nem szabad azok alatt összeroppannotok! Ehhez erő, lelki erő kell. Azért szálljon most az Úr Jézus felé a kérés: Uram, maradj velünk a szenvedésben is, hogy akkor is nagy bizalommal tudjunk belekapaszkodni a te jóságos, segítő kezeidbe és a legnagyobb csapások alatt se törjünk össze.

4. Uram, maradj velünk a *szerencsében* is. Mert a szerencse, kedves fiúk, néha nagyobb csapás és jobban próbára teszi az embert, mint a szenvedés és a szerencsétlenség. Hány embert döntött már romlásba a szerencse. Mert a szerencsében az ember könnyen gögös és

elbizakodott lesz. Felfuvalkodottságában nem törődik sem Istennel, sem emberrel. Meggondolatlaná lesz és ostobaságokat csinál, amik végül is romlásba döntik testét és lelkét. Azért nagyon forró szívvel kérjétek: Uram, maradj velünk a szerencsében is, hogy a jó sorsban is meg tudjunk maradni a Te alázatos lelkű, benned hívő és benned bízó gyermekeidnek.

5. Maradj velünk, Uram, a halál óráján is. Fiatal leventéknek olyan különösen hangzik, ha a halált emlegetik előttük. Hiszen fiatalok vagytok, tele vagytok élet-erővel. Hol van még titőletek a halál, gondoljátok legtöbben. És talán nagyjában igazatok is van. De csak nagyjában. Mert menjete csak ki egyszer a temetőbe és olvasgassátok el a keresztek feliratait. Találni fogtok sok keresztet, amelyre az van írva: élt 50 vagy 60 évet. De találni fogtok éppen eleget olyant is, amelyre az van felírva: élt 19 vagy 20 évet. És ki biztos abban közületek, hogy jövő ilyenkor nem a te nevedet fogják olvasni valamelyik temetői kereszten azzal a felírással, hogy élt 18 évet. A halál nem válogat. Egyformán lekaszálja az öregeket, éppenúgy, mint a fiatalokat. Azért már most is, fiatalon is gondolni kell a halálra és az utána következő nagy leszámolásra. Jaj annak, akit a halál és a leszámolás készületlenül talál. Azért forró szívvel kell kérnetek azt is az Úr Jézustól: Uram, maradj velünk a halál óráján is!

Befejezés. A tanítványok kérték az Urat: Uram, maradj velünk, mert esteledik. És nem kérték hiába, ott maradt velük. Elmúltak a nagy ünnepek. De ha ti nem lesztek hűtlenek a húsvéti szentáldozásban a ti szívetekbe is beszállott Úr Jézushoz, akkor ő sem lesz hűtlen tihozzátok a hétköznapi munkájában és az életnek bármilyen viszontagságában sem. Csak ti ne legyetek hűtlenek, akkor nem lesz hiába az imátok és kéréstök: Uram, maradj velünk, mert esteledik és már hanyatlóban van a nap. Amen.

Kenyeres Lajos

Húsvét utáni I. vasárnap:

Kedves Fiúk!

A nagy Prohászka püspöknek van egy kedvenc hasonlata: a hitetlen ember olyan, mint a pásztortűz foltja a májusi réten. Nos, az imént fölolvastott szent evangéliumban egy ilyen kialudt, szomorú pásztortűz-folttal találkozunk és ez nem más, mint Tamás apostol. Jézus mellett ő is tűz volt. Világított és melegített, de azután elhamvadt. Az isteni irgalom azonban újra lobogóvá szította ezt az elhamvadt pásztortűzet. Két kérdés adódik itt számunkra, amelyekre felelni szeretnénk, bár igazán nem könnyű a válasz. Ez a két kérdés és ez a két válasz azonban nemcsak hasznos lesz a mi lelkünknek, hanem egyúttal igazán érdekes is. Emlékszem, gyerekkoromban, — alig voltam tíz-tizenkét esztendő, de mindig mélyebben elgondolkoztam ezen a mai evangéliumon, mint a többi evangéliumi részen... Nem csoda. Hát kit ne érdekelne az, hogy egy igazi apostol, aki ott élt annyi ideig Krisztus közvetlen közelében, hogyan lehetett ennyire hitelenné? És ha egyszer hitelenné lett, hát minek köszönhette a megtérését?

I.

Vajjon mi vitte Tamást a hitelenségbe? Nem tudjuk ma sem egészen biztosan. Annyit tudunk, hogy eltávozott az apostolok gyülekezetéből. Talán unott volt. Fáradtan legyintett Krisztus halála után: ugyan mit keresek én itt tovább ebben a lehangolt társaságban? Jézus meghalt, emlékével meg nem sokra megyek. Inkább az élet karjaiba vetem magam és valami új lehetőségek után nézek... De azután mégis csak visszament. Lehet, hogy megszokásból csupán. Az is lehet, hogy még valami elszámolnivalója akadt a többiekkel. És íme, a tíz apostol örvendezve újságolja neki: Láttuk az Urat. Mutatják a helyet is, ahol megállt az Úr. Utánozzák szavait. Leírják, hogy miképpen hagyta el őket ismét. De Tamás

mindebből egy árva szót se hitt. Szinte elképzelhetetlen. Láta egykor az Úr annyi csodáját. Fülében csengtek még a föltámadásról mondott szavak. Ismerte Lázár életrekeltésének történetét. Előtte áll most a tíz örömtől repeső tanítvány. Egy ember még csak könnyen téved, de egyszerre tíz? És Tamás mégis szinte visszaszítító hitetlenséggel felel. Mintha azt mondaná: Nézd, Isten, az egyetlen mód, amellyel újra hívővé tudsz faragni engem, a következő... Nem elég, hogy én lássam Krisztust, hanem azt is akarom, hogy ujjamat a szegek helyére bocsáthassam és kezemet odatehessen az ő oldalába... És hiába bizonykodott Péter meg a többiek, hiába beszéltek az emmausziak, Tamás még a Boldogságos Szűz szavának se hitt. Ez az ember halála percéig ilyen hitetlen maradt volna, ha meg nem könyörül rajta Jézus irgalmas Szíve...

Akármilyen volt is végső oka ennek a hitetlenségnek, az egészen biztos, hogy az isteni Gondviselés megengedte ezt. Megengedte, csak hogy az apostolok még buzgóbban imádkozzanak egymásért. Megengedte, csak hogy annál erősebb hite lehessen később Tamásnak. Megengedte, csak hogy minél lángelkűbb hirdetője legyen Krisztus föltámadásának az egykor hitetlen apostol. Megengedte, csak hogy észrevegyük mi is gyöngeségünket, ingatagságunkat a hitellenes kísértéseinkben és hogy megerősítsen minket Tamás apostol példája. Nem a hitetlen, hanem a megtért Tamás.

Mert sajnos, közöttünk is sok a hitetlenkedő ember. Nem ám azokra gondolok én most, akik talán még nincsenek is megkeresztelve. Még csak azokra se, akik fölültek az ördögnek és egy nagyobbka darab kenyérért, jobb állásért, egy-két nagyhangú ember üres ígéretéért nyíltan is megtagadták Krisztus Egyházát. Ó, nem. Azokra gondolok, akik talán most is itt vannak és itt lesznek talán a jövő héten és azután is. Akik nem tagadták még meg nyíltan az Urat, de akikben már megfogyatkozott a hit, és féltő, hogy egy nagyobb szélroham végkép leszakítja őket az Egyház fájáról. Ugye vannak és nem

is nagyon kevesen, akik csak könnyelműen, tréfálkozva tudnak beszélni már a bűnről, a lélekről, a szenteltvízről, a szentolvasóról, az áldásokról és így tovább. Azt hiszik, hogy ez valami férfias dolog. Hogy ez okosabbá és előkelőbbé teszi őket. Pedig nem más ez, mint a hitetlenség kezdete bennük. Mert a hitetlenség nem kezdődik rendesen nyílt Krisztus-tagadással. Előbb a könnyelműség, a kislelkűség jön. Vagy valami szomorúság és levertség. Aztán a világ kínálkozása. Más társaságok felé való kacsingatás. Így kezdődött Tamás apostolnál is. És mi lett a vége? A tagadás.

II.

Az Úr Jézus azonban irgalmas volt és azért nyolc nap mulva orvossgot hozott erre a megkeményedett szívre. De nem egyedül csak Tamásnak jelent meg. A többiek jelenlétében jött hozzá. Hogy akik tanúi voltak az apostol hitetlenségének, azok most legyenek tanúi az ő megtérésének is. Nem érdemelte meg Tamás ezt a fölséges jelenést, de az isteni irgalom ezt is megadta neki. Valóra vált rajta Szent Pál apostol szava: „Mikor pedig a mi üdvözítő Istenünk kegyessége és embersége megjelent, nem az igazság cselekedeteiért, melyeket mi tettünk, hanem az ő irgalmassága szerint megszabadított minket.” (Tit. 3, 4—5.)

Ha ez a jelenet nem volna benne a Szentírásban, akkor ma Tamás apostol neve hallatára éppúgy összeborzadnánk, mint mikor Júdás nevét halljuk. De benne van és ország-világ olvashatja mindörökre, hogy ez az irgalom megmentette Tamás apostolt. Júdást is meg akarta menteni, de Júdás kétségbe esett, míg Tamás bűnbánatot tartott és megrendült szívvel borult az Úr lábaihoz.

Az az isteni irgalom lépett itt az apostolok közé, amely egykor megnyitotta Noé ajkát, alkudozott Ábráhámmal és kicsendült minduntalan a próféták írásaiból. Az az isteni irgalom, amely megmentette a házasságtörő asszonyt, a tagadó Pétert, a vámost, Mária Magdolnát,

a jobb latort. Az a Krisztus tárta ki kezét Tamás apostol felé, aki így szólt egykor a világhoz: „Mondom nektek, hogy oly nagy öröm léssen mennyben egy megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igazon.” (Lk. 15, 7.)

Sokszor találkoztunk már mi is az isteni irgalommal, csak nemigen vettük észre a találkozást. Hiszen megkeresztelték bennünket. Gyóntunk nem egyszer. Nemrég térdeltünk az oltárhoz, hogy az Úr testét vegyük. Az Úr nagy irgalma megbocsát mindenkinek. Még a rablógyilkosnak is. Csak akarjuk, hogy megbocsásson. Ne essünk kétségbe, hanem boruljunk lábaihoz Tamás apostol szavaival: Én Uram és én Istenem! Micsoda öröm virágozik ki azokban az emberekben, akik az irgalmas Istennél keresnek gyógyulást lelkük sebeire. Táncolnak nem egyszer az örömtől. És micsoda szomorúság fészkelődik azokban, akik nem bíznak már az Isten irgalmában sem...

Kedves fiúk! Ha ebből a mai beszédből mindent elfelejtétek az utolsó mondatig, de legalább ezt a legeslegutolsó fohászt el ne felejtsetek soha: Uram Isten! Ne engedd, hogy valaha is hitetlenné legyek. De ha már megtörténnék is velem ez a szerencsétlenség, akkor jöjj utánam a te irgalmasságoddal és vígy vissza a te hívő apostolaid közé... Amen.

Várossy István
Esztergom

Húsvét utáni II. vasárnap:

Kedves Fiúk!

A Szentírás sokféle névvel illeti Jézust. Nevezi Őt Megváltónak, Udvözítőnek, Istennek, Messiásnak. És valóban, az Úr Jézus mindennek nevezhető. Gyakran mondjuk Őt családtyának, magvetőnek, királynak. És helyesen mondjuk. A mai evangéliumi részben pedig Jézus jó pásztornak nevezi magát. Jó pásztor. Milyen egyszerű és mégis mennyire találó elnevezés ez. Egész földi élete azt mutatja, hogy Ő csakugyan jó pásztorunk

is. Többet mondok. Az Anyaszentegyház immár kétezer éves története is arról tanúskodik, hogy igazán jó pásztorunk nekünk az a názáreti Jézus. De nézzük meg közelebbről a dolgot. Hogyan, miképpen és mennyiben mutatkozik jó pásztorunknak az a Krisztus?

I.

Láttatok bizonyára pásztoembereket. Az ország különböző vidékein találkoztatok velük. Ruhájuk talán különféle volt. Egyik kisebb, a másik nagyobb nyáj után bandukolt. De abban valamennyien megegyeztek, hogy alaposan ismerték a reájuk bízott nyáját. Messziről is megtudták mondani, hogy melyik bárány beteg, melyik hiányzik és így tovább.

Ime, az Úr Jézus is azt mondja magáról: „Én ismerem juhaimat.” És valóban.

a) Az Úr ismer bennünket egyenkint. Nemcsak XII. Pius pápát ismeri, hanem ismeri azt a névtelen hit-hirdetőt is, aki ott küszködik valahol Afrika őserdeiben. Nemcsak a királyi paloták fényében sűtkérezőket, de a magyar Alföld homokjában vagy a nagyvárosaink gyári kormában dolgozókat is ismeri egyenkint. Velünk van folyton. Kísér bennünket bölcsőnktől a sírunkig. Mindentudó és mindentlátó Isten. Ugyan miféle Isten volna, hacsak egyetlen emberről is nem volna tudomása?

b) De azzal még nem sokra mennénk, ha csak ismerne bennünket. Ő arra is vigyáz, hogy jól érezzük magunkat közelében. Ha pedig eltévelyegtünk tőle, akkor utánunk jön, hívogat és nem nyugszik addig, amíg ismét vissza nem térünk hozzá. Valóban, együtt örövend az örvendezőkkel és együtt szomorkodik a szomorkodókkal. Ha panaszkodunk neki, Ő mindig enyhíti fájdalmunkat. Ha sebes a szívünk, Ő mindig talál valami orvosságot. Ha elhagytak vagyunk, Ő mindig tud megértő lelkeket vezetni hozzánk. Ha bűnökben vergődünk, kinyújtja utánunk pásztorbotját. Mennyire egyszerű és mégis mennyire leleményes, ha megmentésünkről van szó. Néha csak egy jó barátot küld utánunk. Máskor egy

papot. Egy könnyes szemű, síró édesanyát... Szent Ágoston már annyira jutott fiatalkorában, hogy egyszer így kiáltott: Ugyan hagyjatok már békét nekem az egész keresztény vallással, hiszen öregasszonyok meséje az egész... És a jó Pásztor utána küldött egy könnyes édesanyát. Az eltévedt bárány Egyházunk oszlopa lett. Olyan tévelygőről is tudok nem egyről, aki után az Úr ártatlan kisgyermeket küldött, hogy visszavezesse... De minek nézünk idegen példák után. Hiszen sokszor mi is kézzelfoghatóan érezzük a jó Pásztor szeretetét. Gondoljatok csak a saját életetekre.

II.

Az igazi pásztor azonban arról is gondoskodik, hogy nyája kellő táplálékhoz jusson. És vajjon nem így cselekszik-e az isteni Pásztor? Nem táplál-e bennünket igéivel? És melyik földi pásztor tudná megtenni, amit Ő megtesz? Mert Ő saját szent testével és vérével táplál minket. A legbőségebb pásztorokutak is kiapadnak a földön. Az isteni ige el nem apad soha. Bármily üditő a földön vize, újra megszomjazik, aki abból iszik. Jézus pedig így szól: „Aki... iszik ama vízből, melyet én adok neki, nem fog szomjúhozni mindörökké.” (Jn. 4, 13.) És: „Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él.” (Jn. 6, 51—52.) Micsoda fölséges kijelentések ezek.

És mégis látunk szomorú, beteg bárányokat a jó Pásztor nyájában. Embereket, akik nem hallják az élő vizek csobogását. Embereket, akiknek nem ízlik Krisztus teste és vére. Embereket, akik nem szívesen hallgatják az Isten igéjét. Akik legszívesebben talán csak minden tíz-tizenöt esztendőben hallgatnának prédikációt, ha ugyan akkor is hallgatnának. Ime, két héttel elmúlt húsvét és még mindig hányan vannak, akik nem végeztek el a szentáldozásukat. Gondolkozz kissé: mit tudnál te tenni, csak hogy minél kevesebb legyen a beteg bárány Krisztus nyájában? A kiéhezett hadsereg szájalomraméltó. Csak megadni tudja már magát. De megmarad

legalább az a dicsősége, hogy kitartott az éhhalálig majdnem. Ha azonban az emberek magukat ítélik éhhalálra pusztá hanyagságból, az már nemcsak szánalomraméltó, hanem... hirtelenében nem is találok alkalmas szót az ilyen eljárásra. De vajjon nem ezt teszik-e a keresztények közül sokan? És még hozzá az égi kenyérről mondanak le és éhhaláluk az örök kárhozat kapuja. Nézd, én itt a szószéken hangosan mondom, te pedig mondd magadban én utánam ezt a pár szót: Uram Krisztus, engedd, hogy örömmel vegyem szent testedet és véredet mindig. Én örök életet akarok magamnak...

III.

A jó pásztor nemcsak ismeri, nemcsak táplálja, de védelmezi is övéit. Hogy Jézus mennyire oltalmazza nyáját, azt láthatjuk az ő nagy ígéretéből is, amelyet Egyházára nézve tett. „A pokol kapui nem vesznek erőt rajta.” (Mt. 16, 18.) De nemcsak az Egyházat mint az ő földi országát védelmezi, hanem az egyes keresztények számára is nyújt bőséges védelmet. Védelmet a gonoszlélek legkülönbözőbb támadásai ellen. Védelmet a saját rosszraajló természetünkkel szemben. Védelmet a gonosz emberekkel szemben. Ad kegyelmet. Segítségünkre adja az Ő szent nevét. Nem egyszer egész rendkívüli módon oltalmazta meg már övéit. Nemcsak a pápákat és nemcsak a szenteket. Sokszor egészen kicsiny, szürke embereket is. Talán közöttetek is van, aki érezte már életében egész különleges módon a jó Pásztor segítségét.

— Én még nem éreztem — mondják egyesek.

— Én nem nagyon hiszek benne — mondják mások.

Rendesen olyanok beszélnek így, akik még sohasem kérték igazában Krisztus segítségét. Vagy ha kérték is, de rosszul kérték és azért nem kapták meg. Esetleg olyanok, akik kérték, de meg nem érdemelték... Járj nyitott szemmel és akkor meglátod a jó Pásztor lépéseit. Nyitott füllel és akkor olyankor is meghallod szavát, mikor más senki se hallja. Nyitott szívvel és akkor a te szívedbe is behullanak kegyelmei...

Kedves fiúk! Ez a jó Pásztor egyúttal Atyánk is, akinek gyermekei vagyunk. Testvérünk is, aki magára vette természetünket. Barátunk is, aki életét adta értünk. Királyunk is, aki országába vár... Hatalmas és szeret minket. Ismer. Táplál. Oltalmaz. Mi kell még egyéb? Vajjon csüggedhet-e itt e földön egy keresztény ember? Lehet-e szomorú? Nem. Csak járjon hűségesen a jó Pásztor nyomában. Amen.

Várossy István
Esztergom

Húsvét utáni III. vasárnap:

Kedves Fiúk!

Az igazán keresztény ember élete hasonlít az elhagyatott útszéli keresztetekhez. Azok a keresztetek porosan, düledezve néznek a világra. Az autóktól tarka országutakra és a nótásan vigadozó farsangi menetekre. A becsületesen élő keresztény ember is elhagyatott. Legálább is látszólag ilyen. Roskadozik az élet terhei alatt. És körülötte vigadnak, nevetnek, gondtalanul parádézhatnak olyanok, akiknek kisebb gondjuk is nagyobb az evangéliumnál. De íme, maga Krisztus is előre látta, hogy így lesz. Hiszen azt mondja a mai evangéliumi részben: „Bizony, bizony mondom nektek, hogy ti majd könnyeztek és sírtok, a világ pedig örülni fog.” De az is igaz, hogy Krisztus a következő szavakat is hozzátette kijelentéséhez: „Ti meg szomorkodtok, de a ti szomorúságotok öröme fordul.” (Jn. 16, 20.) Hát nézzük csak meg:

I.

Melyik az a világ, amely örül, amíg mi sírunk és könnyezünk?

Az Úr Jézus sokszor emlegeti a világot. Talán a nagy, teremtett mindenséget gondolja az Úr? A bennün-

ket körülvevő hegyeket, folyókat, városokat? Talán a tiszta égen pislákoló csillagokat? A tavasz pompáját, az ős hervadását, a nyár perzselő tüzét, a tél fagyos lehelletét? Nem. Az Úr nem erre a világra gondol. Ez a világ szép. Ezt a világot ajándékolta adta nekünk. Ez a világ eszköz a mi kezünkben, hogy örök célunkat, az Istent elérhessük. Ezt a világot tehát nem állíthatta szembe az ő gyermekeivel az Úr Jézus. Vagy talán a mi földi életünk változásait akarja érteni Krisztus, amikor a világot emlegeti? Mi azt szoktuk mondani: változik a világ. Valamikor döcögős szekereken utaztak az emberek, bennünket vonat röpít. Valamikor rozsdás kardokkal védtek hazájukat az őseink, ma tankokkal és golyószórókkal lepték el honvédeink a Kárpátokat. Vannak könyvtáraink, kórházaink, repülőgépeink, traktoraink, mozdonyaink. Van kultúránk és van szédületes technikánk. Ó, mennyit változott csak száz év alatt is a világ... De Krisztus még mindig nem ezt a világot érti. Ez a haladó emberi élet lehet jó és lehet rossz. A szerint, hogy miképpen használják föl annak értékeit az emberek. Ez a világ csak akkor ellensége Krisztusnak és az ő híveinek, ha nem akar az Isten szolgálatába állni. De hát akkor melyik világra gondol Krisztus? Nos, arra a világra, amely az emberek lelkében megnyilatkozik. Ámde nem az evangélium szerint élő emberek lelkében, hanem azokéban, akiknek nem kell az Isten, akik Krisztus nélkül, Isten nélkül akarnak élni a földön. A világ szóval tehát azokat az emberi lelkeket foglalja össze az Úr, akik ellenségesen néznek szembe az ő tanításával. Erre a világra céloz a mai evangéliumban is: Ti majd könnyeztek és sírtok, a világ pedig örülni fog...

És igaza volt az Úr Jézusnak.

Hamarosan ott állt ő is Kaifás előtt és a főpapok ajkán gúnyos mosoly derült. A tanítványok Jeruzsálem apró házaiban sírtak és zokogtak, de örvendezett a világ, amely nem tudta elviselni, hogy Krisztus uralkodjék fölötte. Később vérpadra hurcolták az apostolokat és tapsolt a világ. Vadállatok elé vetették a keresztényeket

és ujjongott a római nép. Nincs szó, nincs ecset, nincs véső, amely ki tudná fejezni mindazt a gyötrelmet, amit el kellett viselni a keresztényeknek. És amíg sirtak, amíg patakokban hullott a könnyük és a vérük, az alatt örült és nevetett a világ...

Kaifások ma is csak vannak. És vannak Pilátusok is. És vannak keresztényüldöző hatalmasságok. Ezeknek sem kell Krisztus és nem kellene az ő tanítványai, az igazi keresztények sem. Aki ma Krisztus igéi szerint él, az elhagyatottan, sírva, szomorkodva járja a hitvallók és a vértanúk útját, míg a hitetlen és Krisztus-gyalázó világ örvendezik fölötte. És ez a nevető világ sokszor elküldi hozzánk az ő csábító követeit is. „Nehéz ez a te vallásod.” „Bolondság ez a sok nehéz parancsolat.” „Hagyjuk a mennyországot az öregeknek, te pedig jöjj és éld a mi könnyű, édes világunkat.” És így tovább. Vajjon te mit felelsz ilyenkor? Hiszem, hogy férfias gerinccel állsz szembe ezzel a világgal. Hiszem, hogy villámló szemmel, érces hangon válaszolsz: „Én a vértanúk unokája vagyok.” „Sírok és könnyezek inkább az apostolokkal, de meg nem alkuszom a Kaifásokkal és a Pilátusokkal. Én mindig hűségesen megmaradok Krisztus útján, a hit, a becsület útján, akármilyen nehéz legyen is az!” „Tudom én, kinek hittem. És fülemben cseng az én királyom szava:”

II.

„Ti meg szomorkodtok, de a ti szomorúságtok örömmé változik.”

És ha így felelsz, az Isten angyalai örvendeznek fölötted az égben. Mert mi lesz a világ öröméből? Csak a halálra kínzott apostolok holtteste fölött ma székesegyházak emelkednek, ők pedig a dicsőségesen föltámadt Krisztussal uralkodnak együtt az örökké tartó öröm országában. Ugyancsak örömmé változott az ő egykori könnyük és szomorúságuk. Nézd, a vértanúk, a szűzek és hitvallók csontjait ma oltárainkra

tesszük, ők pedig az Isten angyalaival együtt énekelnek győzelmi éneket az égben. Ugyancsak bőséges öröme változott az ő egykori könnyük és szomorúságuk is. És van elég hatalma Krisztusnak ahhoz, hogy öröme változtassa a manapság sírók könnyét is, ha valóban érette sírnak.

Persze — mondják egyesek — beszélni könnyű. Nehéz azonban élni annak, akinek szívét a keserűség és szomorúság tengerében áztatják a mindennapi gondok.

Dehát mivel akarod kiérdemelni az Isten országát? Földi örömmel? Azzal, hogy te is a világ fiaihoz csatlakozol? Lázadozással az isteni Gondviselés ellen? Te is az utolsó pillanatban akarod majd belátni csak, hogy mennyire elrontottad az életedet? Úgy akarsz jární, mint az a keleti uralkodó? ...Egy kalifa roppant vagyont harácsoló össze. Sokezer értékes lova és sokszáz láda aranya volt. Selymeit párszáz teve sem tudta volna elszállítani... Egyszer csak arra ébredt, hogy mindenét elveszítette. Öccse ragadta magához az uralmat és számára semmi sem maradt. A kalifa jajveszékelve kiáltott föl: Tehát egész életemen át hiába fáradtam... Szomorú. De mennyivel szomorúbb, ha valaki együtt örül a bűnös világgal, gyűjtögeti mindazt, ami érték a bűnös világ szemében és halálos ágyán egyetlen könnyet sem tud fölmutatni, amit Krisztusért sírt volna a földön, egyetlen jócselekedetet sem, amit Krisztusért tett volna. Vajjon maguk közé fogadják-e majd azok, akik a földön sirtak és szomorkodtak az Úr miatt, de odatúl már Isten örök vigasztalásának örvendenek?

Kedves fiúk! Vannak, akik azt mondják: Magyarország sok katonára van szüksége. Mások azt mondják: sok mérnök kell inkább. Ismét mások: minél több orvos, építész, iparos stb. kell. Helyes. Minderre valóban szükségünk van. De leginkább szükségünk van olyan emberekre, akiket az Isten szeret. Mert nem lehet bizalmunk másban, csak az Istenben, Isten azonban azokon segít elsősorban, akik kedvesek előtte. Hát legyünk rajta valamennyien, hogy Magyarország minél nagyobb legyen, de

minél kisebbre zsugorodjék benne azoknak a száma, akiket az Úr a világ fiainak, a világnak nevez. Sírjunk és könnyezzünk Krisztus ügyéért szent buzgalommal, viseljük az Istennek tetsző élet terhét, ha nehéz is az. Majd öröme fordul a mi szomorúságunk is. Amen.

Várossy István
Esztergom

Húsvét utáni IV. vasárnap:

A Szentlélek és a világ.

Kedves ifjak! A húsvét utáni negyedik vasárnap evangéliuma lassankint átvezet bennünket a húsvéti idő hangulatából a pünkösd hangulatába. Itt jelenik meg előtünk az első pünkösd képe. Az Udvözítő a Szentlélek elküldéséről beszél, megemlíti a Szentlélek tevékenységét a világban. A Szentlélek meggyőzi a világot a bűnről, az igazságról és az ítéletről.

Kedves ifjak! Isten dicsőségéért, lelkünk örök üdvösségéért, Egyházunk és magyar hazánk jólétéért aggódó lélekkel látjuk, mennyire lángbaborult körülöttünk az egész világ. A gyűlölet terpeszkedik mindenfelé és nem az a szeretet, amit a Szentlélek hozott a földre.

Azért, kedves ifjak, kérjük, esengve kérjük az Urat: Küldd el, most küldd el a te Szentlelkedet, mert a mai megzavarodott világ különösen rászorul arra, hogy meggyőzzék a bűnről, az igazságról és az ítéletről. Mialatt mi itt a te szent evangéliumodat olvassuk, mialatt a Szentlélek világító és melegítő tűzéről beszélünk, azalatt olyan tüzek égnek körülöttünk, amelyek rombolnak és pusztítanak. Nem a te Szentlelked ihleti azokat a milliokat, akik állig fegyverben, gyűlölködve néznek egymással farkasszemet, vagy rontanak egymásra és olyan embermészárlást rendeznek, amelyet még nem látott a világ. Nem világító és melegítő, éltető és alkotó tüzek villannak meg,

amikor levegőben, szárazon, vizen és víz alatt félelmes harcigépek ontják a halált.

Urunk Jézus! Nagy baj szakadt reánk! Befagytak az emberszívek, nem ég bennük az Isten és embertársak szeretetének tüze. Most van szükség a Szentlélek tüzeire, amelyik nem perzsel és pusztít, hanem világít és melegít, teremt és alkot. Most mutasd meg hatalmadat, hogy ki tudod irtani a szívekből a gyűlölet vad tüzét és helyére tudod ültetni a szeretet tiszta tüzét... Most mutasd meg hatalmadat, ahogyan megmutattad a múltban! Mert volt ez a világ a mainál ridegebb és fagyosabb is, mégis fölmelegítetted. A pogányság befagyott világában egy hideg téli éjszakán Betlehemben megjelentél és tüzet hoztál a befagyott szívek jégmezejére. Tüzet jöttél bocsátani a földre, és azt akarod, hogy az égjen. Ettől az égből szállott tüztől tüzet fogott a Szűzanya szíve ott a betlehemi barlangban, tüzet fogott Szent József szíve, a pásztorok szíve. És amikor a Szentlélek viharos tüze nyelvek alakjában ott lebegett fejük fölött, tüzet fogott az apostolok szíve is. S ezek elindultak, hogy fölmelegessék az emberszívek jégkérget. Ez a szent tűz izzott a vértanúk bőrtönében és kínpadjain, lobogott a remeték barlangjában, lángolt önfeláldozó hittérítők hősiés életében... Lángolt?! Most is lángol milliók és milliók szívében! Akik Téged, Urunk, igazán szeretnek, — pedig sokan vannak azok — ezt a szent tüzet hordozzák magukban. Hiába akarják eloltani nemzetközien szervezett ellenségeid, kezdve a zsidó főtanáctól és Nérótól Callesig és Sztalinig és a mostani világégés minden gonoszlelkű gyujtogatójáig, — nem tudják eloltani ezt az égből szállott tüzet... Azért világosítsd meg azoknak lelkét, akik a népek sorát intézik. Lássák be, hogy hiábavaló a gyűlölködés, legjobb, ha a maguk és népeik nyakát a te édes igád alá hajtják, akkor békesség és boldogság váltja föl a jelen tengeri szenvedést.

Kedves Ifjak! Nekünk is fáradoznunk kell a szeretet uralmának megteremtésén! De eredményt csak úgy érhetünk el, ha a magunk lelkében ég az a szent tűz, amely az égből szállott alá. Azért jöttünk ide, hogy élesztgessük

lelkünk tüzet. Idejöttünk, ahol a szeretet szentségében legmagasabbra csapnak ennek a szent tűznek lángjai. Ennél a tűzforrásnál tüzet foghat a mi szívünk is.

Vizsgálatot tartunk magunkban. Megkérdezzük: ég-e az égből szállott tűz lelkünkben? Vagy jégkéreg veszi azt körül? Vagy nem aludt ki ugyan egészen, de olyan, mint a hamu alatt rejtőző parázs, félni kell, hogy minden pillanatban kialszik, csak néha-néha lobban fel egy-egy bártortalan lángocska, azután megint elnyomja a rideg lelkület hamuja? Ilyen tűzzel nem lehet világítani, nem lehet melegíteni, nem lehet a gyűlölet jégkérget megolvasztani, nem lehet ezt a beteg világot meggyógyítani.

Idejöttünk, kedves ifjak, hogy a mi lelkünk tüze más legyen!

Égjen a lelkünk, bűnbánó lelkünk úgy, mint a nedves fadarab. A bűnbánat szentségének olajában megmártogatva dobjuk rá bűnbánó lelkünket az isteni szeretet tűzére. A nedves fadarab tűzbe dobva sístereg, sír, nyöszörög, gőzöl, füstöl, míg kiadja minden nedvességét; de ha egészen megszáradt, tüzet fog, lángragyúl és messze világít, mint a máglyák tüze. Bűnbánó lelkünk is adja ki magából minden rossz hajlamát, azután égjen benne lobogó lánggal az Isten szeretetének tüze, legyen messze világító, nagy környezetet melegítő máglyatűz.

Vagy legyen a mi lelkünk tüze alázatos, elrejtett tűz, mint a tömjén alatt izzó parázs, amelyik szerényen háttérben maradva, önmagát fölemésztve égeti a tömjént és terjeszti annak kellemes illatát. A mi szeretetünk tüze is kérdés nélkül gyujtogasson, gyujtsa meg másokban is a szeretet tüzet, indítson másokat is a tömjénillatú, Isten előtt kedves cselekedetekre.

Avagy legyen a mi lelkünk tüze örökmécses! Ha nem is nagy lánggal, de égjen szüntelenül, éjjel-nappal, és egy pillanatra se oltsa ki azt a halálos bűn jeges zuhanyagja. Örökmécses legyen, amelyik világít befelé, szüntelenül figyelmeztet Isten jelenlétére és szeretetére; de világít kifelé is, hogy példánkkal tudjunk lenni Isten ügyének terjesztői, reklámjai. Legyünk fényreklámok vál-

tozatos alakban és színben, szóval, tettel és egész életünkkel hirdessük Istent, az ő nagyságát, jóságát és törvényét.

Kedves ifjak! Így teljesüljön rajtunk az Úr Jézus ígérete! Így győzzön meg minket és a világot a Szentlélek Isten a bűnről, igazságról és ítéletről. Amen.

Dr. Tóth János S. O. Cist.

Húsvét utáni V. vasárnap:

A reggeli imádság.

Kedves Ifjak! Szent Teréz írja egy helyen: Ha találnék olyan hegyet, amelyről az egész világot meg lehet látni, és ha olyan erős hangom lenne, hogy azt a világ egyik végétől a másikig meg lehetne hallani, tudjátok, mit csinálnék? Fölmennék arra a magas hegyre és szüntelenül azt kiáltanám a világnak: Imádkozzatok, emberek fiai, imádkozzatok!

Az Egyház ugyanígy hangsúlyozza ebben az időben az imádságnak, különösen a kérő imádságnak szükségességét. A mai evangéliumban többször is előfordul az intelem: Kérjete! A következő három napon pedig kivezet bennünket az Egyház a templomból, hogy könyörgő körmeneten nyilvánosan hirdessük, milyen nagy szükségünk van Isten segítségére.

Kedves ifjak! A keresztjáró napokon felújíthatjuk magunkban az imádság szeretetét, mondhatnám, jól kiimádkozhatjuk magunkat. De ez nem elég! Nem elég csak évenként egyszer vagy néhány szent időben imádkozni. Aki nem akarja elfelejteni az imádkozást, aki állhatatos akar maradni az imádságban, annak jól és rendszeresen kell végeznie a napi imádságokat. S mivel különösen a kezdettől függ a siker, jól kell végeznie a reggeli imádságot. Erről beszélek most.

1. Először is *kötelességből* kell mindennap jó reggeli imádságot végeznünk.

Azt hiszem, nem sokáig kell magyaráznom, miért.

Mindenki elmondhatja magáról: Isten a Teremtőm. Minden, amit magaménak mondok, tulajdonképen nem az az enyém, hanem az ő ajándéka. Minden testi erőm és lelki képességem az ő műve. Azután Isten legnagyobb jótevőm. Jótéteményei megszámlálhatatlanok. Katolikusként születtem, annak neveltek; pedig millió és millió embertársam nem részesült ebben a szerencsében, — ezt is Isten különös kegyelmének köszönhetem. Jó szüleim vannak, testi és lelki nevelésemről gondoskodnak, — Isten adta őket is nekem. Egészséges vagyok, van tehetségem és erőm a tanuláshoz, munkához, fel tudok készülni az életküzdelemre, jövőt tudok magamnak biztosítani, — Istennek köszönhetem ezt is. Végül Isten, mint feltétlen Úr, rendelkezik velem. Azért élek, mert Ő akarja, addig élek, ameddig akarja.

De ha ez így van, akkor mondjátok, kedves ifjak, nem kötelességünk, hogy gyakran gondoljunk Istenre, és reggel elménk első gondolatát, szemünk első pillantását, szívünk első dobbanását az ég felé irányítsuk? Az ószövetségben a törvény előírása szerint minden reggel áldozatot mutattak be a papok. Az Üdvözítőről pedig azt olvassuk: „Korán hajnalban fölkelvén, eltávozik és egy magányos helyre méne, és ott imádkozék.” (Mk. 1, 35.) Először az Isten és azután minden más. Ez a helyes sorrend mindig és minden körülmények között. Ez legyen a sorrend a reggeli ébredéskor is. Azért imádkozunk!

2. Imádkoznunk kell minden reggel *hálából* is.

Az éjszaka elmúlt. Fölkelt a nap. Mosolyogva tekint be az ablakon és szelíden ébreszt fel álmodból. Frissen, újult erővel kelsz fel. Az egészséges alvás felüdített. Azt hiszed, ennek így kell lenni, s nem is lehetne másként? Nem is gondolsz arra, hogy ezt valakinek meg kellene köszönni? Pedig másként is lehetett volna! Gondold csak meg, mi történhetett egy kórházban, míg te nyugodtan aludtál? Képzletedben járj végig egy kórházat csendesén, ajtóról-ajtóra, egyik teremből a másikba. Figyeld meg, mit látsz és mit hallgatsz. Itt egy beteg keservesen jajgat, egész éjjel nincs egy pillanat nyugta a szörnyű

fájdalomtól. Ott hideg borogatással, orvossággal és vigasztaló szavakkal próbálnak egy másikat átsegíteni az álmatlan éjszaka kínos óráin. Amott halálos beteget látsz, kezében szentelt gyertya, hosszú szenvedés után, hónapokon keresztül tartó álmatlan éjszakák után elérkezett számára az utolsó éjszaka.

Kedves ifjúl Ha üdítő alvás után egészségesen, frissen fölébredsz, gondoldj csak ezekre a szenvedő embertársakra. Megtanulhatod tőlük, hogy más éjszakád is lehetett volna. Megtanítanak arra, hogy Valakinek meg kell köszönnöd a jó éjszakát. És te erről elfeledkezel? Reggelihez ülsz, munkához látsz, játék után sietsz a nélkül, hogy rövid hálaimát mondanál?

Amikor a madarak reggeli dalát halotta Assisi Szent Ferenc, azt szokta mondani: Szárnyas testvérkéink dícsérik Teremtőjüket és háladalt énekelnek az új napért. Ne engedjük, hogy megszégyenítsenek.

3. Imádkoznunk kell minden reggel *okosság*ból.

A jó reggeli imádsággal megnyerjük Isten áldását. Vagy nincs szükségünk Isten áldására? Kötelességünket kell teljesítenünk egész napon át. Mennyivel könnyebben és jobban megy minden, ha reggel ájtatosan Istenhez emeltük szívünket, ha áldását kértük! Talán kellemetlenségek várnak ránk a nap folyamán, megaláztatás vagy súlyos szenvedés. Mennyivel erősebbek leszünk a szenvedés elviselésére, ha reggel Istennek ajánlottunk mindent! Kísértések közelednek, talán súlyos kísértések, amelyek néhány pillanat alatt életünk boldogsága fölött döntenek. Mennyivel bátrabban állunk a kísértések között, ha reggel Isten oltalmába ajánlottuk magunkat és az ő segítségét kértük! És mennyivel érdemszerzőbb lesz a mennyország számára egész napi munkánk, ha jószándék által Istennek ajánlottuk azt az ő dicsőségére, hálaadásul minden kegyelemért és elégtételül minden hibáért! A jószándék felindítása nélkül könnyen alantas szándékok csúsznak be, azok irányítják cselekvéseinket s azoknak érdemszerző erejét csökkentik vagy megszüntetik.

Kedves ifjak! Aki reggel imádkozik, gazdag lesz egész nap. Aki pedig nem imádkozik reggel, szegény ma-

rad, mert nem lesz elég kedve a munkához, nem lesz ereje a szenvedéshez, nem lesz kitartó a kísértésben és nem kíséri Isten kegyelme és áldása. Sok ifjú, aki most szüleinek szomorúsága, előljáróinak keresztje és társainak botránkoztatója, egészen más lenne, ha reggelenként imádkozott volna. Az életnek sok hajótöröttje elmondhatja: legalább csak reggelenként imádkoztam volna, nem jutottam volna ilyen szomorú sorsra.

Kedves ifjak! Hát ti hogy álltok a reggeli imádsággal? Szoktatok imádkozni? Aki hűséges volt eddig is, maradjon továbbra is állhatatos. Akit pedig mulasztással vádol lelkiismerete, ezentúl hűségesen végezze el reggeli imádságát. Az említett okokon kívül indítson erre a Szentírás szava is: „A bölcs arra adja szívét már hajnalban, hogy keresse az Urat, az ő alkotóját, és könyörög a Magasságbeli színe előtt.” (Sir. 29, 6.) Amen.

Dr. Tóth János S. O. Cist.

Húsvét utáni VI. vasárnap:

Krisztussal kell szenvednünk, hogy vele megdicsőüljünk.

Kedves Ifjak! A mennybemenetel napján hosszan néztek az apostolok az égbe felszálló Udvözítő után. De csakhamar megjelent előttük két angyal s azok az égről a földre, a mennyei dicsőségről a földi szenvedésre terelték figyelmüket. A mi lelkünk is a megdicsőült Udvözítő után tekint, s szinte halljuk az ég boldog lakóinak dalát: „Ujjongás között fölvonul az Isten, harsonazengés között az Úr. Zengedeztetek Istenünknek, zengedeztetek Királyunknak.” (46. zsol. 6.) De az Egyház szertartása a mai napon már arra a földi ösvényre irányítja figyelmünket, amelyen vándorolnunk kell mindaddig, amíg a boldog hazatérés ideje el nem érkezik. Az evangéliumban az Úr világosan meg is mondja, hogy ez az ösvény tövises lesz. Mert nemcsak az apostolokon telje-

sedik be, hanem minden igazi keresztyény életében valóra válik a népek apostolának szava: „Akik jámborul akarnak élni Jézus Krisztusban, mindnyájan üldözést fognak szenvedni.” (2. Tim. 3, 12.)

1. Az igazi keresztyény mindig keresztutat jár.

Kedves ifjak! Az Üdvözítő példájával és tanításával életprogramként tűzte ki a kereszthordozást: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl a keresztjét és kövessen engem.” (Mt. 16, 24.) És Krisztus igazi követőinek életében ez mindig valóra is vált.

Kérdezhetjük, kedves ifjak, miért történt ez így? Miért kavargott Krisztus legszentebb személye körül a gyűlölet szennyes áradata? Miért üldözték apostolait? Miért kínozták halálra vértanúit? Miért alakul ki most is Krisztus minden igaz követője körül az ellenség tábora? Miért?! Hiszen Krisztus mindenkivel csak jót tett, mindenkinek csak jót akart, élete pedig a legtökéletesebb volt! És követői is, amennyire emberileg lehetséges, igyekeztek megközelíteni az ő jóságát és tökéletességét. Azért Krisztus és hűséges követői inkább szeretetet és nagyrabecsülést érdemelnének minden ember részéről.

Kedves ifjak! Nem nehéz ezt a soha meg nem szűnő gyűlöletet megérteni. Aki komolyan veszi Krisztus tanítását és azt következetesen megvalósítja életében, annak élete és viselkedése élő lelkiismeretfurdalás a lanyhák és hanyagok szemében. Az ilyen Krisztus után mintázott élet szüntelen igehirdetés a világ fiai előtt. Az igazi keresztyény életének példájával akaratlanul is játékrontó, elrontja a világfiak könnyelmű életfelfogáson alapuló játékos kedvét, keserűvé teszi szájukban a földi élvezetek ízét. Kérdezik is keserűen: ez miért nem olyan, mint mi? Mert az emberek nem nézik szívesen, hogy más tökéletesebb náluk, gyűlölik a tökéletesebbet. Így gyűlölte Káin Ábelt, az irigykedő testvérek Józsefet, az írástudók és farizeusok Krisztust. Így gyűlölik a világ fiai most Krisztus igazi követőit.

2. Az igazi keresztyény nem alkalmazkodhatik a világhoz.

Kedves ifjak! Világosan megmondja ezt az Apostol:

„Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át értelmeteknek megújításával, hogy felismerjétek, mi az Isten akarata, mi a jó, a kedves és tökéletes.” (Róm. 12, 2.) Krisztus és a romlott világ: két ellenkező véglet! Aki Krisztushoz csatlakozott, az nem tarthat a másik véglettel. A feszültség szükségképpen fennáll, surlódások szükségképpen adódnak. A megalkuvás elvfeladást jelentene. Azért, aki a romlott világhoz alkalmazkodik, megszűnt igazi keresztény lenni. A hitigazságokat, a lélek üdvösségét és az örökkévalóságot érintő kérdésekben Krisztus követője nem ismerhet alkudozást, nem tehet engedelményeket. Nehézségek merülhetnek fel, azokból üldözés származhat: erre a kereszténynek számítnia kell. Meglepetés nem érheti ezen a téren, hiszen Krisztus előre megjövendölte, mint követőinek ismertetőjegyét: „Ha e világból valók volnátok, a világ szeretné azt, ami övé; de mivel nem vagytok e világból valók, hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gyűlöl benneteket a világ.” (Ján. 15, 19.)

3. Nem kell bánkódni a szenvedés miatt.

Kedves ifjak! Az igazi keresztény számára a szenvedés nem szűrő tövis. Krisztus elvette a szenvedésnek ezt a fájó, szúrós jellegét, amikor előre megmondotta, hogy hűségese követőinek bőségesen kijut belőle.

A jó keresztény Krisztus katonája, a szenvedések pedig hősiességének kitüntetései. A mély fájdalom a magányba vezet, s a lélek éppen a magány csendjében találkozik a végtelenül gazdag Istennel, s ez a találkozás mindenért kárpótolja. A szenvedés Isten szeretetének bizonyossága, orvosságul küldi, hogy gyógyítson vele. Az ekevas is fájdalmasan hasogatja a kemény földet, de csak így tud az bőséges termést hozni. A szenvedés is fájdalmasan hasít bele az öntelt, gögös szívbe, de csak így lesz az alkalmas Isten aláztos szolgálatára és az örök élet megszerzésére. A földi élet a magvetés ideje, a más világon jön az aratás; a magvetés pedig fárasztó és nehéz. „Akik könnyek között vetnek, aratáskor örvendeznek. Akik sírva indultak, mentek elvetni magvaikat; megjön-

nek majd, ujjongva jönnek meg, és hozzák kévéiket.” (125. zolt. 5—6.)

Azért a szentek nagyon örültek a szenvedésnek. Aranyszájú Szent János mondja: „Ha megkérdeznének: Mi akarsz inkább lenni, az angyal, aki Pétert a börtönből kiszabadította, vagy a börtönben sínylődő Péter? azt mondanám: Péter, aki miatt az angyal az égből leszállt a földre.”

4. A Hegyibeszéd a szenvedésről.

Kedves ifjak! Az Úr Krisztus tanításának lényegét belesűrítette a hegyibeszédbe, s ennek a beszédnek elején, mint a boldogság legmagasabb fokát, igen nagy elismeréssel említi a szenvedést: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazudván minden rosszat mondanak rátok énérettem. Örüljetek és vigadjatok, mert jutalmatok bőséges mennyekben.” (Mt. 5, 10—12.)

Jézusnak ezeket a szavait szeretném kitörölhetetlenül belevésni a te szívedbe, kedves ifjú, hogy amikor vallási kötelességeid teljesítése miatt és fegyelmezett életed miatt gúnyolnak kötelességmulasztó, szabados életű társaid, legyen elég erőd a kitartáshoz. A hegyibeszéd szavaival boldognak hirdetek, ha a vagyonszerzés igazságtalan módjait megvetve, megelégszel az egyenes úton szerzett kisebb darab kenyérrel, mert nagy jutalmad lesz érte az égben. Boldognak mondlak, ha környezeted terrorja ellenére gyárban, bányában vagy egyéb üzemben kitartasz krisztusi világnézeted mellett, mert a vértanúk jutalma vár reád.

Kedves Ifjak! Lehetnek közöttetek mások is, akikre nem gondoltam, akiket nem említettem, akiket nem ismerek, vannak közöttetek mások is, akik szenvednek az igazságért. De Jézus azokat is ismeri, azokra is gondolt, azokhoz is szólt, amikor a nyolc boldogságot hirdette; Jézus azokat is vigasztalja: „E világon szorongatástok vagyon; de bízzatok, én legyőztem a világot.” (Ján. 16, 33.)

Kedves ifjak! Keresztje mindenkinek van. Igazi keresztény emiatt nem is bánkódik, hanem inkább természete-

tesnek tartja azt és a szenvedések között is rendületlenül bízik Istenben. Ez a bizalom lakott annak az óceánrepülőnek szívében, akitől megkérdezték, milyen gép legalkalmasabb ilyen veszedelmes útra. Először nyugodtan megadta a szakszerű választ, azután hozzáfűzte: „Az ilyen vállalkozásnál az Istenbe vetett bizalmat nemcsak nyelvünkön kell hordoznunk, hanem szívünkben is.” Ez az Istenbe vetett erős bizalom éltesse a mi lelkünket is, ilyen lélekkel tudjuk imádkozni még nehéz órákban is a Te Deum szavait: „Tebenned bízom, Úristen, nem szégyenülök meg mindörökké.” Amen.

Dr. Tóth János S. O. Cist.

Aldozócsütörtök:

Nézzünk az égre!

Kedves Fiúk! Az Úr Jézus befejezte földi működését. Utoljára van együtt az apostolokkal, utoljára vezeti ki őket az Olajfák hegyére, ahol nemrégiben olyan keserves, vérrelverejtékes éjszakát élt át érettünk. Utoljára áldja meg őket és azután felemelkedik szemük láttára az égbe. Az apostolok fájó szívvel néznek utána. Majd a szívük szakad meg. Néznek utána még akkor is, amikor már régen nem látnak semmit. Néznek még akkor is, amikor már az angyal is figyelmezteti őket: Mit néztek az égre? Azután hazamennek. Testi szemeikkel már nem néznek az égbeszállott Jézus után, de lelkük minden vágya attól kezdve csak a mennyország volt. Lélekben a mennyország felé nézve végezték apostoli munkájukat és arra tanították híveiket mind és arra tanítanak minket is: Nézzetek az égre! Nézzetek az eltávozott Udvözítő után, mert ez lesz a mi utunk is, erre kell nekünk is az örök hazába eljutnunk. Aldozócsütörtök napján az ég felé kell emelnünk mindnyájunknak a szemeinket, de úgy, hogy egész életünkön át lélekben az ég felé nézzünk, és ott keressük a mi igazi boldogságunkat.

Miért? Azért, mert nagyon igaz a Szentírás szava: Nincs nekünk itt maradandó városunk. A föld nem állandó lakásunk, hanem csak átmeneti. Olyan, mint egy utazás a vonaton; utazunk életünk célja felé. Az egyik III. osztályon, a másik I. osztályon. Az egyiknek jobb sora van földi életében, a másiknak nehezebb. De egyiknek sem állandó lakása a vonat. Fűtyül a vonat, csönget a hajó, ki kell szállni, megérkeztünk. Szól a lélekharang és el kell hagyni ezt a földi életet annak, aki elérkezett a végső állomásra.

Ezért tanít az égbeszálló Üdvözítő: Nézzetek az égre, fiatalok és öregek egyaránt! Úgy tekintsetek ezt az életet, mint egy hosszabb vagy rövidebb utazást, amelynek el kell juttatnia bennünket az igazi otthonunkba, ahová Jézus is hazament a mai napon, a mennyország örök boldogságába.

Égre emelt lélekkel kell járni az élet útjait. Dehát van-e egyáltalán mennyország, ahová lelki szemeinket fordítsuk, ahol tökéletes boldogságot várhatunk? Fel kell vetni ezt a kérdést, mert akadnak üresfejű nagyszájúak, akik gúnyosan mondják: Mit törődöm én a másvilággal. Az a fő, hogy itt a földön jó dolgom legyen. Itt a boldogság is, itt a szenvedés is. A másvilágról nem jött még vissza senki.

De igenis jött és egészen biztosan tudjuk, hogy van mennyország és azt is tudjuk valamelyest, hogy mi van ott. A másvilágról jött hozzánk az Úr Jézus és ő mondta meg nekünk, hogy mi van ott. Ha nem volna másvilág, akkor semmi értelme nem volna az Úr Jézus egész életének, tanításának, szenvedésének és halálának. Mit fáradt, mit szenvedett az Úr Jézus értünk, csak azért, hogy a mi mennyországi boldogságunkat biztosítsa! Ha nem volna mennyország, akkor ez a sok küzdelem, szenvedés és halál egészen értelmetlen volna.

Milyen jó az, kedves fiúk, hogy mi az égre nézhetünk és tudjuk, hogy nemcsak ebből a földi életből áll a mi egész életünk! Mennyi erőt kapunk ebből a biztos tudatból a becsületes életre és a földi élet szenvedéseinek elviselésére!

Mert, kedves fiúk, minden tisztességes, becsületes életnek az a forrása, hogy mi lélekben az égre nézünk és a mennyország felé törekszünk. Hány ember küzd és viaskodik az étellel. Nagyon nehezen tud vele megküzdödni, de jó lélekkel viseli a küzdelmeket és a becsület útjáról egy hajszálnyira el nem tér. Nem azért, mert a csendőr és a törvény visszatartja, hanem azért, mert tudja, hogy az Úr Isten számontartja az ő küzdelmeit és meg fogja jutalmazni érte, talán már itt a földön is, de egészen biztosan a másvilágon. Az igazi becsületes életnek legnagyobb erőforrása, ha törhetetlen hittel és bizalommal nézünk az égre és készülünk az örök életre.

De az örök élet a legnagyobb erőforrás a szenvedések elviselésében is. Ti, kedves fiúk, még fiatalok vagytok, legalább is legtöbben közületek, még nem ismeritek az élet szenvedésének, gondjainak teljes súlyát. De higgyétek el, hogy az élet senkit nem kímél. Mindenkinek megadja a maga keresztjét, akár szegény, akár gazdag, akár ismeretlen kis ember, akár világhíres nagyság valaki. Mindenkinek megvan a maga keresztje, szenvedése, ha kifelé talán nem is látják az emberek. Egyiknek talán fényes arany, a másiknak egyszerű fakeresztje van, de mindegyik fáj és mindegyik szenvedést jelent. Sokszor nagyon fáj és nagy szenvedést jelent. Hány ember összeroppanna alatta, hány ember kétségbeesne, hogy nem érdemes élni, ha nem tudná, hogy nemcsak a földi életre kell néznünk, hanem az égre is, a túlvilági életre is. Az élet szenvedésének és magának a halál gondolatának az elviselése szinte lehetetlen volna, ha nem tudnánk, hogy nézhetünk az égre, hogy van túlvilági élet.

Ha ezt jól átgondoljátok, kedves fiúk, akkor látjátok, hogy milyen jó az nekünk, hogy van hitünk az örök életben és hogy milyen szerencsétlen, szánalomraméltó emberek azok, akik beleragadnak a föld sarába és nem tudnak felnézni az égre, akiknek nincs hitük a túlvilági, örök életben. A mostani embernek éppen az a legnagyobb baja: túlságosan csak a földre tud nézni. Nem mondom, hogy a földiekkel nem kell törődni. Kell azzal is, mert mindig igaz marad a régi közmondás: Úgy dolgozzál, mint-

ha mindig élnél és úgy imádkoznál, mintha rögtön meghalnál. De a mostani emberek túlságosan csak a földnek élnek, túlságosan csak a földön akarják megtalálni a boldogságot, azért van olyan kevés boldog és olyan sok boldogtalan ember köztünk.

Kedves fiúk! Az Úr Jézus az Olajfák hegyéről szállott fel az égbe. Arról a helyről, ahol vérrel verejtékezett, ahol életének egyik legnagyobb küzdelmét vívta meg, legnagyobb szenvedését viselte el. Ezzel is tanít: a küzdelem, a szenvedés minden siker és minden diadal forrása. A földi életben sincs eredmény munka nélkül, nincs győzelem küzdelem nélkül. Az örök élet győzelméért is meg kell vívni az istenfélő, becsületes életnek küzdelmét. De ha a földi győzelméért és dicsőségért érdemes küzdeni, akkor százszor inkább érdemes a mennyország dicsőségéért.

Azért, kedves fiúk, a mai ünnepen az apostolokkal együtt nézzetek ti is az égbe szállott Udvözítő után, de úgy nézzetek, hogy ha el is múlt az áldozócsütörtök, lelki szemeitek mindig a túlvilági életre legyenek függesztve. A mennyországra törekedjete, a mennyországért dolgozzatok, akkor biztos, hogy könnyebb és boldogabb lesz a földi életetek is. Amen.

Kenyeres Lajos

Áldozócsütörtök:

Szebb jövőtl

Jelszavunkat hogyan valósíthatjuk meg legbiztosabban? Hogyan érhetjük el a szebb jövőt e világon és a másikon? A mai szent evangélium világosan megmondja: — Aki hiszen és megkeresztelkedik, az üdvözülni... Kedves leventék, gondoltunk-e már komolyan arra, hogy milyen nagy kegyelemben részesültünk a keresztség szentségében? Adtunk-e már legalább egyszer hálát Istennek kegyes jóságáért, hogy bennünket a keresztségben

részesített és így megnyitotta számunkra a mennyországot és ott helyet készített számunkra?

Kardianus író műveiben egy csodás kútról olvasunk, amely Kréta szigetén fakadt. Aki vizéből ivott, annak arcáról azonnal eltűnt minden szeplő és ránc; ismét ifjú és üde lett a csúnya arc. Egy igen gazdag öregasszony óriási összeget ígért annak, aki ebből a forrásból szerez neki egy korty vizet. Az asszony talán kész lett volna minden vagyonát feláldozni, hogy ifjúkori szépségét újra visszanyerje.

Amit a krétai csodaforrásról regélnek, az valóban megtörténik lelkileg a keresztvíz által. A keresztség pilanatában minden szenny és makulafolt eltűnik a lélekről, amely ismét gyönyörűségees lesz Isten előtt, vagyis visszaszerzi a megszentelő kegyelmet. Ilyen lélekre bátran alkalmazhatjuk a Szentírás szavait, amelyek elsősorban Szűzanyánkra vonatkoznak: — Egészen szép vagy én barátnóm és nincsen makula rajtad. (Én. é. 4, 7.)

Charty Mac híres francia szónok egyik beszédében nagy ékesszólással tolmácsolta hallgatóságának a keresztség nagyszerű hatásait. Midőn arról kezdett beszélni, hogy a megkeresztelt Isten gyermekévé lesz, hirtelen félbeszakította szavait és csodálkozva körülnézett hallgatóin, mintha álomból ébredt volna fel, kis idő múlva pedig így kiáltott fel: — Istenem, mit látok? Hol vagyok? Testi szemem nyilván azt mondja: Itt előttem a templomban polgárok, hivatalnokok, kereskedők, kőművesek, alkalmazottak vannak, akik közül az egyik gazdag, a másik szegény, az egyik előkelőbb, a másik alantasabb állásban van. Azonban lelki szemem, amelyet a hit világít meg, azt kiáltja: Itt körülöttem csupa herceg és hercegnő van, mind csupa magasrangú egyének! Legyetek valamenynyien — és ekkor meghajtotta magát — mennyei Atyátok nevében tisztelettel köszöntve, mint az én Istenem magasztos születésű gyermekei!

Kedves leventék! Manapság még mindig igen sok ember büszke származására; ti is legyetek nemesen büsz-

kék, hogy mindnyájan Isten gyermekei és a mennyország örökösei vagytok . . .

Egyik városban templomot akartak építeni, azért a helyi papság házról-házra járt adományt gyűjteni. Egy szegény, de nagyon vallásos asszony is adott 1 tallért. A pap nem akarta elfogadni, hanem így szólt: — Kedves asszony, amint látom, nagyon szegények önök és segítségére szorulnak. Nem fogadhatok el öntől ennyi pénzt. — Az asszony önérzetesen ezt felelte: — Én szegény?! Hiszen keresztény vagyok és ezáltal a nagy Király és a mennyei birodalom örököse . . . — Milyen boldog, aki tudatában van Isten-gyermeksége mivoltának!

Az 1914—18. évi világháborúban fogságba esett egy tuniszi katona. Elkerült a Duna mellé egy kis városba és a háború után is ottmaradt. Pogány volt, de készült a szent keresztségre. Végre eljött a nagy nap. A 38 éves afrikai embernek is elérkezett a fenséges perc, amikor a kereszt-ség vize megöntözte az örvendező katekumen feketehajú fejét. Az ünnepséget kedélyes társasabéd követte szűk körben. A keresztelő pap rövid felköszöntőben üdvözölte az Egyház új gyermekét, mire ez így válaszolt: — Főtisztelendő uram, biztosítom arról, hogy kész lennék szívesen odaadni a mai nap öröme fejében mindent, ami szépet eddigi mozgalmas életemben megértem. Sohasem éreztem annyira közel a mennyországot, mint ma. Szívemben viselem. Menyasszonyom angyalnak szokott engem szólítani már ezelőtt is, de ma valóban az vagytok!

Kedves leventék, kérjük meg Szűzanyánkat, akinek nem volt szüksége a szent keresztségre, eszközölje ki szent Fiánál mindnyájunknak azt a kegyelmet, hogy keresztségi fogadásunkat mindvégig megtarthassuk és így eljuthassunk Hozzá a mennyországba. Ilyen szebb jövőt kívánok mindnyájatoknak . . .

László János
plébános

Pünkösdre.

Kedves fiúk! Pünkösöd ünnepe az Egyház születése napja. A krisztusi igazságok drágakincse, amely eddig csak a félenk apostolok szívében élt elrejtve nagy bátortalanul, most hirtelen szétsugárzik az egész emberiségre és Krisztushoz vezet a földkerekségén az emberek millióit. A félenk apostolok szíve mélyén olyan bátortalanul pislákoló hitnek ez a diadalmas kisugárzása a Szentlélek Úrsten műve, aki éppen ezen a napon szállott le az apostolokra és töltötte el szent tüzével az ő lelküket. Éppen azért szállott le tűz és láng alakjában, hogy már ezzel is jelezze jövetelének célját és működésének eredményét.

A tűz, a láng világít és gyújt. Világít, fényt, biztos tájékoztatást ad a bizonytalan sötétségben. A Szentlélek tüze is fényt, a hitnek biztos fényét hozta az egybegyűlt apostoloknak. Hittek ők addig is. Valamelyest ismerték Krisztus igazságait addig is. De ez a hit nagyon meggingott a nagypénteki borzalmak láttára, annyira, hogy még a húsvéti föltámadás és az áldozócsütörtöki mennybemenetel sem tudta ezt egészen helyrehozni. A Szentlélek Úrsten betöltötte az apostolok lelkét és az Ő pünkösdi fényénél, mint valami felvillanó reflektor fényénél tökéletesen látták, hogy az egyetlen és megcáfolhatatlan igazság Jézus tanítása, a katolikus vallás. Látták, hogy az egyetlen út, amelyen az emberiség a boldogságát elérheti, Jézus tanításának az útja. Világosan látták, hogy Jézusnak igaza van és senkinek, aki mást hisz vagy mást tanít, nincs igaza. Világosan látták, hogy az igazság mindig igazság marad, akármit csinálnak Jézus ellenségei; akár hiszik, akár tagadják, akár megbecsülik, akár gyalázzák, akár felmagasztalják, akár halomra gyilkolják hirdetőit. Ami igaz, az mindig igaz marad, Jézus tanítása mindig tény és igazság marad. A Szentlélek tüze fényt, világosságot, az igazságnak világos felismerését hozta az eddig bizonytalankodó apostoloknak.

De a tűz, a láng nemcsak világít, hanem gyújt is. Mikor az apostolok ilyen világosan felismerték, hogy

Krisztus tanítása a megdönthetetlen igazság és hogy más úton nincs boldogság, ezt a fényt, ezt a hitet és meggyőződést azonnal hirdetni és az emberekre kisugározni kezdték. És amint a gyufaszálnak gyenge kis lángja nem nyugszik addig, amíg maga körül mindent lángba nem borít, úgy az apostolok hittől izzó és lángoló lelke sem tudott nyugodni, hanem az embereknek ezreit és száz-ezreit gyujtotta fel a hit lángjával és vezette az igazságnak, a katolikus vallásnak világosságára. De nemcsak az apostolok, hanem mindenki, akit egyszer felgyujtott a Szentlélek szent tüze, az mind tovább terjesztette ezt a szent lángot és így az embereknek újabb és újabb száz-ezreit vezették a katolikus hitnek boldogító világosságára. Ennek a szent tűznek égnie és terjednie kell most is, tovább is, addig, amíg csak egy ember is lesz a földön, aki nem ismeri vagy nem tartja meg Krisztus igazságait. Ennek a szent tűznek tovább ápolása és terjesztése most a ti szent kötelességtek.

Kedves fiúk! Nemcsak az apostoloknak volt pünkösdjük, hanem nektek is. Tirátok is leszállott a Szentlélek Úristen, éppen úgy, mint az apostolokra, amikor megbérmálkoztatok, hogy ugyanazt az eredményt érje el a ti lelketekben is, mint az apostolok lelkében. Leszállott rátok, hogy a ti lelketekben is felgyujtsa a hit fényét. Lássátok ti is olyan világosan, mint az apostolok látták, hogy egyetlen biztos igazság a földön, amelyet soha megdönteni nem lehet, a ti katolikus hitetek. Egyetlen biztos út, amely a tökéletes boldogságra vezet, a ti katolikus vallástok. Ha akadnak is néha nagyszájú, de üresfejű ifjú óriások, akik azt hiszik, hogy Krisztus tanítását lenézhetik vagy megcáfolhatják, azok nagyon szégyenteljesen fognak előbb-utóbb kudarcot vallani. 2000 év alatt rengeteg ellensége és támadója volt már a katolikus vallásnak, akik minden lehetséges és elképzelhető módon próbálták azt megdönteni. De minden támadó csúfosan megbukott és minden támadás újra és újra bebizonyította, hogy a katolikus vallás biztos és megdönthetetlen igazság. A hitnek ez a sziklaszilárd meggyőződése legyen

meg a ti lelketekben is, kedves fiúk, a pünkösdi tűznek, a bérmlás szentségének gyümölcseképen.

De sugározzon is ki a ti szívetekből is a katolikus meggyőződés másokra is úgy, mint az apostolok szívéből kisugárzott és gyujtsa fel mások lelkét is a katolikus hit szeretetére és megtartására. Legyetek apostolai szent hitünknek!

Kedves fiúk! A régi pogányok tömegeit elsősorban nem az apostolok és papok térítették Krisztus hitére, hanem a világi emberek. Minden katolikus ember, aki egyszer átérezte a krisztusi igazság világosságát, az tovább sugározta azt embertársaira és nem nyugodott addig, amíg körülötte minden ember ennek a hitnek tűzében nem égett. Most is így kell annak lennie! Most se csak a papok kötelessége, hogy a katolikus vallásos élet apostolai legyenek, hanem minden emberé, minden katolikus levontéé. Erre az apostoli szent hivatásra avatott fel beneteket a Szentlélek Úristen a bérmlás szentségében és ebben kell megerősödnötök most, pünkösöd ünnepe!

Mennyi apostola van a bűnnek! Hányan adnak rossz példát embertársaiknak romlott életükkel! Hányan hívtak és biztattak már titeket is bűnre, züllésre! Hányan dicsekednek romlottságukkal, mert azt hiszik, hogy akkor már nagynak, akkor már felvilágosodottnak látszanak. Pedig nem azok, csak romlottak.

Hát legyen sok lángoló apostola a jónak is! Legyenek férfiak, talpig férfiak is sokan, akik tiszta, becsületes, katolikus életükkel jópéldát adnak! Akik igyekeznek megakadályozni társaik romlottságát és hívják, biztatják őket a jóra. Óriási nagy szükség van ilyen apostolokra a fiatalok között! Mert, kedves fiúk, minden levante a lelke mélyén jó, tele van jóakarattal és jószándékkal. Olyan levante, aki akarna romlott lenni, aki akarna lesülyedni a züllésnek, a romlásnak pocsolyájába, biztos vagyok benne, hogy olyan levante köztetek egy sincs! És mégis, sok levante elbukik, elromlik, mert a lelke mélyén meghúzódó jószándékot a társai nemhogy erősítenék, hanem lerontják. Legyetek apostolai, lángoló

lelkü apostolai a jónak! Azokkal, akik nem ismerik vagy rosszul ismerik a katolikus vallást, azokkal ismertessétek meg. Azokat pedig, akik benne vannak a katolikus hitben, azokat szóval és jópéldával segítsétek és biztassátok, hogy a lelkükben élő jóakaratot ne engedjék romlott lelkü nagyszájúaktól legázolni, hanem büszke öntudattal éljék a szép, a becsületes, a diadalmas krisztusi, katolikus vallásos életet!

Kedves fiúk! Tűz és láng alakjában szállott le a Szentlélek Úristen és megvilágosította az apostolok lelkét, megerősítette az apostolok hitét és az ő nagy hitük lángra gyújtotta az egész világon az emberek ezreit és millióit. Leszállott tirátok is a Szentlélek. Legyen nektek is világos hitetek és szilárd meggyőződésetek Krisztusban! De legyetek ennek a krisztusi hitnek lánglelkü apostolai is, akik nem nyugszanak addig, amíg ennek a községnek az életében minden vonatkozásban diadalra nem jut Krisztus tanítása és akarata. Ezzel a szent elhatározással ünnepeljétek pünkösöd napját! Amen.

Kenyeres Lajos

Pünkösöd:

Az erősség Lelke.

Kedves leventék! Ritkán szakad az emberiségre anynyi szenvedés, mint manapság. Itt van a háború, a rossz időjárás, a nélkülözés, stb. Ki erősít, ki vigasztal bennünket ilyen körülmények között? Ki ad nektek, fiataloknak elég bátorságot, hogy minden bajjal bátran szembenézzetek? Legbiztosabban a Szentlélek Úristen, az erősség Lelke. Őbenne bizzunk, Őhöz fohászkodjunk és akkor bizonyára nem fogunk elcsüggedni, hanem ellenkezőleg, mindezeket a bajokat lelkünk üdvösségére fordíthatjuk.

Az erősség ajándéka Szalézi Szent Ferenc szerint csodás megerősítése az akaratnak, melynél fogva a megismert jót bármilyen akadály ellenére is megcselekszi, a

rosszat pedig bármilyen csábításokkal szemben is elkerüli az ember.

A leventének igazi mintaképe lehet e tekintetben Szent Sebestyén, aki a III. században élt, a mai Franciaországban és előkelő katona volt a császár udvarában. Itt rengeteg veszély fenyegette. Társai és előljárói pogányok voltak; ösztöneiknek éltek és gyűlöltek a keresztényeket. Szentünket az udvar állandó szórakozásai hívták, a pogány istentisztelettel egybekötött császár-hódolás következtében a Krisztus-tagadás és felségsértés közéjébe szorították. Szent Sebestyén — vigyázott és imádkozott.

Szentünk a börtönben levő keresztényeket bátorította és megerősítette hitükben, hogy elnyerjék a vértanúság koronáját. Gondoskodott, hogy a keresztények megfelelő bánásban részesüljenek, beengedte az élelmet számukra és igyekezett őket minden téren megvédelmezni. Egyideig nyugodtan dolgozott Szentünk a császár udvarában, sőt katonai kiválóságai miatt a kegyetlen Diokléción meglette a testőrség parancsnokává. Ezt a magas állását az Anyaszentegyház védelmére használta fel. Mint Isten bölcs és erős angyala őrködött a keresztény hívek fölött. Sok keresztény egyenesen neki köszönhette a vértanúság koronáját. Szentünk valamikor mint keresztanya állott mellettük, most pedig mint buzdító és lelkesítő kísérte el őket a vértanúságba. Akkor előttük ment és mutatta az utat; most, miután a menyeyei Atya hajlékában biztonságba helyezte őket, utolsó-nak maradt.

Végül is beárulták a császárnak. Nagyon csodálkozott Diokléción, hogy legbizalmasabb embere keresztény. Magához hívatta és kemény szavakkal tett neki szemrehányást hűtlenségéért. Szent Sebestyén nyugodtan, de nyíltan így válaszolt: — Jólétedért és birodalmadért mindig imádkoztam, császárom; de nem a bálványokhoz, hanem a mennyben lakó Istenhez könyörögtem. Mert nem balgaság lett volna-e holmi tehetetlen kódarabokhoz, a ti bálványaitokhoz imádkoznom?

A császár ezen a nyílt hitvalláson nagyon felháborodott és legott átadta a katonáknak, akik egy fának állították és addig nyilazták, míg el nem ájult és azt nem hitték, hogy meghalt. De azért nem halt meg, hanem felépült sebeiből. Később a császárral is találkozott, akit nagyon meglepett életbenmaradása. Szentünk ismételen megróttá a császárt a keresztények igazságtalan üldözéséért, mire a katonák a cirkuszba hurcolták és ott botokkal agyonverték. Így halt meg a hős katona.

Kedves leventék! Ti is sokat tanulhattok Szent Sebestyéntől. Életetek nem forog jelenleg kockán, a hitért jelenleg nem kell meghalnotok, de azért kell erős lélek és bátorság nektek is, amikor vallási kötelességeiteket akarjátok gyakorolni, amikor pl. gyónni mentek vagy templomba jártok vagy böjtöltök stb. Hányszor kigúnyolnak manap benneteket az emberek, talán még levente-társaitok is. Ilyenkor kell ám erős lélek, hogy megmaradjatok a jó úton és bátran kiálljatok a hit védelmére, mint tette Szent Sebestyén. Ki ad erőt, ki ad bátorságot, kegyelmet? Forduljatok ilyenkor a Szentlélek Úristenhez, aki megerősítette Szent Sebestyént, megsegít titeket is. Ne törődjete a világ felfogásával, hogy a leventéknek nem kell a valóság, fő, hogy a testét edzze, azt erősítse. Igenis kell, mert az ember igazi értékét a lélek adja meg. Hiába vannak erős izmok, ha nincs erős lélek, erős akarat, amely ezeket az izmokat a jónak, az igazságnak szolgálatába tudja állítani. Milyen tisztelettel emlegetjük még ma is a középkori lovagokat. Ők a férfitökéletesség megtestesítői, mert a legnagyobb testi erő és ügyesség a legnagyobb lelki erővel, hittel, lelkesedéssel párosulva állott az igazság szolgálatában. Nagy hadseregek győzelme mindig elsősorban a lélek győzelme volt régen is, most is. Erős lelkű sereg silányabb felszereléssel is aratott már győzelmet. De hiába a legkiválóbb felszerelés, ha nincs meg a lélek ereje, a sereg magától fog összeomlani.

De nemcsak a háborúban, hanem a békében is elsősorban az erős lélek győz a megélhetésért vívott küzdelemben is. Azért a ti számotokra is a lélek erősítése a fő elsősorban, csak azután jön a testé, így lesz azután ép

testben ép lélek és viszont. Gyakran imádkozzatok Szent Sebestyénhez, hogy eszközöljön ki számotokra erős és hitvalló lelket, hogy igazi derék és buzgó levették lehessetek, hogy most és később is minden téren meg tudjátok helyeteket állni.

Szentlélek Isten szállj le ránk, te isteni égi Láng...

László János
plébános

Szentháromság-vasárnap:

A jó imádság feltételei.

Hazánkban van kb. egymillió katolikus levante. Ha mindegyik csak háromszor, reggel, délben és este imádkozik is naponta, — mint ahogy ezt minden jóra való katolikus ifjú meg is teszi — legalább hatszor, háromszor imádság előtti és háromszor imádság utáni keresztség alkalmával kiejti mindennap a legszentebb neveket: Atya, Fiú és Szentlélek! Az egymillió levante tehát összesen hatmilliószor ejti ki a Szentháromság egyes személyeinek neveit. Ennyiszor hangzik a legszentebb név minden nap az ifjak ajkáról csak Magyarországon. Nincs az a név, melyet többször venne ember ajkára, mint az Atya, Fiú és Szentlélek neve.

E nevek emlegetése azonban legfeljebb csak külső imádása a Szentháromságnak. Hogy ez a külső imádás belső is, tehát egész, a szó szoros értelmében vett, Isten akarata szerint való Szentháromság-imádás, tehát jó imádság legyen, a mai vasárnapon, Szentháromság vasárnapján, kit leborulva imádnak az angyali karok, foglalkozzunk a jó imádságnak feltételeivel.

•

1. *Osszeszedettség.* Mai időben nagy kívánság. A többtermelés, energia- és időkihasználás, érvényesülni akarás, idegfeszítő hajszák, minden képességünket igény-

be vevő törtetések korszakát éljük. Ez pedig mind nem kedvez az összeszedettségnek. Mégis kell rá törekednünk. Sőt meg is kell valósítanunk. Mert e nélkül nincsen jó imádság. Imádság nélkül pedig nincs kapcsolat Istennel. Hiába emlegetjük milliószer a Szentháromság nevét, imádságunk nem emel fel Hozzá bennünket. Az ima ugyanis az Isten országának nyelve, melyen az égi Királlyal közöljük, amit mondani akarunk neki. De kérdem: számíthatunk-e arra, hogy egy földi király meghallgasson bennünket, ha az eszünk mindenén jár, csak azon nem, amit neki mondunk és össze-vissza beszélünk előtte mindent? Ugye nem! Ugyanúgy ne számítsunk meghallgatásra az égi Király, az Isten előtt sem, ha nem összeszedetten, azaz minden gondolatunkat az imádság szavaira összpontosítva beszélgetünk vele!

2. *Megnyugvás.* Szintén nem a mai erőszakos emberek, de különösképen nem a tüzes vérű, nyughatatlan lelkű, törtető ifjúság tulajdonsága. Pedig az Isten akaratán való megnyugvás nélkül szintén nincsen jó imádság. Az Isten ugyanis az Úr! Mi csak alattvalók vagyunk! Az lesz, amit Ő akar. Mi legfeljebb csak kérhetünk. De hogy meghallgat-e bennünket, Ő dönti el. Ha nem hallgat meg, akkor sem szólhatunk egy szót sem. S ha valaki nem akar döntésébe belenyugodni, még rosszabb, mert követelődő az Istennel szemben. A követelődő pedig ne várja, hogy az Isten teljesítse kérését. Krisztus Úrunk is jópéldát mutatott nekünk: Atyám, ha lehetséges, müljék el e pohár tőlem! Mindazonáltal azonban ne az én, hanem a te akaratod teljesedjék!

3. *Bizalom.* Megint nehéz dolog a mai, gyanakvó lelkű emberiség számára. Pedig aki nem hiszi, hogy nem imádkozik hiába, aligha nyer meghallgatást. A bizalom ugyanis az a titokzatos valami, ami képes meghajlítani még az Isten akaratát is. Az Isten tud kemény lenni a megpróbáltatások és keresztek kiosztásánál, de ha bizalommal kérjük, bizalmunknak ellenállni nem tud. Az Isten uralkodik felettünk hatalommal; mi meg uralkodhatunk felette bizalmunkkal. Ez az, ami — a szentek szerint — valósággal elbűvöli az Istent!

4. *Lelki tisztaság.* Magától értetődő követelmény. Csak az számíthat szíves fogadtatásra és meghallgatásra Isten előtt, aki kedves előtte! Isten előtt pedig csakis a tiszta lelkűek kedvesek.

5. *Állhatatosság.* Ez talán a legkeményebb követelmény. Nehéz a többi is, de az állhatatosság még nehezebb. Azt követeli ugyanis, hogy necsak egyideig, hanem kitartóan, — esetleg életünk végéig is — imádkozunk összeszedetten, megnyugvással, bizalommal, tiszta lélekkel. Ha valaki letörik, ha valaki nem tud kitartani, elvesztette a csatát. Szent Monika, ki szent volt, 18 évig imádkozott fia megtéréséért, mire az Isten meghallgatta. Az Isten ezerféleképen próbálja meg az embereket. Legkeményebben azonban akkor, mikor az állhatatosságukat teszi próbára. Ilyenkor akarja az ördög is megszerezni lelkünket. Mert higgyük el, hogy sokkal könnyebb rövid idő alatt mártírrá lenni, mint egy életen keresztül buzgón és jól imádkozni minden körülmények között!

•

A mai napon foglalkoztunk a jó imádság kellékeivel. Tettük ezt azért, hogy imádságunk necsak a szánk, hanem a szívünk imádsága is legyen. Ha szem előtt tartjátok az előadott feltételeket és azok szerint imádkoztok, jól imádkoztok. Nemcsak külsőleg, de elsősorban belsőleg dicsérjétek az Istent. Így az imában nemcsak a szavaitok, hanem lelketek is, tehát egész egyéniségetek zengi az Atya, Fiú és Szentlélek előtt való alázatos meghódolástokat. Amen.

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Pünkösd utáni II. vasárnap:

Miért nem áldozol?

Nincs nagyobb öröm, mint első-pénteken és húsvét táján az Úr asztalához járuló tömegeket szemlélhetni.

Nincs nagyobb fájdalom, mint a leventékké lett egykor buzgó kisdiákoknak az Úr asztalától való fokozatos elmaradását tapasztalni. Szinte ijesztő a változás, mely az iskolából kimaradó ifjú lelkében végbemegey. Míg iskolába járt, minden hónapban áldozott, néha kétszer, háromszor is. Mióta az iskolából kimaradt és levente lett, egész évben alig áldozik kétszer, háromszor; de akkor is csak azért, mert parancs!

Miért nem áldozol? Hiszen minden kész a menyegzős lakomára! Nézzünk ma szembe bátran kifogásaitokkal!

•

1. *„Áldozásból megélni nem lehet!”* — Nem is kell. Ki a szentáldozásból akarna megélni, nagyon elhibázná a dolgát. A szentáldozás nem a megélhetést van hivatva biztosítani. Ez a két kezünk munkájának és az általa szerzett kenyérnek a feladata. A szentáldozás feladata más: a mi megszentelődésünk! Ami nélkül nem ér semmit a megélhetés. „Mit használ az embernek, ha az egész világot is megnyeri, lelkének pedig kárát vallja!” — De igaza sincs annak, ki különbségtétel nélkül állítja, hogy a szentáldozásból megélni nem lehet. Testileg megélni valóban nem lehet; de lelkileg megélni nemcsak lehet, hanem kell is. Mert nincs a lélek életének más tápláléka, mint az Oltáriszentség. „Ha nem eszitek az Emberfiának testét és nem isszátok az Ő vérének, nem lesz élet tibenetek!” — Nincs igaza azután azért sem, mert a kegyelem ereje által megtisztult lélek kihatással van a testre s általa a megélhetés biztosítójára, a munkára. Így közvetve, kegyelemközlés és kegyelemittas lélek testre való hatása által a szentáldozás igenis előmozdítja megélhetésünk munkálását is. Hányszor mondják a gyakori áldozók, hogy egészen másként megy a munka, ha áldoztak. És sokkal kevesebbet tudnak dolgozni, ha nem áldoznak.

2. *„Máson jár a mi eszünk!”* — Igaz is, sokkal érdekesebb a futball, a távolugrás, a különféle versenyek, erőpróbák, felvonulások, előadások, multságok. Ha valaki megengedett módon űzi őket, nem is emel ezek ellen egyetlenegy józan ember sem szót. De mégis nagy hiba

volna, ha valaki egyedül csak ezzel törődne. Mert ezek csak a testnek szólnak. A testen kívül azonban lelkünk is van, mely éppen úgy elpusztul, mint a test, ha nem törődünk vele. Éppen ezért vagy tudomásul vesszük, hogy van lelkünk is, — és akkor gondoskodunk róla a szentáldozásban — vagy nem vesszük tudomásul, — de akkor az Isten sem vesz bennünket tudomásul!

3. „*Nem érek rá!*” — Aki ezt mondja, maga is beismeri, hogy rengeteget dolgozik földi jóléte biztosításáért. De gondoljuk csak meg: nem buta ember az, aki egy hosszabb vagy rövidebb ideig tartó jólétért képes reggeltől estig verejtékezni, az örök jólét biztosításáért pedig sajnál néhanapján még egy félórát is áldozni?

4. „*Nem vagyok már elemista!*” — Ez igaz! A levente több már, mint elemista. Éppen ezért kellene még inkább áldoznia. Mert minél érettebb az ember, annál inkább való neki az élet kenyere! A szentáldozás nem gyermek-kiváltság, hanem a lélek életének és megszentelődésének szükséges eszköze. Megszentelődni pedig nemcsak az elemisták vannak hivatva, hanem a leventék is. Levente-volt és szentáldozás nem kizárói egymásnak; ellenkezőleg: össze kell ölelkezniök! Nem lehet jó levente, aki megfélemezik vallásos életről s ennek központjáról: az Oltáriszentségről! — Azután nézzünk csak körül! Nem is csak gyerekek szoktak áldozni! Áldoznak a szüleink is. Sőt ők voltak azok, akik első szentáldozáshoz is vezettek bennünket. És minden évben láthatjuk, hogy a szülők kísérik első szentáldozáshoz elemista fiúkat! Áldoztak azután a történelem nagyjai is: Apponyi Albert gróf, Moscardo tábornok, Morus Tamás kancellár, Mussolini kormányfő, Napoleon császár.

5. „*Mások sem áldoznak; miért legyen én különb?*” — Először is ez nem áll. Mert egyre szaporodik a száma azoknak, akik az Úr asztalához járulnak. Akik pedig nem akarnak áldozni, azok egy régi, hitéletében beteg világnak késő hátrahagyottai. Ennek a világnak napjai azonban meg vannak már számlálva. Manapság a szentségek használata már „divat”. Nem áldozni elmaradottságot jelent. — Azután ne az legyen nekünk a fontos, hogy mit

csinálnak mások. Az irányítson cselekedeteinkben, amit a kinyilatkoztatásra támaszkodó józan ész mond. Ez pedig azt mondja, hogy áldozni lelki életszükséglet még akkor is, ha mások nem is áldoznak. Ha áldozom, nekem lesz belőle hasznom, nem másnak. Ha nem áldozom, én látom kárát, nem más! Ostobaság, rossz üzlet másokat követni akkor, mikor nekem lesz belőle károm. Okos dolog a kinyilatkoztatásban hinni és a józan észre hallgatni, ha javamat akarják és hasznom van belőle! — Egyébként is az apostoli lelkű ifjú nem magát tartja vissza mások közömbössége miatt a szentáldozástól, hanem arra törekszik, hogy közömbösségüket megtörje és őket is gyakori áldozókká tegye!

6. „*Minek áldozzam, úgysem leszek jobb!*” — Ha valóban így lenne, nagy baj lenne valahol! Nem a szentáldozásban, mert ez csalhatatlanul kifejti lélekjobbitó hatását, hanem tebenned! Aki a szentáldozás által nem lett jobb, rosszul áldozott! Teendőd ezért nem elmaradni a szentáldozástól, hanem biztosítani a jó és gyümölcsöző áldozást!

*

Ime, a felelet néhány általános levontekifogásra a szentáldozás ellen. Befejezésül egy jótanácsot adok azoknak, akik ezeknek a kifogásoknak áradata alatt szenvednek: előhozakodhatnak ezekkel a kifogásokkal, de mindig csak akkor, amikor már megáldoztak! Meglátjátok, hogy sohasem a szentáldozás, hanem mindig csak az ellen lesz kifogásuk, hogy hogyan lehet a szentáldozás ellen józan ésszel és hívő lélekkel egyáltalán kifogást emelni?

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Úrnapja.

Kedves fiúk! Mindnyájan hallottátok már, hogy Róma városa alatt kb. ezer kilométer hosszúságban katakombák, földalatti folyosók húzódnak. Ezekbe a katakombákba gyülekeztek össze a 300 éves üldözés alatt a kato-

likusok szentmisére, prédikációra, ide rejtőztek el, ha nagyon erősen tombolt az üldözés és ide temették el azokat a vértanúkat, akik az üldözések alatt életüket áldozták katolikus hitükért. Mikor ezeket a katakombákat felfedezték, sok sír előtt kis üvegedénykéket találtak. Voltak közöttük olyanok, amelyek mécsesek voltak, de találtak sok olyant is, amelyben beszáradva a sírban eltemetett vértanúnak a vére volt. Az első keresztények ugyanis a vértanúk kivégzése alkalmával, ha csak lehetett, igyekeztek a vértanúnak vérét kendőkkel vagy üvegedénykébe felfogni és ezt, mint becses ereklyét őrizték hosszú időn át. Most is megvan egy ilyen üvegedényke Nápolyban, Szent Januárius vértanú vérével. Ennek az a csodálatos tulajdonsága van, hogy minden évben a Szent halálának évfordulóján megelevenedik és folyékonyvá lesz. Ezrek és ezrek jönnek ekkor Nápolyba, hogy lássák Januárius vérének csodáját.

Kedves fiúk! Van nekünk ennél még csodálatosabb kincsünk, nem Nápolyban, hanem itt minálunk, itt a mi templomunkban. Itt van az a csodálatos szent vér, amely mindennap megelevenedik a mi oltárainkon: Jézus szent vére. A szentmise mindennap közénk hozza Jézus szent testét és véréét. Amikor úrfelmutatáskor megszólal a csengő és ti mindnyájan letérdeltek és a pap felmutatja a szent ostyát és a szent kelyhet, az akkor már nem ostya és nem bor, hanem Jézus élő, eleven teste és vére. Maga Krisztus van itt az oltárunkon, istenségével, emberségével, testével, lelkével, mert idehozzák az Úr Jézust a papnak átváltoztató szavai: Vegyétek és egyétek, ez az én testem.

Idehozza a mi községünkbe, a mi templomunkba Jézus egész életét. Idehozza a sejtelmes betlehemi karácsonyét, a maga csodálatos varázsával, angyalainak glóriájával, hiszen lehet mondani, hogy itt minden úrfelmutatáskor megszületik a pap kezeiben az Úr Jézus. Azért a mai úrnapi szentmisében a pap a karácsonyi prefációt énekli. — Idehozza a szentmise az Úr Jézus názareti rejtett életét is, hiszen itt él az oltárszekrény magányában az Oltáriszentség színe alatt, a zajos világtól figyelembe

sem véve, de a hívő lelkektől annál forróbb szeretettel imádva. — Idehozza nekünk a szentmise Jézus nyilvános működését és kereszthalálát is. Innen az Oltáriszentségből szól hozzánk Jézus ma is. Ha kezdedbe veszed az evangéliumot, Jézus életének és tanításának könyvét és ideülsz az Oltáriszentség elé és olvasod vagy hallgatod az evangélium szavait, akkor közvetlenül hozzád szólnak Jézus szavai, közvetlenül neked beszél Jézus éppen úgy, mint mikor a hegybeszéd alkalmával beszélt a körülötte levőknek.

Itt él, itt tanít köztünk a mi templomunkban az Úr Jézus! Ezt adta nekünk a nagycsütörtöki utolsó vacsora első szentmiséje és ezt adja nekünk a mai és mindennapi szentmise.

A szentmise közénk hozza Jézus életét az Oltáriszentségben, de közénk hozza az ő csodáit is. Hány beteget gyógyított meg Jézus, amikor a földön járt! Százával jöttek hozzá a betegek, hogy csak ruháját érinthessék meg és meggyógyultak. De nem kevesebb testi és lelki beteget gyógyít meg Jézus itt az Oltáriszentségben sem. Hallottatok már Lourdesről? Arról a híres franciaországi búcsújáróhelyről, ahová százával jönnek a betegek a világ minden részéből, hogy gyógyulást kérjenek az Úr Istentől. Mindennap körmenetet szoktak tartani az Oltáriszentséggel. A betegeket kiviszik az út két oldalára, ahol az Oltáriszentség elhalad. A betegek hangosan mondják az evangéliumi beteg könyörgését: Jézus, Dávid fia, könyörül rajtunk. Mindenegyed betegeket külön-külön megáldanak az Oltáriszentséggel. És ilyenkor szoktak meggyógyulni csodálatos módon a betegek. Az Oltáriszentségben lakó Úr Jézus most is sok testi beteget gyógyít meg. De még több azoknak a lelki betegeknek a száma, akik az Oltáriszentség királyától kapják vissza lelki egészségüket. Összetört lelkek, akaratnélküli szerencsétlenek, akik már szinte maguk sem becsülik magukat semmire, hányszor lettek erős, nagy akarattal tovább küzdeni, dolgozni tudó lelkekké. Szenvedélyek rabjai hányszor merítettek erőt az Oltáriszentségből, a szentáldozásból és lettek újra értékes, boldog emberek.

Kedves fiúk! Ma Úrnapja van. Annak örömnépe, hogy Jézus nekünk az Oltáriszentséget adta. Annak örömnépe, hogy Jézus tovább él, tovább tanít és gyógyít itt közöttünk, a mi községünkben is az Oltáriszentség színe alatt. Az öröm nem fér meg szívünkben. Kimegyünk az utcára. Diadalmas körmenetben végigvonul a mi községünk utcáin is az Úr Jézus, mint ahogy végigvonult virágvasárnapi diadalmas bevonulásakor Jeruzsálem utcáin. Virággal, gyertyákkal, zengő énekszóval és zúgó harangszóval kísérik a köztünk lakó Istenembert végig községünk utcáin. Ott leszte a körmenetben ti is, leventék, mint díszőrsége, mint válogatott testőrsége a diadalmas Krisztus királynak. Legyetek büszkék erre a kitüntetésre, örüljétek szívből, hogy ti a mindenható Istennek, a világmindenség urának adhattok díszkíséretet! Menjétek fegyelmezett lélekkel, hívő, imádkozó lélekkel az úrnap körmenetben.

A körmenet után az Úr Jézus visszajön ismét ide a templomba és itt marad a csendes magányban, a templom csendjében. De vigyázzatok kedves fiúk, hogy ez a csend ne az elfeledés csendje legyen. Ha itt visz el a templom előtt az utatok, jöjjetek be ide a templomba egy kis időre és nézzétek erős hittel ide az oltárszekrény ajtajára és tudjátok, hogy Jézus lakik itt, az oltáron, a mögött az ajtó mögött. Jöjjetek ide gyakran, mert a mi számunkra a templom nem valami üres, nagy épület, hanem Istennek háza és a mennyország kapuja, a közöttünk lakó Istenember otthona és egyben a mi édes otthonunk is, ahol a közöttünk lakó Úr Jézusnak isteni ereje és isteni segítsége sugárzik felénk.

Kedves fiúk! Most a körmenet alatt gondolkoztatok az Oltáriszentség csodálatos tanításán és nézzétek mindig hívő, imádó lélekkel az Oltáriszentségre, a köztünk lakó Úr Jézusra. Nézzétek nagy szeretettel a templomra, a köztünk élő Istenfiának lakására és becsüljétek végtelenül nagyra a szentmisét, aminek ezt a fölséges csodát, az Oltáriszentséget köszönhetjük. Amen.

Kenyeres Lajos

Miért nem gyónsz?

Élénken emlékezetemben van a kérdés, melyet egy jólelkű levante intézett társához, aki a kötelező gyónások alkalmával, de máskor sem akart meggyónni. „Miért nem gyónsz?” — kérdezte tőle. Hány ifjúnak lehetne feltenni manapság is ezt a kérdést. Hány levante van, aki nem akar gyónni. Ha gyónik is, nem lélekből, nem a gyónás szükségességének érzéséből, nem a büntől való szabadulás s a megsértett Isten kiengesztelése utáni vágyakozásból, nem őszinte bánatból és magábaszállásból, hanem tisztán a parancs s a büntetés miatt való félelemből megy gyónni.

„Miért nem gyónsz?” — vetem fel én is a mai prédikációm keretén belül a kérdést. S már hallom is az ezer és ezerféle választ.

*

1. *„Nincs bűnöm!”* — Ezt egy ember mondhatta csak magáról: az Istenanya! Más ember szájából e kijelentés katasztrófális vakmerőséget jelent. Az Isten anyján kívül minden embernek, még a legszentebbnek is, van bűne. A szent is hétszer botlik napjában! Mit mondjunk akkor a nem szentekről, amilyenek mi is vagyunk?! Gyóntak, mert érezték bűnösségüket, a szentek is. Hogy csak egykettőt mondjak, gyónt Gonzága Szent Alajos, Szalézi Szent Ferenc, V. Szent Pius pápa, Lisieuxi Szent Teréz, Don Bosco Szent János! S mi jobbakkal merjük magunkat tartani ezeknél a szenteknél? Ha ők gyóntak, nekünk biztos kell gyónnunk, mert ezerszer rosszabbak vagyunk önáluk!

2. *A pap is éppen olyan bűnös, mint más ember!”* — Ez igaz lehet, avagy talán még nagyobb is. Gyónik is ezért mindenegyus pap. Sőt! gyónnak ezért még a püspökök és a pápák is. Bűnös voltuk azonban nem ok arra, hogy mi ne gyónjunk. A mi bűneinkért ugyanis nem a pap felel, hanem mi. S ha mi bűnbánatot tartunk, megint nem

a pap nyer Istentől jutalmat, hanem mi. Ha az a pap bűnös, majd leszámol az Isten előtt a maga bűnéről. Nekünk egyre legyen gondunk, arra, hogy nekünk ne legyen nehéz leszámolnunk! Más bűne nem igazolja a mi bűneinket. — Azután mégiscsak van különbség a pap és más bűnös ember között. Ha csak bűnös ember lenne az a pap, én is azt mondom: ne gyónj neki! Ahogyan egy bűnös földművesnek vagy váltókezelőnek nem gyónunk, ugyanúgy nem lenne okos dolog egy papnak sem gyónni, ha az csak bűnös ember lenne. A pap azonban nemcsak ez. A pap Isten megbízottja és küldöttje a bűnök megbocsátására még akkor is, ha bűnös ember. A papnak Istentől kapott tekintélye és hatalma van a bűnök feloldozására. És ez a fontos. Mert ha feloldoz, megszabadultam bűneimtől. Annyi, mintha az Isten maga oldozott volna fel. Ez pedig nagy dolog! — A bocsánat megnyerése végett nem is fontos, hogy az a pap bűnös-e vagy sem. Úgyis szintén megszentelődésünk szempontjából sem. Mert amint a mag, melyet piszkos kézzel vet el valaki, kikel és meghozza gyümölcsét, ugyanúgy kifejti hatását az a feloldozás is, melyet bűnös kezű pap ad nekünk. — Okos gondolkozású ember, mikor egészsége helyreállításáról van szó, nem válogat egészséges és nem egészséges orvos között. Egy a fontos neki, az, hogy meggyógyítsák. Miért vagyunk ennyire válogatósak a papokkal szemben lelkünk egészsége helyreállításakor? Nem az a fontos, hogy tiszta lelkű pap oldoz-e fel bennünket, hanem az, hogy fel legyünk oldozva. — Talán jobb is, ha a papok is bűnösök. Mert érzik a maguk bűnös voltát, könnyebben meg tudják érteni bűnös gyónóikat is.

3. *„A papnak semmi köze bűneimhez, mert azokkal nem őt, hanem az Istent bántottam meg!”* — Hogy bűniddel nem a papot, hanem az Istent bántottad meg, ez nagyon is igaz. De nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy e miatt a papnak nincsen köze hozzájuk. Bármilyen szempontból valóban nincs köze, de megbocsátás szempontjából igenis van. Mert Krisztus Urunk azt mondotta: akiknek megbocsátják bűneiket, meg vannak bocsátva, s akiknek fenntartják, fenn vannak tartva. A bűn Isten meg-

bántása. Ezért csak Ő mondhatja meg, hogy milyen feltétel alatt hajlandó őket megbocsátani. Ő pedig azt mondom: e feltétel bevallani őket gyónás keretében a papoknak. Így tulajdonképpen magának az Istennek gyónunk még akkor is, ha pap ül is a gyóntatószékben. Ezért kezdjük a gyónási imádságot is így: Gyónom a mindenható Istennek . . . !

4. *„Mit gondol a pap magában, ha bűneimet hallja?”*
— Semmit, ami rád nézve bántó vagy kellemetlen lenne. Legfeljebb épül lelked alázatosságán s az ebben megnyilatkozó lelki nagyságodon. A pap akkor lepődik meg, ha valaki ezzel állít be a gyóntatószékbe: Nincs bűnöml Angyaloknak ugyanis nincs szükségük gyónásra. A gyóntatószékbe bűnös emberek szoktak jönni. A pap is ilyeneket vár. Ha pedig ilyeneket vár, nem lepődik meg azon, ha valóban ilyenek is jönnek!

*

Egy férfiről olvastam, hogy semmiképpen sem akart meggyónni. Lelkiismerete azonban nem hagyta nyugodni. Valahogyan meg akarta nyugtatni. Egy pappal kezdett vitatkozni s mindenképpen azt akarta kimagyarázni, hogy a gyónás felesleges. A pap azonban átlátta, miről van szó. Ezért azt mondom: szívesen elbeszélget vele a gyónás elleni nehézségeiről, előbb azonban gyónjon meg. A férfi nagynehezen ráállott, meggyónt. Mikor meggyónt, azt kérdezte tőle a pap: Még mindig van nehézsége a gyónással? — Most már nincs! — felelte a férfi. Így vagyunk mi emberek. Egy igazi nehézségünk van csak a gyónással kapcsolatban: szégyeljük bevallani bűneinket. Ne az legyen tehát a gondunk, hogy mindenféle kifogással a gyónás ellen hadakozzunk, hanem az, hogy igazi töredelmes lélekre szert tegyünk s legyen erőnk odatérdelni a gyóntatószékbe, hogy Isten helyettesének, a papnak bevalljuk bűneinket!

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni IV. vasárnap:

„A sátán megkívánt titeket...!”

Szent Pétert egy alkalommal az elbizakodás ördöge kísértette meg: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is benned, — mondta Krisztusnak — én sohasem botránkozom meg!” Máskor a Krisztus-tagadás szelleme szállta meg: „Nem tudom, mit mondasz!” „... és félelmében kezdte esküdni, hogy nem ismeri azt az embert.” A mai szent evangélium tanítása szerint a kishitűség akarta hatalmába keríteni: „Mester, egész éjjel fáradoztunk és semmit sem fogtunk...”

Ezek Szent Péter kísértései voltak. Vannak az elemistából leventévé lett ifjúnak is kísértései. Foglalkozunk a mai napon a levente kísértéseivel.

1. Isten ellen. Míg elemista volt, örült, ha imádkozhatott; szívesen ment vásár- és ünnepnap szentmisére; alig várta gyónás és szentáldozás idejét; szívesen tette zsebébe szentolvasóját; örömmel akasztott nyakába érmecskét; megcsókolta a szentképeket; keresztet vetett a templom előtt; kalapot emelt a Mária-szobor s a keresztrefeszített Krisztus képe előtt, még akkor is, ha sokan látták s esetleg gúnyolták; használta a szenteltvizet; az utcán már messziről hangosan köszönt: Dicsértessék a Jézus Krisztus! — Kimaradt az iskolából, mintha kicserélték volna. Gyerekességnek érzi az imádkozást; hidegnek érzi a templomot; kifogásokat keres a szentségek használata ellen; elhagyja szentolvasóját; leveszi nyakából érmecskéjét; nem kellene a szentképek; templom, kereszt, Szűzanya-szobor, felnőttek előtt nehéznek találja a tiszteletadást. S e nagy változás nem egyszerre megy végbe. Eltart néha évekig. S a szegény levente érzi, hogy ő mást akar. De van benne valami, ami nem engedi. Hajtja akarata ellenére mindig messzebb és messzebb az Istentől, kihez olyan közel állott kisdíák korában.

Ime, a levente első nagy kísértése. Mérlegre tétetik, próba alá vettetik, válaszút elé került. Felvenni a küzdelmet ezzel a kísértővel! Csak azért is kitartani az Isten

mellett. Aki elhagyja imáját, elszokik a templomtól, szegényi olvasóját, nem vet keresztet, nem dicséri Krisztust, nem használja a szentségeket és szentelvényeket, gyáva áruló, ki hűtlen lett az Isten zászlajához, melyre oly örömmel esküdött fel elemista korában. Az ilyen levante megcsúfolja édesanyját, ki istenfélelemre tanította: szegényt hoz hitoktatójára, kinek annyiszor megígérte, hogy soha, de soha — akkor sem, ha majd nagy lesz — nem hidegül el a Jézuskától. — Fiúk, nektek imponál, ha a futballban, távolugrásban, tornában, kosárlabdában dicsőséget szereztek csapatotoknak és megmutathatjátok, hogy kik vagytok. Mutassátok meg az Isten mellett való kitartás nagy versenyében is, hogy kik vagytok, s hogy a zászlót, melyet kitűztetek lelketekben kisdíák korotokban, nem engeditek holmi kísértőnek kitépni onnan! Jelszó: hű maradni a templomhoz, a kegyelemeszközök használatához, jámborság gyakorlataihoz a levantekor ádáz viharaiban is! Ez méltó hozzátok!

2. *Önmagatok ellen!* Míg elemista volt az ifjú, testét-lelkét a Jézuska tulajdonának tartotta. Égi kis birtokosa, barátja, Órangyalt rendelt őrizetére. Örült a tudatnak, hogy ez vigyáz reá éjjel-nappal és nem engedi bántani. Tisztelte ezért testét, félt bűnnel beszennyezni a lelkét. — Mikor vége volt az iskolának és levante lett, mintha lázadás tört ki volna bensejében. A test önmaga beszenyyezésére törekszik. Pezsegni kezd a vére. Olyan gondolatai támadnak, amelyeneket még nem ismert. Kezdi észrevenni a különbséget fiú és leány között. Úgy érzi, nincs megállás. Bűn nélkül élni nem lehet. Talán már el is veszett.

Ime a levante második nagy kísértése, a második nagy erőpróba. De bátorság! Tudatosan mondtam, hogy — kísértés, erőpróba. Mert e küzdelemteljes időszak csak a csata még, melyen minden ifjúnak át kell esni. A csata maga pedig még sem nem bukás, sem nem győzelem. A kimenetele attól függ, hogy ki hogyan harcol. A tisztátalanság kísértése is — ha éveken át tart is — még sem nem bűn, sem nem erény. Hogy hogyan végződik, az az ifjútól függ. A levante számára azonban ez már nem le-

het probléma. A levante már felesküdt a lilomos zászlóra. Nem megijedni, hanem kitartani. A választás megtörtént már a tisztaság mellett! A tisztátalanság ördöge elleni harci kürt szava megharsant már! Előre tehát legyőzni a bűnt és kitartani testetekért és lelketekért!

3. *Tekintélytisztelet ellen.* Otthon, az iskolában, mint kisdíák oly jól érezte magát a levante szülei és tanítói körében. Nem ellenséget, törekvéseinek gátlóit, hanem ellenkezőleg felemelőt, segítőt, jóakarót látott bennük; nekik szívesen szót fogadott, hitt nekik. — Mikor vége lett az iskolának, mintha vége lett volna a szülői és nevelői tekintélytiszteletnek is. Szívében lenézés, elundorodás, bizalmatlanság, elhidegülés kezdett tombolni.

Ime, a harmadik kísértés, a tekintélytisztelet ellen lázító ördög agyarkodása. Legyőzni ezt is! A szülő az Isten helyettese. Az Isten pedig Isten marad még a levante számára is. Isten helyettese a szülő még akkor is, ha már serdült korba jutottunk. Ugyanez áll a nevelőinkről is, kik szüleink után legnagyobb jótevőink. Amint Istennek nem tudjuk soha meghálálni jóságát, ugyanúgy a szüleinkét és a nevelőinkét sem. Tisztelni őket, szót fogadni, engedelmeskedni nekik akkor is, mikor már nehéz, ez méltó hozzánk. Ez a legnagyobb győzelem. Igaz, hogy nagy győzelmeket vívtak ki a történelem nagyjai: Nagy Sándor, Hannibál, Hunyadi János, Napoleon; de mi ezek győzelme azokéhoz képest, kik önakaratukat győzik le? Mást legyőzni könnyű, de nehéz legyőzni önmagunkat! Ez azonban nem baj, sőt jó! Mert minél nehezebb a küzdelem, annál nagyobb a győzelem.

*

Szent Péter ellenállt a kishitűség kísértésének. Ezért nagy jutalmat kapott. Mikor pedig bűnbe esett s megtagadta Krisztust, bűnbánatot tartott. Ezért bocsánatot nyert, s vértanúvá, szentté, egyházfejedelemmé tette őt az Úr. Kövessétek példáját! Ha nem engedtetek még a kísértésnek, ezentúl se engedjetelek s jutalmatok leszen Istennél; ha pedig már elestetek volna, tartsatok bűnbánatot s újra tisztalelkű ifjakká lehettek.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni V. vasárnap:

A harag problémája.

A mai szent evangéliumból kitűnik, hogy Krisztus fel fogása szerint a harag tilos. Másutt mégis azt olvassuk Róla, hogy Ő maga is haragudott. Magatartásából nyilvánvaló tehát, hogy bizonyos körülmények között a harag megengedett és szent, bizonyos körülmények között pedig tilos és bűnös dolog. Hogy megoldódjék előttek a harag problémája, foglalkozzunk ma a harag fajtáival és az ezekből levonható gyakorlati következményekkel.

*

1. Jól megkülönböztetendő egymástól:

a) *kötelező, vagy szent harag.* Kötelező azért, mert az Isten megparancsolta. Szent azért, mert a bűn ellen irányul. Ez a harag nem bűn, hanem erény. Istennek tetsző érzelem, mely megvan a szentekben és Krisztus Urunkban, sőt — megfelelő formában — az angyalokban és magában az Istenben is. Ez a harag a bűn megvetésében, gyűlölésében és elkerülésében nyilvánul.

b) *tiltott, vagy bűnös harag.* Tiltott azért, mert bűnös. Bűnös azért, mert a szeretettel ellenkezik. Ez a harag soha sincsen megengedve. Minden esetben kötelesek vagyunk megfékezni. Mások bántása, veszekedés, káromkodás, szitkozódás, testi sértés, károkozás, törés-zúzás, gyilkosság kíséretében szokott megnyilatkozni. Az Isten legkiválóbb földi teremtménye és képmása: az ember ellen irányul. Ezért végeredményben, aki így haragszik, magára az Istenre haragszik. „Ki azt mondja, hogy az Istent szereti, felebarátját azonban gyűlöli, hazudik.”

2. Mi a teendő? — Az, amit az Isten is tesz!

a) *Gyűlölni a bűnt!* Az Isten maga is gyűlöli. Hangsúlyozom: bűnt mondtam és nem bűnöst! Gyűlölni ugyanis csak a bűnt szabad, de nem a bűnöst. A bűnt szabad, sőt kell is gyűlölni, mert

1. Isteniátnak gyilkosa. Amit a teremtés mérhetetlen nagy erői és hatalmasságai nem tudnának megcsinálni, megcsinálta a bűn: keresztre feszítette az Istenembert! Ő pedig körüljárt, mindenütt csak jót tevén. Ő az emberek legnagyobb jótevője. A bűn tehát azt gyilkolta meg, kinek mindent köszönhetünk. Ez Isten-gyilkosságért csak megvetés és gyűlölet illetheti részünkről. A szeretet és hála ezt parancsolja!

2. Lelkünk megrontója. Megfoszt a segítő kegyelmektől. Kiöli a megszentelő malasztot. Ideigtartó s örök büntetést zúdit a nyakunkba. Kítaszít az isteniúságból. Belénk ojtja a kárhozat csiráját.

b) Nem bántani, hanem szeretni a felebarátot! Aki bántja, haragszik! Az Isten sem bánt senkit, hanem szeret mindenkit, még akkor is, ha szenvedést küld. Mi is szeressük felebarátunkat, mert

1. Isten képmása. Minden ember egy isteni gondolat. Az Atya értelme és akarata megalkotta, a Fiú vére megváltotta s a Szentlélek kegyelme megszentelte. Ezért minden ember az Isten értelmének fénye, Krisztus vérének felfogója, a Szentlélek temploma. Így teljesen az Istené. Ezért nem is bánthatjuk, mert aki bántja, benne magát az Istent bántja!

2. Egyenjogú társunk, tehát testvérünk:

anyagi javak birtoklásában. A világ nem egy emberé, hanem mindenkié. Ha valaki szegényebb nálunk, nem az ő hibája. Ha gazdagabbak vagyunk másnál, nem a mi érdemünk. Akármik vagyunk, Isten kegyelméből vagyunk. Sem mások szegénysége, sem a mi gazdagságunk nem ok felebarátunk megvetésére. Egy gondviselő Atya gyermekei vagyunk, kinek akaratát hordozzuk magunkon. Ez az isteni akarat pedig szeretetet parancsol az iránt, aki azt hordozza.

lelki javak birtoklásában. Közösek a szentségek, szentelmények, az Egyház érdemei, a szentek imádságai, a szentmiseáldozat gyümölcsei. Közös örök célunk is. Krisztusnak vagyunk örökös társai. Ez a sors és örökö-

sődésbéli közösség pedig egybekapcsolódást és nem szétválasztódást parancsol.

c) Megbocsátani, ha telebarátunk megbántott bennünket. Az Isten is megbocsátott nekünk. Nekünk is meg kell bocsátani. Bűneink megbocsátásának feltétele, hogy mi is megbocsássunk másoknak. „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk ellenünk vétetteknek.”

*

A keresztény tökéletesség Krisztus követésében áll. Őt kell követni a harag dolgában is. Krisztus haragudott a bűnre, de szerette a bűnöst. Ha tökéletesek akarunk lenni, nekünk is gyűlölni kell a bűnt, de szeretnünk kell a bűnöst.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni VI. vasárnap:

Szebb az életszentség útja, mint a bűn útja.

Kedves Fiúk! Sokszor olvassuk a szent evangéliumokban, hogy Jézussal nagy sereg volt együtt. Így is van ez jól Nektek is Jézus mellett van a helyetek! Ez az életszentség útja. Mennyivel szebb ez, mint a bűnös élet! Hasonlítsuk össze.

1. Milyen szép az, amikor a levante megemlékezik a Szentírás intelmeiről, hogy Istent imádás és hódolat illeti (Bar. 6, 5.), leborul az ő alkotója előtt és összetett kezekkel és összeszedett lélekkel imádja teremtőjét. Milyen szép látvány ez! De milyen szomorú az ellenkezője. Amikor a levante este elcsavarogja az idejét és nem jut neki ideje az imádságra. Csak leveti magát az ágyra és reggel is imádság nélkül megy napi munkájára, mintha nem is volna szüksége Isten segítségére. Aki este buzgón imádkozik, annak még az álmai is tiszták lesznek.

2. Milyen tiszteletreméltó az a levante, aki, amikor káromkodást hall, szinte megborzad a felséges Isten meg-

bántásán és magában némi engesztelést akar nyújtani azzal, hogy elsusogja: Dicsértessék a Jézus Krisztus. De milyen sajnálatraméltó az a levente, aki a káromkodással hetykélkedik és azzal akarja megmutatni legénységét, hogy ő már mer káromkodni. A romlottságával dicsekszik, azzal, hogy ő, a porszem, nem adja meg a feleséges Istennek az Őt megillető tiszteletet, akiről pedig a Szentírás olyan hódolattal mondja: Tied, Uram, a fenség, a hatalom, a dicsőség és a győzelem . . . (Zsolt. 94, 4.)

3. Milyen szép, amikor a levente vasárnap és ünnepnap résztvesz az oltár körüli közösségben, abban a nagy hódolatban, amelyet az anyaszentegyház a szentmiseáldozattal mutat be a mennyei Atyának. Belemélyed a szentmiseáldozat nagy titkába. Abba, hogy a pap szavaira az oltáron megújul az Úr Jézus keresztségje . . . Átérti, hogy bűneiért neki kellene magát feláldoznia és megsemmisülnie és ime, helyette Jézus az áldozat . . . Mély imádással belevegyül az angyalok imádásába és szíve hódolattal rebegi: Én Uram és én Istenem! — De milyen hálátlan az, aki az érte bemutatott áldozaton nem is jelenik meg, ellustálkodik és ünneplő ruháját talán csak délutánra veszi fel, hogy a korcsmába menjen benne. Vagy ha ott is van a szentmisén, ott rendetlenkedik és másokat is megbotránkoztat.

4. Milyen szép, ha a levente igyekszik szüleinek meghálálni azt a sok jót, amiben részesítették, különösen betegségükben és öregségükben. De milyen rút dolog az, ha szegény öreg, vagy beteg szüleit nem becsüli. Milyen szánalomraméltó az a szegény öreg szülő, aki keserűen kénytelen panaszkodni: Hát ezért neveltem fel a gyermekeimet?

5. Vagy mondjátok meg, melyik az utánzásra méltóbb? A józan-e, aki szem előtt tartja a Szentírás szavait: „Értelmes embernek kevés is elég a borból” (Sir. 31, 22.), vagy a részeges, aki a szennyben fetreng és szinte az állatnál is alávalóbbá teszi magát.

6. Vagy mit mondjak a tiszta ifjú szépségéről? Beszéljen helyettem a Szentírás: „Milyen szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mi-

vel ismeretes Isten és emberek előtt. Ha jelen van, utánozzák, ha távol van, visszakívánják" (Bölcs. 4, 1.) Ők a testben járó földi angyalok. — És a tisztátalan? Osztonos vágyaktól liheg, beesett szemű, görnyedt hátú, tönkretette testi és lelki egészségét. Milyen szép a liliumos ifjú az oltárnál az esküvője napján és milyen roncs az elzüllött ifjú!

7. És milyen nemes lélek a tisztakezű ifjú! Onérezete tiltakozik az ellen, hogy valamihez tiltott úton, lopással jusson hozzá. Inkább akar tisztességben szegény lenni, mint bűnös úton meggazdagodni. Neki boldogsága, büszkesége az, hogy az emberek megbízhatnak benne és rábízhatnak akármit! — De milyen durva lélek az, aki elveszi más munkájának, fáradságának gyümölcsét. Más dolgozik, fárad, verejtékezik, és ő ördögi kárörömmel nézi annak veszteségét.

8. Milyen szép az őszinte, igazmondó ifjú. Olyan jól érzi magát az ember közelében. Tudja, hogy ennek a szavában bízni lehet, ennek a szavára építeni lehet. És milyen csúnya szégyenfolt a hazugság az ifjú lelkén! A Szentírás azt mondja: A hazugok a hazugság atyjának, az ördögnek a fiai. (Ján. 8, 44.) — És ki ne szeretné a mindenkit megbecsülő ifjút, míg a gúnyolódókat az Isten csúffá teszi. (Péld. 3, 34.) — És nem szebb-e az önmegtartóztató ifjú, aki pénteken megtagadja magát Krisztusért, mint az olyan, aki csak gúnyolódik vallása parancsain.

9. Milyen magasztosan gondolkozik a vallásos ifjú, amikor másnak dolgozik. Ő is elveszi a fizetést a munkájáért, mert ehhez joga van, de meg is adja érte a munkát. Ő nemcsak a bérért dolgozik, hanem kötelességteljesítésből Istenért és Istentől is jutalmat vár munkájáért. — De milyen idegölő látni a hanyag munkást, aki csak lustálkodik, aki megkárosítja munkaadóját, de bemocskolja lelkét is, mert az a munkabér, amiért nem dolgozik meg, az úgy számít neki, mintha lopta volna. — És nem szebb-e az ifjút az Úr asztalánál látni, mint a tiltott utakon?

10. Sokkal szebb a vallásos élet, mint a bűnös élet,

de könnyebb is. A földi élet tele van tövisekkel, bajokkal és szenvedésekkel. Küzdelem az ember élete a földön, azt mondja a Szentírás. Ezt a küzdelmet csak a vallásos lélek tudja diadalmasan megvívni. Érhetik a vallásos embert is bajok, de az ő lelke nyugodt, mert tudja, hogy ezek csak rövid ideig tartanak. Sőt ezeket Isten figyelmeztetésének tekinti, hogy túlságosan bele ne feledkezék a földiekbe és el ne hanyagolja az igazi célt és az igazi boldogságot, a mennyországot. Esetleg a betegségekkel figyelmeztet az Úr, hogy közeledik a nagy leszámolás napja. — De milyen nehéz a vallástalan élet. A bajokban nincs kihez fordulnia. A betegségekben szinte összetörik, vergődik és nincs vigasztalása. Kibírhatatlannak tartja az életet, nem látja annak a célját és sokszor teljesen meghasonlik önmagával. Ilyenek közül kerülnek ki a szerencsétlen öngyilkosok. — A büntudat állandóan marcangolja lelkét, lelkének durvasága kiül az arcán is, nincs örömteljes mosolya. Ha tiszta lelkek tiszta örömét látja, megborzad önmagától. A titkos bűnök lármája mindenüvé elkíséri és a büntudat, mint valami nehéz kő, úgy nehezedik a lelkére. Nincs békességük az istentelneknek, azt mondja a Szentírás és nagyon igaza van. Látjátok, kedves fiúk, milyen nehéz a bűnös ifjúnak az élete! Hát még milyen rettenetes lesz a halála!

Befejezés. Látjátok, kedves fiúk, mennyivel szebb és könnyebb az életszentség útja, mint a bűn útja. Azért válasszátok azt, amelyik szebb és könnyebb! Jézus olyan szeretettel hív mindnyájatokat: Jöjjetek hozzám mindnyájan! Nem kell ehhez valami rendkívüli nagy dolgokat véghezvinnetek. Elég a tiszta szív és a nagy szeretet. Ha lelketek lilimos, tiszta és minden dolgotokat Isten iránti nagy szeretetből végzitek, akkor az életszentségnek gyönyörűséges útját járjátok. Amen.

*Kóbor István
plébános, Olbó*

Pünkösd utáni hetedik vasárnapra.

Nem is olyan régen történt, hogy az egyik európai ország követe a japán követtel beszélgetett a keresztény vallás magasztos tanairól, az isten- és emberszeretetről, a megváltásról. Ugy-e szép dolgok ezek, kérdezi a keresztény. Nagyon szépek, valóban nincs még egy olyan vallás a világon, mint a tietek — volt a felelet. Hát ha olyan szép a mi vallásunk, akkor miért nem lesztek ti is keresztényekké? Ugyan miért lennének, minek szaporítsuk a rossz keresztények számát, mikor azok maguk sem tartják meg a vallásukat?

Ez a kis történet jutott az eszembe, mikor a mai evangéliumban láttam az Urat, ahogy körüljár az ő kertjében, hívei között, mert a fák alatt a keresztények lelket kell érteni, és látja, hogy mennyi a száraz, a korhadt, tehát a rossz keresztény és fájó szívvel kénytelen őket az örök tűzre küldeni. Most lépünk az Úr nyomába és nézzünk körül mi is a lelkek nagy kertjében, *hányan vannak jó katolikusok, hányan a rosszak és mi hová tartozunk.*

1. Az egész világon él kb. 350 millió katolikus. A földkerekség minden táján remek templomaink vannak, ájtatos tömegek töltik meg azokat, körmenetek és nagygyűlések hirdetik hitünk erejét, vannak hatalmas ujságjaink, jól szervezett egyesületeink, a hithirdetők által évente sok ezer pogány lélek tér hozzánk és mégis, ezren és ezren vannak, akik csak névleg tartoznak az Egyházhoz, de léleekben távol vannak tőle. Boldog emlékű Bangha páter állított össze egy kimutatást a jó és a rossz katolikusok számarányáról. A katolikusok húsz százaléka, tehát egyötöde a katolikus nevet csak külsőleg viseli, sőt sokszor egyenesen vallás- és egyházgyűlölő. Ötven százalék, tehát a fele, katolikusnak vallja és sokszor annak mutatja magát, de életének legfontosabb perceiben nem viselkedik úgy, mint ahogy jó katolikushoz illik. Húsz százalékra tehetőek azok, akik vallásos életet élnek, az Egyház parancsait megtartják, de ez náluk csak szokás, ezért könnyen megbotolnak. *Mindössze tíz százalék az*

olyan, akiben buzog a katolikus meggyőződés, egész életét az irányítja, érte kész meghalni is.

Ugyan miért van ez így, testvéreim? Ugyanazért, amiért ha egy hegyre két út vezet, egy meredekebb és egy kényelmesebb, mindenki a kényelmesebbet választja. Vagy amiért a gyermek szívesebben megy játszani, mint tanulni, amiből persze nem következik, hogy a játék hasznosabb, mint a tanulás. A katolikus vallás is a magasba viszi az embert, egyenesen a mennyországba, éppen azért útja is meredekebb, tehát szigorú törvényekkel, parancsok kerítésével kell körülvenni, hogy senki le ne tévedjen róla. *A katolikus ember nem élheti kénye-kedve szerint a világát, hanem imádkoznia kell, ünnepnapjait megszentelni, időnkint gyónni és áldozni, egy keveset bőjtölteni is, házasságát pedig okvetlenül saját templomában megkötni.* Mindez azonban csak első látásra látszik olyan szigorúnak, mert ha valaki szívvel-lélekkel megtartja, akkor úgy megy, mint a karikacsapás és az *életet nemhogy megnehezítené, hanem éppen ellenkezőleg könnyebbé, szebbé és boldogabbá teszi.* Az Úr mondotta: Az én igám édes, az én terhem könnyű. Ugyanezt mondja a mai szentlecke első mondata is.

2. Ezután megkérdem tőled, aki itt állsz előttem, *te milyen katolikus vagy?* Arra nem is gondolok, hogy gyűlölnéd vallásodat, mert a magyar ember soha nem volt vallásgyűlölő. Nálunk soha nem romboltak templomokat. Nem tartozhatsz azok közé sem, akik csak külsőleg katolikusok, de pl. egy házasság miatt hátat tudnának fordítani Egyházuknak. Bizonyára nem *ímmel-ámmal* vagy itt a templomban és nem azért, mert kivezényeltek, hanem szívesen jöttél, mert tudod, hogy Istened örömmel vár és számít reád. Ha szívesen elmegy egy mérközést megnézni, akkor nem sajnálsz az időt az istentisztelettől sem, hol megtanulhatsz, hogyan kell az Isten ügyét küldésre vinni és a sátánt legyőzni. Odakinn pedig nem állsz be az Egyházat és papjait ócsároló emberek közé, hanem azokat minden alkalommal megvéded. Erkölcstelen filmet meg nem nézel és ahol tisztaságodat fenyegetik, onnan messze maradsz.

Látjátok, ezeket kívánja meg tőlünk az Úr. Ezek azok a gyümölcsök, amelyek a mi lelkünk fáján teremnek. Ettől a naptól kezdve tehát nem leszünk száraz fák, amelyek már csak a tűzre jők; hanem *életerős, buzgó katolikusok*. Nemcsak a bajban sóhajtozunk Urunkhoz, hanem egész életünket az ő akarata szerint éljük le úgy, ahogy a költő is mondja:

Hiszem és vallom, szeretem és élem,
Ebben a hitben élek és halok:
Amit az Egyház hinni ad elébem.
Katolikus vagyok! (Sik Sándor: Hiszek.)

Erdőssy Béla
kórházi lelkész, Balassagyarmat

Pünkösd utáni VII. vasárnap:

A dicsőség fénye.

„Ki a mennyekben van.”

Kedves fiúk! Isten mindenütt jelen van. Mégis a mai szent evangéliumban azt mondja az Úr Jézus: „Aki Atyám akaratát cselekszi, aki a mennyekben van, az megy be a mennyek országába.” Mert Isten a mennyországban különösképen van jelen. Ott meg fogjuk őt látni, színről színre, amint van, a dicsőség fénye által.

1. Mi az a dicsőség fénye? Istent semmiféle teremtett lény természeténél fogva közvetlenül meg nem láthatja, még az angyalok sem. Szent Pál apostol ezt így fejezi ki: „Isten hozzájárulhatatlan fényben lakik.” (I Tim. 6, 16.) Amikor halálunk után a külön ítéleten megjelenünk Isten előtt, csak azok láthatják meg az Istent, akik egyenesen a mennybe jutnak. Ezeket a lelkeket az Isten a dicsőség fénye által azonnal felemeli az Ő szinelátására, megadja nekik azt az erőt és képességet, hogy szemlélhessék az ő kimeríthetetlen szépségét és jóságát. A Zsoltáros azt mondja: „A Te világosságoddal meglátjuk a világosságot

(Zs. 35, 10), vagyis a teljes boldogságot. — Egy hasonlat által talán jobban megértitek. Ott látjátok ragyogni a napot az égen. A nap rásugározza fényét a harmatcseppekre, részesíti őket fényében. A harmatcseppek a nap fényét befogadják, azt visszatükrözik és úgy ragyognak, mintha kis napok volnának. Valahogy így vagyunk az Istennel is, a dicsőség fényével is. Isten a láthatatlan világ napja. Akiket Isten az Ő színelátására érdemesít, azokba belesugározza az Ő fényét, szépségét, azokat isteni természetben részesíti, hasonlókká teszi önmagához, már amennyire hasonlókká teheti.

A dicsőség fénye által látjuk meg Istent a lehető leg-tökéletesebben, úgy, amint van. A lehető legnagyobb mértékben szeretni fogjuk őt, élvezni, birni, benne gyönyörködni és így leszünk tökéletesen boldogok. Isten boldogító színelátása lesz a mennyország lényeges főöröme, amely egy örökkévalóságon át sem nem nagyobbodik, se nem kisebbedik; egy örökkévalóságon át tökéletesen boldogítani fog minket, mert Isten kimeríthetetlen, végtelen. „Nincs keserűség az Ő társaságában, sem unalom a veledakásban” (Bölcs. 8, 16.), mondja a Szentírás.

A dicsőség fénye nem egyenlő az üdvözülteknél. Valahogy úgy van a dolog, mint mikor felmegyünk egy magas hegyre és szétekintünk. Mindenki előtt ott van a szép természet egyformán egészen, de akinek élesebb szeme van, az a szép, nagy természetből többet felfog, többet lát és jobban élvezi. Így minden üdvözült lélek előtt is ott van az Isten a maga végtelen szépségében teljesen, de akinek nagyobb volt a szeretete Isten iránt, az tökéletesebben látja Istent és boldogabb. De azért a mennyországban nincs irigység. Minden üdvözült belátja, hogy az a boldogság, amelyben ő részesül, éppen neki való, minden vágyát betölti és így tökéletesen boldog.

2. Mit kell tennünk, hogy ebben a dicsőség fényében részesüljünk? Megmondja az Úr Jézus a mai szent evangéliumban.

a) Óvakodjunk a hamis prófétáktól. Hamis próféta mindenki, aki Krisztussal ellenkezőt tanít. Sokszor ezek báránybőrben jelentkeznek. Keletkeznek mozgalmak és

áramlatok, amelyek minden jóval kecsegtetnek. Ismerjétek meg ezeket a mozgalmakat vezéreikről és azok cselekedeteiről. Nézzétek egyéni és családi életüket, társadalmi törekvéseiket. Ha nem járnak templomba, a szent-iségekhez, ne kövessétek őket. A ti vezérek Krisztus legyen. Ő az út, az igazság és az élet. Nincs az életnek olyan tere, ahonnan Jézust száműzni lehetne. Nincs olyan kérdése, amelyet az Ő tanítása nyomán megoldani nem lehetne. Nincs nekünk tehát más tanítónk, mint Krisztus és az Ő Egyháza!... A hamis próféták elsősorban az ifjúságra számítanak. Krisztus Egyháza is. Azért tömöríti az ifjúságot egyesületekbe, pl. a földműves ifjúságot a KALOT-ba, hogy megóvja őket a hamis prófétáktól és ott lehetőség szerint gondoskodják földi boldogulásukról is. Legyetek lelkes tagjai!

b) Legyetek Isten kertjében, az Egyházban „jó fa“, teremjétek a jócselekedetek gyümölcseit. Milyen szép, amikor az ifjú is juttat megtakarított filléreiből a szegényeknek. Milyen nemes dolog, ha az ifjú visszarántja társát a bűn útjáról... Milyen erőslelkű az az ifjú, aki, mikor bántalmazták, bár ökölbe szorul a keze, mégis vissza tudja magát tartani, a bántalmak békés eltűrésével megszégyeníti, esetleg jobb útra téríti bántalmazóját. Törekedjétek mindenütt, ahol csak lehet, másokat a jóra vezetni. Így lesztek a katolikus akciónak hasznos tagjai.

c) Teljesítsétek Isten akaratát azzal is, hogy az Ő parancsait mindig megtartjátok. Isten akarata, hogy Neki, a Teremtőnek imádsággal hódoljatok, szent nevét ne káromoljátok. Erre különösen felhívom a figyelmeteket. Milyen hálátlanság az istenkáromlás. Amikor az ember az Istent káromolja, az Isten ugyanakkor jót tesz vele. Mert ha az Isten nem tartaná fenn az ember életét, ha csak egy pillanatra is levonná rólunk gondviselő szemét, azonnal megsemmisülnénk. — Isten akarja, hogy a szentmisén együtt imádkozzatok a magát értetek feláldozó Krisztussal... Hogy tiszteljétek szüleiteket és előljáróitokat, hogy ne legyetek önmagatok ellenségei részegeskedés, dorbézolás által, hogy ép testben tisztalelkűek

legyetek, hogy más vagyónára igazságtalanul ne áhítozzatok, hogy másnak, ha örömet nem tudtok szerezni, legalább fájdalmat ne okozzatok nekik gúnyolódás és rágalmazás által stb.

Befejezés. Kedves fiúk! A Zsoltáros égő vágygal vágyakozik az Isten után. Így imádkozik: „Amint kívánkozik a szarvas a vízforráshoz, úgy kívánkozik a lelkem Tehozzád, Istenem.” (Zs. 41, 2.) Ti is vágyódjatok Isten dicsősége után! Legyen vezéretek mindenben az Úr Jézus. Jöcselekedetekkel és a parancsolatok megtartásával mutassátok meg az Isten iránti szereteteket, akkor meglátjátok Istent, ki a mennyekben van. Akkor a Zsoltárossal ti is remélhetitek: „Bővelkedni fogok, ha megjelenik dicsőséged, Istenem.” (Zs. 16, 15.) Amen.

Kóbor István
plébános, Olbő

Pünkösöd utáni nyolcadik vasárnapra.

Két munkásember került egymásmellé a kórházban, ahol a hosszú hetek alatt alaposan kiismerhették egymást. Az egyik minden reggel és este összetett kézzel buzgón imádkozott s bár nem volt súlyos beteg, mindjárt papot kért, hogy meggyónhasson. A másik ez alatt unalmasan nézte a mennyezetet. Egyszer megszólalt: — Ti egyebet sem tudtok, mint imádkozni, pedig ebből még senki nem élt meg. — A mi emberünk nem felelt azonnal. Csak arra gondolt, hogy a sok imádság mellett volt ideje arra, hogy felneveljen és kitaníttasson négy gyermeket, egy kis házat szerzett, tehát nemcsak imádkozni tudott, hanem dolgozni és gyűjteni is.

S ha ő nem is felelt meg azonnal, de annál ékesebben beszél erről a kérdéstről a most felolvasott példabeszéd, ahol a mi isteni Mesterünk kioktat bennünket, *miként kell előrelátóan jövőnkéről gondoskodnunk.*

Elénk állít egy sáfárt, vagyis gazdatisztet, aki széles hatáskörrel rendelkezik urának vagyona felett. Eljön a

számadás, megdöbben, hogy most koldusbotra juthat és akkor merész gondolattal, bár nem egészen egyenes úton elengedi a tartozások egy részét és ezzel biztosítja magát, mert a hálás adósok gondoskodnak róla öregségében. Így kell nekünk is 1. jövőnkről, öregségünkről gondoskodni, 2. biztosítani magunkat, hogy valamikor az örök hazába bekerüljünk, 3. pedig minden dolgunkban ügyesnek és ébernek lennünk, különösen vallásosságunkban.

1. Bár ti még fiatalok vagytok, kedves fiaim, de nem árt néha öregségetekre gondolni. Hány fiatalember éli világát, heti keresményét mindjárt első nap elmulatja cimboráival, mondván, hogy csak egyszer élünk. Ha pedig fizetésünk nem futja az adósságokra, majd kifizetik a szüleink, mondják könnyelműen. Szabad szórakozni, azt senki sem irigyli a fiataloktól, de dorbézolni és könnyelműen tékozzolni nem. Valahol véletlenül éppen hamvazószerdán volt a sorozás és ez nem lett volna baj, de amíg a község lakói hamut hintettek a fejükre, addig a legények vadul énekelve, részegen jöttek be az állomásról. *Mennyi pénz úszik el hiába az ilyen ivásokon, amit szépen össze lehetne rakni a családalapításig.* Aki pedig olyan könnyelmű, hogy soha annyit nem gyűjtött, amivel megvethetné egy kis családi fészek alapjait, hanem gondtalanul elsuhannak felette az évek, az a legszomorúbb öregség elé néz, amikor elhagyatva nem lesz egy lélek, aki egy pohár vizet nyújtson neki vagy megigazítsa feje alatt a párnát vagy kikísérje a temetőbe.

2. Jézus Krisztus azonban nemcsak a földi, hanem az örök életnek is tanítómestere. Ő tehát azzal a figyelemzetéssel zárja oktatását, hogy úgy szerezzünk magunknak kincseket, hogy befogadjanak az örök hazába is. Tehát iparkodunk, gyűjtünk, szerzünk, de ez nem elég, mert ezt mindenki megteszi, hanem ugyanakkor imádkozunk és törekszünk, mint az a beteg munkás, hogy a mennyországban is helyünk legyen. Itt csak az egyik módszerre mutatok rá a sok közül, ami belépési igazolványt biztosít nekünk oda és ez a mód: *Adósságnak kell tenni magát a jó Istent.* Ez mégis csak furcsa, mondjátok

nekem. Pedig nem is az, ha eszünkbe jut, hogy bármi jót teszünk itt a földön az embereknek, azt az Istennek teszszük, aki felírja magának és kamatosan megfizet érte. (Bármit tesztek egynek stb.) Tehát, kedves fiaim, nagyon sok kisebb-nagyobb szívességet tenni egymásnak. Oly sok az önző, a keményszívű ember, aki nagyon jó, de csak addig, amíg nem kérnek tőle valamit. Ha kérnének, azonnal begombolkozik, úgy tesz, mintha nem hallana, elfordul, pedig csak valami apróságról volna szó. Kölcsön kellene adni egy szerszámot, egy gépet vagy egy napi igát, amit a másik, a szegényebb szívesen megszolgáltatna. Egy asszony panaszolta nekem, hogy végigjárta a falut egy öltre való szalmaért, amit a malacok alá akart tenni és nem kapott egy szálát sem, pedig fizetni akart érte. Sok ember inkább elnézi, hogy meglopják, de adni nem akar semmit. Ugye a ti szívetek mindig nyitva lesz a nélkülözők előtt? „Jót tegyetek és kölcsönözzetek, semmit vissza nem várván és nagy léssen a ti jutalmatok.” (Lk. 6, 35.)

3. Még egy tanulságot von le az Úr. A világ fiai saját ügyeikben eszesebbek a világosság fiainál. Bizony szégyelnünk kell magunkat. Mi volnánk a világosság fiai és hagyjuk, hogy a bűnösök, a rosszlelkűek elhódítsanak előlünk mindent, míg mi tehetetlenül nézzük. Ők a semmiből is meggazdagodnak, mi pedig tönkre megyünk. Ők terjesztik a vallástalanságot, mi pedig mitsem sejtve bemegyünk hálójukba, mikor elolvassuk lapjaikat, könyveiket. Mutassuk meg, hogy nem vagyunk gyámoltalanok, *mi meg tudunk élni a jég hátán is*, ha a földből nem élünk meg, belevágunk más vállalkozásba. A lelkünket, a meggyőződésünket pedig oda nem adjuk semmiféle jöttmentnek.

Történt, hogy egy hamburgi kereskedőnek egyszerre négy hajója süllyedt el, ő azonban nem sokkal utána egy inség alkalmával feltűnően sokat adott a szegényeknek. Miért teszed ezt, kérdezték. Megfogadtam, mondotta, hogy ezentúl hűségesebb kezelője leszek vagyonomnak. Isten azért adta, hogy másokon is segítsék, nemcsak ma-

gamon. Ha ezt nem tenném, akkor az Isten elvonná más-képen, akárcsak most. Fiaim! Tanuljátok meg ti is, hogy bármi érték kerül a kezetekbe, azt előrelátóan kell kama-toztatni, legyen az pénz vagy egy szál alma is, és azzal biztosítsátok földi és örök boldogságotokat. Amen.

Erdőssy Béla
kórházi lelkész, Balassagyarmat

Pünkösöd utáni IX. vasárnap:

A síró Jézus hazaszeretete.

Kedves fiúk! Milyen megható jelenet ez: Jézus mint király, „szelíden ülven a szamáron“ (Mt. 21, 5.), bevo-nul Jeruzsálembe. Mindenki ünnepli és ő sír. A Szentírás görög szövege szerint zokogott. Sirásának oka hazája pusztulása fölötti fájdalma. „Földig lerombolnak téged . . . és nem hagynak benned követ kövön.“

Mikor a síró Jézust látjuk, mélységes titokkal állunk szemben. Jézus valóságos Isten és mint Isten, végtelenül boldog. Boldogságát önmagának végtelen szépsége, jó-sága, tökéletessége feletti örömből meríti. Sőt Jézus mint ember is végtelenül boldog volt, mivel benne az Isteni és emberi természet elválaszthatatlanul egyesült. Fogan-tatásának pillanatától fogva, itt a földön jártában emberi lelkével szemlélte az Atyát, önmagának szépségét. Istent szemlélve mint ember is végtelenül boldog volt. És mégis, mikor előre látta azt a borzalmas szenvedést és pusztulást, amely a városra fog zúdulni megátalkodott-sága miatt, zokogott, nem törődve az ujjongó emberek hozsannájával és ünneplésével. A nép körülötte ujjong és Jézus, a végtelenül boldog Istenember zokog. Mi ma-gyarázza meg ezt a nagy titkot?

Jézus hazaszeretete. Mert nincs fájdalom szeretet nélkül. Ha az édesanya siratja züllésnek indult fiát, ez azért van, mert az édesanya szereti még bűnös fiát is. A fájdalom a szeretet fokmérője. Minél nagyobb valaki-

nek a fájdalma valami miatt, annál nagyobb a szeretete iránta. Ha tehát Jézus Isten boldogító látása mellett is sírni tudott hazája pusztulásán, milyen nagynak kellett lennie hazája iránti szeretetének.

Jézus nemcsak érzéssel szeretete hazáját, hanem szóval és cselekedettel is. Nyíltan hirdette: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek azt, ami az Istené.” És amit hirdetett, azt gyakorolta is. Mikor nem volt pénze, hogy megfizesse adóját, csodálatos módon segített a bajon. Elküldte Pétert a tengerhez halászni és megmondta neki, hogy az első hálnak a szájában, amit megfog, majd pénzt talál és azt fizesse be adóba. Mikor körüljárt, mindenütt jót cselekedve, amikor gyógyította a testi és lelki bajokat, amikor kenyeret osztott, ezzel hazája lakóinak boldogságát is munkálta.

A hazaszeretben is Jézustól kell tanulnunk, Jézus a mi példaképünk. Szeressétek a hazát, kedves fiúk, igaz belső érzelemmel. Ami fáj a hazának, az nektek is fájjon. Ami öröme a hazának, az a ti örömeitek is legyen. Hiszen a nemzet ti vagytok és mi vagyunk mindnyájan. Ha a magyar nemzetet szeretitek, akkor önmagatokat szeretitek, ha a magyar nemzetért dolgoztok, akkor önmagatokért dolgoztok. Szeressétek hazátokat igaz belső érzelemmel és törvényeit, rendelkezéseit fogadjátok tisztelettel engedelmséggel.

De szeressétek cselekedettel is, ami a köteleességek pontos és lelkiismeretes elvégzésében nyilvánuljon meg. Minden lelkiismeretes munka, akár a mezőn az eke szarvánál, akár műhelyben vagy otthon végzed azt, mind értékes megnyilvánulása a hazaszeretnek.

A hazaszeretet nyilvánuljon meg bennetek a levételeintézmény iránti szeretetben is. Ha jól felhasználjátok, nagyon értékes iskola ez a ti számotokra. Itt tanultok rendet, fegyelmet, előképzést, hogy az életben férfias fegyelemben tudjátok teljesíteni minden köteleességeket és ha kell, a harctereken se valljatok szégyent és ott is magyar férfihoz méltóan megálljátok helyeteket. Aki nem szívesen vesz részt a foglalkozásokon és ott fegyelmetlen, feljebbvalóival szemben engedetlen, az csak

magának szerez kellemetlenséget és az ilyen nem szereti a hazáját.

Ti hisztek Istenben. Ti tudjátok, hogy minden ember sorsa, de a nemzeteké is az Isten kezében van. Hogy Isten sem az egyesek, sem a nemzetek bűnét nem hagyja büntetlenül. Hogy az Isten áldásától függ az egyes embereknek és a nemzeteknek is a jóléte, mint ahogy a Zsoltáros mondja: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak, akik építik azt. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz, aki őrzi azt.” (Zs. 126, 1.) Jeruzsálem városának is a bűnei miatt kellett elpusztulnia. Azért jól vessétek szívetekbe, hogy a legigazibb, a leghathatósabb hazaszeretet az Istennek tetsző élet. Nincs igazi hazaszeretet vallásosság nélkül. Vallásosság nélkül lehetünk vakon rajongók, de nem lehetünk igazi hazafiak. A liliomos tisztaság az ifjúságnak nemcsak legszebb dísze, hanem egyúttal hazaszeretet is. Hatalmas országok buktak már el fiainak erkölcstelen élete miatt. Nagyon igazak a költő közismert szavai: „Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róma ledől és rabigába görnyed.” Hitetlen, erkölcstelen ifjúsággal csatát nyerni, országot építeni és fenntartani nem lehet.

Kedves fiúk! Amikor a síró Jézusra gondoltok, jusson eszetekbe az ő lángoló hazaszeretete. Ebben is tanuljatok tőle, ebben is kövessétek őt! Szeressétek magyar hazátokat szívvel, hűséges ragaszkodással, szóval és cselekedettel. A leventeintézmény tiértetek van, a szebb jövőért, azért sokra becsüljétek. Hazaszeretetek forrjon össze a buzgó katolikus étellel, mint azé a nagy katolikus ír szabadsághőse, O'Connell Dávidé, aki végrendeletében azt írta: „Szívem Rómáé, testem hazámé.” Amen.

Kóbor István
plébános, Olbó

Pünkösd utáni X. vasárnap:

„Alázkodjatok meg Isten előtt!”

Templomból vonultak ki a legények. „Ma megint az alázatosságról prédikált a pap!” — mondta az egyik, s néhánynak gúnyos mosoly szaladt végig a szája szélén. Érdekes az emberek gondolkodása! — Nem becsülik az alázatosságot. Idegenkednek tőle. Vannak, kik egyenesen lenézik és megvetik.

Nézzünk ma utána, mit mondanak, s vajjon igazuk van-e?

*

1. „Vénasszonyoknak való!” — Igaza van, ki ezt mondja! Azoknak is való! De nagyon téved, ha azt hiszi, hogy csak azoknak való. Mert való az alázatosság minden jóra törekvő embernek: gyerekeknek és felnőtteknek, férfinak és asszonynak egyaránt. Az alázatosság ugyanis orvos-szer, mégpedig nemcsak vénasszonyi, hanem általános emberi betegség orvosszere: a gőgé, meg a kevélységé. Ebből pedig elég van nemcsak az asszonyokban, hanem általában minden emberben, a férfiban is. Amint az aszpirin, kombinált por, fájdalomcsillapító stb. nemcsak a vénasszonyoknak, hanem különbség nélkül minden betegnek való, ugyanúgy az alázatosságot is különbség nélkül gyakorolni kell minden gőgös, kevély, büszke, lázadó lelkű embernek. Gyakorolták is mindig az Egyház életében nemcsak asszonyok, hanem férfiak is. Mégpedig annál inkább, minél komolyabbak, minél jobbak és szentebbek voltak. Gyakorolták az apostolok, a pápák, a püspökök, a szentek, egy csomó uralkodó, államfő, fel-találó, művész és tudós. Sőt többet mondok: gyakorolta maga Krisztus Urunk és a Boldogságos Szűz Mária is. Pedig Bennük a bűnnek igazán még csak árnyéka sem volt. De meg akarták mutatni, hogy milyen nagy dolog szemükben az alázatosság. Arról tehát, ami összeegyez-tethető az Isten és az Istenanya méltóságával, ember ne merje mondani, hogy csak vénasszonynak való. Mi egyet

tehetünk csak: követjük egyetlen ideálunkat, Krisztus Jézust!

2. „*Nem ér semmit!*” — Annak, aki csak anyagi értéket ismer, valóban nem ér semmit. De aki az örökkévalókra is gondol, annak igenis sokat ér! Az alázatosság ugyanis minden erény alapja. Az erény pedig a mennyek országának kulcsa. A mennyország kulcsáról pedig hívő ember nem mondhatja, hogy nem ér semmit. Hisz a hívő ember legfőbb kincse az üdvösség. Üdvösséget szerezni pedig csak az alázatosnak sikerül. — Vegyük észre azután azt is, hogy az alázatos embert mindenki szereti; a gőgös, kevély, büszke embertől pedig mindenki elfordul. S most kérdem: ha az emberek irántunk való szeretete valóban semmit sem érne, akkor miért akarunk mindannyian a köztisztelet, megbecsülés, népszerűség tárgyává lenni? Minden ifjúnak vágya, hogy figyelemre méltassák, észrevegyék, segítsék, érvényesüléshez juttassák. S ha vágya, akkor érték is a szemében. De e vágy nem teljesül, ha nem kedvelteti meg magát. De nem kedveli meg senki, ha nem lesz alázatos.

3. „*Férfiatlanság.*” — Így csak az beszél, aki nem tudja, hogy mi a keresztény katolikus értelemben vett alázatosság. Mert a keresztény alázatosság nem ügyetlen gyámoltalanság, nem mamlasz tehetetlenség, nem mások előtt való gerinctelen és sokszor visszataszító hajbókolás, nem a fejnek térdig való meghajtása; hanem ennél sokkal magasabb rendű dolog: a hit fényénél gondolkodó és a kegyelem erőforrásaiból táplálkozó katolikus embernek helyes önismerete és erre a helyes önismeretre felépített külső viselkedése. Az ilyen ember mer gerincesen, egyenesen járni, de ugyanakkor tudatában van gyarlóságának is. Tud fejet hajtani, de ugyanakkor ismeri erényeit is. Elismeri magában a jót, de nem tagadja hibáit sem. S amikor észreveszi magában a jót, nem vitatja el azt felebarátjától sem. S amikor meglátja felebarátja hibáit, nem tagadja el azokat magában sem. Ez: elismerni magunkban a jót, de a hibát is, és észrevenni felebarátunkban a jót is, ha megláttuk benne a rosszat is, ez a keresztény alázatosság jellemvonása.

4. „Gyengeség.” — Mondja, aki még nem próbálta gyakorolni. Mert ha megpróbálta volna, tudná, hogy aláztosnak lenni a legnagyobb erő kifejtést és önuralmat jelenti. Sértéseket visszavágás nélkül elviselni, elismerések idején nem megszédülni, csapások idején Isten akaratában megnyugodni, magunkat nem mások fölé helyezni, másokat ellenben kellőképpen értékelni, s mindezt tetteinkkel kimutatni, az Istentől rendelt felsőbbség: a szülők és előljárók tekintélyét elismerni, a kapott parancsot férfias fegyelmezettséggel végrehajtani — akkor is, mikor nekünk nem tetszik — nem gyengeség, hanem óriási lelki erő gyümölcse. Aki nem hiszi, próbálja meg. S ha megpróbálta, többé nem vallja, hogy az aláztosság gyengeség! Annyival is inkább, mert a lélek aláztosságával nagyon szépen összeegyeztethető a kemény, férfias küzdelem a boldogulásért és érvényesülésért.

•

A mai szent evangélium két embertípust állít elénk: a gögös és aláztos ember típusát. Itélje meg mindenki maga, melyik volt rokonszenvesebb szemében! S ha az aláztos vámost találja annak, legyen annyi gerinc és lelki erő benne, hogy kimondja a döntő elhatározás szavát: követem!

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XI. vasárnap:

„... és helyesen beszélt!”

„Megoldódott nyelvének köteléke és helyesen beszélt!” — mondja a mai szent evangéliumi szakasz a meggyógyított inaszakadtról. Az ifjak közül is milyen sokról el lehet mondani: megoldódott nyelvének köteléke, — és milyen kevésről áll csak, hogy „helyesen beszélt”! Hogy ne tartozzunk ezen utóbbiak közé, foglalkozzunk ezzel a kérdéssel: mikor beszélünk helyesen?

•

Akkor, ha nyelvünket arra használjuk, amire az Isten adta. Az Isten pedig nyelvünket

1. *nem arra adta, hogy használjuk*

a) *magá ellen az Isten ellen.* Elképzelhetetlen, hogy Isten teremtsen valamit azért, hogy legyen, amivel Őt bántani és szomorítani lehet. Összeegyeztethetetlen ez az Isten végtelen bölcseségével és okosságával és önszeretetével. Márpedig bántja az Istent:

a) *Nevének könnyelmű kimondása.* — Érthető. Hiszen bántja Őt Nálánál sokkal értéktelenebb dolgok nevének szükségtelen használata is. Hogyne bántaná akkor a legszentebb névnek, saját nevének könnyelmű használata. Ő vigyáz a Nálánál kisebb értékű, teremtett személyek és dolgok neveinek sértetlenségére és tisztaságára; természetesen, hogy vigyáz a Magáéra is. S ha valaki mégsem tartja tiszteletben, ez fáj Neki. Könnyű ezekután rájönni, hogy nem teremtette a nyelvet azért, hogy legyen, amivel az emberek könnyelműen kiejtegethetik legszentebb Nevét. — Ez egyébként is rút dolog, mert minél értékesebb valami szemünkben, annál jobban vigyázunk rá. Isten nevénel pedig semmi értékesebb nem lehet, hiszen minden elképzelhető ideigtartó és örökkévaló értéknek Ő a gyökere és forrása. Azután szeretetlen dolog. Istenél kedvesebb lény ember szemében nem létezhet. Isten a legméltóbb a mi szeretetünkre. Nevének könnyelmű és szükségtelen ejtegetése pedig egyáltalán nem a szeretet jele. Azután hálátlan dolog is. Isten ugyanis a legnagyobb jótevőnk. Mást érdemel tehát. Nem Nevének sértegetését, hanem tiszteletét.

b) *káromkodás.* A káromkodás bűn. A tízparancsolat II. parancsának egyenes megszegése. Ha pedig valaki nem fogad szót az Istennek, ellene cselekszik. Ellene használja a nyelvét. — Ördögi cselekedet. A pokol szokása a káromkodás. Az ördögök és elkárhozottak káromolják az Istent. — Igazságtalanság. Az Isten ugyanis senkit nem bántott és nem bánt. Aki pedig káromkodik, az az Istent bántja. — Ostobaság. Káromkodással legfeljebb csak árthat, de semmiesetre sem használhat az ember magának. — Hazafiatlanság, ha magyar emberről van

szó. Magyarnek lenni ugyanis annyit jelent, mint Szent István és a Nagyasszony országának polgára lenni. Így a magyar volttól elválaszthatatlan az istenfélelem. Az istenfélelemtől meg elválaszthatatlan Isten nevének tisztelése. — Felfoghatatlan sok rossz van a káromkodásban. Elképzelhetetlen, hogy Isten azért teremtse az ember nyelvét, hogy legyen mivel káromkodnia.

c) *átkozódás*. Ez is a nyelvnek Isten ellen való használata. Isten ugyanis az ember számára Atya akar lenni. Aki pedig átkozódik, Istennel vereti embertársát. Arra akarja tehát felhasználni az Istent, ami ellenkezik akaratával.

d) *vétkes eskü*. Isten ugyanis minden igazság forrása és őre, ki tett és tesz tanúságot, de mindig csak az igazság mellett. Aki pedig vétkeken esküszik, azt kívánja nyelvével, hogy az Isten az igazság ellen tegyen tanúbizonyágot. Lehetetlen, hogy Isten azért adjon nekünk nyelvet, hogy legyen amivel ezt kívánhatjuk Tőle. Ezért vétkeken esküdni a legvakmerőbb kihívás, amit ember Istenével szemben elkövethet.

b) *felebarát ellen*. Minden ember Isten képmása. Elképzelhetetlen, hogy Isten azért adjon nyelvet, hogy a képmása ellen használjuk. Aki szereti önmagát, szereti a képmását is. Isten szereti Önmagát, de szereti az embert is, kit saját képére és hasonlatosságára teremtett. Ezért nemcsak Isten, de felebarátunk ellen sem használhatjuk nyelvünket. Tilos ezért

a) *a hazugság*. Ez a felebarát félrevezetése és becsapása. Pedig a felebarát testvérünk. Sehogyan sem helyeseltető, ha testvér testvérét becsapja, azaz hazudik neki.

b) *a megszólás*. Semmi közünk mások titkos hibáihoz. Velük nem bennünket, hanem az Istent bántották meg. Neki van tehát csak joga foglalkozni ezekkel. — Erkölcsös ember egyébként is sohasem a mások, hanem csakis a maga bűneivel foglalkozik. De ezekkel sem azért, hogy kibeszélje, hanem hogy jóvátegye őket. Semmi esetre sem helyes beszéd tehát a megszólás.

c) *a rágalmazás*. Súlyos bűn az igazmondás és szeretet ellen. Aki rágalmaz, embertársára olyan bűnt fog rá,

amilyent nem tett. Tehát hazudik és tönkre teszi felebarátja becsületét. Ilyen dologra pedig Isten nem teremtette nyelvünket.

d) *a botránkoztatás.* Így tesz, aki olyasmit mond, amivel más bűnre vezet. Ez a legnagyobb gonoszság. Nagyobb a testi sértésnél, esetleg gyilkosságnál is. Ez ugyanis csak a test ellen irányul, de a botránkoztatás a lélek élete ellen. Ilyesmire sem adhat Isten nyelvet az embernek.

2. *Arra adta, hogy használjuk*

a) *Isten dicsőítésére.* Minden teremtmény Isten szolgálja. Ezért a maga módján teljesítenie is kell Isten akaratát. Isten a nyelvnek beszélő és éneklő képességet adott. Azt akarja tehát, hogy beszéddel és énekkel szolgálja, azaz dicsérje Őt. Ezt teszi, ha imádkozik, énekel és másokat Isten félelmére oktat.

b) *Lelkünk üdvének előmozdítására.* Ehhez ugyanis szükségünk van nyelvünkre. Ezzel valljuk meg hitünket, gyónjuk meg bűneinket. Használjuk nyelvünket az üdvösség eszközeinek kérésénél, igénybevételénél. Használjuk akkor, ha apostolkodunk, másokat jóra tanítunk és biztatunk. De használjuk akkor is, amikor az ideigtartó javakat kell megszerezniük, embertársainkkal érintkezniük. Ezek pedig mind arra valók, hogy tudjuk biztosítani az örökkévalók munkálhatását.

•

A mondottak után nyilvánvaló, ki beszél helyesen. Nem az, ki nyelvét Isten gyalázására vagy felebarátja bántására, becsapására, hanem ellenkezőleg Isten magasztalására és önmaga és mások lelke üdvösségének munkálására használja. Tégy így, s akkor nem élsz vissza nyelveddel, hanem arra használod, mire az Isten adta.

Pünkösd utáni XII. vasárnap:

„Szeresd a te Uradat, Istenedet! ...”

Az emberi természet kiirthatatlan tulajdonsága: szeretni. Nincs az az ember, aki ne szeretne. Gyermekek, ifjú, felnőtt, férfi vagy nő, mind szeret és ragaszkodik valakihez vagy valamihez. Akiben hiányozna ez a tulajdonság, nem lehetne ember. Lehetne szobor, faragott kép vagy bármi más, de ember soha. Szeret is mindenki valamit. Ételt, italt, játékot, pihenést, szórakozást, eszmét, erényt vagy bármi mást, de valamit mindenkinek szeretni kell. S most, a mai szent evangéliumban jön Krisztus, aki programot ad az emberi szeretet számára s azt mondja: Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből, minden erődből!

A mai szentbeszédben Krisztusnak ezt a parancsát akarom részekre szedni.

•

1. *„Teljes szivedből.”* A szív, különösen az ifjú szív, annyira mindenért dobog. Dobog sikerért, érvényesülésért, hírnévért, jövőért, jómódért, megelégedett, nyugalmas, boldog életért. Vonzza a szép, a nemes, a felemelő. Ott van mindenütt, hol dolgozni, segíteni, építeni lehet. S jól is tesz! Megteheti! Az Isten megengedte, sőt parancsolja, hogy megtegye. Azért adta ugyanis a szívet, hogy mindent, ami szép, jó és tökéletes, szeressen! — De . . . — és most jön a fontos „de” — de bármit szeretsz, benne mindig magát az Istent szeressed. Hogyan kell ezt érteni? Úgy, ahogy Néri Szent Fülöp értette a mondást, melyet a körülötte ugrabugráló kisgyerekekhez intézett: Játsszadozzatok, csak bűnt el ne kövessetek! Ti is, Istennek ifjává serdült gyermekei, csak „játszadozzatok”, azaz dolgozzatok, munkálkodjatok, lelkesedjétek, szeressetek, de mindig úgy, ahogyan az Isten megparancsolta. Ha így cselekedtek és így szerettek, nem osztottátok meg szíveteket, hanem teljes szívetekből az Istent szerettétek.

2. *„Teljes lelkedből.”* A lélek az élet gyökere. S

mennyi élet van egy ifjúban! Beszélsz, énekelsz, jársz-kelsz, tanulsz, gondolkodol, akarsz, érzel, dolgozol, sportolsz, élvezel, eszel-iszol. Rendjén is van ez így! Szabad csinálni mindezt. Isten is akarja, hogy csináld. Egy csak a fontos: az, amit Szent Pál mond: akár esztek, akár isztok, akár alusztok, akár bármi mást cselekesztek, mindent Isten nagyobb dicsőségére tegyetek! Ha így cselekszel, szereted az Istent teljes lelkedből.

3. *„Teljes elmédből.”* Az elme, az ész a gondolatok termőtalaja. Mennyi terven, feladaton, eszmén, elképzelésen jártatjuk az eszünket. Hányszor olvastok könyvet, ujságot, mennyi előadást, beszédet, tanítást hallgattok meg, s mennyit tünődtek, rágódtok az ott megismert gondolatokon, igazságokon. Ha megszámolnánk azokat a gondolatokat, melyek átcikáznak agyunkon, azt hiszem, ezek száma mindennap többezerre, sőt tízezrekre rúgna. Ez is rendjén van. Azért teremtette az Isten az észet, hogy gondolkodjék. De megint egy a fontos. Az, hogy miként minden érzelmünk és tevékenységünk, úgy minden gondolatunk is az Isten köré összpontosuljon.

Nem az ifjak lelkében megforduló sok bűnös gondolat, tisztátalan képzet, szeretetlen ármány, áskálódás, csalafintaság, ravaszság kivetésére gondolok most. Hogy ezek összeegyeztethetetlenek Isten szeretetével, nyilvánvaló. Aki ilyesmin járattja eszét, nemcsak hogy nem szereti, de egyenesen szomorítja az Istent. Másra gondolok. Arra, hogy ne engedjétek még a tiszta gondolatokat sem csak úgy közömbösen, kihasználatlanul elreppenni, hanem ajánljátok fel Istennek őket. Vagyis eltökélt szándékokot legyen azért gondolkodni, mert ezt a jó Isten is akarja.

4. *„Minden erődből.”* Mennyi erőt fejt ki egy ifjú. Dolgozik mindennap 8 órát. Ha esztendőnkint 250 munkanapot számítunk, minden évben dolgozik 2000 órát. Dolgozik otthon, mezőn, gyárban, hivatalban. Dolgozik önmagának, másnak, szegénynek, gazdagnak. Dolgozik hidegben, melegben, télen, nyáron, nappal, néha még éjjel is. Elképzelhetetlen az a sok erő és energia, melyet egy ifjú felemészt. S most jön Krisztus parancsa: minden

erővel, legyen az kevés vagy sok, az Istent kell szeretni. Vagyis: nemcsak bűnös cselekedetek végrehajtására nem szabad erőnket használni, de még a megengedett cselekedeteket is azért és úgy kell tennünk, mert és ahogyan az Isten megparancsolta. Ki ezzel a szándékkal teszi őket, erejét úgy használja, hogyan az Isten akarja, tehát erejével is szereti az Istent.

•

Az ember legdrágább kincse: lélek, szív, erő, gondolat. A lélek felemeli őt az élettelen tárgyak, a szív és erő a növények; a gondolkodás az állatok fölé. Miként minden lénynek, az élettelen tárgyaknak, a növényeknek, állatoknak az Isten akaratát kell teljesíteni, s ezáltal — bizonyos értelemben — az Istent szeretni, úgy kell ezek felettesének, az embernek, a teremtés koronájának is minden képességét, azokat is, melyek a nálánál alacsonyabb rendűekben is megvannak, de azokat is, melyek azok fölé emelik, az Isten szolgálatába állítani, vagyis alkotóját teljes szívből, lélekből, elméből és minden erőből szeretni.

Vass Alberik O. S. B. (Eure.)

Pünkösd utáni XIII. vasárnap:

A lelki poklosság néhány kórokozójáról.

A mai szent evangélium olyan emberekről szól, akiknek a teste volt bélpoklos. Én olyan emberekről akarok szólni, kiknek a lelke az. Testi poklosság veszedelme ugyanis már senkit sem kerülget manapság. De annál többet kerülget bennünket, különösen ifjúkorban, a lelki bélpoklosság veszedelme.

Derítsünk fényt a mai beszédben ennek a lelki poklosságnak kórokozóira, hogy felismerve őket, megelőzhessük ifjú lelkünknek elpoklosodását.

•

1. *Rossz társaság.* Jól értsetek meg! Nem a „társaságon” van a hangsúly. Nem ez, a társaság, vagyis az emberekkel való érintkezés a lélek elpoklosodásának, megromlásának, rothadásának, lezüllésének okozója. Hiszen maga a Teremtő, az Isten alkotta társaslénnyé az embert. A társaság ezért nem ellenkezhethet Isten akaratával. A hangsúly a „rossz”-on, a „rossz” társaságon van. Ez ellenkezik Isten akaratával. Ez rontja meg az ifjak ártatlan lelkét. Ez fertőzi meg veszedelmes, halált hozó bacillusként az ártatlan szív tisztaságát. Ha vissza tudnának jönni a kárhozottak a földre, jajveszékelveátkoznák a percet, melyben először keveredtek rossz társaságba, mert a legtöbb ennek köszönheti az örök halált, hisz emberektől kellett megtanulnia a bűnt. — Mily nagy ostobaság rossz társak szavaira hallgatni. Mily nagy, leventéhez, komoly ifjúhoz nem méltó naivság egy-két lezüllött lelkű fiúnak hinni. Mily meggondolatlanság nevelőink, oktatóink, parancsnokaink tanítását nem megszívlelni. S mily nagy gonoszság másokat, ártatlanokat rosszra, bűnre tanítani. A rossz társasággal pedig mind a kettő velejár. Aki hallgat a rossz társak szavaira, botránkozik. Aki rosszra tanítja társait, botránkoztat. Mindegyikről áll Jézus szava: Jaj a botránkozóknak, . . . de még jajabb a botránkoztatónak! Ime, isteni szájából halljuk, hogy „jaj” a következménye a rossz társaságnak. „Jaj”, mert tönkre teszik egymásban a léleknek azt az egészségét, mely az Istenfiának véérébe és életébe került.

2. *Rossz szenvedélyek:* mulatozás, kártyázás, ivás. Megint ne értsenek félre! Megint nem azt akarom mondani, hogy nem szabad mulatni, kártyázni, bort inni, s ki ezt megteszi, — még ha mérsékeltlen is — feltétlenül bűnt követ el. Azt sem akarom mondani, hogy aki ezeket megteszi, nem lehet jó fiú. De igenis akarom mondani, hogy csak módjával szabad élni velük, mert aki használatukban nem tart mértéket, azaz szenvedélyekké engedi hatalmasodni őket, megfertőzi, poklossá teszi, a rothadás, a bűn s az örök halál, a kárhozat útjára tereli üdvösségre hivatott lelkét. Mert az, ami igen sokszor a kocszmákban,

kártyaasztaloknál és pincékben megy, nem egyéb, mint a fiatal ifjú lélek fakadó energiáinak szántszándékos mérgezése, gyilkolása, s egy esetleges késői katasztrofális romlásnak kezdete. Hány ember lelke lett a bűnök tengerének martaléka, mert nem állt ellen rossz szenvedélyeinek. Hány család, nép, nemzet boldogsága siratja azt az átkozott percet, melyben fiai először léptek a rossz szenvedélyek útjára. Hogy lesi, várja az ördög azt a percet, melyben először kínálhatja ezen szenvedélyek nyújtotta örömeiket megízlelésre az ifjaknak. Jól tudja ugyanis, hogy ki ezek hálójába keveredett, az már az övé, és tengernyi más bűnnek: lopásnak, veszekedésnek, káromkodásnak, tékozlásnak, súlyos testi sértésnek, esetleg gyilkosságnak rabja. Figyeljük csak meg az ujságokat, sokszor valósággal beleremeg az ember lelke, mikor észreveszi, hogy hányan kerülnek börtönbe, fegyházba, akasztófára csak azért, mert nem fékeztek meg rossz szenvedélyeiket. S ha még csak idekerülnének?! De ki a megmondhatója, hogy hányan kerülnek miattuk az örök kárhozat, a pokol rettenetes kintengerébe?

3. *Rossz könyvek és ujságok.* Megint hangsúlyozom: nem maguk a könyvek vagy ujságok züllesztik le az ifjúságot, hanem az, ami bennük van, a tartalom. A könyv, az ujság önmagában véve közömbös; se nem jó, se nem rossz! De nem közömbös az, amit ír! Ez vagy jó vagy rossz. Ha jó, akkor a könyv is, meg az ujság is apostol az ifjúság lelkében. De ha rossz, akkor a romlás és kárhozat forrása.

A világháború elején az volt a hadvezetőség első dolga, hogy a lövészárkokból kitiltott egy csomó ujságot. S miért? Egész biztosan nem azért, mert félni kellett, hogy a katonák lelki erejét fokozzák, hanem azért, mert szellemük beszívása komoly veszedelmet jelentett a katonák erkölcsi életét tekintve. Ketteler püspök mondotta: egy mázsa nyomtatott papirossal nagyobb lehet robbantani, mint egy mázsa dinamittal. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy egy mázsa rossz szellemű könyv vagy ujság nagyobb rombolást, borzalmasabb pusztítást idézhet elő

az emberek közt, mint amekkorát a hidakat, palotákat, erődöket levegőbe röpíteni képes dinamit tud csinálni. A szovjet emberei irtózatosságteljes gaztettekre képesek. S a puskapor, amivel őket ezekre tüzeltek, az mindig az ujság, a könyv, a propagandairatok szörnyű halmaza volt. Először mindig a papirost használják a rombolók s csak a papiros után következik a bomba meg a gránát. Igaza van a lánglelkű veszprémi püspöknek, Tóth Tihamérnak: sok könyv után nem kultúra fakad, hanem a temető sírhalmái hantolódnak. Ugyanezt kell mondani a titokban terjesztett képekről és fényképekről.

•

Ezt a hármát akartam csak kiemelni a közül a rengeteg kórokozó közül, mely halálos sziszegéssel körülveszi ifjúságunk lelki tisztaságát. Ezek következménye szokott lenni ugyanis az az elképesztő cinizmus, komolytalanság és léhaság, melyet ifjaink körében annyiszor tapasztalhatunk. E cinizmus, komolytalanság és léhaság következménye azután a bűn. A bűné a kötelességek elhanyagolása és a lelkiismeret eltompulása. Ezeké a valláserkölcsös élet teljes lezüllése, a lélek elpoklosodása. Ezé pedig az örök kárhozat, hol léssen sírás és fogak csikorgatása. Borzalmas dolog a test poklossága. De ez még csak nem is hasonlítható a lélekéhez. Ma, amikor gondolkodóba estünk ezen, riasszanak vissza a lélek-poklosság szörnyű következményei annak kórokozóitól: a rossz társaságtól, a rossz szenvedélyektől, a rossz könyvek és ujságok olvasásától.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XIV. vasárnap:

„Küzdj és bízva bízzál!”

„Hogy tetszett a prédikáció?” — kérdezte mise után egyik levante a társától. „Szépnek szép az Istenbe vetett bizalom, — felelte a másik — de azért mégis csak dol-

goznunk is kell, a Gondviselésbe vetett bizalom önmagában nem elég!”

Teljesen igaza is volt annak, ki ezt mondta. Csak akkor tévedett volna, ha azt hitte volna, hogy a prédikáló pap a munkát feleslegesnek, s csak az Istenbe helyezett bizalmat tartotta szükségesnek. Mert hogy e földön s a földön túl boldoguljunk, dolgoznunk is, meg bízunk is kell az Istenben.

A mai szentbeszédben erről a kettőről lesz szó.

*

I. Önmagukban.

1. *Munka.* Istennek a teremtményeket legközvetlenebbül érintő megnyilatkozása. Munkával alkotta meg és indította évmilliók útjára a világot. Minden, ami van: ég, nap, hold, csillagok, állatok, növények, emberek, angyalok, élő és élettelen teremtmények, mind az Isten munkájának gyümölcse. — Munka, Isten akaratának teljesítése volt Krisztus Urunk főcélja is. „Atyám munkálkodik, én is munkálkodom!” Munkálkodott is: „Körüljárt, mindenütt jót tévén.” — Munka jellemezte emberi nemünk nagyjait is. Akik kitűntek a szürke emberek tömegéből, munkájuk révén tűntek ki. — Dolgozni kell a mai embereknek is.

Vannak is, kik rengeteget dolgoznak. Valósággal halálra fárasztják magukat. Túlzásba viszik a munkát. Dolgoznak éjjel-nappal, hétköznap és vasárnap. Nem pihennek semmit sem. Állatmódra agyonhajszolják magukat.

Vannak azután, kik az ellenkező végletbe esnek. Semmit sem dolgoznak. Egyenesen munkaiszonyban szenvednek. Munkakerülők és megrögzött csavargók.

Egyik csoport sem cselekszik helyesen. Mind a kettő Isten példája és rendelése ellen cselekszik. Az Isten ugyanis dolgozott és utána megpihent; de nem pihent meg addig, míg előbb nem dolgozott. Aki tehát a mai emberek közt is helyesen akar dolgozni, úgy dolgozzék, mint ahogyan az Isten, Krisztus Urunk és emberi nemünk

nagyjai dolgoztak: mindig azt tevén, aminek az ideje van. De aminek az ideje itt van, azt megtevéni!

2. *Bizalom.* Vannak, kik vakmerően bíznak. Még azt is az Istentől várják, amit Tőle várni nem lehet és nem szabad. — Vannak, kik az ellenkező végletbe esnek: kétségbe esnek. Még azt sem remélik az Istentől, amit Tőle remélnünk szent kötelesség. Egyáltalán semmit sem bíznak Benne. — Vannak, kik meg közömbösek. Nem remélnék az Istentől túlsokat, de kétségbe sem esnek. Nem törődnek az Istenbe vetendő bizalommal.

Egyik csoport sem cselekszik helyesen. Mert kell bízunk az Istenben. Ez éppen olyan akarata, mint az, hogy dolgozzunk. Az ember önmagában nagyon tehetetlen és gyenge. Ha Isten nem támogatja, sohasem lehet ideig tartó és örökkévaló javak birtoklása szempontjából gyümölcsöző az élete. Bízunk is ezért Benne nemcsak a kisemberek, de emberi nemünk legkiválóbbjai is. Bízott Benne Krisztus Urunk, a Boldogságos Szűz Mária, az apostolok, a szentek, a mártírok, a hittérítők, a pápák, a hadvezérek, a tudósok, feltalálók, művészek. S ha Benne bízunk emberi nemünk e kiválóságai, mert minden nagyságuk ellenére is érezték Isten nélkülözhetetlenségét, mit akarunk akkor mi, igazán kisemberek, az Istenbe vetett bizalom nélkül elkezdni.

II. *Viszonyítva.*

1. *Istenhez.*

a) *Isten teremtménye és akarata* mind a kettő. Azért adta Isten képességeinket, hogy használjuk őket, vagyis dolgozzunk velük. Azért teremtette végesnek képességeinket, hogy mindent meg ne csinálhassunk, hanem kénytelenek legyünk Tőle várni sok mindent, azaz bízni is Benne. Isten akarta és alkotta tehát mind a kettőt. Ha pedig Ő akarta és alkotta, mind a kettő isteni gondolat.

b) *Isten szándékainak befejezői.* Isten ugyanis megteremtette az embert. Célja van tehát vele. Ha pedig megteremtette és akar vele valamit, köteles gondoskodni is róla és arról, hogy az eléje tűzött célt el is tudja érni.

Gondoskodik is mindenről, de nem úgy, hogy sült galamb módjára mindent készen az ember elé rak, hanem úgy, hogy képességeket ad, melyek felhasználásával gondoskodhatik magamagáról és törtethet az Istentől eléje tűzött cél felé. Így a munka, mely képességeink erő kifejtésében áll, s a bizalom, mely az Isten áldását esdi le erő kifejtésünkre, mintegy pótolják azt a gondoskodást, melyet az Istennek magának kellene közvetlenül kifejteni, ha erőt és másféle képességeket nem adott volna az embernek. Ebben az értelemben tehát a munka is, meg a bizalom is az Isten teremtő és gondviselő munkásságának befejezői.

2. *Emberhez.* Az ember testből és lélekből áll. Teste földből lett, lelke az ég felé tart. Természetét tekintve tehát e világi életében ég és föld között áll. Kell neki a föld, mert abból él. Kell neki az ég, mert odatart, az a cél. Az eszköz pedig, mely az embert felemeli az égbe, az a bizalom. Nélkülözhetetlen tehát az ember számára mind a kettő. Mert ha nem dolgozik, elveszti a földet; ha nem bízik az Istenben, elveszti az eget.

3. *Egymáshoz.* Egymást kiegészítik. A munkával ugyanis gondoskodik az ember az ideigtartó és örökkévaló javak megszerzéséről. De hiába iparkodik, ha nincs rajta Isten-áldás. Ezt az áldást a bizalom esdi ki Istentől. Munka az alap, melyre építünk, de a királyi kéz, mely az áldás koronáját ráhelyezi: az a Gondviselésbe vetett bizalom. Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak, kik építik azt.

*

Munka és bizalom! Ez legyen az ég felé törtető, földön élő ifjúnak jelszava. Munka méltó hozzá, mert ereje és képessége van! Bizalom méltó hozzá, mert nagyobbra rendeltetett, mint amekkorát erejével megvalósíthat. Gyakoroljuk tehát mind a kettőt. Ki nem teszi, nem remélhet eredményt.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XV. vasárnap:

„Ifjú, mondom neked: Kelj fel!”

Jézus a naimi ifjút szavával támasztotta fel. A mai beszédben azokkal az eszközökkel foglalkozunk, melyekkel a mi lelkünket támasztja életre. Ezek az eszközök: a lelkigyakorlat és a szentgyónás. Az elsővel előkészíti, bemelegíti, a másodikkal megfürösztí, lemossa, életre kelti lelkünket.

*

1. Lelkigyakorlat. Nem könnyű dolog. Nem is kellemes. A szentek igazán szerették és becsülték. Kis Szent Teréz mégis azt mondja: gyötrelem nekem minden lelkigyakorlat. De mond mást is! Azt: azért mégis megteszem! Érezte ugyanis szükségességét. Hisz nemcsak a test szennyeződik be; nagyon sok por, piszok rakódik a lélekre is. Nemcsak a test kopik a mindennapi élet forgatagában; kopik, vásik, ellaposodik és elhétköznaposodik a lélek is. Nos hát a fürdő, hol a ránk rakódott szenny feloldódik és felmelegszik, a szanatórium, hol a megbetegedett, elhalványodott, esetleg erejét veszített lélek újra ruganyossá lesz az a lelkigyakorlat.

Sajnos, még nem jutottunk odáig, hogy minden ifjúnak módja lehetne szoros értelemben vett lelkigyakorlatot s ezáltal lelki felújulást, lelki életre való feltámadást végezni legalább is bizonyos időközökben. De addig is, míg ez mindegyikünknek sikerülhet, — mert előbb-utóbb elkövetkezik ez az idő is — szeressük legalább a prédikációkat és az erkölcsi oktatásokat. Ha egészen nem is, de a jóakarató ifjaknál bizonyos fokig pótolják a lelkigyakorlatot.

Hogy mennyire igaz ez, vegyük tudomásul, ami 1931. karácsony éjszakáján történt Budapest egyik házában a lánglelkű veszprémi püspök, Tóth Tihamér prédikációjának hatása alatt. Egy életunt nő öngyilkosságot akart elkövetni. A mérget is beleöntötte már ivópoharába. Már-már a gázcsapot is meg akarta nyitni. Mikor végre az a gondolata támadt, hogy előbb kinyitja mégegyszer —

talán utoljára életében — a rádiót. Így is tett. S egyszerre csak felzendült benne az Egyetemi-templom híveinek ajkán a karácsonyi ének: Mennyből az angyal, majd Tóth Tihamér prédikációja: A kisedd Jézus éjjéli köszöntése. Az ének és prédikáció megrázta a már-már nemcsak lelkileg, de testileg is halott nőt, félrelökte magától a halál-poharat és nem nyitotta meg a gázcsapot. Ime, egy példa, mikor a prédikáció két életet is ad az embernek: testit és lelkit. A testit azért, mert nélküle elvetette volna magától. Lelkit azért, mert hatása alatt meggyónt és megmenekült az örök kárhozattól.

2. *Szentgyónás.* A mai szent evangélium csak testi halálról beszél. De nemcsak testi halál van . . . , van lelki is. Nemcsak a test juthat a naimi ifjú sorsára . . . , juthat a lélek is. Nemcsak a testnek van sirató édesanyja . . . , van a léleknek is. Nemcsak testet támaszt fel Krisztus . . . , feltámaszt lelket is. Mert van Naim a lélek életében is.

A lélek halála a bűn; naimi kapuja, hol Krisztussal találkozik: a gyónatatószék. Krisztus feltámasztó szava a pap ajkáról elröppenő feloldozási ige: feloldozlak téged bűneidtől . . . !

Tudom, hogy egyesek költőinek találják a párhuzamot a naimi ifjú és bűnös, feltámasztás és gyónás között. Nem költői azonban az elvitathatatlan tény: a szentgyónásban éppen úgy Krisztus ereje működik a lélek életére, mint ahogy a naimi ifjúban is az működött a test feltámasztására.

Isten munkája mindenütt élet forrása. Ez volt a világ teremtésekor és megváltásakor. Élet forrása maradt és marad a teremtmények fenntartásakor földi és örök életre: azaz kormányzásukkor és megszentelésükkor. A gyónás nem emberi, hanem isteni mű. Benne az Isten dolgozik. S e munkája: az élő lelket mégjobban éltetni, a halottat pedig újból feltámasztani.

Gondoljak a gyónásra mindig ezzel a tudattal: benne Krisztus dolgozik és életet fakaszt!

*

A mai emberek közt annyi naimi ifjú van. Nem testileg, hanem lelkileg azok. Karoljuk fel a mi lelkünk fel-

támasztására felénk nyújtott krisztusi kezét: a lelkigyakorlatot és a szentgyónást. De legyünk apostolok és vesszünk hozzá másokat is. Egyik sem könnyű, mindannyian érezzük. De ne ez legyen a fontos, hanem az, hogy ha meghaltunk, hát fel is támadjunk. S ha ez csak nehezen megy, ám menjen nehezen, de mégis menjen. Legyen az a lelkigyakorlat lelki őrlődés, nem számít; legyen az a szentgyónás lelki gyötrem, az sem számít. A fontos, hogy élet, feltámadás fakad nyomukban. Az életért pedig semmi sem sok és semmi sem nehéz.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XVI. vasárnap:

„... az Úr napját megszenteljed!”

„Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed!” — szól az Isten tízparancsolatának 3-ik parancsa. Oly szépen el tudja mondani az ifjú, míg elemista. De úgy megfélemezik róla, mikor az iskola padjaiból kikerül. Pedig nagy és súlyos kötelesség a vasárnap megszentelése. Tegyük ma e súlyos kötelességünket a megfontolás tárgyává.

*

Az Úr napjának megszentelése kettőt foglal magában:

1. Szentmisét hallgatni! Az egész szentmisén, vagyis az elejétől a végéig becsületesen, azaz buzgón, ájtatosan, figyelemmel jelen lenni.

Elmulasztása halálos bűn. Ez annyit jelent: ha valaki saját hibájából nem hallgat szentmisét, vagyis ha valaki hallgathatna, ha akarna, de mégsem hallgat, halálos bűnt követ el. Ez meg annyit jelent: az illető szabad elhatározással választott Isten szigorú parancsának teljesítése és saját kénye-kedve között; de... — és most jön a végzetes „de”, — de nem az Isten parancsának teljesítése, hanem saját kénye-kedve mellett. Elfordult tehát az Istentől, s ezért az Isten is elfordult tőle. Közte és Isten között meg-

szakadt minden szeretetteljes kapcsolat. Nem ismerik egymást. Lelkéből kialudt az istenfiúság zálogának, a megszentelő kegyelemnek fénye, s beköltözött helyébe a halálos bűnnek sötétsége; elvesztett az üdvösséghez való joga s rászállott lelkére a kárhozatra méltóságnak borzalmas bélyege. Hogy ez mekkora baj, ráeszmél, ki megfontolja, hogy ki tudta egyedül kiköszörülni a csorbát, kiengesztelni a megbántott Istent s vele újra helyreállítani a megszakított jó viszonyt? Még a bocsánatos bűn is akkora rossz, Istennek akkora megbántása, hogy sem ember, sem angyal, legyen bár a legtisztább és Isten szemében a legkedvesebb — de ezeknek még egy egész, beláthatatlan nagyságú légiója sem — lett volna képes jóvátenni. S ha áll ez egyetlenegy bocsánatos bűnről, a legkisebbről is, mit mondjunk akkor a halálos bűnről, mely úgy viszonylik a bocsánatos bűnhöz, mint tenger a csepphez. Az Istenfiának élete, drágalátos vére, keserves kínszenvedése, gyötrelmes kereszthalála kellett a bűnnek kiengesztelésére. Egyetlenegy szántsándékos misemulasztás tehát akkora gonoszság, hogy sem angyali, sem emberi erő nem elég annak kiengesztelésére. Maga az Isten kellett hozzá. S minden misemulasztó ekkora gonoszságot követ el mindannyiszor, ahányszor nem megy misére.

Meghallgatása felbecsülhetetlen kegyelem. Amekkora rosszaság a mise elmulasztása, ugyanakkora kegyelem és kiváltság a mise meghallgatása. Embernek nincs fogalma arról, mekkora jóhoz juttatta az Isten, mikor szentmisét adott neki. Ahogy nem lehet felfogni az örök jutalom mértékét, mert szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szívbe még le nem szállt, ugyanúgy lehetetlen felbecsülni a szentmísehallgatás kegyelmének nagyságát, mert emberi szó kifejezni s emberi értelem felfogni nem képes. A legtöbb, amit mondhatunk, — de amennyi elég — az, amit a kinyilatkoztatás mond: a szentmise a megváltó kereszthalálozat vértelen megújítása. Aki értékeli a megváltást, a kereszthalált, tudja és érzi, hogy mit jelent a szentmise s az azon való részvétell

2. Köznapi munkát nem végezni.

a) Az ember oly nagyra van azzal, hogy ő a teremtés koronája. S méltán, hiszen Isten képére és hasonlatosságára teremtett. „Lelkünk hasonlít Istenhez . . .” mondja a kinyilatkoztatás nyomán a katekizmus. De bele nyugodhatunk-e abba, hogy csak a természetünk vagy legalább is annak egyik alkotóeleme hasonlítson Istenhez; a cselekedetünk, életmódunk pedig nem? Akkor vajmi keveset ér az Istenhez való hasonlatosság! Kell még más is: életmódban való hasonlóság is. Az Isten pedig csak hat napon át dolgozott, a hetediket megszentelte. Ha tehát eljárás módunkban hasonlítani akarunk Hozzá, mi sem tehetünk másképen, mint hogy a hetediket megszenteljük, azaz azon nem dolgozunk.

b) Az ember testének erejével dolgozik. A test ereje pedig véges. Hat napi munka éppen elég ahhoz, hogy alaposan ellankadjon. Ha nem engedünk neki időt a pótlásra, teljesen kimerül, ereje elfogy és a test elpusztul. Még az igavonó állatnak is kell pihenő, pedig az erősebb, mint az ember. S nagy tévedés volna azt hinni, hogy a testet azért adta az Isten, hogy így kimerítve, agyonhajszolva, agyonfárasztva, mindannyian szinte lassú öngyilkosságot kövessünk el. Nem ezért adta! Hanem azért, hogy a lélek szolgája legyen földi zarándoklása idején. De ha nem erre használom, hanem a föld javainak agyonhajszolására, nem az Istentől rendelt célra használom. Ez pedig bűn. A test java is, meg a lélek java is azt kívánja, hogy a köteles munkaszünetet megtartsam. Kívánja a test java, mert e nélkül elpusztul. Kívánja a lélek java, mert test nélkül nem maradhat a földi életben és nem dolgozhat az örök életért.

*

Szentmise és munkaszünet a vasárnap megszentelésének elengedhetetlen két kelléke. Két részből áll az ember: testből és lélekből. A szentmise szól a léleknek, a munkaszünet a testnek. Él a lélek is, meg a test is. Táplálkozik, erősödik mind a kettő. Máskülönben elpusztulnának. A lelket táplálja a szentmise, a testet erősíti a munkaszünet, azaz a pihenés. A hét napjaiból ugyanis elég

jut a munkának. Jussön egy nap a munkásnak, a munkás testének és lelkének is.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XVII. vasárnap:

„Te Krisztus vagy, az élő Isten fia!”

„Sohasem kételkedtem Krisztus istenségében, de azt mégis jólesett hallanom!” — célzott a vasárnapi prédikáció tartalmára, melyben a pap Krisztus istenségének bizonyítékaiával foglalkozott, az egyik bácsi kollégájával beszélgetve. Hasonlóképen vagyunk mi is, leventék. Mi sem kételkedtünk még soha Krisztus istenségében, mégis jó hallanunk ennek az istenségnek bizonyítékait, mert megalapozza, erősíti a hitünket.

Hogy részesülhessünk hitünk erősödésének abban a kegyelmében, melyet e bizonyítékok megfontolása rejteget magában, vizsgáljuk, melyek azok az elvitathatatlan tények, melyekből szükségszerűen következik, hogy Krisztus nemcsak ember volt, hanem Isten is?

*

I. Tettei: Hogy ki micsoda, tettei mutatják. Ha Krisztus Isten volt, isteni, vagyis olyan tetteinek is kellett lenni, amilyeneket csak az Isten csinálhat. Voltak is ilyen tettei:

1. jövendölései: — A jövendölés mindentudást tételez fel. Ez pedig kizárólag isteni tulajdonság. Krisztus több mindent, — ami be is teljesedett — megjövendölt. Csak úgy tehette ezt meg, ha mindent tudott. De ha mindent tudott, akkor Isten volt.

2. csodái: — A csoda mindenhatóságot tételez fel. Mindenható pedig csak egy van: az Isten. S ha Krisztusban megvolt a mindenhatóság, — márpedig megvolt, mert sok csodát tett — akkor nemcsak ember volt, — mégha csak annak látszott is külsőleg — hanem Isten is.

Ne tegye az ellenvetést senki, hogy a szentek is tet-

tek csodákat, mégsem volt egyikük sem Isten. Ez mind igaz. Ne tévesszük azonban szem elől, hogy a szentek nem önjerejükből, hanem az Isten erejével művelték a csodákat. Így voltaképpen nem is a szentek, hanem az Isten maga művelte a csodákat, de nem közvetlenül, hanem a szentjei által. Krisztusnál azonban másként áll a dolog. Ő nem idegen erővel, hanem saját erejével, a maga nevében művelte a csodáit. Megtehetette, hiszen Isten.

3. feltámadása: — Legnagyobb csodája. Ezért kiemelendő és külön említendő. Aki saját maga saját magát fel tudja támasztani, azt csinál az élettel és halállal, amit akar, vagyis az életnek és halálnak feltétlen ura. Ilyen pedig csak egy van: az Isten. Ha tehát Krisztus önmagát önjerejéből, minden külső segítség nélkül a halottaiból fel tudta támasztani, feltétlen ura az életnek és halálnak, vagyis Isten.

II. Egyénisége: Hogy ki az ember, egyénisége, személye is kell hogy mutassa. A virág virágnak, a madár madárnak mutatkozik. S mi azonnal meg is ismerjük őket megjelenésükkor. Ha Krisztus nemcsak ember, hanem Isten is volt, akkor ennek meg kellett látszani egyéniségén és személyiségén is. Meg is látszott.

1. Értelmi, szellemi tökéletessége emberteletti volt. Istenről, emberről, világról olyan magas igazságokat hirdetett, melyeket ember saját magától ki nem találhat és más embertől nem tanulhat. Ez a megállapítás vonatkozik a Krisztus által hirdetett természetes és természetfeletti igazságokra egyaránt. — Igazságait oly csodálatos módon, abszolút biztossággal, felülmúlhatatlan észellel, fenséges nyugalommal, lenyűgöző alázatossággal, nemes és vonzó népszerűséggel hirdette, amilyent tisztán emberi lényben feltételezni nem lehet. — Ezeket az igazságokat nem tanulta, hiszen nem járt iskolába. Nem is tanulhatta volna, hiszen Ő előtte nem tanította őket senki sem. Sőt Krisztus azért jött el a földre, hogy Ő hirdesse meg őket legelőször. Tudása tehát nem lehet emberi, földi tudás.

2. Erkölcsi tökéletessége szintén emberteletti volt. Nincs Benne a bűnnek legkisebb szeplője sem. Bűn fe-

lett való. Vallja ezt Ő maga is magáról. De hirdetik róla tanítványai, barátai, sőt még az ellenségei is. — Megvan Benne minden erénynek legteljesebb fokú kiteljesedése, — a mennyei Atyával, Önmagával, felebarátaival — közük ellenségeivel szemben is. — Az erények a legcsodálatosabb és legtökéletesebb összhangban vannak meg Benne. Nincsen Benne lanyhaság, de túlzás sem. Erkölcsi nagysága mindenekfelett áll, de azért mégis mindenki utánozhatja. Ez az összhang az, ami a legjobban megkap bennünket, embereket, Krisztus Jézus erkölcsi életében.

III. Öntudata. Ha Krisztus Isten volt, akkor tudatában is kellett lennie istenségének. S ha tudatában volt, akkor közben-közben kifejezésre is kellett ezt juttatnia. Meg is tette ezt.

1. Bennfoglaltan: — Isteni tekintélyt követelt magának a tanításban, a megváltásban, az ítélkezésben. — Isteni mindenhatóságot tulajdonított magának a csodák megtevése és a bűnök megbocsátása terén. — Istennek kijáró imádást, hitet és szeretetet követelt magának.

2. Kifejezetten: — a) apostolai előtt. Kijelentette nekik, hogy csak az Atya ismeri a Fiút, s az Atyát sem ismeri más, mint a Fiú, s akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni. — b) Szent Péter előtt, kinek vallomására azt felelte, hogy olyan nagy igazságot mondott, melyet test és vér nem adhat, hanem csak az Atya. — c) Farizeusok előtt: Hogyan lehetne az Emberfia ura Dávidnak, ha csak Dávid fia, vagyis egyszerű ember lenne? — d) Kaifás előtt, hol Kaifás kifejezett kérdésére kifejezetten és félreérthetetlenül kijelentette, hogy Istenfia.

*

A mai szent evangélium felveti a kérdést: Kinek tartjátok az Emberfiát? Krisztus tettei, személyisége, öntudata mást mond, mint aminek sok ember szeretné tartani: nem Istennek. Az előadott tények Istennek hirdetik őt. Ennek vallották az emberi nem legkiválóbbjai: az apostolok, a mártírok, a hitvallók, évszázadok és évezredek keresztényei és szentjei. Valljuk mi is ennek, mert ezt nemcsak a hit, hanem a józan ész is, mely a kinyilatkoz-

tatásra támaszkodik, kívánja tőlünk. De ne csak a szánk, hanem egész életünk is hirdesse meggyőződésünket: Te Krisztus vagy, az élő Isten Fial

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Pünkösd utáni XVIII. vasárnap:

A győzedelmes hit.

„És látván Jézus az ő hitüket, mondá: Bizzál fiam!” Jézus mint csodálatos Istenember, végigjárja Palesztina naptól kopárra égetett utait, de ahol megjelenik, a kiszáradt lelkeket új életáram járja át: *a győzedelmes hit kegyelme*. Hisznek benne s a betegek közül egészségesek, a gyengékből erősek, a bűnösökből szentek lesznek, akik eldobják pogány életük bűnös mankóit és járnak a győzedelmes hit ragyogásában: Krisztus nyomában.

Valahogy úgy képzelem el Krisztust, mint egy hatalmas kegyelmi leadó-állomást, az embereket pedig, mint a rádiókészülékeket. Az egyik jobb, a másik rosszabb. A jók felfogják a krisztusi leadó hullámain és a hit szerinti élet győzedelmes élethimnuszát hozzák ki belőle. Másoknak rossz a felvevőgépük, mert elrontották, vagy mert nem akarják megjavítani és csak nyikorgást, recsegést, sípolást tudnak visszaadni. Nem a leadóban — a készülékben van a hiba. S mikor belenézek a krisztusi, katolikus hitünk elkápráztató, fénylő ragyogásába és ránézek az emberi lelkekben az eltorzított krisztusi arcokra, — akkor érzem, bennünk van a hiba; nem akarjuk életünket bekapcsolni a győzedelmes hit isteni hullámhosszába.

Mussolini az elgyengült, széteső Itália újjáépítője e három szót tette az olasz ifjúság jelmondatává, melyben győzniök kellett: Credere, obedire, combattere. Hinni, engedelmeskedni, küzdeni. Most mikor előttetek egy új világ távlatai nyílnak meg és sokan közületek téveszmék után szaladgálnak, egyesek pedig már mindenbe bele-

úntak, nektek is e hármat kell a szívetekbe vésni: *Hinni erősen az Istenben és Anyaszentegyházában, engedelmeskedni neki és küzdeni érte.*

I. Hit nélkül nincs élet, nincs kezdés, előrehaladás, nincs győzelem. Aki hisz, győz, — aki nem, elbukik.

a) *Életünk napja az Isten.* Nem bolyongok cél nélkül a világban. Az Isten teremtett mindent a mindenségben, engem is, hogy szeressem, neki engedelmeskedjem s ezáltal elérjem az örök célomat, — boldogságom létalapját — az Istent. Az *életem* tehát nem lődörgés a világban, nem is tanulás, nem is csak munka, nem is az, hogy más kitölthesse a mérgét rajtam, hogy belém törölje a lábát, mert kisebb vagyok, hanem *istenszolgálat az élet küzdelmeim, szenvedéseim és örömeim keresztül.* Menynyivel szebb lesz az életem, ha nem robotot látok benne, hanem istenszolgálatot s mindenben csak azt keresem, mindent csak úgy teszek, ahogy Istennek kedvesebb, lelkem üdvének jobb! Mindent Isten nagyobb dicsőségére.

b) *Isten nem hagyott magamra.* Társaságot szervezett a lelkem, a lelkek megmentésére: az Anyaszentegyházat, melyen keresztül *vigyáz rám, irányít és megszentel.* Tudjak erősen hinni benne, hogy értem van és nekem is kell érte dolgozni. Higgyek benne, mert Krisztus alapította s nem emberi találmány, mint a többi felekezetek, éppen azért Ő óvja és védi a világ végéig, hogy a pokol kapui ne vegyenek erőt rajta.

Győzedelmes hitem alapja az Isten és az Egyház.

Hányszor mondták már, hogy nincs Isten, hányan rázták már feléje öklüket, hányan káromolták. Kisebb lett az Isten? Nem! Az öklök lehanyatlottak, a káromló nyelvek elrothadtak. Az Isten győzött rajtuk, vagy irgalommal, vagy igazságos ítéletének hatalmával. — Talán soha olyan erős nem volt az istentelenség mozgalma, mint két évszázaddal ezelőtt. Az istentelenség vezére Voltaire, így kiáltott Krisztus Egyházára: „Irtsátok ki a gyalázatot”; — másutt pedig azt mondta: „Csatasorba állítom a filozófusokat, hogy lerontsam, amit 12 szegény halász épített.” Valaki a sikerektől elragadtatva így kiáltott fel: „Meghalt az Isten, éljen Voltaire!” Száz év mulva pedig

már ezt írták a sorok mellé: „Voltaire meghalt, de az Isten élni fog örökké.” Igen, — kedves jó fiúk — meghalt Voltaire és meghalnak mindazok, akik Isten ellen szót emelnek, de akik Istenben hisznek, — Krisztus szavai szerint — még ha meghaltak is, élni fognak mindörökké.

Hányan próbálták már a történelem folyamán a 12 szegény halász munkáját széttépni, de mindig érezniök kellett, hogy nem lehet, mert az Anyaszentegyháznak Krisztus rakta a sziklaalapot, amelyet az istentelenség hullámai körülnyaldoshatnak, de elmosni sohasem tudnak. Az Egyház története az üldözések története az alapításától kezdve, mind a mai napig. Az első három században több mint tizmillió keresztény hal meg a legrettenetesebb halállal, a föld alá menekülnek a katakombákba, az ellenség örül, Diocletian császár még érmet is veret e fölírással: *Nomine christianorum deleto*. A kereszténység elpusztításának emlékére. S hiába, mert egyik utóda, a hitehagyott Julián haldokolva is csak egyet tud emlegetni: Győztél, Galileai. Később jönnek az eretnek-ségek, azt hitték, hogy belepusztul az Egyház, milliók szakadtak el s az Egyház mégis él. A száraz ágak leszakadhattak a mustármagból nagyranőtt krisztusi fáról, de a fa annál életerősebb lett. Ma is nyíltan vagy titokban üldözik Krisztust az ő Egyházában, hol a világ egyik helyén, hol a másikon, és Krisztus ma is mindig diadalt arat az ő Egyházában a hívein keresztül.

Vajjon benned él-e győzedelmes hit? Él-e benned, mint az őskeresztény Barlaamban, akinek kezébe tömjént tettek, hogy Jupiternek áldozzon. Hiába vitték kezét a tűz fölé, nem engedte ki, inkább elégett a keze is, de Krisztus győzött benne. Tudnál-e te halálba menni, mint a legújabb kor spanyol és mexikói vértanúi Krisztus király nevével az ajkadon? Én hiszem, hogy tudnál! Ezt azonban most nem várja tőled *Krisztus*, de várja a *győzedelmes hit szerinti életedet*.

II. Obedire. Engedelmeskedni Krisztusnak, a győzedelmes Egyháznak. Tudom nehéz. Mert sokszor a hú-sunkba vág. Nem baj. Legyen nekünk a jelszavunk, amit a nagy Széchenyink családi címerén olvasunk: Ha Isten

velünk, ki ellenünk? Ha velünk az Isten, márpedig velünk van, akkor tudunk győzni, ha ideig-óráig a rossz látszik is diadalmaskodni. Obedire, engedelmeskedni. Vagyis *mindent az Isten, az Egyház, az örökkévalóság szemüvegén nézni*, azt tenni, ami e szempontból jó. Ne az öregkorunkat adjuk Istennek, hanem a fiatalt, energiákkal telített ifjú szívünket. Ezt várja tőlem Krisztus, ezt követeli az én győzedelmes hitem.

III. Combattere. Harcolni, küzdeni. *Minden győzelem harccal, küzdéssel jár.* Nem az élet szelében ide-oda hajladozó nádszál emberekre van szükség, hanem olyanokra, akikben egyenes krisztusi gerinc van, akik nem hagyják a kísértésektől betörni a derekukat, bűn jármába hajtani a fejüket, hanem járják a krisztusi hit győzedelmes útját.

A vereségtől féltő Konstantin császárnak megjelent a krisztusi monogram, a kereszt e fölirattal: „E jelben győzni fogsz.” Megcsináltatta és győzött. Az új világot kialakítani akaró ifjúságnak se lehet más jele, melyben a földi és örök élet harcát kiharcolhatná, — mint a Kereszt. Nézzünk fel a diadalmas Keresztre s Krisztus, aki feltámadásával legyőzte a halált, az ő keresztjében győzni fog bennünk is. Amen.

Dr. Bakos Kálmán
Kecskemét

Pünkösd utáni XIX. vasárnap:

Új világ munkásai.

Kedves fiúk! Isten, a királyi ember, aki mindnyájunkat hív a mennyei örök lakomára. Végtelen szeretetében a legnagyobb boldogságot készítette el számunkra. Mindenkit meghív, de senkit sem kényszerít. A példabeszédbeli emberekhez is elküldi szolgálait, nem küld elébük hintót, nem fogatja meg őket szolgálival és vonszoltatja oda őket. Az utat nekik kellett volna megtenniök, de ők nem vállalták a fáradságot, mert a kitüntető meghívás-

nál fontosabbnak tartották a földi élet alacsonyabbrendű dolgait: az üzletet, a földet. Büntetésük a halál lett.

Minket is hív az Isten az örök élet munkálására. Az utat nekünk kell megtennünk, akkor is, ha nehéz, akkor is, ha az Isten parancsainak tilalomfáival van kirakva. Az örök cél megéri a fáradságot. — Napoleonról beszélnek, hogy maga elé hívatta a mérnökeiket s az előtte fekvő térképre egy egyenes vonalat húzott: „Ez lesz Párizs főutcája, készítsétek el” — a mérnökök ellenvetették, hogy sok épület esik közbe, melyet le kell bontani, a beletorkoló utakat is át kell építeni. „Nem baj, a ti dolgotok, csináljátok meg.” S az út elkészült. — Az Isten megjelölte az utat, melyen járnunk kell. Fáradságos út, sok mindent le kell bontani magunkban és másképpen kiépíteni. Nem baj! Mi az új világ munkásai akarunk lenni. Az Egyház és én a háború romjain keresztül szebb világot akarunk építeni magunkban és másokban.

I. Ropognak a puskák, dörögnek az ágyúk, a repülőgépekből hullanak a bombák, házsorok, városok százai, emberek milliói pusztulnak el. Összeomlik egy régi világ, vele az elavult rendszerek s a régi világ romjain egy új világ van kialakulóban. Elpusztul a kizsákmányoló gazdasági rendszer, melynek az egyedül üdvözítő arany volt az istene s helyébe lép a munka megbecsülése, összeomlik a társadalmi rend, melyben az önző egyén volt az úr s helyébe lép a közösségi ember. A lusta, vallástalan nyárspolgárt kell, hogy felváltsa az Istenért és hazáért küzdő katonás jellem. Tudjuk, hogy az idő kerekét megállítani nem lehet. A fejlődés Isten törvénye. Csak arra kell vigyázni, hogy az Isten gondolata szerint fejlődjön. Tudjuk, hogy a háború vérgőzös orkánja viharral jár, mely nemcsak az elkorhadtat, az elavultat pusztítja el, hanem sokszor a jót is; tudjuk, hogy nemcsak életmagvakat visz szét, hanem néha a rombolás csíráját is. Éppen azért akar bekapcsolódnunk az Egyház, éppen azért hívunk titeket is munkára, hogy az új világ Krisztus országa legyen s az új emberek Jézus Szíve szerintiek.

Hát lehet az Egyház az új világ munkása, kialakítója? — Szinte hallom a ki nem mondott kérdéseket.

Lehet! Tévednek, akik azt gondolják, hogy az Egyház, mert kétezer éves, azért minden haladással, tavaszos nekilendüléssel szembetalálja magát. Nem! Krisztus Egyházát azért alapította, hogy az Ő munkáját a világ végéig folytassa. Krisztus pedig azért jött, hogy az embereknek életük, bőségesebb istenfiúi életük legyen. Az Egyház ennek a kötelességének mindig eleget tett. Az isteni kinyilatkoztatás világító fáklyájával mutatta az utat minden kor minden embere számára. A kereszténység nem elvont igazságok gyűjteménye, hanem az, ami Krisztus volt: Út, Igazság és Élet. Ezt az utat mutatja, ezt az igazságot és életet árasztja. Ha az emberek Őt követik, akkor nem járnak sötétségben. Jöjj el, Urunk Jézus, áraszd a Te Egyházadra és Fiaidra Szentlelked kegyelmét, hogy újjáalakuljon a Te világosságod fényénél Szent Szíved szerint a föld színe.

II. Nem lesz boldogabb, szebb, keresztényibb új világ új ember nélkül. Hiába az Egyház munkája, ha hívei nem dolgoznak vele, hiába mutatja az utat, ha az emberek nem járnak rajta. — Ifjúságé a jövő — szokták mondani. És igazuk is van. A történelemben minden új szellem, új nekiindulás az ifjúságtól eredt. Az ifjúságtól várom én az újjászületést a keresztény életben is. Az ifjúságtól, mely rekordokat hajszol a sportban, szeretnék rekordmunkát elérni Isten országa és saját örök életük érdekében.

a) Dolgozni Isten országa érdekében mindenütt: a gyárakban, a műhelyekben, a földeken, otthon, még a futballpályán, a moziban is; Istent hirdetni életteddel, szavaiddal, jópéldáddal az emberek között. Ahol te vagy, ne legyen ott erkölcstelen, hitellenes, káromló beszéd. Ahol te vagy, győzzön a jó és vesszen a rossz. Asszisi Szent Ferencről mondják, hogy meglátta őt egy megátalkodott bűnös és az Istenhez tért. A megjelenése az Istent hirdette. Erre gondolkodok én, hogy élő, eleven reklámjai legyenek az Istennek, a vallásos életnek.

Ma milliók áldozzák fel életüket földi vezetők földi céljai érdekében. Nekünk örök célok lebegnek a szemünk előtt. Mennyivel inkább kell ezekért küzdeni és

áldozatot hozni. A keresztény vértanúk milliói legyenek a hőseink és kövessük őket.

b) Mikor az Isten ügyét munkáljuk, akkor a saját célunkhoz, az örök üdvösségünkhöz is közelebb jutunk. Sok mindenre van időnk, legyen hát a lelki üdvünk munkálására is.

Mennyi áldozatba kerül a rekordereknek, míg mondjuk a 100 métert 60 másodperc helyett 59 alatt ússza meg vagy annak a gerelyvetőnek, aki már kidobta magát és még egy pár centivel többet kell dobnia, hogy győzzön. Egy másodpercről, egy pár centiről van szó s mennyi lemondás, míg el tudja érni. Állandó tréning, nem szabad dohányoznia, mulatnia, szeszes italt innia. Minden perce elő van írva, nehogy kijöjjön a tréningből, nehogy lefogyjon vagy éppen nehogy valamivel súlyosabb legyen. Miért? Egy másodpercért, egy pár centiért, egy címért, egy kitüntetésért.

Kedves Fiúk! — Az Isten a legszebb célt tűzte ki elének: a mennyországot, a legértékesebb díjjal jutalmaz: az örök élet koronájával. Érdemes érte küzdeni, érdemes érte tréningezni, nehogy lemaradjunk ezen egyedül fontos futóversenyen. Megéri a bőjt, a misehallgatás, a lelki tisztaság áldozatait. Aki tud és akar küzdeni, győz is.

Egy indiai bölcselő azt mondotta: Ha tizenkét ember mindennap ugyanazzal a gondolattal egy csillagra néz, meghódítja a világot. Ha tudtok ti is egy akarattal Krisztusra nézni, érte élni és harcolni, akkor győzni fog benetek és általatok az új világban is Krisztus — Amen!

*Dr. Bakos Kálmán
Kecskemét*

Pünkösd utáni XX. vasárnap:

A hit alattomos veszedelmeiről.

Amilyen öröm tölti el az ember lelkét, amikor a mai szent evangélium királyi emberének erős hitéről értesül, ugyanolyan szomorúság tölti el, amikor a mai

emberek, de különösképen az ifjúság gyenge hitét felfedezi. A manapság általánosan tapasztalható hitbeli gyengéség nem a véletlen műve, hanem lassú, a hitet pusztulással fenyegető folyamatnak a gyümölcse, amelynek gyökere a hit eleveenségének két legnagyobb veszedelme: a hitellenes könyvek olvasása és hitellenes beszédek hallgatása.

Hogy felvértézzük magunkat e két veszedelmes kórokozó ellen, s legalább valamicskét is tegyünk azért, hogy a mai szent evangélium királyi emberéhez hasonló hitünk legyen, foglalkozunk az említett veszedelmekkel hogy felfedvén a bennük rejlő mérget, könnyebben tarthatkodhassunk tőlük.

1. Hitellenes könyvek olvasása. — Általános tünet és jelenség különösen az ifjagnál, hogy nem mérlegelik kellőleg az olvasmányoknak lelkükre tett hatását. Nem mérlegelik azért, mert nagyon nehéz észrevenni. Ha valaki elolvas egy könyvet vagy rendszeresen át tanulmányoz valamilyen ujságot, a tartalom teljesen leköti, minden mástól elvonja a figyelmét. Vagyis szórakoztatja. S mivel szórakoztatja, örömet szerez neki. Mivel örömet szerez neki, tetszik. S ami tetszik, a felett nem gyakorol az ember kritikát. Ha pedig nem gyakorol kritikát, nem fontolja meg az olvasmánynak a lélekre tett hatását sem. Ennek következménye, hogy a szellem, ami benne van az olvasmányban, észrevétlenül, mint a nedv a fakéregben, beivódik az emberbe. Ha jó, akkor nemesít. Ha rossz, akkor pusztít. S az ember akkor döbben rá csak a bajra, amikor már nehéz segíteni. Nincs alattomosabb szellemi ellensége az embernek, mint a kritika nélkül végzett olvasmány. Ez veszedelmesebb még a kisértésnél is. A kisértést ugyan könnyű felfedezni, hisz ingerli az embert a rosszra és nem jelentkezik burkoltan. Az olvasmány azonban rejtett és észrevétlen módon ejti hatalmába a lelket.

Ezzel kapcsolatban legyen minden időkre szóló szent elhatározásunk, hogy soha ismeretlen szellemű könyvet vagy ujságot a kezünkbe nem veszünk és sohasem ad-

juk át magunkat ítélet és kritika nélkül annak, amit olvasunk. Jobb ugyanis nem olvasni, de élő hittel bírván a mennyországba jutni, mint a világ minden irodalmi termékét ismerni, s elvesztvén hitünket, a gehenna tüzeire vettetnünk.

2. *Hitellenes beszédek hallgatása.* — Ne értsük félre a dolgot: nem azokra a beszédekre gondolok most, melyeket holmi istentelen agitátorok hordók tetejére állva káromlások között szoktak elmondani. Ezeket a beszédeket tartom a legkevésbé veszedelmeseknek az emberek hitére. Hiszen ezeknek a beszédeknek tendenciája nyilvánvaló. S a tapasztalat szerint pont az ellenkező eredményt szokták mindig elérni: nem az emberek hitben való megrendítését, hanem megerősítését. Van ugyanis az emberekben — ha nem is nagy — valamelyes kis hűség és ragaszkodás az Istenhez. S ha látják, hogy valaki készakarva el akarja őket Istenüktől szakítani, feltámad bennük a szent dac és ellenállnak neki.

Ezerszer veszedelmesebbek ennél azok a hitellenes beszédek, melyek nem akarják ugyan hittagadásra rávenni az ifjakat, de azért mégis hitellenesek, mert a vallásos gyakorlatok végzésének elhanyagolására vonatkoznak. Ilyen beszédek pl. azok, melyekben lemosolyogják az imádságot, vénasszonyok számára valóknak vallják a szentgyónást, szentáldozást, gyerekeknek való meséknek mondják szent hitünk komoly tanításait, nem becsülik a szentelmények használatát, nevetség, gúny, csúfolódás tárgyává teszik a szentmiseáldozatot, stb. Ezek a beszédek nem a hordók tetejéről szoktak elhangzani. Nem is felnőttek, hanem — sajnos — az élet és komoly munka előtt álló ifjak tartják őket egymás szórakoztatására, amikor utcasarkokon, kocsmákban, pincékben összegyűlve a fejüket és nem lévén más tárgyuk a beszélgetéshez, az emberi lélek legszentebb dolgait állítják egymás előtt pellengérré. Az ilyen beszédek meghallgatása hasonló hatást tesznek az ember lelkére, mint az olvasmányok. Mivel jókat lehet közben-közben egyik-másik szellemesnek látszó megjegyzésen nevetni, az amúgy is könnyelműségre hajló és kritikát gyakorolni

még nem tudó ifjú észre sem veszi, hogy mennyire gyengül hatásuk alatt a lelkében az a komolyság, melyet hitének tanításaival és jámborsági gyakorlataival szemben addig érzett. Amily alattomos és veszedelmes a dolog hitünkre a hitellenes könyvek olvasása, ugyanolyan alattomos és veszedelmes a hitellenes beszédek meghallgatása is.

Amint feltettük magunkban, hogy óva óvakodunk a hitellenes könyvektől, ugyanúgy tegyük fel magunkban azt is, hogy ugyanakkora elszántsággal menekülünk a hitünket ócsároló, gúnyoló, pellengérré állító ifjak társaságától is.

.

Lelki szemünkkel állítsuk magunk elé a mai szent evangélium királyi emberét, amint az Udvözítő előtt áll s megteszi a tanúságot erős hitéről. Amikor felgyulladt már bennünk a rokonszenv iránta, képzeljük majd magunk elé egy kamaszkodó ifjút, aki leszólja gúnykacaj közben könnyelmű szavakkal a hitet, melynek hőjét az előbb megcsodáltuk. S ha úgy érezzük, hogy elfordulunk a hitellenes megnyilatkozásoktól, vonjuk le a következőt is: megteszünk mindent, hogy ne ahhoz a könnyelmű kamaszhoz, hanem a hősie hitű királyi emberhez hasonlítsunk.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XXI. vasárnap:

„Szelídség — harag.”

Mintha csak a nagyvilág képét akarná a mai szent evangélium kicsiben megfesteni. A világban is, mint a királyi ember szolgája szívében kevés a szelídség és nagy a harag.

Az ilyen viselkedés jutalmát elárulta Krisztus Urunk a szent evangélium végén. Hogy elkerülhessük, foglalkozzunk a szelídség kiváló és a harag rút és veszedelmes voltának megfontolásával. Mindez pedig segítsen

bennünket abban, hogy tudjuk felkarolni, mit a világ megvet: a szelidséget, és tudjuk megvetni, mit a világ felkarol: a haragot.

•

1. *Szelidség.* — a) *Krisztusi tulajdonság.* — Maga mondta Magáról: Tanuljatok Tőlem, mert szelíd vagyok! Ime, a szelidség hatalmas! Maga a Mester, az Istenfia, ki csodákat tett, tengernek, szélnek parancsolt, halottakat támasztott fel, betegeket gyógyított meg, ördögöket űzött ki, akinek angyalok szolgáltak, nem ezekre a tetekre hivatkozik, hanem szelidségére. S ezen az alapon szólítja fel az embereket: tanuljanak Tőle, mert szelíd!

b) *Észszerű dolog.* — A földi boldogulás útjait járó ember részére ugyanis ez a legjobb ajánlólevél. Nemcsak az Isten, de az emberek is ellenállnak az erőszakos, a durva, a goromba embernek. Márpedig a földi boldogulásért vívott harcainkban rá vagyunk utalva embertársaink segítségére. De ha viselkedésünkkel ellenszenvüket vívjuk ki, nem segítségre, hanem ellenállásra találunk náluk. Gorombának s durvának, de egyszerűen szelédnek is lenni, teljes lehetetlenség. Ha tehát boldogulni akarok embertársaim között, azt mondja a józanság és észszerűség, hagyjuk el, ami ellenszenvet vált ki s karoljuk fel, ami megkedveltet bennünket: a szelidséget.

c) *Érény.* — Vagyis jócselekedet, mely Istennek tetszik, aki ezért megjutalmazza. Ha nagy, befolyásos emberek kegyeinek megnyeréséről van szó, azt sem tudjuk sokszor, hogy mit tegyünk a megszerzésükért. Készek vagyunk még áldozatokat is hozni, csak hogy megkedveljenek bennünket. Az Istennél nagyobb urat elképzelni nem lehet. Mit érdemes tehát áldozni, hogy megnyerhessük a kegyeit? E megszerzés harcában nincs jobb eszköz, mint a szelidség gyakorlása. Istennek tetszik és megjutalmazza.

2. *Harag.* — Nem a haragtartásról, hanem a harag indulatáról, a dühről lesz most szó. A harag mint indulat

a) *ostobaság.* — Mert veszedelmes. Az indulat heve

megbénítja az ember gondolkodó képességét. Következésképen: ki haragjában cselekszik, vaktában, azaz megfontolás nélkül cselekszik. A megfontolatlan cselekedet pedig válhat hasznunkra, de kárunkra is. Nem a céltudatos meggondolás és előkészítés, hanem a véletlen irányítja. Ki így cselekszik, a sikertelenség vagy saját maga megkárosítása veszedelmének teszi ki magát. Az ilyen eljárás ostobaság annál a teremtménynél, amelyiknek éppen azért adott az Isten észet, hogy tudjon okosan és megfontoltan cselekedni. A harag ellensége, sőt gyilkosa éppen annak az eljárásmodnak, mely legmélőbb az emberhez.

b) *Esztelenség.* — Mert céltalan. Indulattal, haraggal, dühvel sikert elérni nem lehet. Az ilyen viselkedés visszataszító. A harag szerezhet ellenséget, de barátot nem. Kinek-kinek saját érdeke, hogy jövője és boldogulása érdekében legyőzze magában azt az indulatot, mely csak ellenségeket képes szerezni.

c) *Bűn.* — Mert Isten akaratával ellenkezik. Isten akarata ugyanis az, hogy az ember lelki képességei összhangban működjenek.

a) *Egymással.* Márpedig éppen a harag az az indulat, amelyik ezt az összhangot robbantja szét. Hiszen a harag pillanatában az ész nem tud gondolkodni, az akarat nem tudja a helyes elhatározást keresztül vinni. Minden kavarog az emberben.

b) *Isten törvényeivel.* Ellenkezik velük

1. önmagában, vagyis lényege szerint. Hiszen aki haragjának szabadfolyást enged, tudva és akarva nem engedelmeskedik Isten parancsolatának, mellyel előírja rendetlen indulataink megfékezését.

2. Mint sok más bűnnek a forrása. Mennyi megfontolatlan kijelentésnek, rágalomnak, megszólásnak, sértésnek, erőszakosságnak, gyilkosságnak, bűnnek lett a forrása a megfékezetlen, hirtelen harag. Nehéz volna felfogni és összegyűjteni annak a könnytengernek áradatát, melyet a késő bánat csikart ki azoknak a szeméből, akik nem uralkodtak haragos indulatukon.

A haragos lelkű szolga büntetését megmondotta az Úr: átadták a kínzóknak, míg adósságát meg nem fizeti. Majd hozzátette: így cselekszik a mennyei Atya is veletek, hacsak meg nem bocsátok felebarátaitoknak szívetekből. E komoly szavak figyelmeztessenek bennünket arra, hogy ha bánatának bennünket, ne a haragot, hanem a szelídséget juttassuk uralomra szívünkben.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XXII. vasárnap:

„Tudjuk, hogy igazmondó vagy!”

A mai szent evangélium tanúsága szerint a farizeusok ezt mondták Krisztusnak: „Tudjuk, hogy igazmondó vagy!” Kevesen veszik észre, — maguk a farizeusok, Krisztus ellenségei sem vették észre, hiszen másképen nem mondták volna — hogy mekkora bizonyítékot és dicséretet szolgáltatott Krisztus jelleme mellett és mekkora érvet mondtak saját szájukkal önmaguk és viselkedésük ellen. Az igazmondót legyőzni — hiába — nem lehet. A hazug ember pedig maga ítéli el magamagát. Hogy velünk ne történjék hasonló eset, hanem nyomába lépjünk „az igazmondó”-nak, foglalkozzunk a mai beszédben az igazmondás erényével s ennek ellentétével: a hazugsággal. Az elsőnek szépsége, a másodiknak meg a rútsága legyen az indítók a krisztusi igazmondás felkarolására.

•

1. *Igazmondás.* — Lényege: azt mondani, amit tudunk s úgy mondani, ahogy tudjuk! Ez az igazmondás

a) *Krisztus jellemvonása.* Még a farizeusok, az ellenségei is, ezt mondják Róla: Tudjuk, hogy igazmondó vagy! Mi mindannyian katolikusok, azaz Krisztus tanítványai vagyunk! Tökéletességünk Krisztus tökéletességének lemintázásában, követésében áll. Annál

jobb katolikusok, azaz tökéletesebb Krisztus-tanítványok vagyunk, minél jobban sikerült lemintáznunk Krisztus erényeit. Ezen erények közt ott van az igazmondás is. Nem lehet ezért katolikus embert ezen erénynek mellőzésével elképzelni. Krisztus igazmondó volt, nekünk is azoknak kell lennünk. Karoljuk fel ezt az erényt, mert ennek gyakorlása visszatükröződése annak az igazmondásnak, mely teljes kifejtésében Mesterünknek, Krisztusnak a lelkében uralkodott.

b) *Az érvényesülés és boldogulás feltétele.* Az emberek csak azzal állnak szóba, akinek van becsülete. Becsülete azonban csak annak van, aki igazmondó. Kit egyszer hazugságon csíptek, annak többé nem hisznek. Akinek pedig nem hisznek, arra semmit rábízni nem mernek s nem fogadják fel szolgálattételre. Valósággal a társadalom kitzasztottjaként tengetheti életét. Ha netalán akadnának, kik mégis juttatnak neki valamit, nem az igazságosság, hanem tisztán csak a felebaráti szeretet táplálta szánalom és könyörület miatt teszik. Az ilyen sors és megélhetés pedig a lehető legnagyobb szegényen egy egészséges és munkabíró ember részére, ki saját kezével is gondoskodhatik magáról. Az igazmondó ember sorsa ennek pont az ellenkezője. Mindenki szereti, bízik benne, felkarolja, az érvényesülés és boldogulás útján előresegíti.

c) *Szent vallásunk alappillére.* Mind tudjuk, hogy szent vallásunk üdvözít bennünket. Kevesen gondolnak azonban arra, hogy ebbe az üdvözítő vallásba vetett hitünknek egyik alappillére az Isten igazmondása. Igaznak tartjuk és készek vagyunk a kinyilatkoztatásért meg is halni, mert az Isten mondotta minden szavát. Az Isten pedig nem hazudhatik, hiszen végtelenül igazmondó. Hiszünk tehát, az Isten végtelen igazmondása miatt.

2. *Hazugság.* — Az igazmondás ellentéte. Nemcsak lényege szerint, de tulajdonságait tekintve is. Amilyen szép az igazmondás, ugyanolyan rút a hazugság, mely

a) *az ördög tudománya.* Ördög a hazugság atyja. Hazugság volt minden szava, melyet öszsüleinknek mon-

dott kígyó bőrébe bujva a paradicsomkertben. Hazugság volt minden állítása, mellyel Krisztus Urunkat megkísértette. Hazugság minden kecsgetése, mellyel bennünket, ma élő embereket bűnre kísért. Hazudni ördögi dolog. Ki ezt megteszi, a hazugság atyjának, az ördögnek szolgája. Éppen ezért választani kell: vagy akarunk Isten gyermekei lenni s akkor le kell tennünk a hazugságról; vagy nem teszünk le a hazugságról, de akkor nem lehetünk a mennyei Atyának gyermekei sem. Hazudni is meg az igazmondás Istenét szolgálni is, lehetetlenség.

b) *A siralomvölgy szülőanya.* Mily különösek az emberek. Azt, hogy mennyi keserűség, szenvedés, gyász, baj van a földön, azt észreveszik. De hogy ez a tengernyi szenvedés a hazugság diadala miatt van, arra nem akarnak ráeszmélni. Mert hazugság, az ördög paradicsomkerti hazugsága révén lett a bűn s bűn által a halál meg ennek többi udvaronca: a földi szenvedésnek mindenegybes fajtája. Ha az ördög nem követi el az első hazugságot vagy el is követi, de öszüleink visszautasítván, nem engedik diadalmaskodni, a paradicsomkertből sohasem lett volna siralomvölgye. — Ha ránk szakadnak a megpróbáltatások nehéz percei s akarunk szabadulni tőlük, gondoljunk arra, hogy e nehéz percek oka az őshazugság s e megfontolás útáltassa meg velünk az ördögnek ezt a világmegrontó tudományát.

c) *A pokol kapujának megnyitója.* Addig, míg az őshazugság el nem hangzott, a pokol kapui csukva voltak. De amikor az ördög ajkáról az első hazugság elhangzott s utat talált öszüleink szívéhez, e kapuk rezszei felpattantak s azóta is elnyeléssel fenyegetnek minden emberi lelket. Ime, amit semmi és senki nem tudna megcsinálni, a hazugság megcsinálta: kikövezte a kárhozat útját. — Nem lehet normális ember, ki a kárhozattól ne irtózna. De ha irtózunk a kárhozattól, irtózzunk a kárhozat szülőanyjától, a hazugságtól is.

•

Az előbbieken megfontolás tárgyává tettük az igazmondás krisztusi erényét és a hazugság ördögi bű-

nét. A mondottak alapján válasszon kiki saját belátása szerint: Krisztus mellé akar-e állni — ebben az esetben szeretni kell az igazmondást és gyűlölni kell a hazugságot, — vagy pedig az ördög mellé akar-e állni — ebben az esetben lehet híve a hazugságnak és ellensége az igazmondásnak. Vegye azonban tudomásul: ellensége lesz ezzel Krisztusnak is, Krisztus meg ítélőbírója öneki.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XXII. vasárnap:

Szentbeszéd a nemzet hivatásáról.

(Az adópénz.)

A jeruzsálemi templom udvara nagyobb ünnepek táján olyan képet mutatott, mint nálunk a magyar falvakban a templom előtti tér szentmise előtt és után: kisebb-nagyobb beszélgető csoportok mindenütt. — Így volt ez azon a húsvéti ünnepen is, amikor az Úr Jézus utoljára jelent meg földi életében a jeruzsálemi templomban. A szenvedése előtti napokban ismételten ott volt a templomban. Ezt fel akarták használni ellenségei, hogy olyan nyilatkozatra bírják, amely miatt törvényes bírói eljárást indíthatnak ellene. Az akkori nagy vallási és politikai pártok, a farizeusok, szaduceusok és herodiánusok mindegyike elküldi hozzá embereit.

Előttünk az evangélium jelenete: Ott áll az Úr Jézus a férfiak udvarán, többen körülveszik, mellette vannak tanítványai is. Amint beszél, odatolakodnak a megbízott küldöttek, mézes-mázos üdvözlés után előadják a nagy kérdést: Szabad-e adót fizetni a császárnak? — Tudjuk e kérdés kétágúságát: Ha igent felel az Úr, akkor a farizeusok úgy állítják a nép elé, mint Izrael árulóját, aki elismeri a rómaiak uralmát, aminek legvilágosabb, minden emberre nehezede terhe épp az adófizetés volt. Ha azt mondja, hogy nem, a herodiánusok feljelentik a helytartónak, ami pedig súlyos következményekkel jár, hiszen a rómaiak az adóügyben igen érzékenyek voltak, minden lázítást súlyosan megtoroltak.

Az Úr válasza rövid, de egyike a Szentírás leg-súlyosabb mondatainak: Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené. Az adott feleleten túl leszögezi az alapelvet: Minden emberrel két hatalom rendelkezik, az isteni és az emberi. Mindkét hatalomnak megvan a maga jogköre, de más a császáré (a földi hatalomé) és más Isten közvetlen jogköre. Ez a kettő nem esik egybe. Hiába adok meg mindent a földi hatalomnak, ha az Istennel nem törődöm, mindez nem elég.

Újszerűen hangzott ez a zsidóknak, akik akkor nem akarták elismerni a földi hatalom jogát, — de még újszerűbb volt ez a pogányoknak. Hiszen ekkor már megtörtént Augustus császár consecratio-ja, az istenek közé sorozása, náluk a császárnak nyújtott tisztelet egyúttal istentisztelet volt.

Amint az ember testből és lélekből áll s így élete kettősirányú kötelezettséget mutat, vállalnia kell köteleseégeit a földi és az isteni hatalommal szemben is s vállalnia kell egyéni sorsát: életpályáját, hivatását is.

Ami áll az egyénre, az áll a közösségre, a nemzetre is. Nem szabad szeme elől tévesztenie sem a földi, sem az örök célt s vállalnia kell a neki jutott sorsot, a nemzeti hivatását is.

Ezt a hivatást az Úristen jelöli meg. Szent Pál az athénieknek mondott nagy beszédében így szól: „Az Isten műve, hogy az egytől származó emberi nem lakja az egész földszínét; megszabta ittlakásuknak meghatározott idejét és határait.” (Ap. csel. 17, 26.) Isten felosztja a nemzetek között a földkerekséget, „megszabja a népek határait” (V Móz. 22, 8.), „nagygyá tesz népeket és romlást hoz rájuk, a bukottakat pedig talpra állítja”. (Jób 12, 23.) Egy nemzet történelmi élete Istentől megjelölt keretek között játszódik le. Ez az, amit egy-egy nemzet hivatásának érez és vall, ennek teljesítésével tesz eleget földi és örök kötelességeinek is.

Nézzük most azt a meghatározott időt és helyet, amelybe az Úr szinte beleállította a magyar népet igazán önálló történelmi életének kezdetén, a honfoglalás-kor és a királyság megalapításakor.

A honfoglalás időpontja történelmileg igazán kedvező időpont volt. Magyarország területén igazi hatalom nem uralkodik. Nyugaton a frank birodalom már szétbomlott, a nagy német császárság még nem alakult ki. A Duna vonalától délre a görög császárság, illetőleg a bolgár fejedelemség áll fenn. De az első gyöngye, magyar segítséget kér éppen a bolgárokkal szemben, akiket a magyarok le is vernek. Szláv törzsek élnek még itt, de ezek még nem szervezkedtek egységes állammá. Ez a földrajzilag egységes terület akkor valóban várt egy egységes rendező hatalomra.

Amikor a kalandozások befejezésével Szent István véglegesen megszervezi az országot, vigyáz arra, hogy a természetadta kereteket ne lépje túl. Pedig előtte lehetett kortársainak példája, akik valamennyien nagy birodalmak megalapítására törekedtek. Alkotásuk azonban nem volt tartós. A dán uralkodó: Nagy Kanut meghódította Angliát és Norvégiát is, halála után birodalma 3 részre bomlik s Dánia maga is idegen (norvég) uralom alá kerül. Oroszország határait Vladimir és Jaroszláv egészen a Kárpátokig és a Kaukázusig viszik, de a viszálykodó utódok alatt darabokra szakad s a tatárok lesznek az urak. A lengyel király, vitéz Boleszláv meghódítja Sziléziát, Morvaországot is, de birodalma a megsértett szomszédok martaléka lesz s csak unokája tudja visszaszerezni az ősi részt.

Szent István megvédi a hazát a besenyő, német, lengyel betörés ellen, de nem hódít, világosan látja a magyar nemzetnek kijelölt hivatást: *megőrizni és békében tovább építeni a magyarságnak jutott földet, az egységes hazát.*

De Szent István érezte azt is, hogy emberi erő kevés ehhez. Ezért nagy legendája szerint (XI. fejezet) „magát Istennek mindenestül alávetette, magát országgal együtt fogadalomnak és felajánlásnak általa szüntelen könyörgésekkel Isten örökké szűz Anyjának, Máriának oltalma alá helyezte”. — Amikor a német császárnak, II. Konrádnak betörése ellen kellett védekeznie, ismét Szűz Máriához fordult, könyörgött az ő örökségéért. „Eme

beszédük utána, mintegy megvigasztaltatva ő Asszonyától, bizodalommal ment az ellenségnek ellene."

Kedves fiúk! Érezzétek és töltsétek be ti is a magyar nemzetnek adott hivatást. Isten és a Szent Szűz segítségével magyarnak megőrizni, békében tovább építeni ezt a nekünk adott hazát. Azért erősödjék bennetek mindig jobban a magyar öntudat, de legyen erős az Istenbe és a Szent Szűzbe vetett bizalom is. Imádkozzátok mély magyar érzéssel a költő imáját:

„Boldogasszony, ezer évig édesanyánk voltál,
Eleink ha Hozzád sítottak, feljűk hajoltál.
Száz ostorral ostorozzon,
Csak az egyért, Boldogasszony,
A jó Krisztust kérd meg;
Négy vízparton, három hegyen
Mindörökké magyar legyen
A Máriás-ének." (Sik S.)

Jámbor Mike
Győr

Pünkösd utáni XXIII. vasárnap:

Kit illet imádás?

Általában azt hinnénk, hogy a mai, vallástól bizony idegenkedő emberek „fáznak" az imádás gyakorlásától. A tapasztalat mégis az ellenkezőt mutatja. Legfeljebb csak nem imádnak, hanem valami másnak: szenvedélynek, rajongásnak vagy másvalami hasonlóknak nevezik. A tárgya az imádás e modern formájának hol az anyag, hol a pénz, hol a szórakozás, hol meg másvalami teremtmény s néhanapján talán a Teremtő, az Isten is.

Hogy tudjuk, kire kell a mi rajongásunknak vagy imádásunknak irányulnia, foglalkozzunk a mai beszédben mindazokkal, melyek a mai emberek imádásának tárgyát képezik s gyakoroljunk a hit fényének vezetése mellett őszinte kritikát felettük, hogy kitűnjön, melyeket

nem illeti és ki az, akit egyedül illet hódolat és imádás?

Az emberek között vannak, akik imádják

1. *az anyagot.* — Anyag alatt értjük a vagyont, a pénzt, a földet, a gazdagságot. Nem úgy kell ezt érteni, mintha térdet hajtának előtte, mint mi a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, vagy mintha arcra borulnának előtte, mint a kerubok és szeráfok a felséges Isten előtt, vagy mintha azt tartanák istenüknek, mint a pogányok a bálványaikat. Úgy kell ezt érteni, hogy az ilyen anyagimádók ugyanazt teszik szívükben és lelkükben az anyaggal, amit mi az Oltáriszentséggel, az angyalok Istennel, a pogányok bálványaikkal: az anyagot tartják legfőbb uruknak, melynek szolgálni, azaz melyet hájhasználni egyedüli életcéljük. Az ilyen anyagimádók valósággal letaszítják az Istent az Őt megillető királyi trónusról s helyébe szívük-lelkük hódolatának egyetlen tárgyát: az anyagot állítják. Neki áldoznak mindent: időt, erőt, egészséget, fáradságot.

2. *Az élvezetet.* — Ezek azok, kikről találóan mondja Szent Pál: a has az istenük. Ezekhez kell sorolnunk azokat, kiknek legfőbb öröme a mámor, a kéjelgés, a mulatozás, a dőzsölés, a tobzódás, a henyelés, a kényelem, a lustaság. Ezek is mind-mind apró kis bálványai az embereknek, melyeknek — sajnos — elég sokan egész életükön keresztül szolgálnak. Hogy mennyire igaz ez, az a tény mutatja legjobban, hogy igen sokan feláldozzák családi boldogságukat, engedik pusztulni, erkölcsileg a züllés útjára jutni gyermekeiket, eltékozzák pénzüket, vagyonukat, csakhogy kielégíthessék eme élvezet után való vágyukat.

3. *A hatalmat.* — Csodálkoznak talán egyesek, mikor azt mondom, hogy a hatalomnak is vannak imádói. Pedig vannak. Mi sem igazolja jobban, mint az a sok egyenetlenkedés, veszekedés, küzdelem, pártoskodás, ami közben-közben az emberek, egyes falvak, de különösképen a nemzetek egymáshoz való viszonyának vizsgálata közben felfedezhető. Ha nem imádnák az

emberek a hatalmat, nem lennének képesek sokszor még gyilkolni is azért, csakhogy ők kerülhessenek uralomra.

4. *A dicsőséget.* — Mennyi rabja van ennek a „nagy hatalom”-nak is. Ha nem így volna, nem lenne a földön annyi könnyes szem, melyeket a bukott karrier, a sikertelen törtetés, ambíció vagy más hasonló dolog áraszt el könnytengerrel.

5. *Az Istent.* — Őt imádta Jézus Krisztus legszentebb személyében a mai szent evangélium előjárója is.

S most vessük össze az imádásnak eddig elsorolt tárgyait. Két csoportba oszlanak: a teremtményekébe s a Teremtőjébe. A teremtményekébe tartozik az anyag, az élvezet, a hatalom, a dicsőség. A Teremtőjébe az Atya, a Fiú, a Szentlélek, vagyis a háromszemélyű egy Isten. Tudjuk, hogy az imádás egyedül csak a legfőbb urat illeti meg. A legfőbb úr pedig az, aki mindeket; tehát az anyagot, az élvezetet, a hatalmat, a dicsőséget is semmiből teremtette: az Isten. Imádás, vagyis a szívnek, léleknek, egész énünknek odaadása, hódolata, rajongása, átadása s ennek külső cselekedetekkel való kimutatása, egyedül csak Őt illeti meg. Aki tehát megfélelkezik az Istenről a teremtmények keresése vagy használata közben, abba a katasztrofális tévedésbe esik, mely letaszítja Istent az Őt mint teremtőt és legfőbb urat megillető trónusról és helyébe teremtményt ültet.

Az életben, különösen az ifjú korban, amikor az ember erői fakadni, fejlődni kezdenek s amikor az ifjú maga előtt látja az egész világot minden örömeivel, csábításaival egyetemben, sokszor érezzük magunkban az összeütközést testünk törvényei és lelkiismeretünk szava között. Testünk törvénye a világ javainak szolgálatára, lelkiismeretünk pedig az Isten imádására vonz bennünket. Jusson majd eszünkbe a küzdelemnek eme borzalmas perceiben az Udvözítő figyelmeztetése: Két úrnak egyszerre szolgálni nem lehet. Vagy a teremtményeknek hódolunk — s akkor nem hódolhatunk Istennek, vagy az Istennek hódolunk, de akkor nem lehe-

tünk rabjai, imádói a teremtményeknek. Most, amikor még könnyű határozunk, mert nincs még részünk e küzdelemben, tegyük fel magunkban, hogy amikor nehéz lesz választani, akkor is a Teremtő, nem pedig a teremtmények szolgálatába szegődünk.

Vass Alberik O. S. B.

Pünkösd utáni XXIV. vasárnap:

A szentek vigasza — a bűnösök félelme.

A földi életben gondosan óvakodunk minden olyan cselekedettől, amiért bíróság elé állíthatnának bennünket. Az oka ennek egyszerű: félünk az ítélettől. S mivel félünk tőle, megteszünk mindent, hogy el is kerülhessük.

De hiába e nagy óvatosság. Lesz egy ítélet, amelyet senki el nem kerülhet: az utolsó ítélet. Király vagy szolgál, szegény vagy gazdag, gyermek vagy felnőtt, boldog vagy boldogtalan mind megjelenni köteles egykor az örök Bíró, az Isten ítélőszéke előtt.

Hogy készüljünk a világtörténelemnek erre az utolsó és valóban nagy főtárgyalására, fontoljunk meg két dolgot:

1. Mi lesz ott?

a) *Meglepetés.* A jók részére is, meg a rosszak részére is: minden kiderül . . . , nem lesz többé titok . . . ! A rosszak titkos bűnei, a jók rejtett erényei nyilvánvalókká lesznek. Így e meglepetés

a) *a rosszaknak megszégyenülést hoz.* Titkos gondolataik, bűnös vágyaik, rosszakaratú áskálódásaik, rágalmaik, megszólásaik, rejtett, ismeretlen bűneik egytől-egyig mind kiderülnek. Látja, tudja őket mindenki. Azok is, akik ellen irányultak, s akik leleplezni őket nem tudták. Tudják azután azok is, akik előtt színlelték a jóságukat, s akik nem látván bele lelkükbe, jó embereknek tartották őket. Mindenki látja, hogy olyanok

voltak, mint a „viperák fajzati“: fehérre meszelt sírok. Kívül az egészség, jóság látszatát keltették, belül azonban tele voltak mindenféle undoksággal.

b) *A jók számára elégtételt hoz.* Kiderül ártatlan-ságuk. Mindenki látja, hogy ártatlanok. Azok voltak inkább a bűnösök, kik a jótetteiket rejtegető jó embe-
rekre kígyót-békát kiabáltak, hogy az emberek előtt befeketítsék őket. Csodálatos világfordulást fog okozni ez a nagy meglepetés, évezredek vagy évtizezredek titokhalmazainak feltárulása. Nyomában felülkereked-
nek, kik addig alul voltak; s lecsúsznak, kik addig felül voltak.

b) *Itélet.* — Nemcsak kiderül, hanem a jutalmát is elveszi minden.

a) *A jók örök üdvösséget kapnak.* Hogy mi az? — Hisszük: Isten színről-színre való, embert végtelenül boldogító látása. Hogy mekkora jó az? — Megtapasz-
talni egykoron majd megtapasztaljuk, de most megmon-
dani nem tudjuk; hiszen szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szívbe még le nem szállt! De hogy végtelenül nagy jó, azt valljuk és tudjuk, mert maga az Istenfia, a Szentháromság második személye emberré lett, 33 évig a földön élt, a kálvária összes kinjait, köztük a legkeservesebbet: a keresztfá gyötrelmét elszenvedte, csakhogy nekünk, oly sokszor hálátlan teremtményei-
nek megszerezze. A föld arany, gyémánt, olaj tömege hihetetlen értéket képvisel. S billiókat adnak értük. De egyik sem dicsekedhetik azzal, amivel az örök üdvös-
ség. Az Istenfia fizetett érte, nem akármivel, hanem saját vérével és életével. Az ár pedig mindig az áru jóságát mutatja. Minél drágább valami, annál jobb. Az örök üdvösségnél pedig semmi drágább nem lehet, mert az Istenfia vérénél nagyobb érték nincs. Ha tehát az örök üdvösség a legdrágább valami, akkor a legnagyobb jó is, amiben embernek része lehet valaha.

b) *A rosszak örök büntetést kapnak.* A kárhozat a mennyországnak pont az ellentéte. Amekkora jó az örök üdvösség, ugyanakkora rossz a pokol. Hogy konkrété mekkora, azt megtapasztalni meglehet, — s akik halálos

bűnben hálnak meg, meg is tapasztalják — de szóval elmondani nem. Mert nincsen földi szenvedés, mely ahhoz hasonló volna. De hogy borzalmas, következik a büntetés természetéből: az örökös önvádból, lelki tusából, békétlenségből, nyugtalanságból, a tűz okozta égető kínokból, de főként mindezek örök természetéből. Oly borzasztó dolog a kárhozat, hogy nem is lehet normális, aki nem fél tőle.

2. *Mi legyen itt?*

Könnyű kitalálni: élet, melynek jutalma nem megszégyenülés és kárhozat, hanem elégtétel, megdicsőülés és örök üdvösség lesz. Hogy melyek ennek az életnek a feltételei, nem kell róluk hosszasan beszélnem. Hiszen éveken keresztül tanultuk a katekizmusban, minden vasárnap halljuk a prédikációban, szüntelenül halljuk lelki ismeretünk figyelmeztető szavaiban: mindenben megtartani az Isten parancsait!

*

A mondottakban foglalkoztunk az utolsó ítélet kellemetlenségeivel, melyeket a rosszaknak jelent s örömeivel, melyeket a jóknak hoz majd. Hallottuk azután a feltételeket is, melyek teljesítése esetén elkerülhetjük a kellemetlenségeket és részeseivé lehetünk az örömöknek. Most, a szentbeszéd végén, válasszon mindenki maga: melyiket akarja: a kellemetlenségeket-e vagy pedig az örömöket? — S ha az örömök mellett köt ki, szánja rá magát ezen örömök megszerzése feltételeinek, az Isten parancsainak megalkuvás nélküli teljesítésére!

Szeplőtelen Fogantatás.

Kedves fiúk! Néha lehet az életben látni egészen elzüllött, leromlott embereket, akikről csak úgy sír le a romlottság és a bűn útálatossága. Milyen szomorú látvány az ilyen ember! Milyen visszataszító erővel mutatja meg az emberi lesüllyedés mélységeit, amitől irtóznunk kell!

A mai ünnepen azonban, Szeplőtelen Fogantatás napján ennek éppen ellentétét látjuk: a legnagyobb szépséget, jóságot és a legnagyobb tökéletességet, amit ember egyáltalán elérhet. Az emberi szépség és jóság legnagyobb fokát mutatja meg nekünk Szűz Máriában az Úr Isten, hogy megörvendeztessen és utánzására ösztönözön minket.

Mert, kedves fiúk, sem testileg, sem lelkileg tökéletesebb ember a földön soha nem járt, mint a Szeplőtelenül fogantatott Szent Szűz. És a mai ünnep a Szent Szűznek éppen ezt a kiváltságát akarja lelkünkbe vésni.

Mindnyájan tanultátok, hogy az egész világtörténelem legnagyobb szerencsétlensége, amely az emberekre zúdult, az összülők bűnbeesése volt. Ezáltal vesztették el összüleink azt a paradicsomi boldogságot, amit Isten nekik adott és ezáltal zúdult rájuk s miránk is az emberi életnek ezernyi szenvedése, betegsége és a halál, de a bűn következtében várt minden emberre az örök kárhozat kimondhatatlan szenvedése is. Tanultátok azt is, hogy az összülők bűne nemcsak az ő lelküket szennyezte be, hanem minden ember, aki azóta a világra születik, az áteredő bűnnel beszennyezve jön a világra. A régi időkben, amikor még megvolt a rabszolgaság, ha egy rabszolgának gyermeke született, akkor a gyermek is örökölte apjának rabszolgasorsát, a gyermek is rabszolga lett. Ha egy gazdag ember elpocsékolja vagyonát és szegény lesz, akkor a gyermekei is szegénységbe jutnak apjuk könnyelműsége miatt, bár ők egészen ártatlanok ebben. Az első bűn által az összülők az ördögnek és a bűnnek a rabszolgaságába jutottak. Azóta mindnyájan, akik az ő gyermekei vagyunk, a bűnnek a rabszolgájaként születünk világra. Az összülők eljátszották legdrágább kincsüket, a szenttétevő kegyelmet és az örök élet számára koldusszegények lettek. Mi is mindnyájan, bár mi nem tehetünk róla, mégis mindnyájan ebbe a lelki koldusszegénységbe születünk bele, az áteredő bűn által.

Minden ember az áteredő bűnnel születik a világra; azért kell mindenkit megkeresztelni, hogy az áteredő

büntől megtisztuljon a lelke és ezért nem szabad senkit kereszttség nélkül meghalni engedni. Nagy bűne, óriási nagy bűne a szülőnek, ha az ő gondatlanságából kereszttség nélkül hal meg a gyermek. De még sokkal nagyobb bűne, ha egyenesen ő teszi lehetetlenné gyermekének megkeresztelését azáltal, hogy elfojtja a gyermek életét még mielőtt megszületne és mielőtt még megkeresztelhetnék azt. Jézus megmondta: Aki újra nem születik vízből és Szentlélekből, vagyis aki keresztelés nélkül hal meg, az nem juthat be a mennyek országába. Azok a szerencsétlen gyermekek, akik a szülők bűnéből nem részesülhettek kereszttségben, majd Isten ítélőszéke előtt keményen vádolják majd saját szüleiket, hogy az ő bűnük miatt nem láthatták meg a napvilágot, nem részesülhettek a kereszttség szentségében és az ő bűnük miatt vannak kizárva a mennyország boldogságából.

Minden ember az áteredő bűnnel jött a világra, csak egyedül a malaszttal teljes Istenanya maradt ment a bűnnek minden szeplőjétől, minden szennyfoltjától. Éppen ennek van ma az ünnepe, hogy a Szent Szűz az áteredő bűn szeplője nélkül fogantatott és született a világra. De nemcsak az áteredő bűntől óvta meg őt szent Fiának kegyelme, hanem minden más bűntől is. Egész életében soha semmiféle hiba vagy bűn, még a legkisebb bocsánatos bűn sem szennyezte be Szűz Máriának csodálatosan szép, tiszta lelkét. Azért mondja csodálkozva az Egyház a Szentírás nyomán: Egészen szép vagy, ó Mária, és bűn nincsen tebenned. Azért írja csodálkozva Szent János apostol a Szentírásban: Láttam egy asszonyt, akinek ruhája a nap, lábai alatt a hold, és fején tizenkét csillagból álló korona.

Kedves fiúk! Az Úr Isten nagy jót tett velünk, amikor a szeplőtelen Szent Szűzet adta nekünk mennyei édesanyánkat. Nagy jót tett veletek is, mert egy csodás példaképet állított elétek, akitől tanulhattok, akit utánozhattok és akinek tökéletessége felé törekedhettek.

Minden egészséges lelkű fiúban ég a vágy, hogy nagygyá, erőssé, okossá és kiválóvá legyen. Minden fiú visszaborzad attól a gondolattól, hogy olyan szerencsét-

len, lezüllött ember legyen belőle, mint amilyenről az előbb beszéltem. Mindnyájatok előtt két út áll: Vagy lefelé csúsztok és a romlottság, a züllés sötét mélységeibe süllyedtek bele, vagy állandóan felfelé törekedtek és a becsületes, tiszta lelkek, a máriás lelkek napsugaras, boldog magaslataira juttok el. Ti még nem vagytok romlottak, ti még nem vagytok lesüllyedve és nem is akartok oda jutni. Azért nézzetek nagy tisztelettel a mi mennyei Édesanyánkra és az ő példája, az ő lelki jósága úgy vonzzon benneteket fölfelé, mint ahogy a mágnes húzza magához a vasat, mint ahogy a ragyogó napsugár vonzza magához a virágokat. Ne imponáljanak nektek azok a fiúk, akik rosszasságukkal dicsekszenek, ne hazudjátok ti is magatokat rosszabbaknak, mint amilyenek vagytok, azt gondolva, hogy ezzel valami nagy dolgot csináltok, hogy ezzel már nagyobbaknak látszotok. Vágyódjatok az után és törekedjete rá, hogy ti is olyan istenszerető, olyan becsületes, olyan tiszta lelkű gyermekei legyetek az Úr Istennek, mint a leggyönyörűbb ember a földön, a Boldogságos Szent Szűz volt. Vágyódjatok utána és törekedjete rá, hogy olyan Mária-tisztelő magyarok legyetek, mint amilyen máriás lelkű magyarok voltak a mi magyar őseink és hőseink mindíg.

Éppen ez a máriás lélek a mi magyar nemzetünknek egyik legszebb jellemvonása. Akik jártak már külföldön és ismernek más népeket is, mind azt mondják, hogy a magyar férfinál jobb, kiválóbb férfi nincs a földkerekségen. Az igazi magyar férfiről és igazi magyar katonáról mindíg el lehetett mondani a régi időkben is és most is az igazi férfijellem legszebb ismertetőjelét: „Kemény, mint a gyémánt és gyöngéd, mint egy anya.” A magyar férfinak ez a kiválósága elsősorban annak köszönhető, hogy a magyar férfi régen is, most is nagy tisztelője volt a Szent Szűznek és az ő lelki nemességét igyekezett utánozni.

Kedves fiúk! A magyar férfinak két harcot kellett megvívnia régen is, most is: A munka harcát a megélhetésért és a fegyverek harcát a hazáért. Mind a két harc nehéz volt régen is és nehéz lesz a ti számotokra

is. Ebben a harcban mindig ott volt a magyar férfi kezében a rózsafüzér és ott lebegett szemei előtt a szűzmáriás magyar zászló. Magyar leventék! Nagy magyar férfiaknak, nagy magyar hősöknek utódai! Lebegjen mindig a ti szemeitek előtt a Szent Szűz képe, legyen ott a ti kezetekben is az életharcban a rózsafüzér, buzdítsátok, bátorítsátok egymást ti is, hogy máriás lelkű férfiak legyetek. Így lesztek méltó utódai nagy magyar őseinknek és hőseinknek. Amen.

Kenyeres Lajos

Gyertyaszentelő Boldogasszony.

Kedves fiúk! A mai napon mutatta be a Szent Szűz a kis Jézust a templomban. Ott volt az ősz Simeon is, aki Jézust a világ világosságának nevezte. Ma gyertyákat szentelünk. Az égő gyertya az Úr Jézust, a világ világosságát jelképezi. Mint ahogy a gyertya fénye világít és eligazít a sötétségben, úgy igazít el minket is az Úr Jézus tanításának világossága az életnek sokszor sötét utain. Így igazít el titeket is, kedves fiúk.

A ti életeteket végigkíséri a szentelt gyertya fénye, jelezve, hogy így kell végigkísérnie azt az Úr Jézus világosságának is. Mikor megkeresztelték benneteket, a pap kezetekbe adta az égő szentelt gyertyát. Mikor édesanyátok a Szent Szűz példájára titeket is elvitt a templomba avatóra, hogy bemutasson és felajánljon benneteket Istennek, akkor is égő szentelt gyertyát adtak a kezébe. Ott világított kis szemeitek előtt az égő gyertya fénye, figyelmeztetve édesanyátokat, hogy a világ világosságának, az Úr Jézusnak útjain vezessenek és neveljenek titeket, de figyelmeztetve titeket is, hogy az Úr Jézus tanítása vezéreljen benneteket mindenkor. De elkísért benneteket tovább is az égő gyertya fénye, az Úr Jézus jelképezője.

Mikor első szentáldozásodhoz járultál, kezeden világított az égő gyertya, figyelmeztetve, hogy Jézussal, a világ világosságával egyesül tiszta szived és vele aka-

rod leélni egész életedet. Valahányszor a templomba jössz szentmisére, mindig ott látod az oltáron az égő gyertyát. Ez is tanít téged. Tanít arra, hogy itt a szentmisében az oltáron az Úr Jézus van jelen. Ő áldozza fel magát újra érted a szentmisében. Úgy jöjj tehát mindig a szentmisére, mintha Jézus golgotai keresztségéhez jönnél és úgy imádkozzál, úgy viselkedjél a szentmisén, hogy itt Krisztus keresztsje mellett állasz.

Mikor a menyasszonyt felavatják, neki is égő gyertyát adnak a kezébe. Tanítja ez az új házasságokat, hogy a családi élet is csak akkor lehet szép és boldog, ha az Úr Jézus, a világ világossága lesz annak a családi életnek a vezérlő csillaga. — Nagy vihar alkalmával sok vidéken szokás, hogy szentelt gyertyát gyujtanak és úgy imádkoznak, úgy kérik a jó Isten oltalmát az égiháborúban. Helyesen van ez így, mert minden bajban és veszélyben a világ világosságától, az Úr Jézustól kell oltalmat és segítséget várnunk.

És majd ha a halál órája elközeleg és haldokló órádat megnehezíti a félelem, hogy egész életedről le kell számolnod az Isten ítélőszéke előtt, ahol örökre eldől örök üdvösséged vagy örök kárhozatod, akkor is égő gyertyát tesznek az asztalra, amikor a pap szentségekkel ellátni jön téged és égő szentelt gyertyát adnak haldokló kezédbe, hogy vigasztaljon: A világ világossága, az Úr Jézus a te utolsó és egyetlen, de biztos reményed az örök élet kapujánál. És a koporsód mellé és a sírod fölé is égő gyertyát tesznek majd, mert Jézus a legyőzője a halál fullánkjának és ő vigasztal meg minket örök tanításával: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki énbennem hisz, még ha meghalt is élni fog.”

Kedves fiúk! Ma megszenteljük a gyertyákat. Sokszor láttatok már és sokszor fogjátok még látni a szentelt gyertya szelíd fényét. Mindíg juttassa az eszetekbe Jézust, a világ világosságát és erősítse meg benneteket a szent elhatározást, hogy egész életednek vezérlő fénye és világossága Jézus tanítása és katolikus vallásod útmutatása lesz. Ha így tesztek, kedves fiúk, higgyétek el nekem, helyes úton jártok. Mert sok-sok tapasztalat bi-

zonyíthatja már nektek is, hogy az Úr Jézus utain kívül csak szerencsétlenség és boldogtalanság van. A földi és örök boldogság megszerzésére, amely után mindnyájan vágyakoztok, csak egyetlen lehetséges és biztos út van: Jézusnak, a világ világosságának útmutatása. Amen.

Kenyeres Lajos

Gyümölcsoltó Boldogasszony.

Kedves fiúk! Az egész katolikus világon minden nap megszólal háromszor az Úrangyalára hívó harangszó. Különösen nekünk magyaroknak kedves ez a harangszó, mert évszázadok távolságából is a magyar vitézséget, magyar férfi kiválóságát hirdeti nekünk magyaroknak és az egész világnak. A déli harangszót ugyanis Hunyadi János 1456-i nándorfehérvári diadalának emlékére rendelte el az egész világon a pápa.

Jó katolikusok mikor meghallják az Úrangyalára hívó harangszót, abbahagyják a munkát vagy a beszélgetést és keresztet vetve elimádkozzák az Úrangyalát. Katolikus községekben sokszor lehet látni, hogy az utcán haladó férfiak a harangszóra leveszik a kalapjukat és az Úrangyalát imádkozva mennek az utcán. Így emlékeznek meg arról a nagy eseményről, amelynél fontosabb soha nem történt a világtörténelemben és nem is fog soha történni, amelynek éppen a mai napon van az ünnepe. Így emlékezünk meg arról, hogy az Úr angyala, Gábiel főangyal, köszöntötte Szűz Máriát és ő méhébe fogadta Szentlélektől szent fiát, az egész világ Megváltóját.

Nagy dolog ez nekünk, hogy a Szent Szűz a Megváltónak édesanyja lett, de végtelenül nagy kitüntetés a Szent Szűz számára is. Hiszen akkoriban minden nő sóvárogva vágyódott az után a kitüntetés után, hogy ő lehessen a Megváltó édesanyja. Azért énekelte olyan boldogan a Szűzanya az ő hálaénekét: Magasztalja az én lelkem az Urat! . . . És íme, mostantól kezdve boldognak hirdet engem minden nemzetség . . .

Hogyan fogadta a Szent Szűz ezt a kitüntetést? Az Ūrangyalában azt is imádkozzuk: Ime az Ūrnak szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. Már tudta, hogy ő az Isten anyja és mégis csak egyszerű szolgálólánynak mondja magát, aki teljesen aláveti magát az Isten akaratának: Legyen velem úgy, mint te monddod, legyen nekem a te igéd szerint. Ez a nagy szerénység a Szent Szűz kiválasztásának magyarázata. Ebből is látjuk, mennyire igazak az Ūr Jézus szavai: Aki magát felmagasztalja, megaláztatik. Aki magát megalázza, felmagasztaltatik.

Ez a példaképe az igazi katolikus embernek is: szerény, alázatos. Hány ragyogó dáma volt abban az időben Zsidóországban, akiket az emberek bámultak és mégis ezt a szerény leányt választotta ki az Ūr az édesanyjává. Mert a többiek csak arra törekedtek, hogy az emberek bámulják és dicsérjék őket, a Szent Szűz pedig elsősorban arra törekedett, hogy az Ūr Istennek járjon kedvébe, hogy az Istennek tessenek.

Nem a külsőség, az emberek tisztelete vagy bámulata adja meg az ember igazi értékét, hanem lelkének gazdagsága. Vannak fiúk, akik büszkék vagyonukra, elegáns ruhájukra, csinos megjelenésükre vagy más külsőségre. Igazi értéküket nem ez adja meg, hanem lelkük jósága. Nem annyit értek, amennyire az emberek értékelnek benneteket, hanem amennyire a szívekbe látó Ūr Isten értékkel. Mit ér, ha az egész község dicsér és magasztal, de az Ūr Isten nincs veled megelegedve. Az igazi katolikus embernek a Szent Szűz a példaképe: Nem visszahúzódo, nem ügyetlen, mafla, hanem életrelvő, dolgozik, küzd, bátran síkraszáll az igazságért, egész emberként küzd a megélhetéséért, képességeit fejleszti és érvényesíti, de a gőg el nem kapja, hanem lelkében mindig úgy gondolkodik, mint a Szent Szűz: Ime az Ūrnak szolgálóleánya . . . Nem az a fontos, hogy az emberek magasztaljanak, hanem az, hogy az Ūr Isten felmagasztaljon.

Az Ūrangyala megmondja a Szent Szűz alázatosságának jutalmát is: És az Ige testté lett és miközöttünk

lakott. Ige a második isteni személy neve a megtestesülés előtt. A második isteni személy emberré lett és miközöttünk lakott, először a Szent Szűz méhében, azután a Szent Szűz karjai között.

Kedves fiúk! Milyen boldog egyesülése volt a Szent Szűznek Isten egyszülött Fiával! Milyen boldogan szorította karjaiba az ő isteni szent Fiát! Sok derék katolikus fiú gondolta már: Istenem, milyen boldog lennék, ha én is karjaimba vehetném a kis Jézust úgy, ahogy a Szent Szűz és a betlehemi pásztorok karjaikba vehették. Pedig, kedves fiúk, mindnyájan részesülhettek ebben az örömben, lehet mindnyájatoknak Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe. Hozzátok is eljön nem az Úr angyala, hanem az Isten egyszülött Fia, amikor a szentáldozásban szívetekbe fogadjátok az Úr Jézust. Nem kell hozzá csak alázat és bátorság. Alázat, hogy tudj odatérdelni a gyóntatószékbe, hogy megtisztítsad lelkedet bűneidtől és tudj odatérdelni az áldoztatórácshoz, hogy szívedbe fogadjad az Isten szent Fiát. És bátorság kell hozzá, hogy tudjad szíved sugallatát követni, nem törődve azzal, hogy mit csinálnak vagy mit mondanak a többiek.

Kedves fiúk! Sokszor halljátok az Úrangyalára hívó harang szavát és sokszor imádkoztátok az Úrangyalát. Úgy imádkoztátok azt, hogy jusson eszetekbe Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének nagy eseménye. Jusson eszetekbe, hogy nektek is a Szent Szűz példájára arra kell törekednetek, hogy lélekben legyetek gazdagok, hogy nem az emberek, hanem az Úr Isten tettségét biztosítsátok magatoknak. Úgy imádkoztátok, hogy az alázatos Szent Szűz példájára örömmel fogadjátok szívetekbe a közénkszálló, szívetekbe kívánczó Istenfiát a húsvéti szentáldozásban. Így részesülhettek ti is a Szent Szűz boldogságában. Amen.

Kenyeres Lajos

Nagypéntek.

Nagypéntek az Úr Jézus halálának napja. Ez a nap a kereszthalál befejezése. Itt mindaz beteljesedett, amit a próféták a Megváltóról megjövendöltek. Megrendült a föld, megrepedtek a kősziklák, megnyiták a sírok és feltámadtak rég eltemetett halottak. Meghasadt a templom kárpitja, a szentély és szentek szentje között. Megszűnt az ószövetség és helyébe lépett az újszövetség.

Meghalt értünk az Istenfia. Meghalt, mert nagyon szerette övéit. Meghalt mindenkiért. Énértem, teérted és mindenkiért. Megtisztította az Isten aranyát— az embert — a salaktól, a szennytől. Hogyan? Hát ennyire szeretett? Hát lehetséges ez? Hiszen a legtöbb ember mégcsak gondolni sem szeret az Istenre! Vagy ami még sokkal rosszabb, nem is hisz benne! Pedig valamikor régen, kisgyermek korában mennyi bizalommal, mennyi szívvel tudott imádkozni az ember. Nem volt teher az Isten parancsa. Szívesen ment vasárnap a szentmisére. Nem volt kín számára a gyónás. Hogyan tudott vágyakozni a szentáldozás után. És mi lett azóta? Megtagadta azt, aki nagyon szeretett és aki meghalt érte. Ez a végnélküli szeretet rázza meg az ember lelkét.

A kereszt mindennap ott függ előttünk, de nagypénteken különösen is élénk állítja az Egyház, hogy figyelmeztessen arra, mily szörnyű dolog a bűn és hogy hálás emlékünke idézze, mily végtelen jóság az, amelynek következtében Krisztus értünk feláldozta magát. „Valamennyiért meghalt Krisztus, hogy azok is, akik élnek, már ne önmaguknak éljenek, hanem annak, ki értük meghalt és feltámadt.” (II Kor. 5, 15.)

A szeretet Istene kiált hozzád a keresztről. Ahogyan született, úgy is halt meg: szegényen és szenvedően. Abban a háromórás égő kínban, mikor lehulló teste leszakadt a keresztről, amikor szégyent és lelki sötétséget szenvedett s a mellett maga előtt látta édesanyját, Jézus kétszeresen szenvedett. És ebben a kimondhatatlan szenvedésben is rád gondolt és szívesen túrt mindent, mert téged szeretett.

Minden kereszt, minden feszület hirdeti: ha van benned szikrányi hála, szeretet és jóindulat, szeresd a nagypéntek Istenét.

Kovács Alajos
Kispest

Péter-Pál: A pápa.

Kedves fiúk! Kb. 1900 évvel ezelőtt ezen a napon, június 29-én nagy tömeg tódult a vatikáni cirkusz felé. Nagyszerű látványosságra volt kilátás: Ma fogják keresztre feszíteni a keresztény vallás legfőbb vezetőjét, Szent Péter apostolt. A tömeg nem is csalódott a várakozásban, mert a kivégzettek között ott volt valóban Szent Péter is, akit fejjel lefelé feszítettek keresztre ezen a napon. De ugyanezen a napon kivégezték a katolikus vallás másik lánglelkű apostolát és erősségét is, Szent Pál apostolt, akit a városon kívül lefejeztek.

A tömeg azt hitte, hogy ezzel el is intézte a katolikus vallást és rövidesen még a nevét sem fogják ismerni többé. De milyen nagy volt a nép csalódása, amikor látta, hogy attól a naptól kezdve június 29-e a katolikusoknak egyik nagy ünnepe, amely minden évben megerősíti őket a katolikus hitükhöz és egyházukhoz való hűségükben és ragaszkodásukban. Nagy ünnep ez ma is és Szent Péter és Szent Pál véréből ma is új erő, új hit, új katolikus öntudat fakad a mi lelkünkben is.

Mert ki volt Szent Péter? Ő az egész egyháznak legfőbb vezetője, oszlopa, aki Jézus mennybemenetele után ugyanolyan hatalommal vezette az embereket, mint maga az Úr Jézus, mert őt az Úr Jézus rendelte maga helyett földi helytartójává. Helytartójává tette azért, hogy vezesse és azért, hogy tanítsa az embereket az örök boldogság útjára.

Vezetni kellett az embereket, mert az Úr Jézus egyházat alapított. Az egyházban pedig éppen úgy, mint minden más társaságban, vezetőre van szükség. Amelyik családban nincs apa, aki parancsoljon, amelyik

községben nincs elöljáróság, aki rendet tartson, amelyik országban nincs király, aki kormányozzon, amelyik hadseregben nincs vezér, aki vezessen, ott csak fejtelenség és zűrzavar lehet, de rend, eredmény, siker és boldogulás soha. Ha tehát az Úr Jézus nem akarta, hogy az ő országában, az ő egyházában a fejtelenség és felfordulás mindent tönkre tegyen, akkor gondoskodnia kellett egy vezetőről, aki irányítsa és kormányozza egyházát.

De kellett azért is, hogy tanítsa az Egyházat. Amíg Jézus a földön járt, ha az apostolok vagy az emberek valamit nem értettek vagy nézeteltérés támadt közöttük, akkor Jézushoz fordultak, aki megmagyarázott nekik mindent és eldöntötte a vitákat. De Jézus mennyemenetele után is megtörtént, hogy nem értettek meg valamit vagy vita támadt köztük. Ezért kellett az Úr Jézusnak egy legfőbb tanítót is rendelnie Egyháza élére. Ezért tette Szent Pétert Egyháza legfőbb tanítójává és legfőbb pásztorává.

Ezért mondta Szent Péternek: Te Péter vagy, ami magyarul kősziklát jelent és én erre a kősziklára építem az én Anyaszentegyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. Neked adom a mennyország kulcsait. Amit megkösz a földön, meg lesz kötve a mennyekben is és amit feloldasz a földön, fel lesz oldva a mennyekben is. — Mert Szent Pétert akarta Jézus az ő helytartójának, azért mondta neki a feltámadása után: Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat. Jézus bárányai és juhai az emberek, akiknek ő jó pásztoruk volt földi életében. Az embereket kellett táplálnia az isteni tanítással, az embereket kellett vezetnie az örök élet útján. Így lett Szent Péter Jézus helyett a mi jó pásztorunk, így lett az Anyaszentegyház legfőbb vezetője és feje.

Az emberiségnek Szent Péterre kellett hallgatnia, hogy megtalálja az üdvösség útját. Nagy baj lett volna, ha Szent Péter és az Anyaszentegyház véletlenül valamit eltévesztett volna vagy helytelenül tanított volna Jézus igazságaiból. Azért küldte el Jézus a Szentlelket, hogy vigyázzon az Egyházra, semmit el ne téveszthessen, hanem minden változtatás nélkül hirdesse Jézus

igazságait. Az igazságnak legfőbb öre és oszlopa Szent Péter. Jézus neki mondta: Péter, a Sátán megkivánt téged . . . De én imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a te hited és te egykor megtérvén, megerősítsed testvéreidet. Jézus imája erősíti és a Szentlélek kegyelme őrzi Szent Pétert, hogy hit és erkölcs dolgában ne tévedhessen, tévedhetetlen legyen.

Ez a tévedhetetlenség természetesen csak a vallási dolgokra vonatkozik. Más, földi dolgokban éppen úgy tévedhet, mint bárki más.

Jézus Szent Pétert tette az Egyház fejévé, hogy vezesse az embereket az örök üdvösség útján. De Szent Péter sem élt örökké. Éppen ma van az ünnepe, hogy vértanúhalált szenvedett. Az ő halála után is kellett legfőbb vezető és legfőbb tanító Jézus Egyházában a világ végéig. Az ő halála után sem széledhetett szét Jézus nyája. Azért lett Jézus akaratából Szent Péter halála után az Egyház legfőbb pásztor a ő utóda, a római püspök, kit mi pápának hívunk. Amint az Úr Jézus tanította és vezette azokat az embereket, akik akkor éltek, mikor Ő a földön járt, úgy tanít és vezet most minket, a XX. század gyermekeit az ő földi helytartója, a római pápa. Amilyen hittel, tisztelettel és engedelmességgel tartoztak az akkori emberek az Úr Jézusnak, ugyanazzal a hittel, tisztelettel és engedelmességgel tartozunk mi most a római pápának. Mert a pápa nem a maga tudományát hirdeti, hanem az Úr Jézusét. A pápa nem hozhat új tanításokat, csak az Úr Jézus tanításait őrzi és hirdeti minden tévedés és változtatás nélkül a Szentlélek Úristen irányítása mellett. Ha tehát a pápára hallgatunk, akkor tulajdonképpen Jézusra hallgatunk, ha a pápának hiszünk és engedelmeskedünk, akkor tulajdonképpen Jézusnak hiszünk és engedelmeskedünk. Jézus megmondta: Aki tirátok hallgat, énram hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg.

Kedves fiúk! Ti talán nem is tudjátok, milyen jó az nekünk, hogy az Úr Jézus így gondoskodott a mi lelkünk üdvösségéről a pápa és az Egyház által. Milyen jó az nektek, hogy a legfőbb kérdésben, az örök bol-

dogság elérésének kérdésében nem vagytok tanácstalanul magatokra hagyva, hanem egészen biztosan rábizhatjátok magatokat a Szentlélek vezetése alatt álló Anyaszentegyházra és a pápára. Legyetek hálásak az Úr Jézusnak azért a gondoskodásért és legyetek hálásak a ti Egyházatoknak és a pápának lelketek irányításáért.

Ti, kedves fiúk, tökéletes magyar férfiak akartok lenni és azzá is kell lennetek. Mindannak a sok szép és jótulajdonságnak, ami őseinket olyan naggyá és kiválóvá tette, tovább kell élnie és virágoznia tibenetek, mert hiszen ti vagytok a jövő magyar nemzete. Őseinknek egyik szép jellemvonása volt az Egyház és a pápa iránti tisztelet, nagyrabecsülés és fiúi engedelmesség. Tisztelték és nagyrabecsülték a pápát, mert tudták, hogy Krisztusnak földi helytartója, de azért is, mert ezt látták és ezt tanulták a legnagyobb magyaroktól: Szent Istvántól, Szent Lászlótól, Hunyadi Jánostól és a többi száz és ezer kiváló magyar hőstől. De tisztelték és szerették a pápát azért is, mert az évszázados élethalálharcban, melyet a tatárok és törökök ellen kellett viselnünk, a pápák voltak a legbiztosabb és legönzetlenebb segítők. Hogy sikerült a törököt kiűzni az országból, hogy egyáltalán él még a magyar nemzet a Duna-Tisza táján, azt szinte kizárólag a pápák állandó segítségének és támogatásának köszönhetjük.

Kedves fiúk! Péter-Pál napján, amikor az egész világ szeme Róma felé fordul, dobbanjon a ti hűséges magyar szívetek is Róma felé, a pápa felé és erősödjön meg szívetekben az elhatározás: Szent és nagy magyar őseink nyomdokain fogtok mindig haladni, az ő példájukhoz híven a mi katolikus Egyházunknak és Krisztus földi helytartójának, a pápának, mindig hűséges gyermekei lesztek. Amen.

Kenyeres Lajos

Nagyboldogasszony.

Kedves fiúk! A mai ünnep egyik legkedvesebb ünnepünk nekünk, katolikus magyaroknak. Azt lehet mondani, hogy ez a mi bensőséges családi ünnepünk. Ez a nap ugyanis a mi mennyei Édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária megdicsőülésének napja. Ezen a napon fejezte be földi életét és ezen a napon vitte fel őt az Úr Jézus testével együtt a mennyei boldogságba.

Mert jól tudjátok, kedves fiúk, hogy az embernek nemcsak a lelke jut a mennyországba vagy pokolba, hanem a testetek is odajut a világvégi feltámadás után. A mi testünk azonban a halál után, a bűn büntetése-képen szétporlad és csak a világ végén alkotja meg azt, támasztja fel azt újra a mindenható Úr Isten. A Szent Szűzzel azonban kivételt tett az Úr. Az ő testét nem engedte elporladni, mert a Szent Szűznek soha semmiféle bűne nem volt. Az ő tiszta testének megjutalmazásával nem várta meg a világ végét, hanem mindjárt a halála után felvitte a mennyei dicsőségbe, ahová a mi testünk csak a világ vége után juthat majd be.

Mivel érdemelte meg a Szent Szűz ezt a rendkívüli kitüntetést?

1. Kérdemelte először azzal, amit már mondtam, hogy a lelke tiszta volt minden bűntől, az áteredő bűntől éppúgy, mint a legkisebb bocsánatos bűntől is. Egész életét Isten közelében élte le. Jézus szemébe nézett és onnan szívta magába a tiszta, erős élet szeretetét. Mint az autós a reflektor fényét éjjel, úgy látta Szűz Mária is maga előtt az élet útján az Úr Isten törvényeit és nem tért le az egyenes útról az árokba, hogy ott összemocskolja magát . . . A bűnnek, különösen a paráznság bűnének büntetése a test elrothadása. A Szent Szűzet az Isten kegyelme és a saját akarata megóvta minden bűntől, azért érdemelte ki a nagyboldogasszonyi csodálatos megdicsőülést.

2. De a Szent Szűz nemcsak hozzásimult a jó Istenhez nagy szeretettel, hanem küzdött és szenvedett is érte. Küzdött a kis Jézusért, annak megélhetéséért és életéért, életének első percétől kezdve. Küzdött már

a betlehemi barlangban, küzdött, mikor Heródes gyilkos merénylete elől menekülnie kellett neki Egyiptomba, küzdött később is a názáreti házban, amikor minden gondolata, minden célja csak az volt, hogy a kis Jézusról gondoskodjék . . . De szenvedett is érte. Betlehembe, az Egyiptomba való futáskor . . . A nyilvános működése alatt sokan csalónak, népámítónak mondták Jézust. A kereszten gyalázatosan megölték. A Szent Szűz szíve vele érzett és vele vérzett és vele szenvedett szent fiával. Ebben a szenvedésben és küzdelemben lett a Szent Szűz lelke még kedvesebbé Isten előtt és érdemelte ki a nagyboldogasszonyi megdicsőülést.

Kedves fiúk! A megdicsőült Szent Szűz tanítója, példaképe mindnyájatoknak. Minden fiú szeretne nagy, erős, kiváló lenni, mindenki szeretne gazdag lenni. De nemcsak testi nagyság és testi gazdagság van, hanem lelki nagyság és gazdagság is. Győzni, diadalt aratni nemcsak a sportpályán lehet, hanem önmagad legyőzésében is. Van diadalmas élet, amely legyőzi minden rossz tulajdonságát és szenvedélyét, felfokozza, a legnagyobb mértékben kifejleszti jótulajdonságait és azt Isten szolgálatába állítja. Ez az igazi, maradandó győzelem, ez a diadalmas élet! — Ennek a diadalmas életnek igazi világbajnoka a Szent Szűz. Ő példakép gyanánt áll előttetek, de segít is kegyelmével.

Tanuljátok meg a megdicsőült Szent Szűztől, kedves fiúk, hogy az erős lelkek, a diadalmas egyéniségek mindig az Úr Jézus környezetében teremnek. Mondhat akárki akármit, az élet diadalmas céljához eljutni csak az isteni törvények reflektorfényével megvilágított úton lehet. Akartok nagyok lenni? Akartok diadalmas életet magatoknak? Szívesen időzzetek az Úr Jézus közelében, mint a Szent Szűz. Az Oltáriszentségben nézzetek bele Krisztus arcába, mint a Szent Szűz és figyeljétek meg azokat a finom sugallatokat, amelyeket az Úr Jézus a lelketek csendjében a lelkiismeret szava által sugart nektek. Figyeljétek és kövessétek azt. Az erős lelkek, a diadalmas lelkek itt az Isten közelében teremnek. Ez az egyik tanulsága a nagyboldogasszonyi megdicsőülésnek.

2. Az Úr Isten előtt legkedvesebb személy ezen a világon a Szeplőtelen Szent Szűz volt és mégis küzdelmes, szenvedésekkel teljes volt az élete. Kedves fiúk! Ne várja senki közületek, hogy itt a földön majd szenvedésnélküli, boldog paradicsom lesz az élete. A megélhetésért, a boldogulásért küzdeni kell mindenkinek. De a hitért, Krisztusért is nagyon sokszor küzdeni és szenvedni kell. Az Isten törvényeinek megtartása, a becsület útján való megmaradás sokszor nehéz, sokszor szenvedésekkel jár. Jézus megmondta: Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét és úgy kövessen engem. De aki ezt a harcot végigharcolja, arra a győzők diadalmas koronája vár. Ezt is tanuljátok meg a megdicsőült Szent Szűz példájából.

Nagyboldogasszony ünnepe különösen kedves ünnepünk nekünk, magyaroknak. Szent István király ezen a napon ajánlotta fel Szűz Máriának a magyar szent koronát és Magyarországot. Azóta tekintjük a Szent Szűzet Magyarországot Védasszonyának és azóta tekintjük Magyarországot Mária országának. Szent István ezzel a felajánlással odavezetett minden magyart a Szent Szűz elé, hogy édesanyjának, példaképének tekintse minden magyar a Szent Szűzet. Odavezet benneteket is magyar leventék, hogy tanuljátok meg a megdicsőült Szent Szűz példájából: csak a küzdelem, csak a szenvedés vezet a győzelemre. Küzdeni, szenvedni és győzni azonban csak erős és tiszta lelkek tudnak. Ha küzdelmes is az élet Krisztus közelében és Krisztus útján, mégis diadalmas az, mert a küzdelem jutalma a szép, boldog földi élet és a diadalmas megdicsőülés a Szent Szűzzel. Azért legyetek mindig Szent Istvánnak hűséges magyarjai, legyetek a Szent Szűznek hűséges leventéi, példájának hűséges követői. Amen.

Kenyeres Lajos

Jócselekedetekkel a Szent Jobb nyomdokán.

(Szent István ünnepére.)

Minden esztendőben ünnepélyes körmenetben hordozzák körül az ország szívében első Szent Királyunknak dicsőséges Jobbját! Az esztendő folyamán más napokon is ki van téve, hogy a hívek állandóan tisztelhesék. A magyar nép mindig hódolattal vette körül a történelmi idők folyamán.

Foglalkozunk ma azzal a kérdéssel, minek köszönheti, mivel vívta ki magának a Szent Jobb ezt az országos, mondhatjuk világraszóló, történelmi tiszteletet?

•

A Szent Jobbot a jócselekedetek tették Szent Jobbá. Általuk lett a nemzet drága ereklyéje. Általuk lett az isteni kitüntetésnek, évszázadokon keresztüli elporladásmentességnek birtokosa. Ha nem gyakorolt volna jócselekedeteket, sohasem lett volna Szent Jobbá, az Isten nem tüntette volna ki csodával, nem állította volna példaképnek évszázadok magyarjai elé. Mivel Szent Jobb van, magyar erénynek kell lenni a jócselekedeteknek. Hogy könnyebben megvalósíthassuk őket, tegyük megfontolás tárgyává a jócselekedeteket. A jócselekedetek

1. az ember tökéletessége. — Tökéletesség az, ami által hasonlítunk Istenhez. Az embernek vannak képességei. Tud gondolkodni, érezni, akarni. Használhatja ezeket jóra, de rosszra is. Ha a jóra használja őket, hasonlít általuk Istenhez, ki szintén jót cselekedett és cselekszik. Ha rosszra használja őket, hasonlít általuk az ördöghöz, ki rosszat cselekedett és cselekszik. Következésképp: ha jót cselekszünk, vagyis Isten akarata szerint gondolkodunk, érezünk, akarunk, rányomjuk cselekedeteinkre az Istenhez való hasonlóság bélyegét, amelyet tökéletességnek nevezünk. Ennél szebbet, ennél nagyobbbat, ennél emberhez méltóbbat senki emberfia nem művelhet. Ezért nevezzük tökéletességnek, vagyis képességeink kiteljesedésének is. — Ebből következik, hogy ember számára nagyszerűbb dolgot elképzelni sem

lehet. Isten ugyanis minden szépnek, nemesnek, jónak csúcspontja, kitornyosodása. Nála nagyobb szép, nagyobb jó, nagyobb tökéletesség nem lehet. Minden más lénynek jósága, szépsége ehhez az isteni Jóságához, Szépségéhez való közeledésben áll. Minél közelebb áll hozzá, vagyis minél nagyobb közte és az Isten között a hasonlóság, annál szebb és tökéletesebb. Egyetlenegy teremtmény sem tudja a földi teremtmények közt annyira megközelíteni tetteivel az Istent, mint az ember, ki egyedül tud köztük akarni és gondolkodni. Gondolkodása és akarása azonban csak akkor közelítik meg Istent, ha jók, vagyis ha megütik a jócselekedetek mértékét. Legméltóbbak hozzánk a jócselekedetek, mert ezek emelnek bennünket királyi koronaként minden teremtmények feje fölé és általuk válunk gyakorlatilag is hasonlókká Istenhez. Bennük áll ezért az emberi képességek kiteljesedése, melynél nagyobbat már nem tehetünk. Joggal nevezhetjük őket az emberi lélek tökéletességének.

2. *A földi jólét titka.* — Az emberek oly szívrehatóan tudják elpanaszolni, hogy mennyit kell szenvedni. Nehezen akarják azonban észrevenni, hogy a legtöbb szenvedésnek oka a jócselekedetek hiánya. Kár, hogy nem lehet megszámolni azt a rengeteg gyilkosságot, lopást, rablást, rágalmat, megszólást, hazugságot, pletykát, veszekedést, szidalmazást, gyűlölködést, melyekkel az emberek egymás életét keserítik. Ezeket mind elkerülhetnék s vele együtt elkerülnék a szenvedések mérhetetlen tengerét is, ha helyettük jócselekedeteket gyakorolnának egymással. Azt szokták mondani: azért kell sokat szenvedni, mert az Isten ver bennünket. S van is ebben igazság. De azért mégsem szabadna elfelejteni, hogy az Istennek legtöbbször nem is igen kell az emberek büntetésébe beleavatkozni. Kínózzák azok maguk is magukat eleget. A legtöbb szenvedést és fájdalmat nem az Isten, hanem mi magunk bocsátjuk magunkra. Mindennek oka: a jócselekedetek hiánya. Ha annyi jócselekedet lenne a földön, mint amennyi bűn és szeretetlenség, az emberek szemeiből kiömlő könnyek-törte barázdák elsimulnának az arcokon. — Nem szabad azután

szem elől téveszteni azt sem, hogy az Isten nem mindig csak a másvilágon jutalmazza meg a jót, hanem sokszor már ebben a földi életben is. Sokkal biztosabban számíthatunk tehát Isten áldására, következésképpen földi jólétre és boldogulásra, ha végzünk jócselekedeteket.

3. *Az üdvösség jogcíme.* — Az ember jócselekedetei révén várhatja Istentől az örök életet. Ezek szereznek neki érdemet az üdvösségre. A jócselekedeteket koronázza meg Isten örök jutalommal. Nem az, aki mondja: „Uram, Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki Atyám akaratát cselekszi!” A mennyei Atya akaratát cselekedni pedig jócselekedet. A hit egymagában nem üdvözít. Kell a hit gyakorlati kivirágzása, a jócselekedet is. — Kik eddig az égbe jutottak, jócselekedeteik miatt jutottak oda. Jócselekedetekkel érdemelték ki a mennyországot az apostolok, a mártírok, a szűzek, a hitvallók. Sőt még Krisztus Urunkról is azt mondja a Szentírás: Nemde, ezeket kellett szenvednie Krisztusnak és úgy menni be a dicsőségébe? Jócselekedetek tudják egyedül üdvözíteni a mostani embereket is. Ha az Egyház szenttéavat valakit, legfontosabb vizsgálat alá veszik a szenttéavatandó erényeit, vagyis Istennek tetsző jócselekedeteit. Akik üdvözültek, jócselekedeteik révén üdvözültek; kik elkárhoztak, a jócselekedetek elhanyagolása és a rossz cselekedetek végzése miatt kárhoztak el. Így a jócselekedet az üdvösség záloga, a rossz cselekedet meg a kárhozaté.

•

Dicsőséges Szent Jobbunkat a jócselekedetek emelték az Istentől kapott kitüntetésnek és az emberek által tanúsított tiszteletnek arra a polcára, melyen ma áll. A magyar levante a Szent Jobb katonája s a Szent Jobb szellemében felépített magyar jövő reménysége. Ma, Szent István napján, határozzuk el magunkban, hogy öntudattal és elszántsággal gyakoroljuk a jócselekedeteket, mert ez méltó a Szent Jobb nemzetének ifjúságához s ebben áll emberi tökéletességünk, földi boldogságunk titka, örök életünk záloga!

Vass Alberik O. S. B., Tihany

Kisboldogasszony-napja.

Kedves fiúk! Az év folyamán szerte a világon sok százezerszer elhangzik a kedves köszöntés Szűz Máriához: Üdvözlégy, Mária. De soha az év folyamán olyan joggal nem hangzik az el, mint éppen a mai ünnepen, Kisboldogasszony-napján, Szűz Mária születése napján. Ezen a napon köszöntötték kimondhatatlan örömmel egy egyszerű pásztoembernek, Szent Joachimnak és Szent Annának újszülött kisleánykáját, a Boldogságos Szűz Máriát a jó emberek. Ők akkor még nem tudták, milyen csodálatos személyt, az Isten Anyját látják maguk előtt abban a kis bölcsőben. De mi már tudjuk és tudták az angyali seregek, akik mély hódolattal vették körül azt a kis bölcsőt, mert királynőjük volt abban. Mély hódolattal vesszük körül mi is, mert mi már tudjuk, hogy milyen kiváló személy testileg és milyen kiváló személy lelkileg az a kisgyermek, a Boldogságos Szűz Mária.

Kiváló testileg. Királyi vér, királyi sarj. Mindnyájan csodálkoztatok és nem értettétek meg, hogy a mai szent evangéliumban miért kellett azt a sok nevet felolvasni? Mi értelme van ennek? Nagyon nagy értelme van ennek, kedves fiúk.

Tudjátok, hogy az Úr Isten már ősszüleinknek megígérte a Megváltót. Attól kezdve az emberiség élete egy állandó vágyakozás, állandó sóvárgás volt a Megváltó után. De az Úr Istennek gondoskodnia kellett arról, hogy ha majd eljön a Megváltó, az emberek fel is ismerjék Őt. Azért próféták által már jóelőre megjövendölte, hogy mikor és hol fog születni és még sok minden mást, amiről majd az emberiség felismerheti a megígért Megváltót. Többek között azt is megjelölte, hogy kinek a családjából fog származni. Tudták az emberek, hogy Ábrahám, Izsák, Jákob, Dávid leszarmazottja lesz majd. Azért nagyon pontosan vezették a családok leszarmazását, hogy ellenőrizni tudják, hogy aki magát Megváltónak mondja, valóban az Úristentől megjelölt családból származik-e. Ez a most felolvasott nemzetségtábla bizonyítja, hogy Szűz Mária és így az Úr Jézus is, Dávid király családjából származnak. Nagy

megbecsülés jár tehát a Szent Szűznek már emberi származásánál fogva is, hiszen királyi vér ő. Ez az első tanulság a nemzetségtáblából.

De van egy másik is. Látjátok, hogy a mi Egyházunk minden vallási kérdést milyen alaposan, milyen aprólékos gonddal megvizsgál, mielőtt elének adná azt, hogy elhiggyük. A katolikusokat egyesek azzal szokták vádolni, hogy mindent el kell nekik hinni, akár biztosan igaz az, akár nem. Éppen ez az alaposság az Úr Jézus származásának kikutatásában mutatja, hogy a mi Egyházunk a hit igazságait milyen alaposan megvizsgálja. Minden tanítás, minden hitigazság, amit mi elhiszünk és elfogadunk, biztos igazság, mert a mi Egyházunk az emberileg lehetséges legnagyobb alapossággal megvizsgálja azokat. Nyugodtan rábízhatjátok tehát lelketek vezetését az Egyházra, mert biztos, hogy a tiszta igazság útján vezet az minket a földi és örök boldogság útján. Ez a második tanulság a nemzetségtábla névsorából. Ezt a meggyőződést vessétek bele szívetekbe és alkalomadtán hirdessétek másoknak is.

A Szent Szűz születésnapja örömnép még másért is. A loretoi litániában hajnalcsillagnak nevezzük a Szent Szűzet. Igen, mert az ő születése jelzi a megváltásunk boldog napjának közeledtét is. Hogy ez mit jelent?

Ausztriában, Salzburg közelében van egy régi vár, Werfen. Ennek egyik tornyát Hungerturmnak, éhség tornyának nevezik. Régen ugyanis, ha valakit el akartak tenni láb alól, ennek a toronynak mélyen a föld alá épített pincéjébe eresztették le és ott hagyták addig, míg éhen nem halt. Milyen kétségbeesés fogta el a szerencsétlent, mikor oda levitték. Hiába minden kiabálás, hiába a dörömbölés a sziklafalon, nincs menekvés a sötét, földalatti börtönből. Milyen boldog volt aztán, ha mégis egyszer megnyílt feje fölött a csapóajtó, fénysugár hatolt le a sötétbe és jelezte, hogy megszabadulhat, kimentik kétségbeesítő sorsából.

Az áteredő bűn miatt az emberiség az örök kárhozatnak reménytelen Hungerturmjába került. Szűz Mária

születésével villant fel a szabadulásnak első reménysugara, a megváltásnak hajnalcsillaga. Ezért kedves, boldog ünnep nekünk Kisboldogasszony-napja. Öröme legközelebb van a Karácsony boldog öröméhez.

De örömnünnep azért is, mert megszületett ezen a napon a mi legjobb édesanyánk és legtökéletesebb példaképünk. Legjobb édesanyánk, akihez az élet minden gondjában, bajában a legnagyobb bizalommal fordulhatok és ti is tapasztalni fogjátok, hogy mennyire igaz az a régi imádság: „Még sohasem lehetett hallani, hogy te bárkit is gyámoltalanul magára hagyta, aki pártfogásért hozzád folyamodott és segítségért hozzád könyörgött.”

Legtökéletesebb példaképek is a Szent Szűz, akitől tanulnotok kell sok mindent. Tanulnotok kell Istenszeretetet. A Kisboldogasszony-napi bölcsőben fekszik az a Szent Szűz, aki az angyal szavára olyan készségesen mondta: „Ime, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint”; az a Szent Szűz, aki egész életét olyan önfeláldozással szentelte az Isten szolgálatára akkor is, ha az a szenvedések hét fájdalmas törét szúrta tiszta szívébe; az a Szent Szűz, akinek életcélja csak egy volt: Isten dicsőségét szolgálni és előmozdítani. Tanuljátok meg tőle, hogy nektek is legfőbb célotok: Istent szolgálni és az Isten dicsőségét ahol csak tudjátok, előmozdítani.

De tanuljatok tőle egyszerűséget és lelki gazdagságot is. Hány előkelő gyermek született akkor is és azóta is selyemágyban és nevelkedett bíborban, bársonyban. És ma már a világon senki nem tud róluk. A Szent Szűz egy egyszerű embernek szegényes hajlékában született és mégis boldognak hirdeti őt minden nemzedék évszázadok és évezredek múltán is a világ végezetéig, mert lélekben volt nagy és gazdag. Ti közöttetek is az igazi értéket nem az adja meg, hogy kinek gazdagabb vagy előkelőbb az apja, hanem az, hogy lélekben, becsületességben, munkaszeretletben, hazaszeretletben, vallásosságban ki gazdagabb. Erre törekedjétek és e szerint becsüljétek meg és értékeljétek ti is egymást.

Kedves fiúk! A Szent Szűz nemzetségtáblájában

sok név van felsorolva. Ezek között vannak nagy szentek is, de vannak nagy bűnösök is. Ezek közül úgy emelkedik ki a Szent Szűznek csodálatosan szép és tiszta egyénisége, mint a tiszta fehér liliom emelkedik ki a csúnya, sáros, esetleg mocsaras földből.

Kedves fiúk! A mai élet nagyon sokszor hasonlít valami undok pocsolyához. Annyi becstelenség, szenny és romlott ember jár most a földön! Kisboldogasszony-napján töltsé el lelketeket öröm a mi mennyei édesanyánk születésén, töltsé el lelketeket hála és bizalom a mi Egyházunk iránt és töltsé el szent elhatározás, hogy ti is kiemelkedtek a mai élet sarából és a Szent Szűz példáját követve, az ő segítségével megerősítve, az igazi tisztalelkű, becsületes, istenfélő és hazáját szerető magyar férfiak példaképévé nevelitek magatokat. Amen.

Kenyeres Lajos

Krisztus királysága.

Tehát király vagy te? — kérdezi gúnyosan Pilátus. És Jézus nyugodt öntudattal mondja: Te mondod, hogy én király vagyok.

De nemcsak Pilátus kérdezte ezt. Elhangzik ez a kérdés számtalanszor azóta is, a modern XX. században is. Vannak sokan, akik bosszankodva mondják: Hát király vagy te? Király, aki parancsolni akarsz nekünk? Aki bele akarsz szólni a mi életünkbe, a mi szórakozásainkba, élvezeteinkbe, üzleteinkbe és egyéb dolgainkba? — Mások meg gúnyosan kérdik: Hát király vagy te? Ugyan ki törődik a te királysággal? Ki engedelmeskedik neked? Talán az iskolás gyerekek meg az öregasszonyok igen, de az élet, a száguldó modern élet mit törődik a te törvényeiddel? A fiatalok, akik elkerülik a templomot és többre becsülik a mozit vagy a bált vagy más élvezetet a vallásnál. A házasok, akik meggyilkolják az életbimbókat és lábbal tapossák az Isten törvényeit. Az üzletemberek, akik szemrebbelés nélkül csapják be és

nyúzzák meg egymást. És a káromkodók és a részegek és a paráznák és más nagy bűnösök tömege mit törődik Krisztus királyságával. Hát király vagy te?

És ezek ellenére is minden esztendőben felharsannak a föld kerekéségén Krisztus királysága ünnepén az örökérvényű szavak: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat! Krisztus győz, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol. És minden esztendőben belekiáltjuk a világba a nagy igazságot, hogy hiába minden gúny vagy lázadás vagy bosszankodás, mert Krisztus király! Királya a nagy mindenségnek és királya az egész emberiségnek! Királya nemcsak 1925 óta, amióta Krisztus királyságát ünneplik, hanem királya azóta, amióta a világ áll! Krisztus király, akár imádjuk, akár káromoljuk őt, király, akár hódolunk előtte, akár lázadunk ellene. Király, akinek megvan mindaz a hatalma, ami a királyt megilleti. Megvan a törvényhozó, a kormányzó és bírói hatalma.

Krisztus királya, törvényhozója a nagy világmindenségnek. Az ő törvénye szerint járnak a csillagok az égen, tombolnak a viharok a földön, virágznak és gyümölcsöznek a fák a kertekben. Parancsára a háborgó tenger lecsillapodik és mint engedelmes szolga simul urának lábaihoz. Parancsára megszűnnek a betegségek és hatalmát veszíti a halál.

De Krisztus ura, törvényhozó királya az emberiségnek is, mert az ember is életét, létezését és mindenét tőle kapta. Törvényhozó királya az egyes embereknek, aki törvényeivel szabályozza nemcsak az imádságokat és vasárnapokat, hanem a hétköznapok munkáját, szórakozását és egész életét reggeltől estig és estétől reggelig. Törvényhozó királya Krisztus az egész emberiségnek, az egész társadalomnak, az államnak és minden más közületnek. Törvényei föltétlen köteleznek államot és várost, családokat és egyesületeket, mert Krisztus mindennek ura, Istene és királya.

Krisztusnak megvan a kormányzó hatalma is. Ezt az Egyháza által gyakorolja. Aki Krisztus Egyházának engedelmeskedik, az magának Krisztusnak engedelmeskedik.

Jézus megmondta: Aki tirátok hallgat, az énrám hallgat, aki titeket megvet, az engem vet meg.

És megvan Jézusnak a bírói hatalma is. A hűségeseket megjutalmazza, a lázadókat felelősségre vonja. A halál pillanatában mindenki azonnal Krisztus Király ítélőszéke elé kerül és számot ad egész életéről: Milyen alattvalója volt Krisztus Királynak? De az egész emberiség is megjelenik Krisztus Király ítélőszéke előtt az utolsó ítélet napján, azon a rettenetes napon, amikor az ég és föld meg fognak indulni és az Ember Fia eljön nagy hatalommal és fönséggel és megítél és megjutalmaz vagy megbüntet eleveneket és holtakat.

Krisztus tehát király! De ha ő királyunk nekünk, akkor nekünk hódolnunk kell előtte és engedelmeskednünk kell neki. Nem szívesség ez tőlünk, hanem kötelesség, mint ahogy a katona sem szívességet tesz, amikor a parancsot teljesíti, hanem kötelességet teljesít. Krisztus nem kéri a hódolatot és engedelmességet tőlünk, hanem parancsolja, mint a király vagy katonai feljebbvaló sem kér, hanem parancsol.

Hódolnia kell Krisztus Király előtt mindenkinek, az egyes embernek éppúgy, mint az egész társadalomnak. Hódolni kell az imádság hódolatával, a szóbeli imádság hódolatával éppen úgy, mint a legtökéletesebb imádás, a szentmiseáldozat hódolatával. De hódolni kell a krisztusi törvények megtartásával, a buzgó, becsületes katolikus élet által. Hódolnia kell a családoknak, a községeknek és az államoknak egyaránt azáltal, hogy a krisztusi törvényeket szenteknek tartják és érvényesülésüket biztosítják a közéletnek is minden vonalán.

Krisztus királyunk nekünk, kedves fiúk, és örüljétek neki, hogy Krisztus a királyunk. Mert ha nem Krisztus Király törvényei uralkodnak fölöttünk, akkor más zsarnokok igája alatt fogunk nyögni. Az emberi természet úgy van megalkotva, hogy vezetőt, uralkodót kíván maga fölé. Aki szívében megszünteti Krisztus királyságát, az hamarosan más zsarnokokat fog a maga nyakára ültetni. Aki megtagadja az engedelmességet Krisztus Király törvényeinek, az hamarosan hódolni fog és rabja

lesz a pénznek, a kapzsiságnak, az élvezeteknek, a szenvedélyeknek, a vér zsarnokságának. Ezeknek az uralma eleinte talán kellemes, de hamarosan keserves zsarnoksággá erősödik, amely alatt keservesen vergődik a szerencsétlen ifjú. Nézzétek meg a züllött fiúkat és felnőtteket. Letaszították szívük trónjáról Krisztus Királyt és az ő törvényeit, nem törődtek Isten és az Egyház tanításával és hova jutottak! — A pénz és a szenvedélyek miatt milyen szörnyű bűnök történtek már és mennyi szenvedés fakadt ezekből!

De a társadalom is hamarosan zsarnok bálványok rabságába görnyed, ha fellázad Krisztus Király törvényei ellen. A gépimádat, a pénz- és sikerimádat, az önmagáért való haladás imádása, a totális államnak mint bálvány-nak imádása vagy más bálványok zsarnoksága okvetlenül bekövetkezik, ha a társadalom figyelmen kívül hagyja Krisztus királyságát. Hogy ez mennyire igaz, azt világosan mutatja az ezer problémával küszködő és ezer válság gyötrelmeit szenvedő XX. század vergődése. A reneszánsz óta az emberiség egyebet sem tett, mint Krisztus Király ellen lázadt, Krisztus Király trónusát döntögette a szívekben. Az eredményét szomorúan látjuk.

De éppen azért, mert látjuk, azért mi fiatalok, akik néhány év múlva a magyar haza gerincét fogjuk képezni, mi egész lélekkel akarjuk Krisztus királyságát közöttünk; mi nem gúnyolódunk, mint Pilátus, mi nem bosszankodunk, mint a lázadó hitetlenek, hanem örömmel adjuk meg Krisztus Királynak az imádás és engedelmesség hódolatát. Férfias elhatározással akarjuk és küzdünk érte, hogy magyar földön megvalósuljon Krisztus királysága, hogy a magyar leventék és a magyar férfiak szívében, de a magyar családokban és a magyar közéletben is a vallás törvényei legyenek a legszentebbek, Krisztus királyi törvényei uralkodjanak és érvényesüljenek. Ezért énekeljük ma szívből, de nemcsak énekeljük, hanem meg is valósítjuk a Krisztus Király-himnusz szavait: Istent akarjuk mi jó Atyánknak, legyen Királyunk és Urunk, Istent akarjuk, mi Atyánknak, legyen Királyunk és Urunk! Amen.

Kenyeres Lajos

Mindenszentek: Legyetek szentek!

Kedves fiúk! Az életnek egyik legtisztább öröme a jól végzett munka öröme. Olyan öröm és büszkeség tölti el az ember lelkét, amikor fáradságos munkáját befejezheti és látja, hogy az nem volt haszontalan; itt van annak az eredménye. Ennek az eredményes munkának a boldog öröme tölti el az Anyaszentegyházat is a mai napon, mindenszentek ünnepén.

Mert mi a célja az Anyaszentegyháznak? Miért alapította az Úr Jézus? Egyetlen célja az, hogy az örök üdvösségre vezesse, a mennyországba segítse az embereket. A mennyországba azonban csak szentek juthatnak. Az Egyháznak tehát az a célja, hogy szentekké tegye az embereket. Úgy tanítson, úgy vezessen és erősítsen minket, a faluszéli cigánypurdét éppen úgy, mint az arisztokrata grófot, hogy szentekké legyenek.

És ma örömmel látja és ünnepli munkájának eredményét: A szentek millióit és ezermillióit. Nemcsak a hivatalosan szentté nyilvánított nagy szenteket, hanem a sokkal több névtelen, csak az Úr Istentől számontartott szentek százmillióit. Ma ünnepli az összes üdvözülteket, kikre ráillik a mai evangélium: Boldogok, mert tisztaszívűek voltak és ezért meglátják az Istent. Boldogok, mert elsírták a bűnbánat könnyeit és ezért most örökre megvigasztaltatnak. Boldogok, mert úgy vágyódtak Krisztus tanítása után, az igazság után, mint az éhes ember az étel után és a szomjas ember az ital után és azért most kielégítést nyernek. Boldogok, mert ha bántalmazást vagy üldözést szenvedtek is Krisztusért és hitükért, akkor is hűségesek maradtak és ezért most övék a mennyek országa.

Boldog büszkeséggel ünnepli őket az Egyház, de amint az előbb mondtam, nemcsak a nagy szenteket, hanem az egyszerű, névtelen üdvözülteknek millióit is, közöttük egészen biztosan a ti kedves hozzátartozóitokat is. Öseiteket, nagyszüleiteket, esetleg szüleiteket, testvéreiteket, akik már meghaltak és a mennyország boldogságába jutottak. Azért azt lehet mondani, hogy az

összes ünnepek közül a mindenszentek a legcsaládiasabb, hozzánk mindnyájunkhoz legközelebb álló ünnep.

De ünnepelni fog az Egyház mindenszentek napján, az összes szentek között valamikor titeket is. Hiszen ti-nektek is mindnyájatoknak az a célotok és kötelessége-tek, hogy a mennyországba jussatok, hogy szentek le-gyetek. Így tehát a mindenszentek a ti ünnepeitek is. És talán még azt is lehet mondani, hogy a ti ünnepeitek is, de nemcsak a halálotok után, hanem már most is. Mert nektek is szól az Úr Jézus szava: Legyetek szentek, amint én szent vagyok. Legyetek szentek, de nem a halálotok után, hanem most az életetekben.

Mert, kedves fiúk, nem akkor lesz valaki szent, amikor halála után hivatalosan szentté nyilvánítják vagy amikor halála után bejut a mennyországba, hanem itt a földi életében. Rákóczi Ferenc vagy Széchenyi István nem akkor lettek nagy hazafiak és kiváló emberek, ami-kor a haláluk után szobrot állítottak nekik, hanem éle-tükben voltak azok. A szentek is itt a földön, életükben voltak szentek. A halál utáni dicsőség csak az életnek jutalma és elismerése. Neknek is itt, most a földi élet-ben, most levente korban kell szentekké lennetek és így tekintve a dolgot, mindenszentek ünnepének már most is a ti ünnepeiteknek is kell lennie.

Én szent legyek? ijed meg a gondolatától nem egy közületek. Én nem tudok szent lenni és őszintén szólva nem is nagyon akarok. Én nem tudok olyan sokat imád-kozni, csodákat művelni, szigorú vezekléseket tartani, minden örömről és szórakozásról lemondani. Nem is akarok. Erős, egészséges, fiatal vagyok; hát hogy legyek én szent? Hogy lehet ilyet kívánni a modern XX. szá-zad fiatal leventéitől?

És kedves fiúk, mégis szól nektek is, a XX. század fiataljainak is: Legyetek szentek! De ne gondoljátok, hogy csak az lehet szent, aki csodákat művel. A ma ünnepelet szentek közül a legtöbb egész életében nem tett semmi csodás vagy rendkívüli dolgot. Nemcsak az le-het szent, aki hallatlan önsanyargatásokat vagy önmeg-tagadásokat végez. A szentek közül a legtöbb ezt sem

tette. Hát mit tettek? Szerették a jó Istent és a lelküket. Hűségesen megtartották az Isten parancsait és kerülték a bűnt. Ez tette őket szentekké.

Mert, kedves fiúk, mindenki szent, akinek a lelkén megvan a megszentelő, a szenttétevő kegyelem, akinek a lelkén nincs halálos bűn. Így tehát ti is lehettek szentek és voltatok is már szentek és egészen biztos, hogy sokan közületek most is szentek vagytok. Mindnyájan szentek voltatok, amikor megkereszteltek benneteket egészen addig, amíg halálos bűnnel be nem mocskoltátok a lelketeket. És ismét szentekké lettetek, amikor egy jó szentgyónásban ismét megtisztult a lelketek és visszakaptátok a megszentelő, a szenttétevő kegyelmet. A jó szentgyónás után úgy ragyog a lelke mindnyájatoknak, hogy akár mindeniknek a feje fölé lehetne rajzolni azt a fénykoszorút, amivel a szenteket szokták ábrázolni.

Örüljetez neki, kedves fiúk, hogy ti is lehettek szentek és fokoztatok életetek szentségét. Mert lehet azt fokozni. Ha egy sötét szobában meggyujtanak egy szál gyertyát, ott fény lesz. De sokkal nagyobb fény lesz, ha száz gyertyát gyújtunk meg. Így lehet a megszentelő, a szenttétevő kegyelem erejét is fokozni lelkeitekben. — Vagy egy másik hasonlat: Lehet, hogy szeretsz valakit, de csak egy kicsit. De ez a szeretet felerősödhet annyira, hogy eltölti egész lényedet. Szinte egészen elfelejtkezel magadról és csak érte élsz. Képes vagy dolgozni, küzdeni, lemondani, szenvedni azért, akit szeretsz és ezt örömmel teszed. Hány apa küzd így családjáért, hány szerelmes a jegyeséért.

Az Úr Isten iránt való szeretettel is így vagyunk. Lehet, hogy szereted az Istent, de csak éppen annyira, hogy bűnnel meg ne bánts. Már ekkor is szent vagy, hiszen megvan lelkedben a szenttétevő kegyelem. De ezt a szeretetet felfokozhatod annyira, hogy szinte életed célja és egyetlen öröme lesz az Isten szolgálata. Élsz, de már nem annyira önmagadnak élsz, mint Istennek, akit szeretsz, akinek szolgálsz akkor is, ha az nagyon nehéz, akkor is, ha az rendkívül hősiességet kíván. Így

tettek a nagy szentek és nagy vértanúk. Ezeket nyilvánították szentekké és ezeket állítja az Egyház követendő példaképpül az emberek elé.

Mit jelent hát számotokra ez a parancs: Legyetek szentek? Szeresd az Úr Istent, tartsd meg parancsolatait, őrizd meg lelkedben a megszentelő kegyelmet és erősítsed, fokozd azt a szentáldozás és más szentségek, az imádság és a jócselekedetek által! Fokozd a szeretetet magadban annyira, amennyire csak képes vagy! Ezt tedd és szent leszel! Nem kell hozzá semmi rendkívüliség, semmi különlegesség. Akik különködnek, azok rendszeren gyanúsak. Éljed a derék, becsületes katolikus ifjú normális életét. Dolgozzál, szórakozzál úgy, mint minden egészséges fiatalember. Ezzel nagyon szépen összefér a törekvés: Szentté kell lenned!

Milyen öröm lesz ez, kedves fiúk, ha elmondhatjuk: Szent levontéink vannak nekünk magyaroknak! Milyen öröm lesz az nektek! Valósítsátok meg és érezni fogjátok. De milyen öröm lesz ez szüleiteknek és a magyar hazának. Mert ezek után azt hiszem mondanom sem kell, a nélkül is tudjátok, hogy a szentek egyúttal a legkiválóbb, legderékabb, legtökéletesebb férfiak. Nem savanyú, mamlasz alakok, hanem talpig férfiak. És mit akar a levante, mit akar a haza és az Egyház és szülő és mindenki más, mint tökéletes, talpig férfiakat. Akkor vagy igazi jó levante és jó hazafi is, ha komolyan veszed és megvalósítod a parancsot: Legyetek szentek! Ne törődjél a másikkal! Csak magaddal és Isten parancsával törődjél és tedd meg bátran azt, amiről tudod, hogy jó és Isten parancsa!

Kedves fiúk! A megdicsőült szentek ünnepe van ma, de a tietek is. Tietek is lesz, ha a mennyben lesztek, de már most is a tietek, ha szentek vagytok. Törekedjétek rá, hogy így legyen! Milyen boldog önérzet tölti el akkor lelketekeket! Milyen boldog örömmel néz akkor rátok a magyar haza. Milyen nyugodtan nézhetünk a magyar nemzet jövő századainak sorsa elé, ha biztosan tudjuk, hogy derék, talpig férfi levontéink vannak, akiknek nemcsak parancs, hanem szent feladat és életük

legfőbb célja, hogy megvalósítsák Krisztus szavát: Legyetek szentek, amint én szent vagyok. Amen.

Kenyeres Lajos

Halottak estéje.

Novemberre kihál a természet. Csak egy öltözik csodaszép virágdíszbe: a temető. A levelek lehullnak a fákról. A virágok rügyekbe húzódnak vissza, mert csodás művészettel szirmaikat visszagyúrja az Isten. Az Egyház halottak estéjén ünnepet szentel az elmúlásnak. Ezen az estén a temetőbe megyünk szeretteink sírjához, virágdíszbe borítjuk a sírhantokat, gyertyát gyújtunk, kegyelettel emlékezünk meg róluk és imádkozunk értük. Ezen az estén elszakadunk a földtől és az ég felé nézünk.

Az ég felé nézünk, mert érezzük a földi tehetetlenséget és nyomort. Érezzük az elmúlást, a földet, a bűnt, a sárt, az elfonnyadást és hervadást. Érezzük a halált, a rémet, akitől félünk, aki eljön értünk egykor. Érezzük a földi bukdácsolást, az életünk felett lepergett éveket. A Zsoltáros mondja: „Eszteideink semminek számítanak, olyanok, mint a reggel kiviruló fű: „reggel kihajt és virul, estére elfonnyad, elhervad, elszárad.” (Zsolt. 89, 5.)

Az élet rövid álom. Minden álomból van fölébredés. A halál is fölébredés az álomból az örök életre. A hit pedig megtanít bennünket arra, hogy mégsem lehet olyan nagy baj a meghalás. Az élet éppen azért nagy és hatalmas, mert rövid és gyarló. Mert egy másik életnek az előkészítője. Az élet csak előszó a nagy könyvhöz. Mert ettől az aprócska élettől függ az örök élet. A végtelen boldogság vagy örök kárhozát. Az életed csak választást, amelyből élni kell odaát. Az élet csak egyszer áll rendelkezésedre.

Minden sírhantba kereszt van verve. A kereszt pedig hangosan hirdeti: hiszem az örök életet! A kereszt pedig fénylik, ragyog, nyugtalanít és megvigasztal. Ő

az örök figyelmeztető. Figyelmeztet bennünket arra, hogy vannak sokan, akik úgy élnek, oly könnyelműen, oly léhán, minden felelősség nélkül, mintha azt hinnék, hogy sohasem fognak meghalni. Az élet nem jelenti azt, hogy lefeküdj minden pocsolyába. Nem jelenti azt, hogy kiéld az életedet, hanem, hogy éld.

Tanuld meg az életet komolyan venni. A gyertya lobbanásánál, a hit fénye mellett, a rég eltemetett édesanya sírjánál, kinn a megdőlt keresztek tövében. A halál órája minden pillanatban üthet a számunkra. Sok ember hal meg hirtelenül, váratlanul és fiatalon. Ki biztosít arról, hogy mi is nem megyünk el innét? Azt szokás mondani: senki sem tudja, ha reggel hazulról elmegy, nem hull-e valahol egy tégl a háztetőről a fejére? Ma ezt, holnap azt érinti meg a halál szele. És megy menthetetlenül a sírba.

Mostanában a halálnak sűrű aratása van. A háború óriás ravatal. Minden nép sorsa Isten kezében van. De különösképen a magyar nép sorsa. A magyar nép közel ezer esztendeje eljegyezte magát a kereszttel. A háború óriás ravatalának tanulsága a számunkra: nekünk élni kell azért, amiért a hősök meghalni tudtak. Ők meghaltak a hazáért, nekünk élni kell a hazáért. De csak úgy teljesíthetjük a kötelességeinket, ha belekapaszkodunk az Isten kezébe. Az erőt Krisztustól vesszük, a keresztből, az Oltáriszentségből és a Nagyasszonytól. Mélységes hit az örök életben! A temető csendes birodalmában végigsuhan a megenyhülés és a túlvilági szeretet érzése és az a bizakodó s könnyes imádság: Requiem aeternam! Adj Uram, örök nyugodalmat a megholt híveknek és az örök világosság fényeskedjék nekik!

Kovács Alajos
Kispest

Missziós vasárnapra.

Kedves fiúk! Összetört tagokkal feküdt a fehér kórházi ágyon egy szerencsétlen fiú. Nemrégiben kapott új motorkerékpárt. Élvezte a szédületes száguldást, míg egyszer szerencsétlenség nem érte. És valószínű, soha többet nem lesz belőle ép, egészséges ember.

Barátai meglátogatták a kórházban. Majd a szívük szakadt meg, mikor látták, mikor hallották panaszkodását: De jó nektek, hogy ti még egészségesek lehettek! Csak még egyszer tudnék én is a lábamra állni, de másképp tennék. Mondom, a barátoknak majd a szívük hasadt meg, úgy sajnálták. De szívesen segítettek volna rajta, ha tudtak volna!

Kedves fiúk! Ma missziós vasárnap van. Ma az Egyház azokra a lelki szerencsétlenekre irányítja a figyelmünket, akik még a pogányság sötétségében sínylődnek. A mai vasárnapon, látva a pogányok lelki nyomorúságát, két gondolatnak kell betöltenie a ti szíveteket.

Az egyik: Örüljétek, nagyon örüljétek, hogy ti katolikusok lehettek! Hogy titeket már születésetekkor kiemelték a pogányság sötétségéből és megkereszteltek benneteket, Krisztus világosságának részesévé tettek. Nagy kegyelem ez, kedves fiúk, amivel talán sokszor úgy vagytok, mint ennek a szerencsétlenül járt fiúnak a barátai az egészségükkel. Akkor döbrentek csak rá értékére, mikor azok nyomorúságát látjátok, akik nem ilyen szerencsések.

A másik gondolat, aminek missziós vasárnapon el kell töltenie a szíveteket: Sajnáljátok meg ezeket a szegény szerencsétlen lelki vakokat, mint ahogy azok a fiúk is sajnálták szerencsétlen barátjukat és igyekeztek rajtuk segíteni. Sajnáljátok meg az itteni, köztünk élő lelki vakokat, akik bár megvannak kereszttel, mégis úgy élnek, mintha pogányok volnának. Akik között már olyan is akad, aki annyira megfélekedzik hitének értékéről, hogy még gyermekének a megkeresztelését is elmulasztja. Sajnáljátok meg ezeket és ha ilyen szerencsétlen volna köztetek vagy ismerőseitek között,

ne nyugodjatok addig, míg ki nem emelitek lelki nyomorúságából és jobb belátásra nem bírjátok.

De sajnáljátok meg a távoli világrészek szerencsétlen pogányait is, akik százszeres szerencsétlenebb nyomorultak, mint az a szerencsétlen fiú a kórházi ágyon, mert az csak járni nem fog tudni többet és 30—40 éven át mankóhoz vagy tolokocsihoz lesz kötve, de ezek előtt a szerencsétlen pogányok előtt az örök boldogság van elzárva, nem 30—40 évig, hanem egy örökkévalóságon át. És milyen sokan vannak a világon még ma is! Kb. 1000 millió pogány él még mindig a világon.

A kereszten haldokló Jézus szívbemarkoló szava, amikor felsóhajt: Szomjúhozom! Szomjazott, nemcsak a teste, hanem még sokkal jobban a lelke ezeknek a 100 és 1000 milliós pogány tömegeknek a megváltásra. Szomjazott a lelkek után, azért vállalta a kereszthalál borzalmas szenvedéseit. Azért küldte el az apostolokat: Menjetek el az egész világra, tanítsatok minden nemzeteket, megkeresztelvén őket az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. És minden testi szomjúságnál kinosabban gyötri és minden keserű epénél és ecetnél keserűbb érzés Jézusnak az a látvány, hogy még mindig 1000 millió pogány van, akinek semmi haszna nincs az ő szörnyű szenvedéséből.

Jézusnak ezt a gyötrő szomjúságát érezték meg az apostolok és nem tudtak tőle nyugodni. Mentek az egész világra, hogy a lelkeket Jézushoz vezessék. Ezt érezték meg a későbbi hittérítők: Szent Ágoston, Szent Bonifác, Szent Gellért és a többiek, akik az európai pogány népeket megtérítették.

Szomjúhozom! Ezeket a panaszszavakat hallják ma is százan és ezren a hittérítők és mennek, mennek, elhagyva mindent, hogy a pogányokat Krisztus katolikus hitére térítsék. Szomjúhozom! Jézusnak ezt a panaszszavát meg kell hallanotok nektek is, a szerencsétlen pogányokat meg kell sajnálnotok nektek is, rajtuk segítenek kell nektek is! De hogyan?

Először is égesse a ti szíveteket is a vágy, hogy mindenki katolikus legyen! Ne hagyjon nyugodni benne-

teket az a mardosó tudat, hogy még mindig olyan sokan vannak, akik nem katolikusok, itt is és a távoli világrészekén is. És imádkozzatok értük! Jézus azt mondja: Kérjétek és adatik nektek! Ez nemcsak a földi dolgokra vonatkozik, hanem a lelkiekre is. A megtérés a jó Isten kegyelme, ingyen ajándéka, amit ki kell könyörögnünk Istentől. A mai szentmisét azért ajánljátok fel, de más-kor is imádkozzatok érte, hogy a jó Isten adja meg az összes nemkatolikusoknak a megtérés kegyelmét, hogy minél előbb legyen egy akol és egy pásztor. Imádkozzatok azért is, hogy adjon az Úr Isten erőt a hittérítőknek, hogy eredményesen tudják végezni hősies munkájukat.

Segítenetek kell adományaitokkal is. A hittérítők a pogányoktól nem várhatnak semmiféle segítséget, hanem egészen a mi adományainkra vannak utalva. Ha itthonról nem segítjük őket, akkor akár éhen is pusztulnak. Azt a pénzt, ami a mai napon a perselybe begyűlik, azt a hittérítőknek küldjük el. Add oda te is a te adományodat! Ha a hittérítők egész életüket áldozzák fel a pogányok megtérítéséért, akkor illő, hogy ti is áldozzatok fel legalább néhány cigarettának, néhány pohár borknak vagy mozinak az árát.

Adjátok oda ti is büszke örömmel fillérjeiteket vagy pengőiteket, mindenki tehetsége és szívének jósága szerint. Szívesen adjátok, mert a jókedvű adakozót szereti az Úr és bőségesen vissza fogja azt nektek fizetni az Úr Isten. Isten még soha senkinek adósa nem maradt. Ne nézd azt, hogy mit mond vagy mit csinál a másik, hanem csak azt nézd, hogy mit diktál a szíved jósága és mit szól az Úr Isten.

Szomjúhozom! Enyhítsétek az Úr Jézus szomjúságát azzal is, hogy ha valakit közületek az Úr az Ő hittérítőjévé választ és hív, az menjen bátran, hősies lélekkel. Jézus panaszkodott: Az aratás ugyan sok, de kevés a munkás. Sok a megtéríteni való pogány, de kevés a hittérítő. Nekünk magyaroknak is megvan a ránkbizott terület Kínában, amelynek megtérítése a mi feladatunk. Ha Jézus téged hív, hogy az ő hittérítője légy, akár férfi, akár nő, menj hősi lélekkel és terjeszd

Jézus hitét. Vannak országok, ahol a legnagyobb kitüntetésnek tartják a katolikus családok, ha Jézus az ő gyermekeik közül választ magának hittérítőt. A szülők fájó szívvel, de mégis büszke boldogsággal adják gyermekeiket Jézus szolgálatára. Ilyen ország legyen a mi édes magyar hazánk is.

Szomjúhozom a pogányok megtérítésére! Szomjúhoznak a pogányok százmilliói Jézus evangéliuma után! Kedves fiúk! Legyetek boldogok, hogy ti katolikusok lehettek, de sajnáljátok meg a szegény pogányokat és sajnáljátok meg a kereszten vergődő, szomjúhozó Krisztust és tegyetek meg mindent a katolikus hit terjesztésére és a pogányok megtérésére! Amen.

Kenyeres Lajos

Szent Imre herceg . . .

„Szűztiszta élet legszebb példaképe . . .”

Fiúk! A mai napon az Egyház magyar szentet állít elénk példaképnek. A más nemzetből származó szenteket néha kissé idegenkedve fogadjuk s van rá ezer és ezer magyarázatunk, hogy az miért lett szent és mi miért nem lehetünk azok. Igen, neki könnyű volt; annak a népnek a vérében van a vallásosság, olyanok ott a körülmények, hogy igazán könnyű szentnek lenni. — Nos; Imre herceg vér a mi vérünkből, éppen olyan magyar, mint mi és szent. — De még itt is felszólal az örök ellenzék: könnyű volt Imrének ezer évvel ezelőtt szentnek lenni. Élt volna csak a XX. század büntengereiben, a mai élet ezernyi kísértése között: nem tudom, megállotta volna-e a helyét? Gyenge az ellenvetés, de felelek rá. Mindíg vannak, akik úsznak az árral — sajnos, ezeknek a száma légió — s ezek mindig a környezetet okolják gyengeségükért. De vannak, akik olyanok, mint a parti szikla, bármennyire is ostromolják őket a szennyes hullámok, tisztán, merészen dacolnak velük. Imre hercegnek a tüzes, érzékies vérű, pogány magya-

rok között volt ugyanannyi nehézsége, mint a ma ifjúságának. Imrének éppen úgy meg kellett küzdenie testének bűnös hajlamaival, mint bárkinek.

Csakhogy Imre tudott és akart harcolni. Imrének is hosszú volt az út az oltár magasságáig. De mert igazán akarta, elérte. Imre sem ingyen jutott az életszentiség fénykoszorújához. Fárasztó utat tett meg, de az út, melyet választott, az oltárhoz vezetett. Szent Imre az imádság és önmegtagadás útján jutott el az életszentiségig.

„Emberi testben angyalmódra éltél,
Térdeden lelt a hajnal és az éjfélnél.”

Igy zeng róla az egyházi ének. S valóban, a ránkmaradt iratok mind említést tesznek az imádkozó hercegről. Volt mondanivalója az Úr Istennek. Volt beszédtemája anyyi, hogy nem volt elég a nappal, még az éjszakából is el kellett vennie. Miről beszélgetett Imre az Istennel? Elmondta az ő harcait, küzdelmeit. Elmondta, hogy mennyi kísértése, küzdelme van saját testével, tüzes magyar vérével, mennyi titkolt gúnyt kell neki, a király fiának, elviselnie pogány társaitól, mennyit kell remegnie, aggódnia a veszprémi éjszakai fogadalmának megtartásáért: a szüzességéért. Fiúk! Nektek nincsen kérnivalók az Istentől? Nektek nincsen mondanivalók az Istennek? Nincsen küzdelmetek, harcotok, nehézségeitek, melyről Neki beszámolnátok? — Az imádság útja az életszentséghez vezet.

Imre herceg mestere volt az önmegtagadásnak is. Kora fiatalágától fogva kemény vezeklő övet viselt, bőjtőkkel sanyargatta testét. Királyi apjával mezítláb zarándokolt a Szűzanyához. Tudta, hogy szükség van szigorúságra, fegyelemre testének, mert csak így győzedelmeskedik a lélek. — No, de azt már igazán nem kívánhatja tőlem senki, hogy én is vezeklő övet hordjak, mezítláb búcsút járjak, sőt még talán ostorozzam is magam! Igazad van! Ezt nem kívánja senki. De az önmegtagadás alól saját kára nélkül mégsem vonhatja ki magát senki. Ne félj, nem kívánja az Isten, hogy véresre korbácsold magad vagy éjszakákat virrassz imádság-

ban, — de azt megköveteli, hogy néha tagadd meg nyalánkságodat, féktelen szórakozásvágyadat, végnélküli lustaságodat. A kemény férfiak az önfegyelem és az önmegtagadás tűzében edződnek. Olyan ez, mint az acél: forró tűzben kell égetni, kemény kalapácsütésekkel kell kovácsolni a vasat, akkor lesz belőle nemes acél. Ha sajnálják, ha kímélik, hasznavehetetlen lom lesz belőle csak. Ti férfiak, testben, lélekben, munkában és becsületben acélkemény férfiak, acélkemény katonák akartok lenni, mint Szent Imre volt. Azért értsétek meg, hogy csak a ti érdeketeket szolgáljátok, ha megtartjátok az Úr Jézus szavait: „Ha valaki utánam akar jönni, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt. 16, 24) — mondja Krisztus. Krisztus lába nyomán akarsz járni és kerülöd az önmegtagadást? „Aki föl nem veszi keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám.” (Mt. 10, 38.) Szent Imre herceg példát mutatott nekünk, hogy lehet önmegtagadó életet élni.

Igaz, nehéz az életszentség útja, de nem lehetetlen. Kérjük a magyar ifjúság védőszentjét, Imre herceget, könyörögjön, hogy szent legyen a magyar ifjúság.

Szent Imre herceg, Magyarország éke,
Szűztiszta élet legszebb példaképe,
Serdülő ifjak paizsa, menedéke
Könyörögj értünk!

Perjés Béla
káplán, Regöly

A kötelességtudó levente.

Kedves leventék! A mai világban a kötelességteljesítés szép erénye ritka, mint a fehér holló. Szórakozási lehetőségeket meg jogokat emlegetnek és gyakorolnak az emberek, de kötelességről, komoly munkáról igen sokan hallani sem akarnak.

Genf szép városháza előtt egyik alkalommal több úr álldogált, amikor egy szegény alamizsnát kért

tőlük e szavakkal: — Titkos betegség miatt nem tudok dolgozni. — Kapott is segítséget, de baját nem akarta elárulni. Végre nagy faggatás után mégis bevallotta: — Az én titkos betegségem, amit resteltem megmondani: a lustaság.

Kedves leventék! Hogy ti ilyen csúnya betegségbe soha bele ne essetek, azért már most tanuljátok meg, sőt már most gyakoroljatok is pontosan és lelkiismeretesen minden munkát, amit el kell végezni a levante-foglalkozás alkalmával, meg otthon vagy ahova a kötelességek hív.

Mindenkinek kell dolgoznia. Dolgozik maga az Úr Isten is. Nagy munkát végzett, amikor a világot megteremtette, de most is állandóan dolgozik, mert fenntartja és kormányozza azt. Dolgozik Istennek minden élő és élettelen teremtménye is. Éspedig Isten akarata szerint kell dolgozniok. Így nekünk embereknek is. — Akik nem dolgozik, ne is egyék — olvassuk a Szentírásban.

Minő munkát kell az embernek végeznie? Lelki és testi munkát. Ima alkalmával nemcsak a lelkünk dolgozik, hanem a testünk is, mert letérdelünk, kezünket rendszeren összetesszük, szemünket égre emeljük, stb. Az ember munkája még ezzel sem teljes, mert még hozzá kell venni, hogy Istennel együtt kell munkálkodnia. Erre ugyan szabadakarata lévén, nincs rákényszerítve, de ha nem így dolgozik, akkor maga látja kárát hiábavaló munkájának. Legfőbb dolgunk az legyen, hogy megmentsük lelkünket. De bármilyen munkát végzünk is, mind Istennel és Istenért végezzük, akkor az ilyen munka mind lelki munka lesz és egyúttal hasznos munka is.

Soto János jezsuita testvér egész életében szabómunkát végzett. Mikor elközelgett halála órája, nagy buzgósággal vette fel a betegek szentségeit és azután kérte varrótűjét, amelyet magasan feltartott és így szólt: — Nézzétek, ez számomra a mennyország kulcsa!

Boldog emlékü XI. Pius pápa egyik alkalommal 200 munkást fogadott, akik a vatikáni palota tatarozási munkálatait végezték. Beszédet intézett hozzájuk és magasz-

talta a munkának becsét. Értékes tehernek mondotta a munkát és kiemelte, hogy bármilyen társadalmi rangban él is valaki, megtalálja fáradozásainak első jutalmát abban a tudatban, hogy Istennek Fia emberi alakban szintén munkás volt. Krisztus a munkának szentelte magát és így elmondhatjuk, hogy ezáltal az istenség légkörébe emelte a munkást.

Szent Baldomér, aki kovács volt Lyon mellett egyik faluban, valahányszor munkához kezdett, mindannyiszor így szólt: — Isten nevében! — Inasait így szokta munkára hívni: — Gyertek, gyermekek, Isten nevében kezdünk a munkához! Mikor a munkát befejezte, ezt mondotta: — Istennek legyen hála! Alattvalói jószívűsége miatt úgy szerették, mint atyjukat.

Kedves leventék! Ime a szép példák! Kövessétek azokat körülményeitek szerint! Honosítsátok meg ismét derék őseink régi szép szokását, akik minden munkájukat Isten nevében kezdték. Kalapot emeltek és így szóltak: — Jézusom, segíts! — Ha így kezdjük a munkát, akkor a jó Isten megsegít bennünket, akkor minden munkát szívesen végzünk, még azt is, ami nehéz vagy nincs ínyünkre. Ha ezt megszokjuk fiatalkorunkban, akkor egész életünkben munkás emberek leszünk, akkor lesz kenyérünk, akkor el tudjuk majd családunkat tartani, akkor a jó Isten áldása lesz minden munkánkon. Még csak azt kötöm szívetekre, hogy minden munkát becsüljétek: a szellemi és testi munkát egyaránt, nem szabad e miatt másokat csúfolni vagy lenézni: minden munka nemes, ha pontosan és lelkiismeretesen végezzük, amint boldog emlékű XI. Pius pápa szavaiból megérthettétek ezt.

Végül még álljon előttetek buzdításul a következő megható történet:

Évekkel ezelőtt Olaszországban, Nápoly városától délkeletre, Pompejiben ásatásokat végeztek. A várost ugyanis vagy kétezer évvel ezelőtt a Vezuv tűzhányó tüzes lávája teljesen elöntötte. Mikor a város egykori kapuja előtt több méternyire leástak, a római katonát, aki a város kapuját őrizte, megkövesedett állapotban találták. A katona látva a Vezuv borzalmas kitörését, nem

futott meg, hanem kötelességéhez híven ottmaradt őrhelyén még akkor is, amikor a láva térdét, mellét és fejét elborította.

László János
plébános

Az engedelmes levente.

A leventetörvényben olvassuk: — A levente előjáróinak bizalommal és készségesen engedelmeskedik.

Kedves leventé! Tudtok-e igazán és lelkiismeretesen engedelmeskedni? Erre akarok ma benneteket megtanítani. Figyeljétek!

A Szentírásban olvassuk: — Általam országolnak a fejedelmek és végeznek igazságot a hatalmasok. (Péld. 8, 15. 16.) — Felelé Jézus Pilátusnak: — Nem volna semmi hatalmad ellenem, ha teneked onnanfelülről nem adatott volna. (Jn. 19, 11.) — Mindenki vesse alá magát a felettes hatóságoknak. Nincs ugyanis hatalom, csak az Istentől; amik pedig vannak, azokat az Isten rendelte. (Róm. 13, 1.)

Kedves leventé! Halljátok: Kötelességtek engedelmeskedni, mert ezt Isten akarja. Jézus, az Istenfia is engedelmeskedett a hatóságoknak, tehát ez nektek is szent kötelességtek. Isten IV. parancsolatában benne van, hogy szüleinken kívül egyházi és világi előjáróinknak is tartozunk engedelmeskedni.

Lássunk néhány szép és követésre méltó példát!

Egy öreg földműves, aki 4 éves kora óta vakságban szenvedett, 40 éves korában kihallgatáson jelent meg Báden hercegségben Frigyes Károly határőrgrófnál, a későbbi nagyhercegnél. A derék ember így szólt hozzá: — Én sohasem láttam fenségedet s nem is fogom soha látni; de azért szeretem és épp azért igen óhajtottam legalább szavát hallani fenségednek. — A hang, amelyen ezeket a szavakat mondotta, elárulta, hogy szíve sokkal többet érez, mint amit nyelve mondani képes. A herceget igen meg hatotta derék alattvalójának ilyen őszinte ragaszkodása.

Az ószövetségben Sámuel a hálás tanítványok mintaképe, mert Héli főpapnak mindenben engedelmessékedett.

Theodózius császár egyszer abba a szobába ment, ahol fiát, Árkádiust nevelője, Arzenius tanította. Megbotránkozva látta, hogy fia ül, nevelője pedig áll. Szigorúan megdorgálta, lerakatta vele hercegi jelvényeit és meghagyta neki, hogy mindig állva és födetlen fővel hallgassa nevelőjének oktatását.

Nagy Sándor, a híres hadvezér, igen háládatos tanítvány volt. Nem egyszer hangoztatta, hogy tanítójának, Aristotelesnek éppen annyival tartozik, mint atyjának, Fülöpnek, mert míg ennek életét köszöni, addig tanítójának köszönheti, hogy okosan tud élni. Stagira városát, amelyet anyja leromboltatott, tanítója kérésére felépíttette, aki ott született. Folyton társaságában tartózkodott, míg át nem vette atyjának örökét, amikor Ázsiába költözött. Azután sem feledkezett meg róla és még a csaták zajában is gondolt rá, sőt többször írt is neki.

Kedves leventék! Ennyi felemelő példa után nem mondhattok mást, ugye? Mi is így cselekszünk a jövőben. Mindig tisztelettel engedelmeskedünk oktatóinknak és feljebbvalóinknak. Soha nem becsmételjük még magunk között sem őket, gúnynevet nem adunk nekik. Minden parancsukat szívesen és pontosan teljesítjük, mégha megbüntetnek bennünket, akkor sem zúgolódunk, nem káromkodunk, hanem igyekszünk megjavulni. Hiszen ők csak a javunkat akarják. A legtöbb ember tanítóinak, oktatóinak köszönheti, hogy az életben boldogul. Most egyelőre mást nem tudunk nekik adni, mint az imát; ezt megtesszük és gyakran kérjük a jó Istent, hogy áldja meg őket fáradságukért minden lelki és testi jóval. Ha majd a magunk emberei leszünk, akkor is mindig tisztelettel és hálával gondolunk rájuk és igyekezünk majd a fiatalságot hasonló szellemben nevelni és oktatni.

Kedves leventék! Ilyen magyar beszéd illik hozzátok! De ne csak ígéret legyen ez, hanem valóságos tett,

akkor derék emberek válnak belőletek. Ha most megtanultok helyesen engedelmeskedni, akkor majd tudtok később okosan parancsolni is . . . El ne felejtétek egyik híres író szavait: — Semmi sem oly kedves Istennek, semmi sem oly félelmetes az ördög előtt, mint az engedelmisség . . .

László János
plébános

Lelkigyakorlat.

I.

Bűn — kegyelem.

Annyit beszélnek az ifjak bajról, veszedelemről, kárról, csapásról. Máskor meg annyit ábrándoznak kincsről, értékről, gazdagságról, haszonról. De vajjon vetnek-e számot azzal, hogy tulajdonképen mi is az igazi baj és mi is az igazi kincs? A mai beszédben erről lesz szó.

I. Az igazi baj a bűn! — Hiszen ez a világon

1. a legnagyobb esztelenség. — Ez ugyanis a magja és csirája minden földi és földöntúli bajnak. Miatta van a földi szenvedés és örök kárhozat; miatta van az értelem elhomályosodása, lelkünk tengernyi aggodalma, tudatlansága, tétovázása, bizonytalansága, kétkedése; miatta van az akarat elgyengülése és rosszrahajlása, gyávasága és jellemtelensége, gonoszsága és eltévelyedése; miatta van az érzelem megromlása, gyermeki ártatlanságunk elszennyeződése; miatta köszönt ránk annyi unalom, fásultság, rettegés, kedvetlenség; miatta van a földi szenvedés, a siralomvölgye, a betegségek tengere; miatta van a sok veszekedés, áskálódás, háború; miatta van a halálos ágy, a ravatal, a koporsó, a sírgödör, a temető, a gyászolók könnytengere; miatta van az örök kárhozat, a pokol, a végtelen szenvedés. — Ha bűn nem lett volna, nem kellenének iskolák, patikák, törvényszékek, börtönök, akasztófák, temetők; akkor

nem kellene tisztítóhely, pokol; nem kellene csendőrség, rendőrség, hadsereg, ügyvédi, bírói, gyógyszerészi, orvosi kar; akkor nem kellene a temetkezési vállalatok; nem kísértének bennünket rossz emberek, ördögök; akkor nem lett volna a legnagyobb fájdalom: az Istenszármának kínhalála. Beleremeg az ember lelke, ha megfontolja a bajoknak azt a tömkelegét, melyet a bűn zúdított a világra. S aki erre rádöbben, hiszi és vallja, hogy nincs nagyobb esztelenség, de nagyobb baj sem, mint a bűn, minden bajnak forrása és gyökere!

2. *A legnagyobb igazságtalanság.* — Minden bűn Isten megbántása. Azé az Istené, aki nemcsak nem bántott bennünket, hanem annyi jót tett velünk, amennyit senki emberfia még nem tett és nem tesz. Istennek ezért nem megbántással, hanem — ellenkezőleg — hálával tartozunk. Ezt követeli az igazságosság. De vajjon meri-e valaki a bűnt hálának, azaz igazságosság követelménye teljesítésének nevezni? S tekintve, hogy a világmindenség Uráról van szó, meri-e valaki ezt az igazságtalanságot kis igazságtalanságnak nevezni? Vegyük fontolóra, a legkisebb bűn is Istennek olyan súlyos megbántása, hogy kiengesztelésére nem egy embernek, de az egész emberiségnek magának, sőt az angyali karoknak összes jócselekedetei együttvéve sem lettek volna elegendők. Ehhez magának az Isten emberré lett egyszülött Fiának vérére volt szükség. Az ár pedig nyilván mutatja az áru értékét. Ha az ár Krisztus vére, nagy érték az áru, a bocsánat. De ha nagy érték a bocsánat, nagy baj akkor az, aminek bocsánata oly sokba került.

II. *Az igazi kincs a megszentelő kegyelem.* — Ez ugyanis a lélek s vele együtt az ember boldogságának a forrása, amennyiben

1. *a földi élet tartama alatt az emberi lélek titkos vágyainak egyedüli kielégítője.* A Teremtő szárnyakat adott a léleknek: az Isten után való epekedés szárnyait. S e szárnyak nem hagyják pihenni, szüntelenül húzzák a magasságok felé. Ha nem akar a lélek szállni felfelé, nyugtalanítja. Csak akkor érezheti jól magát, ha elmerülhet Isten közelségének verőfényében és melegében.

Míg e vágya nem teljesül, nem érezheti jól magát. Kínzó szomj és vágyakozás gyötri. „Nyugtalan a mi szívünk, míg meg nem nyugszik Benned, Istenünk!” Igen, de az a fény és melegség, mely Istenből kiáradva, lelkünket körülveszi és megnyugtatja, az az Istennek irántunk való, bennünk munkálkodó, lelkünket üdvözítő szeretete, vagyis a megszentelő kegyelem.

2. *A földöntúli életben az emberi lélek örök üdvösségének záloga és feltétlen biztosítéka.* Megszentelő kegyelem nélkül nincs örök élet. Örök élet nélkül pedig minden elveszett, semmi sem ér semmit. Hiába akkor a földi élet, hiába a megváltás, Krisztus kínszenvedése, hiába a jócselekedeteink, a kegyelemeszközök használata, a sok imádság és lemondás, hiába minden. S ha mégcsak hiába lennének . . . , de ránszakad még a nagy veszteségek betetőzéseképen a kárhozat örök kínjainak tengere is. A nagy oltalom e bajok bekövetkezése ellen a megszentelő kegyelem, mely az örök élet kapujának a kulcsa.

Általános emberi tulajdonság, hogy kerüljük azt, ami bajt okoz s dolgozunk azért, ami értéket képvisel. Az előadottakból látjuk, hogy a legnagyobb baj a bűn s a legnagyobb kincs a megszentelő kegyelem. A bűn minden bajnak a forrása és Isten haragját zúditja ránk. A megszentelő kegyelem földi boldogságunk gyökere és örök életünk záloga. Ha menekülünk a baj elől, menekülünk akkor a legnagyobb elől, a bűn elől is; s ha fáradunk a kincsek megszerzéséért, fáradozzunk akkor a legnagyobbak, a megszentelő kegyelemnek a megszerzéséért is!

Vass Alberik O. S. B.

II.

A bűnbocsánat szentségének kellékei.

„Meggyónnék, csak tudnék!” — mondta barátjának az egyik levente, amikor egy prédikáció után, melyben a szónok eléjük tárta a bűn káros következményeit, ki-

mentek a templomból. A levante lelkét nem nyomta semmi különös, csak aggályos volt. Mindig attól tartott, hogy nem gyümölcsöző a gyónása.

Az előző beszédben foglalkoztunk a bűn hátrányos, sőt káros voltával. A mai beszédben foglalkozzunk a bűntől való megszabadulásnak, a bűnbánat szentségének kellékeivel, hogy ne legyünk, mint ahogy az a levante is volt, örökkön-örökké aggodalomteljes, gyónásunk gyümölcsöző voltával szemben bizalmatlan lelkű emberek.

•

1. *Gyónjunk őszinte lélekkel!* — Őszinteség az első kellék. Így gyónik, aki megmond *minden* halálos bűnt *úgy, ahogy* elkövette. Magának árt, ki nem így gyónik. Hiszen nemcsak, hogy nem szabadul meg a bűneitől, hanem még újabb szentségtöréssel tetézi azokat. Nagy baj, ha a bűnös nem gyónik. De még nagyobb baj, ha szentségtörően gyónik. Amint nincsen nap verőfény nélkül, erdő fa nélkül, tenger víz nélkül, ugyanúgy jó gyónás sincsen őszinteség nélkül. Aki az őszinteséget zárja ki a gyónásából, értelmetlenné, teljesen hasztalanná teszi magát a gyónást is. Viszont aki őszinteséggel gyónik, teljesíti a jó gyónás első feltételét. Ebből a szempontból szükségtelen tehát aggódnia, mert jól gyónik. — A mondottak után felesleges az őszinteség ellensége, a szégyenérzet kizárásának szükségességét hangsúlyoznunk. A gyóntatószékben nincs helye a szégyenkezésnek. Orvos előtt betegséget, pap előtt bűnt nem kell szégyenleni. Erre akkor gondoljunk, mikor bűnt akarunk elkövetni. Azt szégyeljük, ha nem állunk ellen a bűnnek, ne a bűn beismerését. A szentgyónásban egynek van csak helye: a töredelmes, őszinte bűnbeismerésnek, mely megszabadítja a bűntől lelkünket. Aki mást akar, a kárhozat útjára lépett. — Elégséges okunk sem lehet a gyónásban való restelkedésre vagy titkolódzásra. Őszinteség miatt senkit nem érhet semmiféle károsodás. A gyónási titok pecsétje lakatot tesz minden papnak a szájára. Inkább kell nekik a halált választani, mintsem bármit is elárulni abból, amit a szentgyónásban tudtak

meg. Esztelenség tehát nem őszintének lenni a gyónásban.

2. *Gyónjál bánattal!* — Bánat a gyónás második kelléke. Nem az a bánat, amelyik könnytengerek ontásában nyilvánul meg. A gyónás bánatához még csak sírni sem kell. De kell valami, ami ennél ezerszer fontosabb s ami nélkül nem lehet jó bánatunk: szívbéli elfordulás a bűntől. Akiben ez megvan, jó bánata van. Akiben ez nincs meg, telesírhat egy tucat zsebkendőt is, nincsen bánata. — E bánat feltámad az ember lelkében, ha megfontolja, hogy a bűnnel elvesztette az örök üdvösséghez való jogát, méltóvá tette magát az örök kínra, a pokolra; elhajította magától a legdrágább kincset, a megszentelő kegyelmet; beleajtotta magába a kárhózat csiráját, az örök halálra való méltóságot; szembeszállt az Istennel, kinek csak jót köszönhet; újra keresztre feszítette azt, ki kínhalált szenvedett érettünk. Valóban, semmivel nem okozhat az ember önmagának nagyobb kárt, Istennek pedig nagyobb fájdalmat, mint a bűnnel. Aki ezt megfontolja, lehetetlen, hogy meg ne útálja a bűnt, ami bajt okozott az emberiségnek. Ha pedig feltámadt benne az útálat, él lelkében a bánat is, mely a jó gyónás második elengedhetetlen feltétele.

3. *Gyónjál erős fogadással!* — A bánat vonatkozik a multra. Az erős fogadás a jövőre. A bánat tárgya a már elkövetett bűnök. Az erős fogadása a még el nem követett bűnök, melyeket el sem akarunk követni. — Erős fogadása annak van, aki elhatározza magában, hogy inkább meghal, de bűnt többé nem követ el. Jól értjük meg: nem azt mondtam, hogy annak van erős fogadása, ki többé nem követ el bűnt, hanem azt: annak van erős fogadása, aki *elhatározza*, hogy többé nem követ el bűnt. — Hogy kell ez is a jó gyónáshoz, az magától értetődik és szükségszerűen következik a bánatból. Jó bánat ezért nem is lehet erős fogadás nélkül. S viszont ahol erős fogadás van, bánat is van. Bánatunk akkor bánat csak igazán, ha őszintén kívánjuk, bárcsak soha bűnt el ne követtünk volna. Igen, de ha ezt őszintén kívánjuk, ösztönszerűleg feltámad bennünk

az eltökélés, hogy amit nem tudunk már megtenni a multa vonatkozólag, megesszük legalább a jövőben: többé nem vétkezünk. Ha megvan bennünk ez a szent elszántság, nyugodtak lehetünk, megvan a gyónás harmadik feltétele is: az erős fogadás.

•

Ime, ez a három: az őszinteség, a bánat, az erős fogadás a jó és gyümölcsöző gyónás feltétele. Kiben mindezek megvannak, jól gyónik még akkor is, ha olyan száraznak érzi lelki világát, mint a kopár szik sarja a nyári kánikula legnagyobb forrósága idején. Az így végzett gyónás kifejti hatását: eltörli lelkünkől minden átoknak forrását, a bűnt s megadja helyébe a kincsek kincsét, a megszentelő kegyelmet. Boldog, irigyléreméltó a lélek, melyik így tud gyónni, mert ha nem is látjuk, csoda történik lelkében, . . . nagyobb csoda a tenger lecsillapításánál, a halottak feltámasztásánál, a víz borrá változtatásánál. Itt ugyanis anyagi erővel és törvényekkel állott szemben az Úr, de a bűnbocsátásnál lelki erővel és törvényekkel van dolga.

Vass Alberik O. S. B.
plébános

III.

A megszentelő kegyelem leghatósabb eszköze.

„Mi a szentáldozás? — mondta társának egy tudáskereső kamasz fitymálólag. — A pap a nyelvünkre tesz egy kis ostyát, elolvad, lenyeljük s végel!”

Az előző beszédben foglalkoztunk a bűntől való megszabadulásnak, a jó gyónásnak kellékeivel. A mostaniban foglalkozzunk a kegyelemszerzés leghatósabb eszközének, a szentáldozásnak lényegével. Fontoljuk meg, ki az és miért jön, aki az ostya külső színe alatt rejti, s kit magunkhoz veszünk a szentáldozásban? Tegyük ezt azért, hogy nagyobb hittel, odaadóbb szeretettel tudjunk áldozni, mint amilyenell az a kamasz áldozott!

•

1. *Ki jön?* — Isten Fia, aki érettünk emberré lett!
A szentáldozásban tehát

a) *Istent* veszünk magunkhoz. Azt, aki az Atyától öröktől fogva született. A Szentháromság második személyét . . . A Fiúistent. Azt, aki mindig volt és mindig lesz. Azt, aki mindent megtehet. Azt, aki az Atyával és Szentlélekkel együtt megteremtette a világot. Azt, aki Önmagát halottaiból feltámasztotta. Azt, akinek engedelmeskednek az angyalok. Azt, aki mindent tud, aki előtt nincsen titok; aki látja a legelrejtettebb gondolatainkat is (a mieinket is); aki mindenütt jelen van; aki belelát az emberek lelkébe; a szíveket és veséket vizsgálja; aki végtelenül bölcs, igazságos, irgalmas, jóságos, szelíd, szerény, alázatos és szent. A szentáldozásban maga a Jóság, a Tisztaság, a Tökéletesség, a Szentség, az Isten Fia jön hozzánk. Oly nagy dolog ez, hogy minden emberi szó, ami ennek vázolására törekszik, csak gyenge dadogás. Imádni lehet e titkot, de felfogni és szóval kifejezni nem!

b) *Embert, testet és vért* veszünk magunkhoz. — Nem akárkiét, hanem az Isten emberré lett egyszülött Fiáét. Azt a testet és vért, melyet Mária fogant az angyal szavaira a Szentlélek ereje által a názareti kis hajlékban. Azt a testet és vért, mely Betlehemben a jászolkában feküdt. Azt a testet és vért, melyet édesanyja pólyákba takart, melyet Heródes meg akart öletni, melyet a pásztorok és háromkirályok imádtak, melynek elaltatására az angyalok a „dicsőség“-et és „békesség“-et énekelték bölcsődálnak. Azt a szent testet és vért, mely feljárt a jeruzsálemi templomba az Atyát imádni; azután, melynek ajka s az ajkáról elszálló szavakban megnyilatkozó tudása bámulatba ejtette az írástudókat és véneket. Azt a szent testet, mely körüljárt, mindenütt csak jót tevén. Azt a szent testet, mely a szerető szívek legszentebbjét, a minden szív királyát és központját, Jézus Szívét takargatta. Azt a Szívet, mely tudott irgalmazni, megbocsátani, a szomorúakkal együtt szomorúkodni, az örvendezőkkel együtt örvendezni, az embereket mindennemű viszontagságaikban megérteni.

c) *Isten-embert, Megváltót veszünk magunkhoz.* — A csodatevő Krisztust. Azt, akinek egész földi életét, születésétől kezdve mennybemenetelig a csodák özöne kísérte. Azt, kinek szűz anyja van; kinek akaratára a víz borrá változott; szavára a kenyér, hal megsokasodott; a tenger lecsendesedett; a betegség, élet, halál szót fogadott. — A tanító Krisztust. Azt, aki meghozta az üdvösség ígét, ami után hiába epekedtek évezredek nemzedékei. — A megváltó Krisztust. Azt, aki érettünk vért izzadott, megostoroztatott, tövissel koronáztatott, a nehéz keresztet hordozta s a kereszten meghalt. — Az egyházalapító Krisztust. Azt, aki gondoskodott arról, hogy mi, késői keresztények is megismerhessük az üdvösség ígét; kivétel nélkül részesedhessünk a kegyelemeszközök által megváltásunk gyümölcseiben.

2. *Miért jön?* — Nem meggazdagodni, hanem gazdagítani. Nem dicsőséget szerezni, hanem megdicsőíteni. Nem hatalmat biztosítani magának, hanem megedzeni. Mindezt pedig nem Önmagának, hanem nekünk, elesett, gyarló gyermekeinek akarja. Leereszkedik hozzánk, pedig nincs ránk szüksége. Felemel bennünket, pedig boldog nélkülünk is. Azért jön, hogy bennünket megszenteljen, Isten fogadott fiaivá és a mennyország örököseivé tegyen, pedig semmi haszna sincsen ebből. Tisztán és kizárólag azért teszi, mert szeret bennünket és javunkat akarja. De tudja, hogy teste és vére nélkül ez lehetetlen. Nem lehet élet abban, ki nem eszi az Emberfia testét és nem issza az Ő vérét. Hát inkább odaadja Önmagát, csakhogy segítsen rajtunk. Szent önérettel mondhatjuk: az Isten Fia jobban szeret bennünket még Önmagánál is, hiszen testét és vérét is odaadta érettünk. Önmagánál nagyobb kincse pedig senkinek sincsen. Joggal mondja ezért a Szentírás: az emberek az angyalok csodálatává lettek. Nem a jóságuk miatt, hiszen az angyalok jósága ezerszer, milliószor nagyobb az emberek jóságánál, hanem a miatt a nagy ajándék miatt, amit megkaptak az emberek, de nem kaptak meg az angyalok Krisztustól.

Kedves leventék! Ugye beleremeg az ember lelke, ha megfontolja valaki mindezeket a szentáldozással kapcsolatban Krisztusról. Látjátok! A szentáldozás ennek a hatalmas, szerető szívű, megváltó Istenember testének és vérenek vétele, hogy vele tápláljuk lelkünket. Amikor ezt megfontoltátok, feleljetek erre a kérdésekre majd magatokban: tudtok-e még mindig könnyel, megrendülés, a szeretet hevének kitörése és a hálaérzet fenséges himnuszának zengése nélkül szentáldozáshoz járulni?

Vass Alberik O. S. B.

Március 15.

Kedves fiúk! Március 15-én ott diszlik házainkon a nemzeti zászló és ott ragyog szívetek fölött is a nemzeti kokárda. Mindíg szent nekünk a magyar haza. Mindíg drága nekünk az az áldott föld, amelyen születünk, amely mindennapi kenyerünket adja, amelyben őseink csontjai porladnak és amelyről énekeljük, hogy ápol és eltakar. De ilyenkor március 15-én jobban fellángol szívünkben a magyar érzés, mindnyájunk szívében tudatosabbá lesz a magyar haza és a magyar nemzet szeretete.

Kedves fiúk! Minden ünnepnek és így március 15-nek is megvan a maga nagy tanítása számunkra, amit meg kell értenünk és szívünkbe kell vésnünk. Ennek a mai napnak nagy tanítása számotokra az, hogy mindig szent legyen előttetek a magyar szabadság, de ezt a magyar szabadságot ne csak hirtelen fellángolással, hanem higgadt megfontoltsággal és kitartó munkával is akarjátok szolgálni és védelmezni.

A magyar nemzetnek életeleme a szabadság. Olyan az nekünk, mint a levegő vagy a mindennapi kenyér. Mi magyarok messzi keletről, a végtelen ázsiai pusztákról származunk. A végtelen pusztaságok szabad élete formálta ki gondolatvilágunkat, lelkületünket és egész jellemünket, amely más, mint a többi népeké. Megbecsüljük mi más népek világát is, de ragaszkodunk a magunké-

hoz, mint ahogy a gyermek is tiszteli másnak az édesanyját is, de szeretettel csak a magáéhoz ragaszkodik. Mi magyarok nem bírtuk elviselni soha és nem is bírjuk elviselni soha, hogy bennünket mások, a mi lelkünkől idegenek akarjanak irányítani és vezetni, hogy rajtunk mások akarjanak uralkodni. A magyar soha nem volt szolganép. A magyar mindig tudatában volt a maga értékének, tudásának és erejének, azért mindig önérzetes, öntudatos nép volt és az is marad mindig, aki nem bírja elviselni mások igáját és nem tud meglenni szabadság nélkül. Ez a nagy nemzeti önérzet lobbant fel a magyar nemzetben március 15-én is, hogy kivívja azt a megbecsülést, azt a szabadságot a magyar nemzetnek, amely bennünket megillet.

A magyarnak szabadság kell, de ez a szabadság még nem minden. Áldás és nagy érték a szabadság, de csak akkor, ha az higgadt megfontoltsággal, nagy felelősségérzettel és gazdag lelki tartalommal párosul. A szabadság magában könnyen romlássá lehet. Lengyelország addig volt a legszabadabb nép hazája, míg a féktelen és felelőtlen szabadság a pusztulásba nem vitte. Az orosz nép is szarnoktól akart megszabadulni és a féktelen szabadosság a bolsevizmusba, a legborzalmasabb zsarnokságba taszította bele. A márciusi ifjak lángoló szabadság-szeretete is, amely nem párosult elég higgadsággal, az országot a minden dicsősége mellett is véres szabadságharcba, majd hosszú ideig tartó szenvedésbe, önkényuralomba sodorta. A régebbi szabadságharcok is sokszor alig eredményeztek egyebet, mint véres harcokat, amelyek kegyetlenül pusztították az amúgyis végzetesen megfogyatkozott magyar népet és néhány száműzöttet a Márvány-tenger partján.

Kedves fiúk! Nem akarom én a régi nagy szabadsághősök érdemeit kisebbiteni. Lángoló hazaszeretetük és nagy önfeláldozásuk mindig ragyogó csillaga és követésre méltó példaképe lesz a magyar ifjúságnak. Csak azt akarom a szívetekbe vésni, hogy a haza és a szabadság megvédésének rendes útja nem annyira a szabadságharcok vérzivatarra, mint inkább a békés munka erő-

gyűjtése. Akartok magyar szabadságot? Lelkesít benneteket a márciusi ifjak lángoló hazaszeretete? Békés munkával tegyétek olyan naggyá, olyan népessé és olyan erőssé a magyar népet, hogy senki ne merje kinyújtani kezét a magyar szabadság után!

Nemcsak politikai zsarnokság és szolgaság van, hanem van gazdasági és kulturális szolgaság is. A magyar földön és a magyar hazában nemcsak a politikai vezetésnek kell magyar kézben lenni és magyar lélekkel megtöltve lenni, hanem a gazdasági és kulturális vezetésnek is. Nem szabad belenyugodni abba, hogy Magyarországon a vagyon idegenfajúak kezében legyen és a magyar szinte csak szolga legyen saját hazájában! Nem szabad belenyugodni abba, hogy a magyar föld, a magyar kereskedelem, a magyar ipar és a magyar veríték idegeneket tegyen gazdagokká, a magyar pedig zselléreként éljen saját hazájában. Nemcsak politikai szabadság kell, hanem gazdasági szabadság is!

De kell kulturális szabadság is! Nem szabad azt tűrnötök, hogy a tiszta magyar lelkületet megrontsa és megfertőzze az idegen nemzetközi szellem. Magyarat a magyarnak! És csak magyart fogadjon el a magyar! Magyar, tiszta, becsületes magyar gondolkodásmódot, magyar tudást, magyar zenét, magyar táncot, magyar nótát, magyar irodalmat, magyar lelkületű filmet és színházat a magyarnak és ki kell szabadítani a magyar lelkületet az idegen szellemiség rabszolgaságából! Ezt kívánja tőletek a márciusi szabadság szelleme.

Kedves fiúk! Leventék! Ti vagytok a magyar jövő! Ti vagytok a jövő katonái, munkásai és családapái! Ti-nek kell megvívnotok a magyar nemzet új nagy szabadságharcát! Ti tegyétek naggyá, erőssé a magyar fajt! Legyen naggyá, népessé a magyar faj, amely benépesíti a Kárpátok medencéjét és nem engedi, hogy más szaporább népek kiszorítsák és uralmuk alá gyűrjék a magyar fajt. Legyen a legképzettebb, a legiskolázottabb, a legműveltebb a magyar faj, amely nagyobb tudásánál és rátermettségénél fogva irányítja a Duna-medence népeit és ezt a jogát senki kétségbe nem vonhatja! Legyen a

legmunkásabb, a legélelmesebb és a legszívósabb a magyar faj, amely életrealitásával és munkájával eléri, hogy a leggazdagabb is legyen és ezáltal eléri, hogy gazdaságilag is szabad ura szabad hazájának.

Csak erős népeknek vannak barátai. Csak erős népek jogait tartják tiszteletben. Csak erős népeknek van szabadságuk. Ma ott ragyog mindnyájatoknak a mellén a nemzeti kokárda. Ma nagyon sok szép hazafias beszéd és szavalat hangzik el szerte az országban. Leventék! Nézzetek nagy tisztelettel a szabadságharc hős honvédeire. De mégis a szabadság mai ünnepén arra tegyetek szent fogadást, hogy tanulástokkal, önművelés-tekkel, szorgalmas és kitartó munkáttal, élelmesség-tekkel tudásban, vagyonban és népességben teszitek nagygyá Isten segítségével a magyar fajt. Akkor nem kell féltünk a magyar hazát és a magyar szabadságot. Erre segítsen mindnyájatokat a jó Isten. Amen.

Kenyeres Lajos

Anyák napja.

A legnagyobb festőművészek gyönyörű alkotásai között is a legkiválóbbak szoktak lenni az ú. n. Madonna-képek: Szűz Mária a kis Jézussal a karján. Mindnyájan ismeritek ezeket a képeket és mindnyájan láttátok már, hogy milyen nagy szeretettel öleli át a Szent Szűz a kis Jézust és a kis Jézus milyen nagy szeretettel simul hozzá édesanyja szívéhez. Anyák napjának a gondolatát ezek a Madonna-képek fejezik ki legszebben.

Valamikor, évekkel ezelőtt ti is ilyen nagy szeretettel simultatok hozzá a ti édesanyátok szívéhez és csókoltátok meg az ő arcát, amelynél drágább nem volt a számotokra. Azóta sok esztendő telt el, kinőttetek édesanyátok karjai közül, felnőttetek, leventék, fiatal-emberek lettetek. De ma, anyák napján, amikor az egész országban mindenütt az édesanyák jóságáról és a gyermeki háláról emlékeznek meg, ha talán valóságban nem is, de lélekben újra oda kell simulnotok nektek is az

édesanyátok szívére és meg kell csókolnotok az ő áldott kezét, hogy megháláljátok azt a sok jót, amit édesanyátoknak köszönhettek és kifejeztétek, hogy milyen drága számotokra a ti édesanyátok.

Hogy milyen drága kincs nektek az édesanyátok, azt ti talán nem is tudjátok egészen felfogni. Azt legjobban az érzi, akinek már nincs édesanyja, az, akinek a számára már csak kinn a temetőben egy sírhalom és egy kereszt jelzi, hogy neki is volt valamikor valakije, akinek azt mondhatta: édesanyám; hogy neki is volt valakije, aki olyan tisztán, olyan önzetlenül szerette őt, mint ahogy soha senki ezen a földön nem fogja többé szeretni. Tinektek még van legtöbbszörnek édesanyátok. Köszönjétek meg ezt a jó Istennek és éreztétek át egész szívvel a mai napon, hogy milyen drága kincs ő nektek és éreztétek át egész szívvel, milyen nagy hálával tartoztok édesanyátoknak.

Mert hogy egy gyermek mit köszönhet az anyjának, azt ki sem lehet mondani. Mennyi szenvedésébe, mennyi fáradságába került édesanyátoknak, amíg anyjára felnevelt benneteket! Hányszor virrasztotta át az éjtszakát bölcsőd és betegágyad fölött, pedig majd összeesett a fáradtságtól. Hányszor dolgozott szinte éjjelnappal, hogy neked meglegyen mindened, amire szükséged van, meglegyen a ruhád, az ennivalód és mindened. És most is mennyit dolgozik még érted! Valahányszor eszel abból a kenyérből, amelyet ő sütött, érezzed azt, hogy szívének szeretetét is beledagasztotta abba a kenyérbe! Valahányszor eszel az ételből, amelyet ő főzött, tudd meg, hogy a jóság vezette kezét, mikor azt az ételt neked elkészítette. Ha felveszed azt a ruhát, amelyet édesanyád varrt, mosott vagy vasalt, mindig érezzed magadon édesanyád szívének szeretetét.

De nemcsak testileg, hanem lelkileg is rengeteget köszönhetsz édesanyádnak. Hogy kicsi korodban imádságra illesztette össze kis kezeidet, hogy megtanított a jó Isten imáadására és szeretetére, hogy szívedbe csöpögtette a szépnek és jónak a szeretetét és ezáltal derék, becsületes ember lesz belőled, aki elérheti majd földi

és örök boldogságát, azt mind a te jó édesanyádnak kell megköszönnöd.

Köszönd is meg neki! Légy hálás iránta egész életedben, de légy hálás iránta különösen most, az anyák napján. Mindig igyekezzél kimutatni, hogy szereted és becsülöd az édesanyádat. Mutasd ki szavaiddal azáltal, hogy mindig olyan tisztelettel és szeretettel beszélsz hozzá, amint kell! Vigyázz, goromba vagy durva szóval soha meg ne bántsd az édesanyádat. Talán láttatok már olyan szentképet, amely Szűz Máriát hegyes törrel átszúrt szívvel ábrázolja. Vigyázz, hogy a te édesanyádra is ne illjen rá ez a kép! A gyermek durvasága, rosszasága úgy fáj az édesanyának mindig, mintha tört szűrnának bele a szívébe. Ne fájalmára, hanem örömére légy édesanyádnak! Olyan boldog az édesanya, ha fiát olyan jónak, becsületesnek tudja, hogy mindenkitől csak jót hall róla! Örömére légy anyádnak és igyekezzél rajta segíteni. Elég nagy vagy már hozzá, hogy amivel csak lehet, igyekezzél megkönnyíteni az életét már most is, de különösen majd akkor, ha öreg lesz vagy beteg. Mutasd ki szeretetedet azzal is, hogy bizalommal vagy hozzá. Minden ügyedet, minden dolgotad vele beszéld meg először. Úgy fáj az az édesanyának, ha a fia olyan zárkózott előtte, mintha nem is volna az ő fia, hanem valami idegen volna. Senki olyan önzetlenül javadat nem akarja és azért senkihez annyira bizalommal nem lehetsz, mint az édesanyádhoz. Imádkozz is édesanyáért! Te a legjobb akarattal sem tudod eléggé meghálálni a jóságát. Imádkozzál érte és a jó Istent kérjed, hogy ő jutalmazza meg méltóképen.

Ha pedig valamelyikőtöknek az édesanyja már meghalt, az különösen imádkozzék érte a mai napon. Ha tud, menjen ki a temetőbe, vigyen egy szál virágot az anyja sírjára, térdeljen le a fejfája előtt és úgy kérje a jó Istent, adja meg az édesanyjának azt a jutalmat, amit földi jóságáért kiérdemelt.

Kedves fiúk! Ne resteljétek kimutatni a szeretetet és hálát anyátok iránt. Ne resteljétek, hogy szívetek van, ne resteljétek, hogy ti szeretni tudtok! Hiszen az

igazi magyar emberre és így az igazi magyar leventére is kell, hogy érvényes legyen az igazi férfi ismertetőjegye: „Kemény, mint a gyémánt és gyöngéd, mint egy anya!”

II. De most, anyák napján hozzátok is kell szólnom, édesanyák, kik itt vagytok a szentmisén a ti levante fiaitokkal. Nézzetek ti is nagy-nagy szeretettel szép nagy levante fiaitokra és fakadjon a ti szívetekben is hála. Hála a jó Isten iránt, hogy nektek adta őket és eddig erőben, egészségben meg is tartotta. De töltsé el szíveteket nagy öröm és büszke önérzet is. Éreztétek, hogy a katolikus Egyháznak és a magyar hazának ti vagytok az igazi fenntartói. Az az édesanya, aki a jó Isten kezéből örömmel elfogadja a jó Isten legdrágább kincseit, az Isten szemefényét, a gyermekeket, az az édesanya a nemzet igazi fenntartója és a nemzet igazi hőse. Az Isten szíve szerint való édesanyák nélkül a magyar nemzet már régen elpusztult és megsemmisült volna.

Töltsé el szíveteket nagy öröm és büszkeség, de nagy felelősség is. A gyermek a jó Isten szemefénye, azt akarja, hogy boldog legyen. Ti is boldognak akarjátok látni gyermekeiteket. Azért mindent meg kell tennetek, hogy Isten akaratát és önmagatok vágyát elérjétek, hogy gyermekeitek boldogságát munkáljátok. Munkáljátok nemcsak a földi, hanem az igazi, az örök boldogságát is. Az ő lelküket az Úr a ti kezetekből veszi számon! Kicsi korukban imára kulcsoltátok össze kis kezeiket, de most is, nagy korukban is kísérje őket imádkozó aggodalmatok és szerető gondoskodástok! Most is vegyétek számon imádságukat, szentmísehallgatásukat, szentgyónásukat és áldozásukat és általában az Isten akarata szerinti életüket. Figyeljétek, nem kerülnek-e rossz társaságba, nem jutnak-e a romlás útjára. Anyai szívetek imádkozó aggodalma mindig legyen velük, figyelmeztesse, irányítsa, hogy derék, boldog emberekké váljanak és Isten előtt majd nyugodtan számolhassatok el róluk. Boldog az a fiú, akinek ilyen gondos anyja van! A legnagyobb emberek mind az anyjuknak köszönhetik

elsősorban, hogy nagyok, hogy kiválóak és boldogok lettek!

Kedves fiúk! Kedves anyák! A mai napon emeljétek fel szíveteket a legjobb gyermekhez és a legjobb édesanyához: az Úr Jézushoz és a Boldogságos Szűz Máriához. Nézzétek, milyen szeretettel öleli magához a Szent Szűz a gyermekét és milyen szeretettel símul a kis Jézus az édesanyja szívére. Kérjétek a Szent Szűzet, könyörögjön értetek, hogy ti közöttetek is mindig meglegyen az a tökéletes szeretet! Anyák és fiúk mindig olyan bensőségesen tudjanak lélekben összesímulni és gyermeki hálában és szeretetben minden magyar levente otthonába a názáreti Szentcsalád boldogságát tudják odavarázsolni. Amen.

Kenyeres Lajos

Hősiesség — hősök!

(Hősök ünnepére.)

„Hősök az ifjak példaképei, kiket követnünk kell!” — szolt az egyik levente bajtársához. „Pedig mi még azt sem tudjuk, hogy mi is az az igazi hősiesség, nemhogy azt tudnánk, mit kell csinálnunk, ha a hősoket követni akarjuk” — felelte a másik.

Hogy hasonló vallomást ne kelljen csinálnunk, ma, amikor az egész ország „Hősök ünnepé”-t tart, foglalkozzunk az igazi hősiesség lényegével s azokkal a kötelességekkel, melyekkel hőseink iránt tartozunk!

A kérdést nemcsak mint pusztán magyarok, hanem mint keresztény katolikus, vagyis a krisztusi világnézet alapjaira helyezkedő magyarok vizsgáljuk.

I. Megfontolandó: miben áll az igazi hősiesség, s ennek alapján kik az emberiség igazi hősei?

1. *A hősiesség lényege:* áldozat. Nem akármekkora, hanem a legnagyobb: életáldozat. Élet alatt nem kell okvetlenül a szoros értelemben vett életet érteni, hanem vonatkozik ez az étellel többé-kevésbé egyenrangú nagy, emberi javakra is, mint pl. az egészség, stb. De ez az

áldozat sem elég ahhoz, hogy megüsse a hősiesség fokmérőjét. Ha valaki kellenlenül, kényszer, nyomás hatása alatt hozza meg, nem nevezhető hősiességnek. Az életáldozat csak akkor hősiesség, ha egybefonódik szíves, készséges, önfeléd, bátor, áldozatos lelkülettel. — Adót fizetni, mozgósításkor bevonulni, gyűjtések alkalmával adakozni, vállalt kötelezettségeket teljesíteni, munkánkat elvégezni még nem hősiesség, hanem kötelesség. A hősiesség a kötelesség felett áll. Nem oly értelemben, mintha a hősiesség nem lenne sokszor kötelesség is, hanem oly értelemben, hogy a hősiesség nemcsak kötelesség, hanem ennél sokkal több: önzetlen, szíves, bátor önfeláldozás. A többletet a lelkület, a szellem adja, melylyel a hős önfelédten kész még az életét is feláldozni a nemes célért, melyet szolgálni akar. Kötelességet lehet e szellem nélkül is gyakorolni, de hősiességet nem!

2. *A hősiesség megvalósítói:* azok, kik odaadták már szívesen, bátran, önfelédten életüket vagy vele egyenlő javukat az emberek boldogulásáért.

a) *Krisztus*, az emberi nem Megváltója. Őt kell első helyen említenünk. Ő a hősök királya. Tőle származik a hősiesség eszméje. Míg Ő el nem jött, nem ismerték az emberek a hősiességnek, de még a lemondásnak a szellemét sem. A jelszavuk a „szemet szemért, fogat fogért” volt. Mikor Krisztus feltűnt, más igét hirdetett: „Szeressétek ellenségeiteket! Jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnék!” Mennyivel inkább kell szeretnünk azokat és jót tennünk azokkal, kik nem gyűlölnék, hanem szeretnek bennünket. Hasonló tanokat nem ismert a Krisztus előtti idő. A hősiesség eszméjének korszaka az Udvözítő idejével kezdődik. — Amit Krisztus hirdetett, példájával meg is valósította. Lejött az égből, emberré lett, a Teremtő teremtményeinek természetét felvette, harminchárom esztendőn keresztül dolgozott, fáradott, nélkülözött, szenvedett, rágalmakat elviselt, gúnyolódásokat, szidalmakat, bántalmakat, töviskoronát, ostromozást, vérrelverítkezést, keresztutat, felfeszítést elviselt, vagyis egész életét feláldozta azért, hogy megszabadítson a bűntől és megszerezze az örök életet. S nem akár-

hogyan áldozta fel, hanem bátran, szívesen, készségesen, örömmel. Krisztus a mi lelkünk életéért s az örök hazáért hozott szeretet-áldozat hőse s királya.

b) *Krisztus tanítványai.* Akik tanultak Tőle. Akik megvalósították példáját életüknek önzetlen, szíves, önfelédtt feláldozása által. — Két csoportra oszlanak, miként az ember is két részre: testre és lélekre osztható. Vannak, kik közvetlenül a test, vagyis a földi lét boldogulásáért adták életüket. Vannak, kik kifejezetten és egyenesen a lélek miatt haltak meg.

1. *Vértanúk.* — A lélek élete biztosításának, az Isten parancsai sértetlen megőrzése eszméjének hősei. Miként Krisztus szívesen, önfelédten adta életét az emberek lelkéért, ugyanúgy a mártírok is szívesen, bátran feláldozták magukat azért, hogy a lélek életét és Isten parancsainak sértetlen megtartását biztosítsák akkor, mikor a körülmények ezt kívánták tőlük. A vértanúk a hit és lélek hősei, kik bámulatraméltó erényüket Mesterről, Krisztustól tanulták.

2. *Hősi halottak.* — A test élete biztosításának, földi életünk zavartalan boldogsága munkálhatásának hősei. Amint Krisztus örök üdvösségünkért s a mártírok az Isten parancsai megtartásáért és lelkünk életének megmentéséért, ugyanúgy a hősi halottak földi boldogságunkért, földi hazánk jólétéért önfelédten feláldozták magukat. A vértanúktól abban különböznek csak, hogy a vértanúk közvetlenül magáért az örök üdvösségért, a hősi halottak pedig az örök üdvösség munkálásának és kivívásának színhelyéért, a földi hazáért áldozták fel életüket.

c) *Édesanyák.* — Nem hősök ugyan olyan értelemben, mint a vértanúk és a hősi halottak. De azért mégis meg kell róluk emlékezni, mert nélkülük nem lett volna sem Krisztus, sem pedig a vértanúk és hősi halottak csoportja. Hiszen mindannyian édesanyjuktól kapták azt az életet, melyet az Isten vagy a haza oltárára helyeztek. A hősök élete az édesanyák életének folytatása. Ezért a hősök életáldozatát lehetetlen az édesanyák áldozatától elválasztani. Amikor a hős feláldozza életét, az

édesanya is feláldozza azt az életét, melyet a fiának adott át. Gyönyörű kifejezése ennek Krisztus áldozata, melynek oltára, a keresztfa tövében ott állott édesanyja is, kinek áldozata fiáival összeölelkezve szállott az Isten trónusa elé. Így ölelkezik össze a hit és a haza vértanúi édesanyáinak áldozata is fiaik áldozatával. S ez az áldozatban való összeölelkezés teszi hőökké az anyákat is. Ha hősookról beszélünk, lehetetlen az édesanyákról is meg nem emlékezni.

II. Megszívlelendő: 1. Krisztustól tanulni, példáját követni! Ő a hősök királya. A király pedig zászlót lobogtat a kezében. S a zászlót követni kell. Mi Krisztus tanítványai vagyunk. Legyünk tanítványai a hősiesség gyakorlásában is, ha a sors oly helyzetbe hozna bennünket, hol hősiesség áldozatra lenne szükség.

2. A vértanúkat, hősi halottakat, édesanyákat tisztelni. A hősiesség követelte áldozatot meghozni az elképzelhető legnagyobb lelki nagyság foka. A legkisebb pedig, amit megérdemel, a tisztelet és elismerés.

A hősök világa külön világ. Az áldozat világa. De ha külön világ is, azért mégsem elérhetetlen. Sőt szent kötelességünk oda felemelkedni. Ha a valóságban nem is juthatnánk el oda, mindig el kell jutnunk abban a lelkiületben, mely kész a hősokeket követni. A hősök olyanok voltak, mint mi. Nekünk pedig olyanokká kell lennünk, amilyenekké ők lettek.

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Az aradi vértanúk üzenete.

(Október 6-ra.)

Az aradi vértanúk hősök voltak. A hősöknek pedig örök kiváltsága, hogy példájukkal, figyelmeztetésükkel intésükkel szüntelenül közöttünk élnek. Hallgassuk meg ma, az aradi vértanúk hősi halálának emlékűnnepén, hogy mire figyelmeztetnek, intenek bennünket, késői, ifjú unokáikat?

1. *Az igazságért harcolni kell!* — Isten megteremtette őket. Érvényrejutásuk azonban nem megy magától. Ezért küzdeni, harcolni is kell. Az igazság ugyanis eszme. Az eszméknek pedig attól a perctől kezdve, hogy Lucifer szembeszállt az Istennel, mindig lesz barátjuk és ellenfelük. Ha nemes az eszme, küzd ellene a gonosz, védelmezi a jó. Ha rossz az eszme, küzd ellene a jó, védelmezi a gonosz. Mindez pedig örök küzdelmet jelent. Az igazság is, amiért meghaltak az aradi vértanúk, s előttük annyian és annyian nagyjaink közül, tiszta, nemes eszme. Hivatása, hogy uralomra jusson. De míg ez megtörténik, kemény küzdelmeket kell vívni. Közben-közben életet is követel. Ha nem is mindig bitófa által, de kötelességteljesítés által feltétlenül. E nélkül nincs igazságszót. — Ez az első, amit az aradi vértanúk hősi halála üzen nekünk. Értsük meg szavukat s ha egyszer küzdenünk kell ezen a földön, küzdjünk hát akkor az igazság diadaláért, mert ezért érdemes egyedül pazarolni életünket.

2. *Az igazság életet ér!* — Az emberek annyi mindenre pazarolják életerejüket: szórakozásra, élvezet-hajhászásra, sportra, vagyonszerzésre, hírnév és dicsőség kivívására. Egyre áldoznak a legkevesebbet! Arra, ami a legtöbbet ér: az igazságra! Nemzetünk nagyjainak, emberi nemünk kiválóságainak példája pedig másra int bennünket. Ők, köztük a mai ünnep hősei, az aradi vértanúk azt üzenik nekünk, hogy ami a legtöbb áldozatot érdemli, az az igazság. Mennyire az igazság alatt áll minden értékben, ha összehasonlítjuk őket vele. Úgy viszonylanak egymáshoz, mint a nap a földhöz. Érték a föld . . . nem meri ezt senki tagadni. De csak akkor, ha árad rá a napnak éltető, melegítő verőfénye. Érték a szórakozás, a sport, a vagyon, a hírnév, a dicsőség . . . ki merné ezt is tagadni? De csak akkor, ha az igazság verőfényében áll. Ki nem tartja mindenben az igazságot szem előtt, önmagát ámitja és csapja be, még akkor is, ha a világ legszerencsésebb és legboldogabb emberének érzi is magát. Ez az aradi vértanúk második

üzenete: szeressük, becsüljük az igazságot, mert az életet ér s nélküle vagy ellene nem érdemes élni.

3. *Naggyá lenni csak az igazság oldalán lehet.* — Minden emberben van bizonyos fokú törtetés. Természetünkben gyökerezik a vágy a naggyálevés után. S ez nem is baj! Maga az Isten teremtette az embert ilyennek. Az ambíció, míg Isten akaratával egyezik, keresztény erény. Sok nehézségen nem tudná az ember átrendíteni magát, ha e vágy nem fűtené, nem sarkallná. A hiba ott kezdődik, hogy sok ifjában e vágy kiteljesítésének útja téves vágányra terelődik. Nem az igazság oldalán küzdve, szorgos munka, hanem apjának befolyása, protektorainak támogatása, nagyképű szájaskodása, pénzestárcájának tekintélye által akar naggyá lenni. A naggyálevés útja azonban nem ez, hanem az igazság mellett való sikraszállás, ami mindig egy egész életre kiható munkát jelent nagy-nagy áldozatokkal kapcsolva. Ez ugyanis az igazság, az, amit nem lehet megrendíteni. S azok a megfeddhetetlenek, akik mellette állanak. Mi lett volna a 13 aradi vértanúból, ha nem az igazság mellett szegődnek? Ki beszélne ma róluk? Soha be nem írták volna nevüket a nemzet feledhetetlenjeinek aranykönyvébe. Mindig az igazság oldalára álljunk! Mert vele, mellette és általa lehet csak naggyá lenni. Ez az aradi vértanúk harmadik üzenete a ma ifjúságának!

*

Az aradi tizenhárom példája nyomán meghallgattuk üzenetüket. Mind a három üzenetük az igazság köré csoportosul. Igaz ugyan, hogy az igazság, melyért ők harcoltak, nem vallási, hanem magyar igazság. De ne feledjük: minden igazság, bármilyen legyen is az, az egy Főigazságba, az Istenbe torkollik. Őbeléje torkollik az is, melyért ők adták életüket. Emeljen ezért bennünket intő szavuk, üzenetük a minden igazságok Kútfejéhez, az Istenhez, s Istenhez való emelkedésünk segítésen bennünket az igazság örök szolgálatába való szegődésünkben!

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Kormányzó névnapjára.

Kedves fiúk! Mindnyájunknak két hazát rendelt az Úristen: Magyarországot és a mennyországot. Mind a két hazánkban boldogságra törekszünk. Magyar hazánkban földi életünk boldogságát akarjuk elérni, a mennyországban pedig az örök boldogságot. Az Úristen hivatott vezetőket is rendelt a számunkra, hogy segítsenek boldogságunk megszerzésében. Lelki boldogságunkat Isten rendelése szerint az Anyaszentegyház és annak feje, a pápa vezetése alatt kell megszerezni. Földi boldogulásunk megszerzésében Isten rendelése szerint a magyar állam hivatott vezetői, elsősorban a magyar állam feje, a kormányzó köteles segítségünkre lenni.

Azért nekünk, katolikus magyaroknak két legfőbb vezetőnk van, akire hódoló tisztelettel kell felnézni: Lelki életünk vezére, Krisztus helytartója, a pápa és földi életünk vezére, magyar hazánk kormányzója. Isten IV. parancsolata értelmében mind a kettőre hódoló tisztelettel és fiúi szeretettel kell feltekintenünk. Azért gyűlünk össze ma is, a kormányzó úr névünnepe előtt az Úristen szent oltára előtt, hogy elmélyítsük szívünkben magyar hazánk iránti szeretetünket és Isten trónusa elé hozzuk buzgó imánkat magyar hazánkért és annak fejéért, Magyarország kormányzójáért.

Mélyítsük el szívünkben a mai napon hazánk iránti szeretetünket! Kedves fiúk! Az Úristen ide teremtett minket az áldott magyar földre, itt adott nekünk életet a Duna-Tisza táján. A magyar nemzet tagjaivá alkotott minket az Úr. Ezzel kötelességünké tette, hogy ezzel az áldott magyar földdel, melyben apáink és őseink csontjai porladnak, ezzel az áldott magyar földdel, melynek barázdáiból termett kenyeret esszük, amelynek vizét isszuk és levegőjét szívjuk, amelynek tehát életünk fennmaradását köszönhetjük, ezzel az áldott magyar földdel úgy forrjon össze a szívünk, hogy attól soha elszakadni ne tudjunk. Isten akarata az, hogy ezzel a magyar nemzettel, amelynek tagjává teremtett bennünket, egynek érezzük magunkat. A magyar nemzet öröme a te örömed legyen, a magyar nemzet fájdalma a te szívedbe

hasítson bele, a magyar nemzet gondjai és aggodalmai a te idegeidet tépjék és marcangolják. Isten akarata az, hogy érezzed: A nemzet te vagy! A magyar nemzetet nem a nagy urak, nem a miniszterek alkotják, hanem az összes magyarok együttvéve. Ha tehát a magyar nemzet boldogul, akkor te is boldogulsz, ha a magyar nemzetet bántják, akkor téged bántanak, ha a magyar nemzetet legázolják, akkor téged gázolnak le. A nemzet ti vagytok. Ha tehát a magyar nemzetet, a magyar hazát szeretitek, akkor önmagatokat szeretitek, amit a magyar nemzetért tesztek, azt önmagatokért és családotokért tesztek. A kormányzó úr névünnepein itt az Úr-isten szent oltára előtt először ezt a gondolatot, a hazaszeretetnek nagy gondolatát vessétek nagyon szívetekbe.

De ha szeretjük hazánkat és nemzetünket, akkor aggódunk is jövőjéért és imádkozunk is érte. Emberé a munka, Istené az áldás! Megteszünk mindent jó szívvvel, amit hazánkért tehetünk: Igyekeztek derék, becsületes, dolgozó emberekké lenni, megfizetitek az adót, megadjátok a legnagyobb áldozatot, amit a hazának adhattok: a vérdózatot a haza védelmében, ha a szükség úgy kívánja. De mindez kevés az Isten áldása nélkül. Azért most a kormányzó úr névnapján mindnyájan szívből imádkozzatok és énekeljétek: Isten, áldd meg a magyart! Istenem! Segítsd, vezérelj, boldogítsd ezt a sokat szenvedett, de Istent mindig hűségesen imádó és szolgáló magyar nemzetet!

Különösen segítsd és vezérelj a magyar nemzet felelős vezetőit és elsősorban az ország fejét, Magyarország kormányzóját! A nemzet sorsa elsősorban vezetőinek, kormányzójának kezébe van letéve. A kormányzó személyesíti meg, ő képviseli a magyar nemzetet. Az ő szívében dübörög a magyar nemzet egész sorsa, az ő idegzetét tépi a magyar nemzet minden fájdalma, az ő intézkedéseitől függ elsősorban a magyar nemzet egész jövője. Istenem! A Te gondviselésed rendelte a magyar nemzet élére. A Te gondviselésed vezérelje őt a magyar nemzet sorsának intézésében!

Minket pedig tégy hűséges magyarokká, magyar

hazánk szent földjének és magyar nemzetünknek rajongó szerelmeseivé. Adj nekünk erőt, hogy hazánkért minden áldozatot meg tudjunk hozni. Add, hogy a vezetők bölcsesége és a mi áldozatos, hűséges engedelmisségünk, a mi lángoló hazaszeretetünk a Te áldásodtól megsegítve édes magyar hazánk szebb, boldogabb jövőjét eredményezze.

Kenyeres Lajos

Karácsonyfa-ünnepségre.

(Magyar karácsony.)

Kis Jézus!

Téged mindenki örömmel vár: öreg, ifjú, gazdag, szegény, előkelő, alacsonyorsú. Te egyformán szereted a magyar, német, cseh, amerikai és afrikai embereket. Te nem vagy személyválogató, Te annak örülsz, ha minél több léleknek adhatsz békét karácsony szent ünnepén.

Talán mégis a fiatalok és a szegények kíváncsnak ilyenkor Utánad legjobban! Talán Te is ilyenkor a legnagyobb szeretettel a tisztaszívű fiatalságot és az elhagyott szegényeket öleled kebledre!

Van-e most szegényebb, elhagyatottabb, árvább a magyar ifjúságnál? Édesanyja, a haza még mindig meg van csonkítva; mint a félholtra vert ember gúzsba van kötve. Háború dühöng. Az ellenség teljesen tönkre akarja tenni, már meghúzta felette a lélekharangot. Kevés a kenyér, kevés a lábbeli, nehéz a megélhetés. Az ellenség mint a kárörvendő varjak készíti számára a sötét sirt; meg akarja teljesen semmisíteni, véglegesen el akarja temetni, hogy többé fel ne támadhasson.

Szívünket marja sötét bánat;
Kihullt sok drága magyar vérünk.
Jégzúzmarás sivatag-utunkon
Jézus, melegedni Hozzád térünk,
Befogadsz-e minket?

Hegyeinkben tüzes bor termett,
Mezeinken aranykalászok,
Ereinkben forró, piros vér . . .
S most vége dalnak, vigasságnak . . .
Megszánsz-e minket?

(Mentes Mihály.)

Ti, kedves leventék, talán még nem tudjátok fel-
fogni teljesen a mai szomorú helyzetet, de azért érzitek,
látjátok a nyomort, a küzdelmet, a bánatos felhőket
szüleitek arcán.

Lesz-e még egyszer ünnepe a magyar ifjúságnak?
Örülhet-e mostanában szívből a Te ajándékosknak? Ezt
csak Te tudod! Csak Te adhatsz erőt a fiatalok karjaiba,
hogy csonka hazánk újra egész legyen!

Mit tegyünk? Mit tegyenek a leventék, a magyar-
ság fiatal gárdája?

Imádság kell a szenvedőnek,
Akit a sors árván hagyott.
Úristen én nem zúgolódom:
Legyen meg a Te akaratod!

(Reviczky Gyula.)

Igenis, kedves leventék, imádkozzunk minél többet,
minél buzgóbban és minél tisztább lélekkel! Szenved-
jünk türelmesen! Legyünk lemondók! Elégedjünk meg
a legszükségesebbel! A nagyozást, az önzést egészen
távolítsuk el magunktól! Isten és a haza legyen minden
gondolatunk!

Nem kérünk mi gazdagságot,
Úgy sem ád az boldogságot,
Csak lehessünk Teveled;
Nem elhagyott, aki szegény,
Amíg vele van a remény
S tudja, hogy Te szereted! . . .

(Bán Aladár.)

Karácsonyi kis Jézus! Hálát adunk Neked, hogy
hazánk egy részét, amelyet az ellenség galád módon

elrabolt, visszaadtad nekünk! Nagyon szépen kérünk,
hogy add vissza minél előbb a többi részt is, hogy a
Nagy-Magyarország örvendhessen a Te születésednek!

Én Jézusom, betlehemi kis Jézusom,
rá sokat gondolj a hófehér úton,
vigyél néki szabad mezőket,
magyar dalokkal zengedezőket,
szabad Kárpátot, székely falut,
meleg szobát, szentképes falat,
szelíd királyt, aki jóban van Veled
s álmot is, mely hosszasan feled.

Én Jézusom, fehér ruhájú kis Jézusom,
minden gyermeké vagy, én tudom,
de néki alig fénylett karácsony,
engedd, egyet ő is lásson!
A más gyermeke oly játszva fut
s néki oly hosszú még az út,
alig élt s már annyit temetett,
szeresd legjobban a magyar gyereket!

(Lendvai István.)

Dicsőség a mai napon a Magasságoknak, béke az
egész világnak, főleg nekünk szegény magyaroknak . . .

László János
plébános

Leventezászló-avatás alkalmából.

Kedves fiúk! Az emberi természet úgy van meg-
alkotva, hogy a nagy eszményeket és nagy gondolato-
kat, amelyekért küzd és lelkesedik, szereti látható jel-
képekben kifejezni, szinte azt mondhatnám, megszemé-
lyesíteni. Több ilyen nagyrabecsült jelképünk van.

Minden magyar ember előtt nagy tisztelet tárgya
a magyar szentkorona, amellyel apostoli királyunkat

megkoronázzuk és amely magában megtestesít, összpontosít mindent, ami magyar. A király hatalmát, a törvény erejét, a nemzet jogait és kötelességeit, a magyar nemzet szellemi és anyagi birtokállományát, mind magába foglalja és megtestesíti a magyar szent korona. Egy másik, mindnyájunk szemében szent és magasztos jelkép az Úr Jézus keresztje, a feszület, amely magába foglalja és jelképezi az egész kereszténységet. Ahol a feszület ragyog, ott Krisztus törvényei uralkodnak. Mikor a feszületet megcsókoljuk, akkor az Úr Jézus egész tanítása, egész életműve előtt fejezzük ki hódoló tiszteletünket és engedelmességünket. Viszont mindnyájan megboradunk attól a gondolattól, hogy a keresztet meggyalázzák, mert a kereszt meggyalázása Krisztus egész művének, az egész kereszténységnek a meggyalázását jelentené.

Ily nagy gondolatokat és eszményeket magában megtestesítő jelkép a zászló is. Jelképezi a hűséget, az önfeláldozást, a hősiességet, a vitézséget és minden drága nagy erényt és eszményt, amiért a vitéz katona küzd és lelkesedik. A katona a zászlójára esküszik fel, a zászlója dicsőségeért harcol, zászlója mocsoktalan ragyogásában és diadalában minden szent eszményének ragyogását és diadalát látja. Viszont a zászló meggyalázása vagy elvesztése az egész sereg megalázását, esetleg elbukását jelenti.

A zászló tehát nagy eszményeket testesít meg magában, amelyekért mind küzdenek és lelkesednek, akik a zászló szolgálatába állnak. A levante-eszmények megtestesítője és ezekért az eszményekért vívott küzdelmekben serkentőtök ez az új levante-zászló, amelyet most felszentelünk. Nézzetek erre a zászlóra mindig nagy tisztelettel és büszke öntudattal, és fogadjátok tanulékony levanteszívvvel azokat a gondolatokat, amelyek ebből a zászlóból sugároznak felétek.

Fogadjátok be ezt az összetartó erőt, amely ebből a zászlóból rátok kisugárzik. Régen a csaták viharában a harcosok szeme mindig a zászlót kereste, minden katona a zászló után igazodott, a zászló köré tömörült és

ott egyesítve minden erőt, győzött. Ebből a leventezászlóból is ilyen mágneses vonzóerőnek kell kisugároznia rátok, amely összekapcsol, egységbe olvaszt minden leventét a nagy közös cél, az Isten és a hazá szolgálatában. A levente-zászló alatt megszűnik minden különbség, minden ellentét, minden külön akarat, itt egy szívvé, egy akarattá olvad össze minden szív és minden akarat, itt csak a nagy közös célt, Istent és a hazát egyesült erővel szolgálni akaró leventék lehetnek. Legyen tehát ez az új zászló mindenekelőtt egy nagy egységgé összefogó, összeolvasztó erő közöttetek.

De legyen nagy erőforrása is a nagy eszményekért vívott küzdelemnek. A katona a csatában ha el is fárad vagy esetleg meg is sebesül, sokszor szinte emberfeletti teljesítményekre is képes csak azért, hogy a zászló becsületét megmentse. Kedves fiúk! Ez a ti új zászlótok talán nem fog a csaták viharaiiba kerülni kinn a harc-tereken, de közöttetek lesz az életre való felkészülésnek, az önnevelésnek önmagatokkal vívott nagy küzdelmében. A leventeintézmény istenfélő, hazáját önfeláldozóan szerető, munkás, becsületes, egyszóval minden szempontból teljes értékű férfiakat akar nevelni belőletek, akik békében és háborúban egyaránt értékei és büszkségei lesznek a nemzetnek. Ennek a célnak az elérése a ti nagy küzdelmetek, amit elsősorban önmagatokkal, a roszra hajló természetetek ellen kell megvívnotok. A zászló becsülete attól függ, hogyan vívjátok meg ezt a küzdelmet. Diadalmasan, büszkén fog ragyogni ez az új zászló, ha igazi, teljes értékű magyar leventék fognak sorakozni alatta. De meggyalázódnék a zászló, ha nem ilyen leventék lennétek. A zászló becsülete is meg kívánja tehát, hogy jó leventékké, tökéletes férfiakká neveljétek magatokat. Így lesz ez a zászló erőforrása a ti leventemunkátoknak.

Kedves fiúk! Isten adjon nektek erőt, hogy ez a leventezászló mindig dicsőségesen tudja betölteni közöttetek magasztos feladatát. Mindig dicsőségesen tudja magában megtestesíteni és rátok kisugározni a leventeszemlényképet, dicsőségesen tudja összefogni és munkára

serkenteni a leventéket. Segítsen benneteket, hogy a zászló alatt, a zászló útmutatása nyomán mindig csupa teljesértékű, jó katolikus és igaz magyar leventék sorakozzanak.

Kenyeres Lajos

„Szüntelenül imádkozzatok!”

(Foglalkozási év kezdetére.)

Általános szokás a munkaév kezdetén programot csinálni. Csináljunk mi is. De ne újat — hiszen a vakáció csak szünetet, nem pedig a multban elkezdett programunk végleges befejezését jelentette. A mi programunk a régi és örök program folytatása: az új foglalkozási évben is „szüntelenül imádkozzatok!” legyen!

Hogy hogyan kell ezt megvalósítanunk, arról akarok most beszélni.

•

I. Megkülönböztetendő. Kétféle imádságot ismerünk:

1. Tágabb értelemben vett imádságot. — Lényege: az Isten akaratának teljesítése. Külső megnyilatkozása lehet munka, cselekedet, beszéd, ének, írás, olvasás, torna, akármí, amit teremtmény e földön végezhet. Ezt az imát végzi az egész világmindenség a teremtés pillanatától kezdve egészen a világ végezetéig. Ez a világ hivatása, rendeltetése, feladata, célja. E miatt vannak az élő és élettelen lények: a nap, hold, csillagok; folyók, tavak, tengerek; erdők, mezők, növények, virágok; sziklák és hegyormok; madarak és állatok! Az égitestek forognak és világitanak, mert az Isten azt akarja tőlük. Folyók, tavak, tengerek hullámoznak, csobognak, morognak, zúgnak, mert a Teremtő ezt írta elő nekik. Erdők, mezők, növények, virágok virulnak, pompáznak, mert ezt a parancsot kapták Uruktól, Istenüktől. Sziklák, hegyek állanak; madarak, állatok élnek, mozognak, mert ezt rendelte nekik legfőbb Királyuk.

Minden teremtmény, élő és élettelen teszi az Isten akaratát. S mikor az Isten akaratát teszi, hirdeti hatalmát, zengi dicsőségét, magasztalja, dicséri, imádja Őt. Isten akaratának teljesítése a világ hivatása és kötelessége ez a kötelességteljesítés a világ istendicsérete, istenimádása — tágabb értelemben vett imádság. — Az ember szintén része, szintén tagja ennek az örök istendicséretet zengő világnak. Nem különálló, tőle független és egyéni célú teremtmény. Az teremtette, ki a többi teremtményt teremtette. S azért teremtette, amiért a többiekét is teremtette. Az embernek is kötelessége teljesíteni mindenben az Isten akaratát. Az Isten akaratát pedig kinyilatkoztatta részben Ő maga parancsainak kihirdetése, részben pedig természeti törvényeinek megalkotása által. Az ember hivatása, célja, rendeltetése megtartani Isten parancsait és engedelmeskedni a természeti törvényeknek. Ha ezt megteszi, a többi teremtménnyel együtt hódol Isten hatalmának, zengi dicsőségét, összekapcsolja Istennel szemben tartozó kötelességteljesítés-imáját a világmindenség istendicséretével. Így a teremtés koronája és koronájának alattvalói együtt dicsérik, magasztalják Királyukat, ki azért alkotta őket, hogy királyi személyének ékességévé váljanak.

2. Szorosabb értelemben vett imádságot. — Lényege: A nyelv beszélő és éneklő képességének kifejezetten Isten magasztalására és dicséretére való használata. Külső megnyilatkozási formája: imádságok csendes vagy hangos szóval való imádkozása és jámbor énekek éneklése. Ez az ima csak a beszélni tudó teremtménynek, vagyis az embernek kiváltsága. Ez az, ami az Isten-dicséret terén a többi teremtmény fölé emeli. A föld többi teremtményei kizárólag az isteni akarat öntudatlan teljesítése által dicsérik, imádják az Urat. Az ember tud kifejezetten és öntudatosan is Isten-dicséretet zengeni imádság és ének által. — Kell is neki többet tenni az Isten dicséretére. Hiszen a teremtés koronájának jobban kell ékesíteni a Királyt, mint többi alattvalójának. A szorosabb értelemben vett ima tehát az emberek *kiváltsága*. Isten bármit teremtett, azért teremtette, hogy

szolgáljon Neki. Az ember nyelvét is Isten teremtette. Azért teremtette, hogy a nyelv is szolgáljon Neki. Minden teremtménynek ama képességei kifejtésével kell Istent szolgálni, melyeket Istentől kapott. A nyelv beszélő és éneklő képességet kapott Istentől. Köteles tehát beszélni is, meg énekelni is Isten dicsőségére. Ezt teszi, ha imádkozik és jámbor énekeket énekel. A szorosabb értelemben vett ima tehát nemcsak kiváltsága, hanem kötelessége is az embernek. — A föld siralomvölgye. Tele van szenvedéssel, küzdelemmel, megpróbáltatással. Az ember nem tudja távol tartani ezeket magától önjerejéből. S ha rászakadtak, nem tudja felsőbb segítség nélkül elviselni őket. Fegyverre van tehát szüksége ellenük. A fegyvert, a segítséget pedig egyedül csak Isten adhatja. De nem adja meg, ha nem kérjük Tőle. S nem kérhetjük Tőle másképen, mint csak az imádság keretén belül. Az ima tehát nemcsak kiváltság, nem is csak kötelesség, hanem a siralomvölgy szenvedései ellen az egyetlen és legfőbb erőforrás.

II. Teendő. — Már megjelöltük a mondottak folyamán. A levante is ember. S mint ember, tagja a világmindenségnek. Nem mint szolga, hanem mint a világmindenség koronája. Feladata, hivatása, rendeltetése, célja szüntelen zengeni az egész világegyetemmel karöltve Isten dicséretét az imádság mindkét formájának, a tágabb és szorosabb értelemben vett imádságnak buzgó gyakorlása által. Ezt teszi, ha engedelmeskedik a természet törvényeinek s az Isten kifejezett parancsainak, azután ha buzgón imádkozik és alkalomadtán énekel.

A szentbeszéd elején programcsinálás volt a célkitűzésünk. Akkor csak általánosságban jelöltük meg programunkat. Most a kifejtés után részletesen is meg tudjuk határozni. A mi programunk egész eszterdön át a következő lesz: 1. akár eszünk, akár iszunk, akár alszunk, akár bármi mást cselekszünk, mindent Isten nagyobb dicsőségére cselekszünk; 2. azután legnagyobb gondunk nem a test vágyainak és saját akaratunknak megvalósítása, hanem Isten parancsainak

hűséges megtartása lesz; 3. nem feledkezünk meg sohasem az ember királyi kiváltságáról, kötelességéről és erőfeszítéséről: az Isten szóval és énekekkel való magasztalásáról. Így válik valóra egyetlen programunktól: legyen az egész új foglalkozási év ifjú lelkünk szakadatlan és szünet nélkül való Isten-imádása!

Vass Alberik O. S. B.
Tihany

Te Deum . . .

Kedves fiúk! Ismét eltelt egy munkaév. A mai napon utoljára jöttök ide csoportban az Isten házába, hogy hálát adjatok a jó Istennek az elmúlt munkaév minden áldásáért, minden eredményéért. A magyar férfi a világon a legjobb lelkű, legnemesebb gondolkodású férfi. A lelki nemesség egyik legszebb vonása pedig a hála, amely mindent megköszön és minden adományt viszonzni igyekszik.

Nektek is hálásaknak kell lennetek, nektek is megköszönötök kell ma. Mert van mit megköszönötök. Ti talán most nem látjátok egészen világosan, hogy mi is az eredménye ennek a munkaévnek. Azt inkább mi, felnőttek látjuk, akik össze tudjuk hasonlítani és meg tudjuk állapítani, hogy mit fejlődtek az elmúlt év alatt. Meg kell köszönötök ma, hogy az elmúlt év alatt férfiasabbak lettetek, magyarabbak lettetek és katolikussabbak lettetek.

1. Férfiasabbak lettetek. Olyan öröm látni, hogy az a nevelő munka, amit oktatóitok rátok fordítottak és az az önnevelő munka, amivel ti igyekeztetek magatokat fegyelmezni és nevelni, nem veszett kárba. Mondom, ti talán észre sem veszitek, de mi felnőttek, akik szeretettel figyelünk benneteket és az Úr Jézus itt az Oltáriszentségben, aki még nagyobb szeretettel figyel állandóan, látja, hogy az a rendetlen, komolytalan, fegyelmezetlen fiú, mennyivel értékesebb, mennyivel komolyabb, mennyivel fegyelmezettebb és férfiasabb most,

mint egy évvel ezelőtt volt. Olyan öröm látni, hogy a testi erő és ügyesség mennyit fejlődött bennetek! A félénk, bátortalan kisgyermek lassan öntudatos, katonás fiatalemberré lesz! A játékos, megbízhatatlan, rendetlen gyermek katonásan férfias, fegyelmezett férfivá lesz! Olyan öröm ez az Úristennek! Olyan öröm szüleiteknek, de legnagyobb öröm nektek magatoknak! Köszönjétek meg most a szentmisén forró szívvel a jó Istennek, hogy az ő segítségével egy év eredményeképpen férfiasabbak lettetek!

2. Köszönjétek meg azt is, hogy magyarabbakká lettetek. Az a sok lelkesítő tanítás, amely a haza iránti szeretetet véste szívetekbe, az a sok szép példa, amit kiváló magyar őseinkről és nagy magyar hőseinkről hallottatok, annak a hősie, önfeláldozó hazaszeretetnek a látása, amellyel a mi nagy magyarjaink mindig szereték magyar hazánkat, egészen biztos, hogy a ti szívetekben nem hullott terméketlen, köves talajra. Egészen biztos, hogy ezek a ti szíveteket is megmozgatták és erősebbé, elszántabbá tették szívetekben ennek a magárahagyott, sokat szenvedett, de minékünk olyan drága magyar földnek és magyar népnek a szeretetét. A nagy magyarok példája szent elhatározásra serkentett mindnyájatokat, hogy méltók lesztek hozzájuk. Ezt a szent, magyar örökséget, amit ők olyan sok küzdelemmel szereztek meg és tartottak meg, ti is meg fogjátok őrizni és annak boldogulásáért munkás hazaszeretettel fogtok küzdeni.

3. De nemcsak magyarabbak, hanem katolikusabbak is lettetek ebben az évben. Mélyebben belevésődött lelketekbe, hogy csak az az igazi férfi, aki mindig hűséges az Úristenhez és az Isten iránti kötelességeit mindig pontosan teljesíti. Bevéstétek szívetekbe, hogy a magyar férfi, a magyar katona nemcsak a háromszínű nemzeti zászlónak volt mindig hűséges bajnoka, hanem Krisztus keresztiének is és annak kell lennie ezután is. A nehéz magyar évszázadokban mindig itt az Isten oltáránál merítették erőt a nagy magyarok a nemzetért, a családért és a boldogságért vívott küzdelmekre. Az

a hit, a vallás mindig szent volt a magyar férfi előtt, mindig az élet legfőbb vezetője és irányítója volt a magyar férfi számára. Az lesz ezután is, a ti számotokra is, akármilyen idegenből behurcolt áramlatok próbálják is kikezdeni és megmérgezni az ezeréves magyar lelket.

Férfiasabbak, magyarabbak, istenfélőbbek, katolikusabbak lettetek az elmúlt munkaévben. Szent, nagy értékek ezek, kedves fiúk, mély hálával kell azt megköszönötök.

a) Meg kell köszönnötök ezt mindenekelőtt a jó Istennek. Emberé a munka, Istené az áldás! A jó Isten adta nektek az elmúlt év folyamán az erőt, az egészséget, hogy a foglalkozásokon részt tudjatok venni. A jó Isten adott fogékony szívet, hogy a foglalkozás anyagát megértsetek és szívetekbe véssétek. Minden áldás, amiben az elmúlt évben részesültetek, a jó Isten ajándéka. Köszönjétek meg neki buzgó imával. De köszönjétek meg szent, komoly, férfias ígérettel is, hogy mindig méltók lesztek a nagy magyarokhoz és Isten törvényeit mindig szentül megtartjátok! A nyár folyamán, amikor majd nem vezetnek benneteket csoportban a templomba, akkor is mindig itt legyetek az Isten házában, amikor annak ideje lesz, és magatok hibájából vasárnapi szentmisét soha el ne mulasszatok!

Kedves fiúk! Vannak rabszolgalelkek és vannak diadalmas, szabad lelkek. A rabszolga dolgozik, teljesíti a kötelességét, de csak azért és csak addig, amíg a korbács a háta mögött van. Útálatos az ilyen rabszolgalélek! A szabad ember teljesíti a kötelességét, de nem a korbács miatt, hanem azért, mert az önérzete, a lelkiismerete így kívánja azt. Ha nem hajtja senki, akkor is lelkiismeretesen teljesíti minden kötelességét. — A nyáron nem fog mögöttetek állni az oktató, hogy a szentmisére vezessen benneteket. A nyáron fogtok levizsgázni arról, hogy mik vagytok: rabszolgalelkek vagy önérzetes, diadalmas, szabad lelkek!

b) Hálával tartoztok a jó Istennek, de hálával tartoztok az oktatóitoknak is. Isten után az ő fáradságuknak, az ő vesződésüknek az eredménye az, hogy ti

értékesebbekké, férfiasabbakká lettetek. Ti talán nem tudjátok, hogy melyik gyakorlat vagy melyik oktatás mit eredményezett bennetek. A búzakaralász sem tudja, hogy melyik esőcsepp növesztette, melyik szál napsugár érlelte, csak itt áll éretten, pompásan, tökéletesen. Oktatóitok fáradságának és verejtékének nagy része van abban, hogy ti férfiak, értékes férfiak lesztek. Legyetek érte hálásak nekik, köszönjétek ezt meg nekik.

Kedves fiúk! A gazdaember egész esztendőben dolgozik, verejtékezik. Verejtékének legszebb gyümölcse, szinte azt mondhatnám, legszebb köszönete az, amikor Péter-Pálkor ott áll előtte a gyönyörű búzatábla és minden szál búzakaralász a maga szépségével, kövérségével köszöni meg neki, hogy annyit dolgozott, hogy őket ilyen széppé lenni segítette.

A magyar jövőnek drága vetései ti vagytok, kedves fiúk! Itt álltok most Isten oltára előtt. Köszönjétek meg forró imával a jó Istennek, köszönjétek meg hálás szívvel oktatóitoknak, hogy egy év fáradsága szebbé, jobbá, tökéletesebbé tett benneteket; hogy egy év alatt férfiasabbakká, magyarabbakká és katolikusabbakká lettetek, önmagatoknak, szüleiteknek, Egyházatoknak és magyar hazátoknak mérhetetlen örömére. Amen.

Kenyeres Lajos

A szerző eddig megjelent művei:

1. Sorozatos szentbeszéd a szentmiséről
(leventéknek)	2'20 P
2. Lelkipásztori röpiratok	2'60 „
3. Katolikus élet (Hittankönyv az osztatlan
és részben osztott tanyai iskolák számára)	1'— „
4. Rk. hittan és erkölcsstan a népiskolák
VII—VIII. osztálya számára	1'10 „

Megrendelési cím: Szent Imre Nyomda, Szentes.

TARTALOM

Bevezetés — — — — —	3
Ádvent I. vasárnapja: Isten szolgálata (Bene István) —	5
Ádvent II. vasárnapja: Isten szolgálata önmegtagadást kíván (Bene István) — — — — —	8
Ádvent III. vasárnapja: Isten szolgálatában van erősségünk (Bene István) — — — — —	11
Ádvent IV. vasárnapja: Légy jó mindhalálig! (Bene I.)	14
Karácsony ünnepére: „...örvendezzünk!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	17
December 26.: Szent István vértanú és az új Istvánok (Endrefalvy Ottó) — — — — —	20
Újév napján (Kenyeres Lajos) — — — — —	22
Újévre (Botlinger Pál) — — — — —	26
Vízkereszt ünnepén: Szociális érzék (Kenyeres Lajos)	29
Vízkereszt utáni I. vasárnap: „Növekedett bölcseségben és kedvességben...” (Kóbor István) — — — — —	32
Vízkereszt utáni II. vasárnap: A házasság (Kenyeres L.)	36
Vízkereszt utáni III. vasárnap: A házasság célja (Kenyeres Lajos) — — — — —	40
Vízkereszt utáni IV. vasárnap: Előkészület a házasságra (Kenyeres Lajos) — — — — —	43
Vízkereszt utáni V. vasárnap: Önfegyelem (Kenyeres L.)	46
Vízkereszt utáni VI. vasárnap: Önfegyelem (Kenyeres L.)	50
Hetvenedvasárnap: Igazságérzetünk és ferdesége (Dr. Ottó László) — — — — —	54
Hatvanadvasárnap: Az oktatás haszna és eredménytelensége (Dr. Ottó László) — — — — —	57
Otvenedvasárnap: „Mit akarsz, hogy cselekedjem neked?” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	60
Nagybőjt I. vasárnapja: A kísértés (Erdőssy Béla) —	63
Nagybőjt II. vasárnapja: A mennyország (Erdőssy Béla)	66
Nagybőjt III. vasárnapja: A pokol (Erdőssy Béla) — —	68
Nagybőjt III. vasárnapja: Az Úr Jézus ereje (Jámbor Mike O. S. B.) — — — — —	70
Nagybőjt IV. vasárnapja: A szabadság (Erdőssy Béla) —	75
Nagybőjt V. vasárnapja: A megváltás (Erdőssy Béla) —	78
Virágvasárnapra (vagy nagypéntekre): Krisztus szenvedése és a magyar ifjúság (Erdőssy Béla) — — —	80

Húsvétvasárnap: „Valóban feltámadott!...” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	83
Húsvéthétfő: Uram, maradj velünk!... (Kenyeres Lajos)	85
Húsvét utáni I. vasárnap (Várossy István) — — —	89
Húsvét utáni II. vasárnap (Várossy István) — — —	92
Húsvét utáni III. vasárnap (Várossy István) — — —	96
Húsvét utáni IV. vasárnap: A Szentlélek és a világ (Dr. Tóth János S. O. Cist.) — — — — —	100
Húsvét utáni V. vasárnap: A reggeli imádság (Dr. Tóth János S. O. Cist.) — — — — —	103
Húsvét utáni VI. vasárnap: Krisztussal kell szenvednünk, hogy vele megdicsőüljünk (Dr. Tóth János S. O. Cist.) — — — — —	106
Áldozócsütörtök: Nézzünk az égre! (Kenyeres Lajos)	110
Áldozócsütörtök: Szebb jövőt! (László János) — — —	113
Pünkösd (Kenyeres Lajos) — — — — —	116
Pünkösd: Az erősség Lelke (László János) — — — —	119
Szentháromságvasárnap: A jó imádság feltételei (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	122
Pünkösd utáni II. vasárnap: Miért nem áldozol? (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	124
Úrnapja (Kenyeres Lajos) — — — — —	127
Pünkösd utáni III. vasárnap: Miért nem gyónsz? (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	131
Pünkösd utáni IV. vasárnap: „A sátán megkivánt titeket...” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	134
Pünkösd utáni V. vasárnap: A harag problémája (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	137
Pünkösd utáni VI. vasárnap: Szebb az életszentség útja, mint a bűn útja (Kóbor István) — — — — —	139
Pünkösd utáni VII. vasárnap (Erdőssy Béla) — — —	143
Pünkösd utáni VII. vasárnap: A dicsőség fénye (Kóbor István) — — — — —	145
Pünkösd utáni VIII. vasárnap (Erdőssy Béla) — — —	148
Pünkösd utáni IX. vasárnap: A síró Jézus hazaszeretete (Kóbor István) — — — — —	151
Pünkösd utáni X. vasárnap: „Alázkodjatok meg Isten előtt!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	154
Pünkösd utáni XI. vasárnap: „...és helyesen beszélt!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	156
Pünkösd utáni XII. vasárnap: „Szeresd a te Uradat Istenedet...!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — — —	160

Pünkösöd utáni XIII. vasárnap: A lelki poklosság néhány kórokozójáról (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	162
Pünkösöd utáni XIV. vasárnap: „Küzdj és bízva-bízzál!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	165
Pünkösöd utáni XV. vasárnap: „Ifjú, mondom neked: Kelj fel!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	169
Pünkösöd utáni XVI. vasárnap: „... az Úr napját megszenteljed!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	171
Pünkösöd utáni XVII. vasárnap: „Te Krisztus vagy, az élő Isten fia!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	174
Pünkösöd utáni XVIII. vasárnap: A győzedelmes hit (Dr. Bakos Kálmán) — — — —	177
Pünkösöd utáni XIX. vasárnap: Új világ munkásai (Dr. Bakos Kálmán) — — — —	180
Pünkösöd utáni XX. vasárnap: A hit alattomos veszedelméről (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	183
Pünkösöd utáni XXI. vasárnap: „Szelídség — harag” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	186
Pünkösöd utáni XXII. vasárnap: „Tudjuk, hogy igazmondó vagy!” (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	189
Pünkösöd utáni XXII. vasárnap: Szentbeszéd a nemzet hivatásáért (Az adópénz) (Jámbor Mike O. S. B.) —	192
Pünkösöd utáni XXIII. vasárnap: Kit illet imádás? (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	195
Pünkösöd utáni XXIV. vasárnap: A szentek vigasza — A bűnösök menedéke (Vass Alberik O. S. B.) — —	198
Mindenszentek: Legyetek szentek! (Kenyeres Lajos) —	227
Halottak estéje (Kovács. Alajos) — — — —	231
Missziós vasárnapra (Kenyeres Lajos) — — — —	233
Szent Imre herceg... (Perjés Béla) — — — —	236
A kötelességtudó levante (László János) — — — —	238
Az engedelmes levante (László János) — — — —	241
Lelkigyakorlat (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	243
Március 15. (Kenyeres Lajos) — — — —	251
Anyák napja (Kenyeres Lajos) — — — —	254
Hősiesség — hősök! (Vass Alberik O. S. B.) — — — —	258
Az aradi vértanúk üzenete (Vass Alberik O. S. B.) — —	261
Kormányzó névnapjára (Kenyeres Lajos) — — — —	264
Karácsonyfa-ünnepségre (László János) — — — —	266
Leventezászló-avatás alkalmából (Kenyeres Lajos) — —	268
„Szüntelenül imádkoztatok!” (Vass Alberik O. S. B.) —	271
Te Deum... (Kenyeres Lajos) — — — —	274

